

AMBULANSA NASIL YOL VERİLİR?.....	1
İNTERNET ÜZERİNDEN YAPILAN ALIŞVERİŞLERDE "İLERİ DEMOKRASİ" DÖNEMİ BAŞLADI	1
İKAMETGAHINI DEĞİŞTİRİP DE BİLDİRİMDE BULUNMAYANLAR 329 TL. CEZA ÖDEYECEKLER.....	2
İKAMETGÂH İLMUHABERİ	3
NÜFUS CÜZDANI ZAYİNDE.....	4
ÇALINAN KİMLİK KARTLARINIZI VERGİ DAİRESİNE BİLDİRMEYİ UNUTMAYIN	4
ALO 174.....	4
1 LİRALIK ŞİFREYLE DEVLETTE YAPILABİLECEKLER	5
İŞSİZLİK SİGORTASINA NASIL BAŞVURULUR	6
KAZA TUTANAĞI	7
KAZA SİGORTASI.....	9
2918 SAYILI TRAFİK KANUNUNU İLE İLGİLİ EK BİLGİ.....	11
TRAFİK CEZALARI- 7 GÜN İÇERİSİNDE TEBLİGAT YAPMA ŞARTI	11
YENİ TRAFİK YÖNETMELİĞİ	12
ARAÇ MUAYENESİNE GİRECEKLER DİKKAT!	12
OTOMOBİLİNİZİ TANIYOR MUSUNUZ?	13
SAĞANAK YAĞIŞTA ETKİN GÖRÜŞ.....	15
OTOMOBİL SÜRÜCÜLERİNE – HAYAT KURTARAN TEKNİKLER.....	17
YANLIŞ BİLİNERİN DOĞRULARI.....	19
GÜVENLİ SÜRÜŞ İPUÇLARI.....	22
KAR ÜZERİNDE NASIL FREN YAPILIR?	24
YAKIT TÜKETİMİNİ EN AZA İNDİRECEK PÜF NOKTALAR	25
YÜKSEK OKTANLI BENZİN KULLANANLARDAN MISINIZ?	27
BİR OTOMOBİLİN 80KM/H SABİT HIZLA DUVARA ÇARPMASI	28
ARABANIZA BİNER BİNMEZ DERHAL PENCERELERİ AÇIP ARABANIZI HAVALANDIRIN VE DE KLİMALARI HEMEN AÇMAYIN	28
OTOPARKLARDA ARACINIZ ZARAR GÖRÜRSE	29
OTOPARK HAKKI...	29
TÜKETİCİ ŞİKÂyetLERİ İÇİN	29
TÜRKÇE KULLANMA KILAVUZU OLMAYAN ÜRÜNLER İÇİN NE YAPMALIYIM?	30
AYIPLI MALİ İADE EDERKEN ORJİNAL AMBALAJINA GEREK YOK !!!!!	31
İCRADAN YAZI GELİRSE NE YAPILMALI?.....	32
BAŞKASININ BORCUNU ÖDEMELİK ZORUNDA KALABİLİRSİNİZ.....	33
KİMLİK FOTOKOPİSİ KULLANIRKEN UYANIKLARA YEM OLMAYIN!.....	34
BİR GÜN KAPINIZ ÇALIRSA	34
GÖZALTINA ALINMA KILAVUZU.....	36
DUR - POLİS - VATANDAŞLIK HAKLARI	37
İLGİNÇ DOLANDIRICILIK YÖNTEMLERİ.....	38
GÜVENLİK İÇİN ÖZEL HAYATIMIZDA DİKKAT EDELİM.....	41
ARSA ALIRKEN	42
KONUT ALIRKEN	43
İKİNCİ EL ARAÇLARIN SATIŞ, DEVİR VE ALICISI ADINA TESCİL İŞLEMLERİNDE 01.05.2010 DE BAŞLAYAN YENİ UYGULAMA.....	43
İKİNCİ EL OTOMOBİL ALIRKEN DİKKAT	45
ALACAĞINIZ 2.EL OTOMOBİLİN HASARI VARSA BİLGİLERİ BİR SMS İLE CEBİNİZDE!	46
IMEI	46
CEP TELEFONUNUZ KAYBOLURSA	47
CEP TELEFONUNUZ ÇALINIRSA.....	47
KAPATMA BAŞKA ŞEY, İPTAL BAŞKA ŞEYMiŞ	48
'BİLİNMEYENİ' BİLMEYEN ARAMAYIN.....	48
OTOMATİK SANTRALLERDE DAHİLİ NUMARAYI OTOMATİK OLARAK ÇEVİRME.....	49
CEVAPSİZ ARAMAYA GERİ DÖNERKEN DİKKAT	49
TURKCELL İSTENMEYEN MESAJLARDAN KURTULMA	49
TURKCELL'İLERE "NEREDEYİM" BİLGİSİ	50
KAYBOLANIN İMDADINA '112' YETİŞİYOR.....	50
GİZLİ NUMARALARA GİCİKSANIZ!	51
TELEKOM - UCUZA KONUŞMAK İÇİN 1045 ÇEVİRİN.....	52
'444'LÜ HATLAR CAN YAKIYOR'	53
ÇİFT YÖNLÜ AYNALAR	53
AKILLI ELEKTRİK SAYAÇLARI HAKKINDA.....	53
ELEKTRİK NASIL ÇARPIYOR	55

KLİMASIZ SERİNLEME YÖNTEMLERİ.....	55
AYDINLATMADA ENERJİ TASARRUFU	56
SU TÜKETİMİNİZİ NASIL AZALTABİLİRSİNİZ?.....	57
ELEKTRİK FATURASI NASIL DÜŞÜK GELİR?.....	58
EVDE EKONOMİK ISINMANIN PÜF NOKTALARI	58
EVDE TASARRUFUN PÜF NOKTALARI	60
MİKRODALGA FIRINLAR HAKKINDA BİLİNMESİ GEREKENLER	64
ÖZEL HASTAHANE ÜCRETLERİNE DİKKAT.....	65
YAĞMURLU HAVALAR VE YILDIRIM HAKKINDA BAZI BİLGİLER	67
SEÇİM BOYASINI ÇIKARMA	68
BENZİN ALIRKEN DİKKATLİ OLUN.....	68
HIRSIZLIK ÜZERİNE.....	69
HIRSIZLIĞA KARŞI ÖNLEMLER	70
İNTERNETİN GÜVENLİ KULLANIMINA İLİŞKİN USUL VE ESASLAR	73
DOĞALGAZİ GÜVENLİ KULLANMA REHBERİ!.....	78
DOĞAL GAZ KAZALARI HAKKINDA BİLGİ.....	80
BARCODE SİSTEMİ	81
VERİ DEPOLAMA BİRİMLERİNİN GELİŞİMİ	82
ŞİFRE ÇALMA SÜRELERİ	85
INTERNET ADRESLERİNDE GÖRÜLEN KISALTMALAR NE ANLAMA GELİR	86
INTERNETTE KANDIRMACALAR	87
HOAX NEDİR?	88
BU KADAR SAF OLMAYIN	90
İNTERNET SAZANI OLMAYIN!	91
İNTERNETTE KEYİFLİ VE GÜVENLİ BİR ALIŞVERİŞ İÇİN, SON ÇIKAN TARAYICI PROGRAMLARI KULLANMAK GEREKİYOR	92
SPAM MAİL NEDİR?	93
"HTTP://..." VE "HTTPS://..." ARASINDAKİ FARK.....	95
İNTERNET	95
GMAİL YENİ GÜVENLİK ÖNLEMLERİ	97
GMAİL KULLANIYORSANIZ BU KOLAYLIK VE UYGULAMALARDAN YARARLANIN.....	97
YOU TUBE	98
YOU TUBE'A GİRİŞ ENGELİNİ KALDIRIN	98
FACEBOOK KULLANMA KILAVUZU!.....	98
FACEBOOK BAŞINIZA NASIL BELA OLUR?	100
GİZLİ SERVİSLER YILLARDIR BU SİTEYİ BEKLİYORDU	101
FACEBOOK NEDİR?	102
İNTERNET YÖNLENDİRİLMELERİ	104
DİALER KORSAN PROGRAMI NASIL ENGELLENİR	105
E-İMZA (ELEKTRONİK İMZA)NEDİR?	106
İNTERNETTE BİRİ SİZİ İZLİYOR.....	108
ZARARLI PROGRAMLARA DİKKAT.....	111

AMBULANSA NASIL YOL VERİLİR?

Ambulans sol şeritten sirenle gelirken, kendi şeritlerinde olmadığı için sağ şeritteki arabalar gayet rahatlar. Oysa bu siren sağ şerittekiler için! Çünkü sağ şeritteki araba duracak, önünde yer açılacak ki soldaki arabalar bu boşluğa girip sol şeritteki ambulansa yol açsın. Yoksa sağ şerit yol vermeden ilerlemeye devam ederse soldaki arabalar nasıl yol versin ambulansa? "

İNTERNET ÜZERİNDEN YAPILAN ALIŞVERİŞLERDE "İLERİ DEMOKRASİ" DÖNEMİ BAŞLADI

19 Nisan 2011'de yeni bir gümrük yasası yürürlüğe girdi ve bu tarihten itibaren yaptığımız yurtdışı alışverişleri bu kapsama giriyor.

Bu yeni yasaya göre **yurtdışından hiçbir siteden hiçbir ülkeden hiçbir posta ile kozmetik, parfüm, kişisel bakım ürünleri siparişi vermek mümkün değil.**

19 Nisan'dan önce verilen siparişler sahiplerine ulaşıyor. Ancak 19 Nisan'dan sonraki siparişler siteler tarafından gönderilse dahi gümrüğe takılıp geri gönderiliyor.

Kozmetik dışındaki ürünleri ise yılda en fazla 5 kez -150 Euro sınırını geçmeden- ve siparişler arası en az 2 ay geçmesi şartı ile alabiliyoruz.

Değişiklikten hala haberi olmayan varsa lütfen konuyla ilgili olarak forumları ve blogları okusun, zaten herkes isyanlarda ve Facebook'ta gruplar açılmış durumda.

Ayrıca konuyla ilgili imza kampanyası [SURADA](#). Lütfen bir dakikanızı ayırıp imzalayın ve çevrenizdekilere imzalatın.

Mesele sadece alışveriş vs. değil, esas sorun her türlü özgürlüğümüzün teker teker kısıtlanması ve maalesef ki kolayca boyun eğip kabullenen bir millet olmamız.

Güncel gümrük genelgesi! (19-4-2011)

T.C. BAŞBAKANLIK

Gümrük Müsteşarlığı Gümrükler Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.1.GÜM.0.06.10.00-010.06.02 19/4/2011

Konu : Posta-Yolcu İşlemleri

GENELGE

(2011/23)

07.10.2009 tarihli ve 23955 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2009/15481 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı eki Gümrük Kanununun Uygulanmasına Dair Kararın 134 üncü maddesinin birinci, ikinci ve üçüncü fıkrası hükmü çerçevesinde 19/04/2011 tarihinden itibaren aşağıdaki şekilde işlem yapılması uygun bulunmuştur.

POSTA EŞYASI

Posta ve hızlı kargo eşyası kapsamında muafiyet, mezkur Kararın 45 veya 62 nci maddesinde belirtilen eşya için söz konusudur. Kararın 61 inci maddesinde hüküm altına alınan yolcu beraberli 430 Avro'luk hediye eşya limiti, posta yolu ile getirilen eşya için söz konusu değildir.

Türkiye Gümrük Bölgesindeki bir kişiye posta ya da hızlı kargo taşımacılığı yoluyla gelen, kıymeti önemli değeri olmayan eşya limitini (150 Avro'yu) aşan, ancak 1500 Avro'yu aşmayan eşya, Kararın 62 nci maddesi kapsamında değerlendirilecek ve geldiği ülkeye göre bu eşyaya tek ve maktu vergi oranı uygulanacaktır. Söz konusu eşyanın vergilendirilmesinde, eşya kıymetinden Kararın 45 inci maddesinde geçen 150 Avro mahsup edilmeyecektir.

Posta ve hızlı kargo yoluyla gelen eşyanın vergilendirilmesinde, kargo ücreti dikkate alınmayacak, ayrıca aynı gönderici tarafından Türkiye'deki bir alıcı adına gönderilen aynı konşimento muhteviyatı gönderiler bir bütün teşkil ederek tamamının kıymeti birlikte dikkate alınacaktır.

Kararın 45 inci maddesi kapsamında uygulanan muafiyet, iki ayda en fazla bir, yılda en fazla beş kere kullanılabilir. Bu limitlerin aşılması halinde eşyanın ticari mahiyette olduğu kabul edilip buna göre işlem yapılır.

Anılan Kararın 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (bb) bendinde "yolcu" deyimi, (cc) bendinde "yolcu beraberli eşya" deyimi tanımlanmıştır. Ancak, nakil vasıtaları sürücüleri ve hizmetlileri yolcu sayılmayacaktır. Bu tanımlar çerçevesinde, yolcuların beraberlerinde kişisel ve hediyelik eşyayı gümrük vergilerinden muaf olarak serbest dolaşıma sokmalarına izin verilir.

YOLCU BERABERLİ HEDİYELİK EŞYA

Mezkur Karar eki Ek-9'daki liste kapsamı eşya için muafiyet karşılığında yazılı miktar ile sınırlı olarak uygulanacaktır. Hem 430 AVRO'luk yolcu beraberli hediyelik eşya muafiyet hakkı, hem de kişisel eşya muafiyet hakkı her bir yolcu başına Karar eki Ek-9'daki listede yer alan eşya için karşılığında yazılı miktarlarla sınırlıdır. Diğer bir ifadeyle, listede yer alan eşya için eşyanın kıymetine bakılmaksızın listede belirtilen miktar kadar getirilebilecektir.

Liste kapsamı dışında kalan eşya için ise, getirilen eşyaya muafiyet uygulanabilmesi için eşyanın toplam kıymetinin 430 Avro'yu aşmaması gerekmektedir.

Ayrıca, tütün ve tütün ürünleri ile alkollü ürünlere ilişkin muafiyet hakkından, 18 yaşın altındaki yolcular faydalanamayacaktır.

ÖRNEK OLAY

"Güncel gümrük genelgesi! (19-4-2011)" başlıklı konu vesilesiyle 06-05-2011-Cuma günü yaşadığım bir hadiseyi aktarmak istiyorum. Ebay'dan toplam değeri 25\$ olan USA menşeli DazerII marka kedi-köpek kovucu aldım ve paket 26.04.2011 günü PTT aracılığıyla sorunsuz biçimde elime ulaştırıldı. Tabii ki gümrükçe kontrol edilmişti. Bu alışverişin peşi sıra yine Ebay'dan biri 13\$ değerinde USA menşeli dijital kumpas değeri 6 USD değerinde Çin menşeli dijital hassas cep terazi satın aldım. Ancak bu sonraki iki gönderi için tarafıma PTT / Gümrük Müdürlüğüne tanzim edilerek posta aracılığıyla gönderilmiş bir yazı ulaştı. Özetle yazıda gelen paketlerin PTT Müdürlüğü'nde olduğu 7 gün zarfında ilgili Gümrük Müdürlüğü'ne giderek gerekli evrakları tanzim etmem ve PTT Müdürlüğü'ne ibraz edip gönderileri teslim almam gerektiği aksi halde iade edilecekleri yazılıydı. Anlatıldığı gibi yaptım ilgili Gümrük Müdürlüğü'ne gittim gelen resmî yazıyı verdim, görevli personel tüm gelen gideni tuttuğu basit bir excel belgesini açtı bana ait satırı buldu ekranı bana doğru çevirerek " İlgili mevzuat Nisan 2011 içerisinde değişti artık gelen her yurtdışı gönderiniz arasında 2 ay zaman olmalı 26 Nisan 2011'de teslim aldığınız gönderinize muafiyet uyguladık yeni duruma göre daha sonra gelen diğer iki gönderiniz için böyle bir şey söz konusu olmadığı için bu resmî yazıyı yazdık. Yapmanız gereken iki şey var. Birincisi bir gümrük müşavirliği firmasıyla anlaşarak onlara vekalet verip onlar vasıtasıyla bunları çıkartmanız ki ilgili mevzuat değişikliğinden sonra sizin gibi böyle şahsî ihtiyaç olarak ufak çaplı şeyler getirenlerden henüz bu uygulamaya başvuran olmadı. İkincisi ise PTT Müdürlüğü'ne giderek iade için dilekçe vermenizdir." dedi. Bende 7 gün içerisinde bir ses seda çıkmadığında otomatikman iade yapılacağı için üçüncü seçenek olarak bu yolu seçmek zorunda kaldım...

İKAMETGAHINI DEĞİŞTİRİP DE BİLDİRİMDE BULUNMAYANLAR 329 TL. CEZA ÖDEYECEKLER

Adres Kayıt Sistemi Yönetmeliği/Resmî Gazete:

<http://www.tuik.gov.tr/jsp/duyuru/adnks/dosya/yonetmelik/151206yonet.pdf>

İkametgahlarını değiştiren vatandaşlar, 20 iş günü içinde nüfus müdürlüklerine başvurarak yeni adreslerini kayıt ettirmezlerse para cezası ödemek zorunda kalacak! Yanlış adres verene de ağır para cezası var!

AA muhabirinin belirlemelerine göre, Adres Kayıt Sistemi Yönetmeliği uyarınca, ikametgahlarını değiştiren vatandaşların, 20 iş günü içinde ilçe nüfus müdürlüklerine başvurarak, adreslerini kayıt ettirmeleri gerekiyor.

Önceden muhtarlıklara bildirimde bulunmak yeterli olurken, artık bu bildirim doğrudan ilçe nüfus müdürlüklerine yapılıyor. Süresi içinde bu bildirim yapmayan vatandaşlara, bu yıl için 329 lira para cezası tahakkuk ettiriliyor. Adreslere tebliğ edilen bu ceza, 15 gün içinde ödenirse yüzde 25 indirim yapılıyor. Daha geç ödenmesi halinde ise 4 taksit uygulanıyor. Trafik cezalarında olduğu gibi, vatandaşlar bu ceza için mahkemelere itirazda bulunabiliyor.

Diyelim ki bir evden taşındınız ve yeni taşındığınız ev içinde adres bildiriminde bulunma ihtiyacı hissetmediniz. Bu durumda da eğer eski evinize taşınan biri kendisi için adres beyanında bulunursa, cezalı duruma düşmekten kurtulamıyorsunuz.

Sizin eski evinize taşınan kişi, kendisi için adres beyanında bulunduğunda, bu ev hala sizin üzerinize kayıtlı gibi görüldüğü için, ilçe müdürlüklerindeki sistem bu beyanı "incelenecekler" listesine atıyor ve adres otomatik olarak emniyet güçlerine bildiriliyor. Jandarma veya emniyet, bu adreste tahkikat yapıyor. Kimin oturduğunu belirliyor. Tahkikatta kimin oturduğu belirlenirse onun üzerine adres kayıt ediliyor. Bu adresten ayrılan kişiye ise yeni taşındığı adres için taşındıktan sonra 20 iş günü içinde kayıt yaptırmamışsa, ceza tahakkuk ettiriliyor.

Adres kayıtlarının nüfus ilçe müdürlüklerine yapılması gerektiğini bilmediği için binlerce vatandaş, bu yıl için 329 lira olarak belirlenen ceza uygulaması ile karşı karşıya kalıyor.

Nüfus müdürlüğü yetkililerinden verilen bilgiye göre, gerçeğe aykırı beyanda bulunanlara da 660 lira ceza uygulanıyor. Özellikle çocuklarını mahallelerindeki, semtlerindeki değil, istedikleri okula göndermek isteyenler, bu okulun çevresindeki konutları adres göstererek kayıt olmak istiyor. Bu adresin boş olup olmadığına bakılıyor ve başkası adına kayıtlı ise bu kişilere, emniyetçe yapılan inceleme sonucunda 660 lira ceza uygulanıyor.

Bazı vatandaşlarında icradan kurtulmak için yanlış beyan vererek tescil yaptırma girişiminde bulunduğu belirtiliyor.

Verilen bilgiye göre, adres beyanında bulunmak için nüfus müdürlüğüne gittiğinizde, eğer o adreste kimse kayıtlı değilse, herhangi bir ek belge istenmeden, nüfus kayıt bilgilerine göre adres kaydınız yapılabiliyor. Eğer o adreste başkası kayıtlı görünüyorsa, elektrik, su, doğalgaz faturası, noter onaylı kira sözleşmesi gibi, kişinin adına kayıtlı belgeler isteniyor.

Ankara Subayevleri'nde 3 ay önce yeni aldığı eve taşınan Hakan Sevim de 20 iş günü içinde adres kaydı yaptırmaması nedeniyle 329 liralık cezanın şokunu yaşıyor. Subayevleri mahallesinde bir evde kiracı olarak oturduğunu, daha sonra aynı mahallede bir ev satın aldığını belirten Sevim, şu bilgiyi verdi:

"Kiracı olduğum evden, kontrat gereği geçen yıl Ekim ayında ayrıldım. Yeni aldığım evin inşaatı bitmediği için eşyaları depoya koydum, Aralık'a kadar annemlerle oturdum. Ocak'ta yeni evime taşındım. Elektrik, doğalgaz ve su aboneliğimi tapu belgesine göre yaptırdım ve bir sorun çıkmadı. Eski evi kiralayan kişi, Aralık'ta nüfus müdürlüğüne kayıt yaptırmış. Polis gelip tespit yapmış ve benim kayıtlarım o adresten düşmüş. Ben araba alıp satma işi ile uğraşıyorum. Belgeler için adres gerekti. Adres kaydımı yaptırmaya gittiğimde, 329 lira ceza ödemem gerektiğini söylediler. Bu konuda daha önce bize bilgi verilmedi. Bildirimde bulunduğum için ceza ödüyorum."

Yetkililer, adrese dayalı hizmet almak isteyenlerin mutlaka nüfus ilçe müdürlüklerine, 20 gün içinde adres beyanında bulunması gerektiğini belirtirken, aksi takdirde cezalı duruma düşecekleri konusunda vatandaşları uyardılar.

İKAMETGÂH İLMU HABERİ

Oturma belgesini (ikametgâh ilmu haberini) artık muhtarlar değil, Nüfus Müdürlükleri veriyor. Adrese dayalı nüfus sayımından sonra, adresinizde bir değişiklik olduysa, muhtardan onaylı 'FORM C' belgesiyle İlçe Nüfus Müdürlüğüne durumu bildirmeniz gerekiyor. Değişiklikler bildirilmez ve durum tespit edilirse ağır para cezaları veriliyor. Nüfus Müdürlüğünde kayıtlı olan adresinizin doğru olup olmadığını kontrol etmenizde yarar var. Çünkü herhangi bir kurumdan oturma

belgeniz istendiğinde, bunu Nüfus Müdürlüğünden almak durumundasınız. Alınan bu belgenin geçerlilik süresi 30 (otuz) gündür.

Ayrıntılı bilgiye **<http://www.nvi.gov.tr> adresinden de ulaşabilirsiniz.

NÜFUS CÜZDANI ZAYİNDE

Nüfus cüzdanını kaybedince vergi dairesine de bildirin...

Nüfus cüzdanını kaybeden veya çaldıran kişilerin emniyetten aldığı tutanak ve birde dilekçe eşliğinde bir vergi dairesine başvurması durumunda kayıp olan nüfusunun bilgisi sicil kayıtlarına alınıyor. Nüfusu eline geçiren bir diğer kişi herhangi bir vergi dairesine gidip şirket açılışı yapmak istese sistem uyarı veriyor. İnsanların ve hatta vergi dairesi çalışanlarının bile pek bilmediği bu konunun ayrıntılarını Gelir İdaresi Başkanlığı resmi sitesinde iç genelgeler bölümünde

'VERGİ KİMLİK NUMARASI İÇ GENELGESİ SERİ NO:2007/1 de bulabilirsiniz.

ÇALINAN KİMLİK KARTLARINIZI VERGİ DAİRESİNE BİLDİRMEYİ UNUTMAYIN

Gündelik hayatta kimlik kartlarımızı kaybetmemiz ya da çaldırmamız durumu ile hemen hemen hepimiz ya da bir yakınımız karşılaşmıştır. Böylesi üzücü durumlarda sığağı sığağına nasıl hareket edeceğimizi tam olarak bilemesek de ilk evvela aklımıza gelen husus hemen en yakın polis karakoluna giderek kayıp / çalıntı bildiriminde bulunmaktır. Ardından da bir gazeteye kayıp/ çalıntı ilanı veririz.

Kimliğimizi kaybettiğimizi bile unuturuz bir zaman sonra ise icra veya haciz memurları kapımıza dayanır. Milyonlarca YTL lik Banka veya Vergi borcumuzu ödemediğimiz için icra takibi yaptıkları söylerler. Maalesef böylesi üzücü olayları medyadan sık sık izlemekteyiz.

Kaybolan kimlik kartlarını ele geçiren dolandırıcılar, bu kimlik kartları ile adımıza şirketler kurmakta, vergi mükellefiyetleri tahsis ettirmekte, bankalardan kredi çekmekte, kredi kartı çıkartmakta, adımıza çek karnesi düzenleyip, senetler imzalamakta, kurdukları şirketler vasıtası ile milyonlarca YTL lik fatura kesip, ömür boyu bir arada göremeyeceğimiz tutarda vergi borcunu adımıza tahakkuk ettirip ortadan kaybolmaktadırlar.

Borçların ödenmemesi üzerine icra takibi başlatan bankalar, vergi daireleri ve 3. Şahıslar alacaklarını tahsil etmek için kimlik bilgilerimizden adresimize ulaştıklarında ise çoğu zaman iş iştenden geçmiş olmaktadır. Yıllarca sürecek davalarla suçsuzluğumuzu ispatlamaya çalışmakla kalmayacak, mahkeme ve avukat masrafları ile boğuşup, yıllarca çalışarak bir araya getirdiğimiz birikimlerimizi de kaybetme tehlikesi ile karşı karşıya kalabiliriz.

İşte böyle durumlarla sık sık karşılaşan Gelir İdaresi Başkanlığı 2003 yılında çıkartmış olduğu 2003/1 seri numaralı İç Genelgesi ile vatandaşların mağdur duruma düşmemeleri için kaybolan kimlik kartlarını polise bildirdikten sonra alınacak çalıntı veya kayıp belgesi ve gazete ilanının aslı ile birlikte yazılacak bir dilekçe ile en yakın Vergi Dairesi veya Mal Müdürlüğüne başvurulması halinde sisteme Kayıp ya da Çalıntı bilgisi girilecek, bu kimlik belgesi ile Vergi Dairesinde veya Mal Müdürlüklerinde hiçbir işlem yapılmasının önüne geçilmiş olunacaktır.

Çalıntı veya kayıp kimlik belgesi ile Vergi dairesi veya Mal Müdürlüğüne işlem yapmak üzere gelen dolandırıcılar ise ekranda çalıntı veya kayıp uyarısı çıkan kimlikle birlikte kolaylıkla yakayı ele vermiş olacaklardır.

ALO 174

Yeni yılda Tarım Köy işleri Bakanlığı yeni bir uygulamaya geçti. **ALO 174 gıda hattı.**

Bu hat ne ise yarar: aldığınız gıdalarda karşılaştığınız tüm sorunları bu hatta iletebilirsiniz. Restoranlarda, kafelerde yaşadığınız gıda ile ilgili bir sıkıntıyı, üretim izni olmayan ürünleri,

gıdamızdan yabancı bir madde çıkınca, sağlıksız üretim yapan işletmeleri, sağlığımızla oynayan para hırsı ile tüketicilerini umursamayan gıda işletmelerini, mevcut gıda mevzuatına uymayan gıda üretmeleri kısaca sizi tiksindiren ben bunu yiyemem dediğiniz tüm gıda ve sorunlarını bildirebilirsiniz. Alo gıdayı arayınca sizi kibarca dinleyen bir yetkili bulacaksınız. O sizin şikâyetinizi kaydedecek ve ilgili birime ileticek. Tarım Bakanlığında yetkililer de denetime gidecek. Elinizde yabancı madde çıkmış bir ürün varsa ve şikâyetiniz bu ürün ise bu ürünü de saklayın yetkililer bunu isteyebilir. Ve tüm bu süreci www.alo174.gov.tr adresinden takip edebileceksiniz. Bilinçli bir tüketici olmalı, güvenilir gıda hakkımızı talep etmeliyiz.

1 LİRALIK ŞİFREYLE DEVLETTE YAPILABİLECEKLER

Postaneden verilen 1 liralık şifre, vatandaşın hayatını değiştirecek. E-devlet projesi kapsamında alınan şifreyle, trafik işlemlerinden askerlik yoklamasına kadar her türlü başvuru internet üzerinden yapılabiliyor, sonuçları da aynı yoldan alınıyor.

Şifreyle www.turkiye.gov.tr ye girildiğinde hakkınızda açılan bir dava varsa, durumunuzu, nerede ve kim tarafından açıldığını öğrenebiliyorsunuz.

Böylece, mahkeme süreci, zaman ve iş kaybı ortadan kalkıyor. Sistemin yeni ve en önemli uygulaması ise, tüketici şikâyetleri.

Cep telefonundan buzdolabına her türlü şikâyet hakem heyetlerine internet üzerinden ulaştırılıyor. Şifre, herhangi bir PTT şubelerinden nüfuz cüzdanı gösterilerek alınıyor.

PTT şubelerinden 1 lira karşılığında alınan e-devlet (Elektronik Devlet) şifresiyle vatandaşların, hakkında açılan bir hukuki dava var mı yok mu, varsa davanın taraflarını ve son durumunu internet üzerinden öğrenmeleri mümkün.

Şifre sahipleri uygulamayla, adliye koridorlarındaki uzun bekleyişten kurtuluyor. Şifre sayesinde; araç ve sürücü belgesi sorgulama, askerlik yoklama ve celp dönemi tercihi, SSK prim ödemeleri, varsa okuyan çocuklarınızın durumları dahil çok sayıda hizmeti internet üzerinden resmi olarak yapma imkanı sunuluyor.

E-devlet uygulamasında eklenen en son yenilik ise, tüketici şikâyetlerinin internet üzerinden resmi olarak yapılması ve sürecin yine internet üzerinden takibinin yapılıyor olması.

Böylece, tüketiciler her türlü şikâyetleri için il ve ilçelerde Tüketici Hakem Heyeti arama zorluğundan da kurtulmuş oldu.

Sanayi Bakanlığı yetkilileri, yeni uygulamayla tüketicilerin hak arama mücadelesi önündeki engellerin tamamen ortadan kalktığı bilgisini verdi.

Tüketiciler rahatlayacak

E-devlet uygulaması (www.turkiye.gov.tr) Aralık 2008'de başlatıldı. Sistemden faydalanmak için en yakın postaneden TC kimlik numarasıyla başvurup şifre almak gerekiyor.

Şifre aldıktan sonra sistem üzerinden yapacağınız başvurular, resmi işlem olarak kabul edilip işleme alınıyor. Başvuru sahipleri süreci de yine internet üzerinden takip edebiliyor.

Şifre kişiye özel olup, vekalet dahil hiçbir şekilde devredilemiyor ve sorumluluk kişiye ait oluyor. Ancak sistem birçok kolaylık sunmasına rağmen henüz tam olarak vatandaşlar tarafından anlaşılmadı.

Tüketiciler, günlük yaşamda giyimden cep telefonuna satın aldıkları ürünlerde, zaman zaman sorunlar yaşıyor. Vakit darlığı veya bürokratik işlemlerin çokluğu, tüketicilerin mağduriyetlerini de kabullenmelerine sebep oluyor.

Ancak, Sanayi Bakanlığı'nın e-devlet sistemi üzerinden kurduğu yeni sistemle kullanıcılar artık işini bırakıp veya evinden çıkarak il veya ilçelerdeki hakem heyetlerine gitmeden şikâyetle bulunabilecek.

Dava süreci ve sonucu da aynı şekilde internet üzerinden izlenecek. Bakanlık yetkilileri, yeni uygulamayla tüketicilerin hak arama mücadelesi önündeki engellerin tamamen ortadan kalktığı bilgisini verdi.

Sistemin ikinci adımı olarak Tüketici Mahkemeleri'ne de internet üzerinden başvuru altyapısını oluşturmak. E-devlet sistemi, en çok trafik işlemlerinde kullanılıyor.

Sistemin en çok kullanım alanları: Araç ve sürücü belgesi ceza sorgulama, günlük hava tahmini, döviz kurları, mahkeme dava sorgulama, SSK hizmet dökümü, sürücü belgesi iptal sorgulama, ticarî araç ve vergi levhası sorgulama, askerlik yedeklik yoklama.

Sistem üzerinden birçok resmi kuruma başvuru yapılabiliyor, Sanayi ve Tarım bakanlıklarının kredi imkânları, destekleri sorgulanıp takip edilebilmekte.

İŞSİZLİK SİGORTASINA NASIL BAŞVURULUR

İşsizlik ödeneğinden yararlanmak için işyerinden alacağınız İşten Ayrılma Bildirgesi ile birlikte, işyerinizin bağlı bulunduğu İŞKUR 'a başvurmak gerekiyor.

Bunu da işten ayrılma tarihini izleyen günden itibaren 30 gün içinde yapmak şart.

Peki, ödemeler nasıl yapılıyor? Kimler işsizlik ödeneğinden yararlanabiliyor? Yenibiris.com araştırdı. İşte cevapları...

İşsizlik ödeneğinden kimler yararlanabilir?

Kendi istek ve kusurları dışında işsiz kalanlar yararlanabilir.

ÜÇ YILDAN AZ ÇALIŞANA İŞSİZLİK ÖDENEĞİ YOK

Ne kadar prim ödemiş olmak gerekli?

İşsizlik sigortasından yararlanmak için işten ayrılma tarihinden geriye dönük olarak son 3 yıl içinde en az 600 gün prim ödemiş olmak gerekiyor. (Son 120 gün kesintisiz olacak.)

Ne kadar süre ile ödeme yapılıyor?

Sigortalı işsizler prim ödeme sürelerine göre en az 180, en fazla 300 gün süre ile ödenek alabiliyor. Bu süre içinde kendileri ve geçindirmekle yükümlü oldukları aile fertleri hastalanırsa sağlık hizmetlerinden de yararlanıyorlar.

Son 3 yıl içinde en az

- 600 gün çalışmışsa 6 ay,
- 900 gün çalışmışsa 8 ay,
- 1.080 gün çalışmışsa 10 ay süre ile işsizlik ödeneği alıyor.

İşsizlik ödeneği nasıl hesaplanır?

1. Günlük işsizlik ödeneği, sigortalının son dört aylık prime esas kazançları dikkate alınarak bulunacak günlük ortalama net kazancının yüzde ellisi olarak hesaplanıyor.
2. Bu şekilde günlük olarak hesaplanan işsizlik ödeneği aylık olarak her ayın sonunda kişiye ödeniyor. (İşsiz adına açılacak banka hesabına havale ediliyor.)
3. İşsizlik ödeneği damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmuyor.

Hangi durumlarda kişi işsizlik sigortasından yararlanamaz?

- Kendi isteğiyle istifa ederse,
- Ahlak ve iyi niyet kurallarına uymayan halleri nedeniyle işten çıkarılırsa, (örneğin hırsızlık yaparsa)
- İşverenden izin almaksızın veya haklı bir nedeni olmaksızın ardı ardına iki gün veya bir ayda üç işgünü işine devam etmezse,
- Yapmakla ödevli bulunduğu görevleri kendisine hatırlatıldığı halde yapmazsa,
- Kendi isteği veya savsaklaması yüzünden işin güvenliğini tehlikeye düşürürse işsizlik ödeneği alamıyor.

KAZA TUTANAĞI

Bir kaza esnasında ne yapılacağı, kaza tespit tutanağının nasıl doldurulacağı ve sonrası hakkında görsel bir eğitim...

TRAMER; maddi hasarlı Trafik Kaza Tespit Tutanağı ile ilgili çok güzel bir sesli ve görsel eğitim hazırlamış. Ne kadar çok izleyen olursa o kadar çok doğru tutanak doldurulacaktır.

<http://www.tramer.org.tr/app/ktt/>

Ekteki formdan birkaç nüsha yazdırıp arabada bulundurulmasında fayda var.

Kaza tespit tutanağı 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu ve Karayolları Trafik Yönetmeliği çerçevesinde yalnız maddi hasarla sonuçlanan trafik kazalarında tarafların serbest iradeleriyle dolduracakları: "Maddi Hasarlı Kaza Tespit Tutanağı" uygulaması 1 Nisan 2008 tarihinden itibaren başlayacaktır.

Sizlerin çok iyi bildiği gibi, 1 Nisan 2008' den itibaren uygulamaya konulacak yeni düzenleme ile trafikte bir rahatlama sağlanması beklenmekte. Yeni uygulamanın kötü niyetli insanlar tarafından suiistimal edilmesi ihtimali var, ancak bu durum her zaman yapılabilecek olan, beklenen, fakat sistemin getireceği faydayla karşılaştırıldığında önemsenmeyecek bir olumsuzluk. Diğer taraftan yeni sistemin oturması, insanların bundan yararlanması, sigortanın yararının hissedilmesine ve sigortanın yaygınlaşmasına katkıda bulunacak.

Araç Sürücüleri: Tutanaksız ve fotoğraf makinesiz yola çıkmayın!

1 Nisan'dan itibaren artık maddi hasarlı trafik kazalarında trafik polisi yerine sürücüler tutanak hazırlayacak.

Türkiye'de 2007 yılında meydana gelen trafik kazalarının yüzde 85.3'ü maddi hasarlı trafik kazası olarak kayıtlara geçti. Günde ortalama 1800 maddi hasarlı trafik kazası gerçekleşiyor. Büyükşehirlerde trafik sıkışıklığını ortadan kaldırmak için 1 Nisan'dan itibaren yepyeni bir dönem başlıyor. Maddi hasarlı kazalarda taraflar doldurup imzaladıkları tutanak sayesinde trafik polisini beklemeden olay yerinden ayrılabilirler. Tutanaklar ve fotoğraflar sigorta şirketlerine verilecek, taraflar hasarlarını sigorta şirketlerinden alacak. Taraflar arasında anlaşmazlık olursa eski uygulamada olduğu gibi polis çağırılacak

TUTANAK FORMLARI NEREDEN ALINACAK?

Kaza tespit tutanakları sigorta şirketlerinden dağıtılmaya başlandı. Tutanak formları ayrıca 'tramer.org.tr' ve 'egm.gov.tr' adreslerinden de indirilebilecek. Formlar fotokopiyle çoğaltılabilecek.

Tutanak için lütfen tıklayınız:

http://www.gesid.org.tr/wswFiles/documentation/document_287_0/kaza%20tespit%20tutanaqi.pdf

Detaylı bilgi için:

EHLİYET VE SİGORTA ŞART

Trafik kazası yaptığınızda karşı tarafla anlaşıp aracınızı çekmeden mutlaka ehliyet ve trafik sigortası kontrolü yapın. Kazaya karışan araçların kesinlikle zorunlu trafik sigortası poliçelerinin olması gerekiyor.

TUTANAĞA KUSUR ORANI YAZMAYIN

Tutanağa yalnızca kazanın oluş şeklini yazın, kusur oranı yazmayın. Kroki çizmeyi ve kazanın nasıl olduğunu anlatan görüşleri yazmayı unutmayın.

FOTOĞRAF ÇEKMEYİ UNUTMAYIN

Arabanızda bir fotoğraf makinesi bulundurun. Kaza yaptığınızda aracınızı boş alana çekmeden farklı açılardan fotoğraflarını çekin.

ARACINIZI EMNİYET ŞERİDİNE ÇEKİN

Kaza yaptığınız kişiyle anlaştıktan sonra aracınızı bir an önce emniyet şeridi veya boş alana çekin. Tutanakları uygun bir alanda doldurabilirsiniz.

NE KADAR ÇOK BİLGİ, O KADAR HIZLI ÇÖZÜM

Tutanaklarda yer alan görgü tanığı bölümünü kazayı gören kişilerin ifadeleri doğrultusunda doldurun. Tutanakta yer alan fazla bilgi, işlemlerinizin hızlı yürümesini sağlayacaktır.

İLK BAŞVURU SİGORTA ŞİRKETLERİNE

Kaza yapan taraflar, kazanın oluş şeklini birlikte tutanağa yazıp mutlaka imzalayacak. Tutanak hazırlandıktan sonra çekilen fotoğrafla birlikte karşı tarafın trafik sigortası veya kasko sigortası şirketine başvuru yapılacak.

SÜRE KISITLAMASI YOK AMA...

Tutanağın taraflarca sigorta şirketlerine ulaştırılmasında zaman açısından bir kısıtlama bulunmuyor ancak tutanak ne kadar hızlı ulaştırılırsa o kadar çabuk sonuçlanır.

YÜZDE 0, 50, 100 HATA PAYI

İlk başvuruyu alan sigorta şirketleri, en geç 1 gün içinde tutanağı elektronik ortamda Trafik Sigortaları Bilgi Merkezine (TRAMER) iletecek.

Sigorta şirketleri, TRAMER vasıtasıyla 3 iş günü içinde kaza krokilerini de dikkate alarak, tutanak çerçevesinde yüzde sıfır, 50, 100 oranlarına göre kaza sorumluluk değerlendirmesi yapacak.

TUTANAKLAR ZAMANINDA GÖNDERİLMELİ

Kaza sorumluluk değerlendirmesi TRAMER sisteminden yapılacak. Tutanağı zamanında TRAMER'e iletmeyen sigorta şirketi, tutanağı gönderen şirketin belirlediği oranları kabul etmiş olacak.

HATA PAYLARI FARKLI BELİRLENİRSE...

Sigorta şirketlerinin kaza sorumluluk değerlendirmesinde farklı sonuçlara ulaşırsa, kaza tutanağı TRAMER bünyesindeki Tutanak Değerlendirme Komisyonu'na sunulacak. Komisyon, 3 gün içinde tutanak ve fotoğrafları inceleyerek hata paylarını kesin olarak belirleyecek.

TAZMİNATLAR 8 GÜNDE ÖDENECEK

Sigorta şirketi, belgeler tamamlandıktan sonra 8 iş günü içinde tazminatı ödeyecek.

TUTANAK İNCELEMELERİ İNTERNETTEN İZLENEBİLECEK

TRAMER, tazminat kazanan hak sahiplerinin tutanak incelemesinin hangi aşamada olduğunu internet üzerinden öğrenmelerini sağlayacak alt yapı kurdu.

UYGULAMA TEK TARAFLI KAZALARI KAPSAMIYOR

Tutanak, en az 2 aracın karıştığı kazalarda tutulabilecek. Uygulama, tek taraflı kazaları kapsamıyor.

İKİDEN FAZLA ARAÇ KAZA YAPARSA

İkiden fazla aracın karıştığı trafik kazalarında birden fazla -fotokopi ile çoğaltılmış olabilir- form kullanılabilir. Bu durumda, her bir form tüm sürücüler tarafından imzalanacak. İmzalar için formun alt tarafındaki boş alan kullanılabilir. Kazaya karışan tarafların tamamı tarafından imzalanmayan tutanaklar geçerli kabul edilmeyecek.

BU TÜR KAZALARDA TUTANAK TUTMAYIN

Sürücülerin aralarında tutanak düzenleyerek anlaşamayacakları ve trafik ekibi çağırılmaları gereken zorunlu durumlar ise şöyle:

- Sürücü ehliyetsiz araç kullanılıyorsa veya yetersiz ehliyetle araç kullanılıyorsa
- Sürücünün yaşı küçükse
- Sürücüde alkol veya akıl sağlığı şüphesi varsa
- Kazaya karışan araçlardan biri veya daha fazlası kamu kurumlarına ait ise
- Kamu kurumlarına ait eşyada zarar meydana gelirse
- Kazada sadece 3. kişilere ait eşyalara zarar gelirse
- Kazaya karışan araçlardan birinin veya birkaçının trafik sigortası yok ise
- Trafik kazası ölüm ve/veya yaralanma ile sonuçlanmışsa

BÜYÜKŞEHİRLERDE TRAFİK AKIŞI HIZLANACAK

Trafik Sigortaları Bilgi Merkezi (TRAMER) İş Analizi ve Ar-Ge uzmanı Pınar Hoşgör, 1 Nisan'dan itibaren trafikte yaşanacak değişiklikleri anlattı.

Mevcut trafik kazalarında sürücülerin yüzde 20'sinin anlaştığını söyleyen Hoşgör, 'Sürücüler anlaşmalarına rağmen önceki uygulamada trafik polisi bekliyorlardı ve bu durum trafik sıkışıklığına neden oluyordu. Yeni uygulamayla birlikte anlaşılan sürücüler trafikte beklemeyecekler. Eski uygulama aslında devam ediyor, anlaşamayan sürücüler yine polis çağırarak' dedi.

Sürücülerin yeni uygulamaya alışınca kadar çeşitli aksaklıkların yaşanabileceğini ifade eden Hoşgör, anlaşan sürücüler arttıkça trafikte ciddi anlamda bir rahatlama yaşanacağını belirtti.

Hoşgör, büyük kentlerde çok fazla trafik kazası gerçekleştiği için insanların beklememek için anlaşma yoluna gideceğini ve bu sayede trafik akışının hızlanacağını dile getirdi.

Sigortalardan sorunsuz şekilde ödemeler gerçekleştikçe anlaşma oranlarının artmasını beklediklerini söyleyen Hoşgör, 'Sigortasız trafiğe çıkan sürücüler artık araçlarına sigorta yaptırmaya yoluna gidecek' diye konuştu.

Hoşgör, bütün sürücüler araçlarında 1 Nisan'dan itibaren mutlaka tutanak bulundurmalı hatırlatmasını yaptı.

KAZA SİGORTASI

Size çarpan araç faili meçhul ise veya aracın sigortası yoksa bütün hastane masraflarını cebinizden yapmışsanız faturayı aşağıda bahsi geçen sigortaya veriyorsunuz. Sigorta size paranızı tamamını ödüyor. SSK ve Bağkur'un ödemelerini değil sadece kendi cebinizden ödediğiniz paraları

ödüyor. Olumlu ise kazaya yine para ödüyorlar. Kaza geçiren sigortasız yurttaşların tedavisini Garanti Sigorta Fonu karşılıyor, ama bilen yok.

Garanti Sigorta Fonu Genel Sekreteri Kongar:

"Kaza geçiren Sigortasızların masrafını, başvurulara veriyoruz. Ama kimse bilmediği için parasını alan yok. Fon'da 110 trilyon lira birikti." Trafik kazası geçiren vatandaşların tedavi masrafları ile ölüm giderlerini karşılamak için kurulan: Garanti Sigorta Fonu 'nun hesabında 110 trilyon lira birikti ama vatandaş parasızlıktan hastane kapısında can veriyor. Trafik kazalarında yaralanan ya da ölen sigortasız vatandaşların milyarlarca lira tutan tedavi veya cenaze masraflarını karşılamak için kurulan Garanti Sigorta Fonu'nda tam 110 trilyon lira birikti; çünkü uygulamadan kimsenin haberi yok.

Sağlık Bakanlığı'nın hastane yönetimlerini bilgilendirmemesi ve vatandaşlarında kanunları yeterince bilmemesi nedeniyle fona herhangi başvuru olmazken, çok sayıda parasız vatandaş hastane kapılarında can veriyor.

Fondan sorumlu Türkiye Sigorta Reasürans Şirketleri Birliği Genel Sekreteri Bilge Kongar;

"Trafik kazası geçiren sigortasız tüm vatandaşlar başvurup tüm masraflarını bizden alabilirler" dedi.

SADECE UYANIK AVUKATLAR KULLANIYOR

Kaza geçiren parasız vatandaşların çok zor durumda kaldığını belirten Kongar, "Hem bakanlığın hem de vatandaşların kanunu bilmesi gerekiyor. Ancak ne Sağlık Bakanlığı uyarıyor ne de vatandaşlar bunu biliyor. Bu yüzden fonu her biri 20- dosya ile gelen uyanık avukatlar kullanıyor" diyor. Kongar, 450 milyar ve yeni primleri faizle değerlendirdikleri için 110 trilyona ulaştığını belirterek şunları söyledi: "Devlet Ziraat Bankası'nda faizsiz tutuyordu. Biz ise faizde tutuyoruz. Para çoğalınca bunu alıp oraya buraya vermek; peşkeş çekmek istiyorlar. Biz ise kazalarda mağdur olanlar gelip alsın diyoruz. 1991 yılında Hazine Müsteşarlığı bünyesinde kurulan Garanti Fonu, 1998'in sonuna kadar Hazine Müsteşarlığı Sigorta Genel Müdürlüğü bünyesinde kaldı. Amacı, trafik sigortası olmayan araçların meydana getirdiği yaralama ve olum masraflarını karşılamak. Plâkası belirsiz araçların verdiği zarar da karşılanıyor. Fonun kaynağını trafik sigortası yaptıran vatandaşlardan kesilen pay oluşturuyor. Trafik sigortası yapan sigortalıların trafik primi içinde ödedikleri paranın yüzde 2'si ve yüzde 1'i sigorta şirketlerinin öz kaynaklarından karşılanıyor. Karayolları Trafik Sigortası Kanunu gereği eğer kaza yapan araç sigortalı ise, kaza sonucu yaralanan veya ölen kişilerin masrafını sigortalı olsun ya da olmasın şirketi karşılıyor.

7 YILDA 3 ÖDEME

Kazaya neden olan araç sigortasız veya plâkası bilinmiyorsa zarar görenler direkt birliğe gelip masraflarını alabiliyor. Fon, 1998 sonunda Hazine'den alınarak Türkiye Reasürans Şirketleri Birliği nezdinde bir hesaba aktarıldı. Adı önceden Garanti Sigortası Fonu iken devletin dahil olduğu tüm fonlar kapatılınca Garanti Sigortası Hesabi olarak değiştirildi. 1998 sonuna kadar 7 yılda Hazine'de, 450 milyar lira birikti. Ancak 7 yılda sadece üç kişiye ödeme yapıldı. Birlik bünyesindeki fon bütçesi Hazine'nin aksine bankada faizle değerlendirilince fon 110 trilyona ulaştı. Şimdiye kadar fondan yararlanmak için 1623 kişi başvurmuş, 1042 dosya ise sırada bekliyor. Birlik bünyesindeki fonun yükümlülüğü daha sonraki yıllarda kanuna eklenen maddeler ile sadece bedensel hasarları ödemekten çıkarıldı.

İHTİYACI OLAN PARAYI NASIL ALACAK

Kaza geçiren vatandaş hastane masraflarını faturalı olarak Türkiye Sigorta Reasürans Şirketleri Birliği'ne iletcek. Bunun için birliğe, 0-212-324-19-50 nolu telefondan veya <http://www.tsrbs.org.tr/> adresinden ulaşabilirsiniz.

Türkiye'nin her yerinden başvuru aynı şekilde yapılacak. Gerekli belgeler ise hastane faturası, ikametgah senedi, nüfus cüzdan örneği, trafik zaptı ve imza beyanı. Belgeleri inceleyen birlik, vatandaşın verdiği banka hesap numarasına parayı yatırıyor.

2918 SAYILI TRAFİK KANUNUNU İLE İLGİLİ EK BİLGİ

Çünkü benzer olaylarda, sizlerin 2918 nolu yasayı bilmediğinizi zannederek, 'Yapılacak müdahale ve tedavi ücretlerini ödeyeceğinize dair şu belgeyi imzalayın' teklifi ile karşılaşsınız.

...Ancak sizde ' Bu belgeyi imzalamazsam, bana müdahale ve tedavi etmeyeceğinize' dair bir belgeyi imzalayıp getirin. Dediğiniz anda, Hastanenin bütün imkânları sizin için seferber olacaktır.

Trafik kazası sonucu yaralanan ve hastaneye kaldırılarak tedavi altına alınan kazazedelerin, kanuna göre tedavi için ücret ödememesi gerektiği belirtildi.

Tüketiciler Birliği, kazazedelerin haklarıyla ilgili bir rapor hazırladı.

Kaza sonucu yaralanan ve herhangi bir hastanede tedavi gören kazazedelerin bu tedavileri sonucu hastane tarafından ücret talep edilemeyeceğinin belirtildiği raporda, 2918 Sayılı Trafik Kanunu'na göre herhangi bir trafik kazası sonucu yaralanan kişi en kısa sürede hastaneye yetiştirilmek ve gereken tedavinin yapılması hükümlerini içeriyor. Yönetmeliğe göre, hastane acil servisi, kendisine gelen kazazedenin maddi durumu, sosyal güvencesinin olup olmadığına ve hastanın özelliğine bakmadan gereken tedaviyi ve müdahaleyi herhangi bir ücret talep etmeden yapmak zorunda.

Bu tedavi sonucu oluşan masrafın ise Sağlık Bakanlığı Karayolları Trafik Döner Sermaye İşletmesi tarafından karşılanacağını belirtildiği rapora göre, vatandaşların haklarını bilmediği için sorunlar yaşandığını ve hastanelerin bu kanundan bihabermiş gibi gözüküp vatandaştan para talep etmelerinin suç olduğu belirtildi.

AYFER AKŞİT

SOSYAL HİZMET UZMANI - Hasta Hakları Birim Sorumlusu

<http://balkovani.blogcu.com/>

<http://www.cember.net/inv/3692157>

TRAFİK CEZALARI- 7 GÜN İÇERİSİNDE TEBLİGAT YAPMA ŞARTI

Trafik cezalarının tebliğinde yönetmelikte yer alan 7 gün içerisinde tebligat yapma şartı trafik cezasını iptal ettirdi.

İstanbul 3. Sulh Mahkemesi, tebligatı 7 günü geçen trafik cezalarının iptali yönünde karar verdi. Karara gerekçe olan olay, aracına hatalı park cezası kesilen bir avukatın iptal davasıyla başladı. Avukat Zeki Bulgan'ın aracına, 24 Nisan 2006'da, Eminönü'nde yasak yere park ettiği gerekçesiyle polis tarafından 49 YTL para cezası kesildi. Ancak cezanın tebligatı Bulgan'a Şubat 2007'de ulaştı. 9 ay önce kesilen para cezasından yeni haberdar olan Avukat Bulgan, Eminönü'nde o gün bulunmadığını belirterek, cezanın haksız yere kesildiği gerekçesiyle, trafik davalarına bakan 3. Sulh Ceza Mahkemesi'ne iptal davası açtı. Mahkeme, tebligat işlemine 7 işgünü içinde başlanması gerektiğini belirterek, trafik para cezasını iptal etti.

Trafik cezanızın tebligatı 7 günden geç elinize geçtiğinde yapacağınız tek şey elinizdeki makbuzla bulunduğunuz ildeki Sulh ceza mahkemesine bir dilekçe ile başvurmak.

Trafik ceza tutanağının tutulduğu tarihten itibaren, ceza ihbarnamesinin 7 gün içinde tanzim edilerek tebligatına başlanması gerekmektedir. Trafik cezasına ilişkin ceza ihbarnamesinin 7 gün

içinde tebligatına başlanmamış ise Sulh Ceza Mahkemesine başvurmanız halinde, Yönetmeliğin 10/a ve 10/b maddelerine uyulmadığı gerekçesi ile mahkeme cezayı tamamen kaldırmaktadır.

YENİ TRAFİK YÖNETMELİĞİ

26 Eylül 2006 tarihli Yeni Trafik Yönetmeliği'ne göre araçlarda yer alan yardım malzemelerine alüminyum yanık örtüsü eklenmesi zorunlu hale getirildi. Aksi durumda 49 YTL trafik para cezası kesilmektedir.

İçişleri Bakanlığınca, Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren madde ile araçlarda zorunlu olarak bulundurulması gereken malzemeler aşağıdaki gibidir.

- İlgili Kanun; 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunudur.
- Bu kapsamda aracınıza yeni şekliyle bulunması gereken ecza setinin içeriği özel kutusuyla satışa sunulmuştur.
- ALÜMİNYUM YANIK ÖRTÜSÜ 1 ADET
- Büyük sargı bezi (10 cm x 3-5 mt) 2 adet
- Hidrofil gaz steril (10 x 10 cm 50 lik kutu) 1 kutu
- Üçgen sargı 3 adet
- Antiseptik solüsyon (50 ml) 1 adet
- Flaster (2 cm x 5 mt) 1 adet
- Çengelli iğne 10 adet
- Küçük makas 1 adet
- Esmark Bandajı 1 adet
- Turnike 1 adet
- Yara Bandı 10 adet
- Tıbbi eldiven 2 çift
- El Feneri 1 adet

ARAÇ MUAYENESİNE GİRECEKLER DİKKAT!

Türkiye'de araç muayene istasyonları özelleştikten sonra kontroller artık özel sektöre geçti. Eskisi gibi 5 dakikada muayene olma devri de son erdi.

Yeni sistemle 10 ayrı nokta kontrolü yapan TÜVTÜRK yetkilileri, uygun olmayan birçok aracı da geri çeviriyor. Hatta öyle ki, araçların neredeyse yarısı ilk kontrolden geçemeyip geri dönmek zorunda kalıyor.

İşte TÜVTÜRK'ün açıklamasına göre araç muayenesinde kontrol edilen noktalar ve dikkat edilmesi gereken hususlar şöyle:

KONTROLÜ YAPILAN NOKTALAR

1-Fren Tertibatı: Fren pedalından başlayarak; mekanik, hareketli, sürtünen ve esneyen her aksam elle veya gözle kontrol edilir. İlgili mevzuat ve yönetmelikler çerçevesinde, fren test cihazı ile aynı aks üzerinde bulunan tekerleklerin fren kuvveti sapma yüzdesi ile toplam araç ağırlığına göre fren verim yüzdesi hesaplanır.

2-Direksiyon Sistemi: Direksiyon simidinden başlayarak sırasıyla; direksiyon mili, direksiyon kutusu ve bağlantı elemanlarıyla sistemi tekerleklerle bağlayan direksiyon rot kollarının boşluk ve sağlamlıkları; elle, gözle ve boşluk test cihazlarıyla kapsamlı olarak kontrolden geçirilir.

3-Görüş Şartları: Aracın tüm dış camları, cam yıkama tertibatları, cam silecekleri, iç ve dış görüş aynaları titizlikle kontrol edilir.

4-Aydınlatma Sistemi: Tüm iç-dış aydınlatma, fren, gösterge, sinyal, geri vites, plaka ve sınır lambaları kontrol edilir. Uzun-kısa ve sis farlarının yükseklik ayarları cihazlar vasıtasıyla test edilir.

5-Aks, Jant, Lastik ve Süspansiyon Sistemi:

6-Şase ve Şase Bağlantı Parçaları: Araç gövdesinin sağlamlığı hem sürüş anında hem de olası bir kaza durumunda yolcular açısından büyük öneme sahiptir. Bunun yanında şaseye bağlanmış birçok parçanın da sağlam ve çalışır durumda olması gerekmektedir. Bunlar; sürücü kabini ve araç gövdesi, bağlantıları, merdiven basamakları, koltuklar, alt taban, egzoz boruları, susturucular, yakıt tankı ve boruları, stepne ve taşıyıcısı, kapılar ve kapı kilitleri, yan ilave korumalar, çekici römork ve treyler çeki kaplini ile kaplin mekanizmalarının kontrolünü kapsar.

7-Diğer Donanımlar: Pasif güvenlik sistemlerinin en önemlilerinden biri emniyet kemeri. Bir kaza esnasında emniyet kemeri takılı olan yolcunun diğer yolculara göre hayatta kalma şansı her zaman daha yüksektir. Bu sebeple ön ve arka emniyet kemeri ve kilit karşılıklarının fonksiyonelliği kontrol edilir. Bunların yanı sıra yangın söndürme tüpü, üçgen ikaz reflektörü ve ilk yardım çantası da kontrol edilir.

8-Gürültü Kirliliği: İstasyonlarda gürültü seviyesi kontrolleri gerçekleştiriliyor.

9-Yolcu Taşıyan Araçlar İçin: Toplu taşıma araçlarına yönelik olarak; koltuk düzenleri, iç aydınlatma lambaları, ısıtma sistemleri ve havalandırma sistemlerinin seyahat eden yolcuların gereksinimlerini karşılayacak şekilde olup olmadığı kontrol edilir.

10-Araç Tanımları: Trafikte seyreden araçların üzerinde taşıdıkları plaka, tanıtım numaraları ile ruhsat üzerindeki tescil ve trafik bilgileri birebir aynı olmak zorundadır.

ARAÇ MUAYENESİ ÖNCESİNDE HAZIRLANMASI GEREKEN ZORUNLU BELGELER

Tüm araçlar için;

- Ruhsat
- Fenni Muayene İzin Belgesi
- Trafik Sigortası
- İlk yardım çantası: Traktörler, motosikletler ve motorlu bisikletler hariç tüm motorlu araçlarda en az 1 adet.
- Üçgen Reflektör: Motosikletler ve motorlu bisikletler hariç tüm motorlu araçlarda 2 adet.
- Yangın Söndürme Cihazı: Sayısı, cinsi ve kapasitesi araç sınıfına ve aracın kullanım amacına göre değişiklik gösterir.
- Stepne: Motosikletler ve lastik tekerlekli traktörler hariç bütün araçlar ile tarım orman römorkları da dahil olmak üzere tüm römorklarda her zaman kullanılabilir durumda bulundurulacak.

OTOMOBİLİNİZİ TANIYOR MUSUNUZ?

Her geçen gün daha konforlu ve güvenli üretilen otomobilleri iyi tanımak, onlarca kavramın anlamını bilmeyi gerektiriyor.

Otomobil satıcılarının bir çırpıda sayabildiği, pek çok otomobil sahibinin duymakla birlikte, ne anlama geldiğini bilmediği bu kavramlar hakkında bilgi sahibi olmak, otomobilin verimli ve güvenle kullanılabilmesi açısından önem taşıyor.

Otomobil almaya karar veren tüketicinin, öncelikle otomotiv teknolojisindeki gelişmenin ürünü olan ve genellikle İngilizce sözcüklerin kısaltması olan terimlerin anlamını ve terimlerle ifade edilen sistemler hakkında bilgi sahibi olmasında büyük yarar var.

Harflerle oluşturulan bu kavramların anlamını bilmemek, kişinin otomobilini yüksek verimlilik ve güvenlikle kullanmasını engellemekle kalmıyor, otomobilin arızalanmasına, kişinin otomobili ile birlikte satın aldığı garanti güvencesinden yararlanamamasına da yol açabiliyor.

Üretici firmalar, tüketiciye otomobille birlikte verilen kullanım kılavuzu kitapçıklarının mutlaka ve dikkatle okunmasını, bununla da yetinilmeyip gerektiğinde başvurulmak üzere otomobilde bulundurulmasını öneriyor.

TERİMLERDEN ÖRNEKLER

Otomobil alacakların ya da almış olanların en sık duyduğu terimler ve anlamları şöyle:

A/C: Klima.

ABC: Otomobilin yana yatmasını, süspansiyonun içindeki havanın basıncı ile oynayarak engelleyen elektronik sistem.

ABS: Fren anında tekerleklerin kilitletmesini önleyen sistem.

ACC: Trafikteki diğer araçların hızına uyan ve aradaki mesafeleri düzenleyen sistem.

AIRBAG: (hava yastığı): Kazalarda son derece yararlı ek koruma sistemi.

ASC: İlk kalkış ve hızlanma sırasında patinajı önüyor.

ASDC: Hızı otomatik olarak kontrol eden lazerli sistem. Önde giden araçla arada güvenli mesafe kaybolduğunda veya başka bir deyişle, önde giden araca fazla yaklaşıldığında sürücüyü uyarıyor.

ASR: Çekiş sağlayan tekerleklerin boşa dönmesini engeller ve sürüş stabilitesini yükseltir.

AWD: 4 tekerlekten çekiş.

CRUISE CONTROL: Araçları belli bir hızda tutan ve sürücünün ayağını gazdan çekmesine olanak tanıyan sistem. Hız sınırlayıcı.

DDAS terimi ise otomobil kullanırken uyuklamaya başlayan ya da sağlığı bozulan sürücüyü tehlikeden korumak için geliştirilen sistem olarak adlandırılıyor. Bu sisteme sahip otomobilin sürücü bileğine bir algılayıcı takıyor, algılayıcı sürücünün kalp atışlarını izliyor. Kalp atışlarının yavaşlaması ya da düzensizleşmesi halinde sistem sürücüyü ikaz ediyor.

DISTRONIC: Elektronik takip sistemi. Sistem öndeki araçla olan mesafe tehlikeli şekilde azalınca motor gücünü azaltıyor ya da fren yapıyor.

DSP: Sürücünün kullanım tarzına göre vites değişimini hızlı ya da konforlu yapan akıllı otomatik şanzıman.

EAS (aktif direksiyon kilidi): Acil durumlarda sürücünün aracının kontrolünü kaybetmesini engelliyor.

EBD-EBV: Elektronik fren gücü dağıtıcısı.

ECAS: Elektronik kontrollü, havalı süspansiyon. Aracın yerden açıklığını azaltıyor ya da çoğaltıyor.

ECS: Elektronik kontrollü süspansiyon

EDC: Elektronik amortisör kontrolü.

EDLS: Elektronik diferansiyel kilidi.

EDS: Karlı, buzlu, kumlu zeminlerde aracın çekişten düşmesini önleyen çekiş kontrol sistemi.

EPS: Elektrik motorlu hidrolik direksiyon sistemi.

ESP: Elektronik savrulma önleyici sistem.

ETC: Elektronik traksiyon kontrolü.

ETS: Elektronik stabilite sistemi. ASR ile ilişkili olarak çalışıyor.

FPS: Kaza anında yakıt akışını kesen ve yangını önleyen sistem.

GCC: Otomobilin farlarının aydınlattığı alanın dışında kalan görüntüyü kızılötesi olarak yol bilgisayarının ekranına aktaran sistem.

GPS: Uydu yardımı ile aracın yerini ve pozisyonunu belirliyor.

HP-PS-BG (beygir gücü): Motorun gücünü ifade eden terimler.

IDS: Gösterge panelindeki tüm bilgileri ön cama yansıtan sistem.

IMMOBILIZER (elektronik motor kilidi): Kontak anahtarının çıkarılmasının ardından hırsızlığa karşı motorun elektronik olarak kilitlemesini sağlayan sistem.

INTERCOOLER: Turbo motorlarda havanın soğutulması için kullanılan ek soğutucu.

ITL: Yollardaki sarsıntıyı en aza indiren süspansiyon sistemi.

ITS: Yandan gelebilecek darbelere karşı koruyuculuk yapmak üzere konulan hava yastıkları.

KATALİTİK KONVERTÖR: Motordan çıkan zararlı maddeleri zararsız maddelere dönüştürüyor.

MPI: Çok noktalı enjeksiyon. Yakıtın en uygun şekilde yanmasını sağlar.

MPV: Çok amaçlı araç.

Otomobilin konforunu ve güvenliğini artırmak için geliştirilen diğer bazı terimler ve anlamları ise şöyle:

OVERDRİVE: (ekonomi vitesi): Düşük yakıt tüketimi sağlayan vites.

PDC: Park mesafe kontrolü

SLS: Otomobilin yüksekliğini otomatik olarak ayarlayan sistem.

TAS: Bu sistem bağlı olduğu GSM hattı sayesinde kaza anında otomatik olarak yardım çağrısı gönderiyor.

TIPTRONIC: Şanzıman ister otomatik ister manuel kullanılabilir.

TORK: Döndürme kuvveti.

TPC: Elektronik lastik basınç kontrolü.

TUBELESS: Şambrelili olmayan lastik.

TURBO: Motor yanma odasına normalden daha fazla hava ve yakıt verilerek motorun gücünün artırılmasını sağlayan sistem.

YAĞMUR SENSÖRÜ: Camlar ıslandığında silecekleri otomatik olarak çalıştırıyor, tavandaki pencereyi kapatıyor.

SAĞANAK YAĞIŞTA ETKİN GÖRÜŞ

Yoğun bir sağanak altında otomobil kullanırken nasıl iyi bir görüş elde edilir?

Neden bu kadar etkin olduğundan emin değiliz; bu metodu yoğun yağmur altında sadece bir deneyin.

Bana bu metodu, deneyen ve gerçekten işe yaradığını tespit eden bir polis arkadaşım verdi.

Çok yararlı, hatta gece sürüşünde dahi.

Bu metot yıllarca Kanada Askeri Sürücüleri tarafından kullanılmış.

Birçok sürücü yoğun sağanak sırasında silecekleri yüksek ya da en hızlı konumda çalıştırır ve buna rağmen ön camdaki görüntü netliği yeterli olmaz.

Böyle bir durumla karşılaştığınızda hemen güneş gözlüklerinizi takın (modeli fark etmez), ve mucize!!! Aniden görüşünüz, yağmur yağmıyormuşçasına mükemmel bir netlik kazanacak.

Aracınızda her zaman bir güneş gözlüğü bulundurduğunuzdan emin olun.

Sadece net bir görüşle emniyetli bir sürüş gerçekleştirmekle kalmayın, bu fikri arkadaşınızla paylaşarak onun da hayatını kurtarın.

Deneyin ve arkadaşlarınızla deneyiminizi paylaşın.

İnanılmaz, cam üzerindeki damlaları hâlâ görüyorsunuz ama yağmur suyunun oluşturduğu tabakayı görmüyorsunuz.

Yağmurun yoldaki sıçramasını görebiliyorsunuz. Aynı zamanda, sollanan ya da takip edilen aracın sıçrattığı sudan kaynaklanan körlüğü de bertaraf edebiliyorsunuz (ya da güneş gözlüğü kullanmayıp şikâyet edeceksiniz).

Sürücü eğitimlerinde bu küçük ipucunu mutlaka öğretmeliler. Gerçekten de işe yarıyor.

Yoğun BEYAZ ışık veren sis farlarının, işe yaramamasının nedeni de benzerdir. SARI ışık veren sis farları ise gece, tipi ve kar yağışlı havalarda çok işe yarar, kar taneleri hemen hemen görünmez olur.

Ama SARI sis farları YAĞMUR ve SİS'te hiç işe yaramaz.

Sıradaki uyarı da çok önemli! Kaç kişi bunu biliyor merak ediyorum.

36 yaşındaki bir kadın sürücü, birkaç hafta önce bir kaza geçirdi ve araç pert oldu.

Kinburn, Ontario'da yaşayan sürücü, Kinburn ile Ottawa arasında seyahat etmekteydi.

Her ne kadar aşırı değilse de, hava yağmurluydu. Araç aniden kızaklama yaptı ve kelimenin tam anlamıyla havada uçtu.

Kadın ciddi bir şekilde yaralanmadı ama aniden meydana gelen bu durum karşısında çok şaşkıncı.

Durumu otoyol polisine anlattı ve memur, herkesin bilmesi gereken şeyler söyledi:

YAĞMURLU HAVADA ARACINIZI ASLA "CRUISE CONTROL" KONUMUNDA SÜRMEYİN.

Aslında kadın "cruise control" konumunda sürerek ihtiyatlı davrandığını ve tutarlı bir hızla sürerek emniyetli bir davranış sergilediğini düşünüyordu.

Ama memur ona yağmurlu havada aracının "cruise control" konumunda olmasının, kızaklama yapmasına ve lastiklerin asfaltla temasının kesilmesi ile aracın yüksek oranda hızlanmasına ve tıpkı bir uçak gibi kalkışa geçmesine neden olabileceğini anlattı.

Kadın başına gelenin aynı memurun anlattığı gibi olduğunu söyledi.

Memur tüm araçların güneşliklerinde hava yastığı uyarısı ile birlikte şu uyarının da yazılı olması gerektiğini söyledi:

YOL ZEMİNİ ISLAK YA DA BUZLU İSE KESİNLİKLE "CRUISE CONTROL" KONUMUNDA SÜRMEYİNİZ.

Bizler genç çocuklarımıza "cruise control" konumunda güvenli bir hızda sürmelerini söylüyoruz, ama "cruise control" ü sadece yol zemini KURU iken kullanın demiyoruz.

NOT: Bazı araçlarda (Toyota Sienna Limited XLE gibi) silecekler çalışır durumdayken Cruise Control Modu' nu devreye almanıza izin vermeyen bir sistem bulunmaktadır.

Eğer bu bilgiyi diğerleri ile paylaşırsanız ve paylaştığınız kişilerden sadece bir kişi bile bilmiyor olsa, her şeye değerdir! Bir hayat kurtarmış olabilirsiniz!

Çeviri: Cengiz Durmaz

OTOMOBİL SÜRÜCÜLERİNE – HAYAT KURTARAN TEKNİKLER

Otomobil kullanırken meydana gelebilecek ciddi olaylara karşı uyulması gereken basit teknikler hayat kurtarıyor.

Otomobil kullanmanın inceliklerini anlatan uzmanlar, yüksek hızla seyreden araçlarda ön camın kırılması, lastiğin patlaması ve araçta yangın çıkması gibi ciddi tehlike yaratan durumlarda sürücünün soğukkanlı davranmasını öneriyor.

Cam kırılması

Uzmanlar, özellikle süratli hareket eden araçlarda ön camın kırılması halinde, sürücülerin nasıl hareket etmesi gerektiğiyle ilgili olarak şunları öneriyor:

Aynalardan yararlanarak aracınızı yolun sağ tarafına park edin.

Flaşörleri açın ve dikkatlice dışarı çıkın. Aracın cama yakın olan kalorifer ve havalandırma deliklerine gazete kâğıdı veya bez parçası koyarak, cam parçacıklarının bu kısımlara düşmelerini önleyin. Sonra krikonun arka kısmı ile camı içeriden dışarı doğru kırın. Cam lastiğini dikkatlice çıkarıp temizledikten sonra, yeniden kullanılabilmesi için bagaja koyun. Gazete kâğıdına birikmiş cam parçalarını bir naylon torba içine koyun ve en yakın çöp bidonuna atın. Öylece en yakın cam tamircisine kadar gidin.

Lastik patladığında

Patlayan, arka lastiklerden biriye, arabanın arkasının sağa veya sola doğru kaymaya başlayacağını belirten uzmanlar, ön lastiklerden biri patlamışsa, mümkün olduğu kadar fren yapmamaya çalışılması gerektiğini bildiriyor. Ön lastiklerden biri patladığı zaman, aracın, lastiğin patladığı yöne doğru kuvvetlice çekildiğini vurgulayan uzmanlar, bu durumda direksiyonla, aracın düz bir doğrultuda tutulmaya çalışılması ve yavaş frenleme ile durmasının sağlanması gerektiğini kaydediyor.

Uzmanlar ayrıca, taşmış dereler, nehirler veya büyük su birikintilerinin içinden geçerken, aracın hızının kesilmesi gerektiğini hatırlatıyor. Mütevazı bir aile otomobilinin, 25-30 santimlik su birikintisinden geçebilecek yetenekte olduğunu söyleyen uzmanlar, bu noktanın üstüne su geldiği takdirde, su damlacıklarını kuvvetli bir sprey gibi motorun üstüne püskürdüğünü, bu su bombardımanının da, bujilerin ve distribütörün ıslanmasına sebep olarak aracın stop etmesine yol açtığını belirtiyor.

Araçlarda yangın

Araçlardaki yangının önüne geçilmezse, büyük bir facianın meydana gelebileceği uyarısında bulunan uzmanlar, buharlaşmış benzinin tutuşarak deponun alev almasına sebep olduğunu bildiriyor. Bir süre sonra da aracın infilak edebileceğini kaydeden uzmanlar, "Araçta duman tespit edildiği an araç durdurulmalı. Sonra anahtar üzerinde kontak kapatılmalı. Direksiyonun kilitlenmemesine dikkat edilmeli. Aksi halde, gerektiği takdirde aracın itilmesi mümkün olmaz. Bütün yolcular dikkatlice dışarı alınmalı. Motor kaputu kısmi olarak açılmalı.

Böylece alevlerin büyümesi önlenmiş olur. İmkân varsa akü kutup başı sökülmeli. Yangın söndürücü varsa kullanılmalı, yoksa battaniye veya oto kılıfından yararlanılmalı. Bu örtüler, alevlerin oksijen alıp büyümesini önleyecektir" tavsiyesinde bulunuyor.

Kayma esnasında

Uzmanlar, aracıyla yokuş çıkarken geriye doğru kaymaya başlayan sürücülere de şu önerilerde bulunuyor:

"Ayağınızı yavaş yavaş gaz pedalından çekin ve zemine tutunma sağlanınca yavaş yavaş tekrar basın. Kayarken savrulmayı engellemek için direksiyonunuzu kayma yönüne doğru çevirin, kesinlikle tekerleklerin kızaklamasına sebep olacak şekilde frene basmayın.

Unutmayın, dönmeyen ön tekerleklere yön verilemez. Eğer kızakladıysanız, hemen fren basıncını azaltın ve tekerleklerin dönmesini sağlayın ama sakın ayağınızı frenden tam olarak çekmeyin (ABS varsa sonuna kadar basmak gereklidir). Gaza gereğinden fazla basmışsanız ayağınızı gazdan çekin, frene çok bastıysanız frendeki basıncı azaltın, direksiyonu sert şekilde çevirmişseniz direksiyonu yumuşatın, ayağınızı debriyajdan sert çekmişseniz tekrar debriyaja basın."

Trafikte hayatta kalmak için

- * Otonuzu kullanırken yaptığınız iş, hayatınızın en önemli işidir.
- * Otonuzun mekanik viteslerini kullanmadan önce beyninizi vitese takın.
- * Bir probleme girmemek, problemi çözmeye çalışmaktan çok daha kolaydır.
- * Trafik canavarlarla dolu bir arena değil, yaşamın büyük bir bölümünün zorunlu olarak geçirildiği çok riskli bir ortaklıktır. Trafiği paylaşan ortakların risklerini, ülke gerçeklerini en iyi değerlendiren sürücünün yaşam şansı çok daha yüksektir.
- * Bir motorlu araçta en önemli faktör sürücüdür; otolar kendi kendilerine hiç bir şey yapmazlar, onlara yanışı ve doğruyu yaptıran sürücülerdir.
- * Bir otda sürücüden sonra en önemli faktör lastiklerdir. Lastikler yol ile olan yaşam bağıdır. En güçlü motor ve en iyi fren sistemi ile donatılmış yüksek teknoloji ürünü bir otda bile ancak iyi lastikler ile güvenli sürüş yapılabilir. Orta büyüklükte bir otonun bir lastiğinin yere bastığı alan, bir avuç içi büyüklüğündedir.
- * Lastiklerle ilgili yapılan yanlışlar yaşamlarla ödenir. Yere sağlam ve doğru basın. Otolar lastiklerin üzerinde değil, lastiğin içindeki havanın üzerinde gider. İnik lastik, ayağa bol gelen ayakkabıya benzer, değil koşmak yürümek bile olanaksızdır. Sıcak havada, yağmurda ve karda lastik havaları indirilmez. Karlı yol yüzeylerinde geniş lastik değil, dar lastik daha iyi tutunma sağlar.
- * Görün ve görölün. Camlar, aynalar ve ışık donanımını temiz tutun. Kısa farlarınızı gündüzleri de yakın. Unutmayın en ölümcül kazalar gündüzleri güneşli günlerde ve düz yol kesimlerinde oluşur.
- * Trafik 360 derecedir. Her görmediğiniz santimetre karenin arkasında bir tehlike gizlenir. Onun için aynalarınızı her 10 saniyede bir kontrol edin. Şerit değiştirirken başınızı sağ veya sol arkaya çevirip ölü noktayı kontrol edin.
- * Direksiyon tek elle kullanılmaz. Tek elle ayakkabınızın bağcığını bağlayamayacağınız gibi. Direksiyonu her zaman iki elle ve 09:15 pozisyonunda tutun.
- * Yalnızca etkin fren hayat kurtarır. En iyi fren dönerek yavaşlayan tekerleklerle yapılır. Dönmeyen, kızaklayan ön tekerleklere yön verilemez, dönen ön tekerleklere yön verilir.
- * Otolar kendi kendilerine kaymazlar. Onları kaydıran sürücülerdir.
- * Gidilen yol kesimine göre yapılan aşırı hız, amaca uygun olmayan eski veya inik havalı lastikler, gereğinden fazla gaz, gereğinden fazla fren, gereğinden fazla direksiyon hareketi ve ani kompresyon (vites küçültmelerde debriyaj pedalını ani bırakma) sürücü kaynaklı kayma hareketini başlatan faktörlerdir.

- * Emniyet kemerini her zaman, her yerde ve tüm yolcularınıza taktırın.
- * Sarı ışıkta hareket etmeyin, kırmızı ışıkta geçen kamyon ilk olarak size çarpar.
- * Hoşgörü ve akılcılığı siz başlatın. Her isteyene yol verin. Birisine yol vermek en çok 5 saniyenizi alır. Bir günde 50 kez yol verseniz 250 saniye eder. Bu da 5 dakikanın altında bir zamandır. Hem trafiğe saygı ve hoşgörü katmış, hem de sinirlenmeden, gülümseyerek araç kullanmış olursunuz.
- * Doğru bilgi, tehlikeleri tanımak ve motorlu taşıtı daha iyi kullanmayı öğrenerek, beceriyi sağduyu ve saygı ile uygulamak, sürücülerin trafikteki tek yaşam şansıdır.

YANLIş BİLİNERLERİN DOğRULARI

- Usta sürücü, düştüğü probleminden kazasız sıyrılmayı bilir!

Yanlış! Çünkü usta sürücü probleme girmeyen sürücüdür. Karşısına çıkabilecek her türlü tehlikeyi önceden görebilir, ona göre tedbirini önceden alır. Problemlerle uğraşmaz.

- Otobanda tamam ama şehir içinde emniyet kemeri takılmayabilir!

Yanlış! Emniyet kemeri hayat kurtaran en önemli güvenlik gerecidir. 50 km/s hızda meydana gelen bir çarpışmada otonun içindekiler emniyet kemeri takmadıkları takdirde, 4 katlı bir binadan aşağı düşmeyle eşit şok yaşar.

- Arkada oturanlar için emniyet kemeri takmak gereksizdir!

Yanlış! Motorlu araçlar bir yere çarptığında hemen durur, ancak içindeki yolcular aynı hızla bir yere arpına kadar ilerlemeye devam eder. Arkada oturanların da yaşam haklarını kullanmaları ve emniyet kemerlerini takmaları gerekir. Her ne kadar henüz kanunen zorunlu olmasa da, yolcuların güvenliği için geliştirilmiş olan arka emniyet kemerleri de hayat kurtarır. Kazalarda en çok zararı emniyet kemeri bağlı olmayan yolcular görmektedir.

- Lastik havalarını düşük tutarsak, hem daha iyi tutunur, hem de daha konforlu olur!

Yanlış! Lastik havalarının, aracın fabrika değerinin altında olmaması gerekir. Hatta yüke ve yolcu sayısına göre artırılmalıdır. Çünkü hava basıncı düşük lastiğin tabanı yere yayılarak daha iyi tutunma sağlamaz. Aksine tabanın ortası yukarı kalkar ve yol ile teması kesilir. Havası düşük lastiklerin yalnız omuz kısımları yere basar. Lastik hava basıncı düşükken; kayma hareketleri çok daha düşük hızlarda başlar, fren mesafesi uzar, direksiyon hareketlerine daha geç cevap alınır. Belki daha konforlu sürüş yaparsınız ama konforlu şekilde yoldan çıkabilir, konforlu şekilde arpabilirsiniz!

- Sıcak havada, lastiğin ısınmasını dengelemek için lastik havaları indirilir!

Yanlış! Lastiğin ısınmasının en büyük nedeni havanın sıcak olması değil, lastik hava basıncının düşük olması nedeniyle lastik yanaklarının daha fazla esnemesidir.

- Yağmurda inik lastik daha az kayar!

Yanlış! Hava basıncı düşük lastikte su boşaltma kanalları kapandığı için yağmur suyunu çok daha az boşaltır. Hatta boşaltamaz ve su üzerine çıkma ve su yastığı üzerinde kayma (aquaplaning) ok daha düşük hızlarda başlar.

- Direksiyon saate göre 10'u çeyrek geçe tutulur!

Yanlış! Direksiyon saate göre 9'u çeyrek geçe (9.15) tutulur. Bu pozisyon, acil bir durumda her iki yöne eşit miktarda direksiyonu evirebileceğiniz tek pozisyonudur.

- En iyi koltuk pozisyonu, sürücünün en rahat ettiği pozisyonudur.

Yanlış! Sürücünün doğru koltuk pozisyonu öncelikle otomobile hakim olabileceği ne çok uzak, ne de çok yakın bir pozisyonudur. Koltuk mümkün olduğunca dik olmalıdır. Direksiyon 9.15

pozisyonundayken kollar dümdüz olmamalıdır. İdeal dirsek açısı 120 ile 135 derece civarındadır. Evimizde TV seyrettiğimiz koltuk pozisyonu çok rahat olabilir, ama bu pozisyonda otomobile ve trafiğe hakim olabilmek çok zordur.

- Motorlu araçlar lastiğin üzerinde gider!

Yanlış! Motorlu araçlar lastiğin içindeki havanın üzerinde gider. Eğer lastiğin içinde hava yoksa hiçbir yere gidemezsiniz. Doğru lastik havası, ayağınızdaki ayakkabı numarası gibidir. Ayağınızı sıkı veya bol gelen bir ayakkabıyla nasıl yürüyemezseniz, otomobilin yol tutuşu da aynı şekilde bozulur.

- Ani frenlerde önce frene basıp, durmaya yakın debriyaja basarsak, motor kompresyonundan faydalanıp daha kısa mesafede dururuz!

Yanlış! En etkin yavaşlama frenle debriyaja aynı anda basılarak yapılır. Böylece fren sırasında motor devre dışı bırakılarak, motorun aracı ileri götürme kuvveti yok edilir.

- ABS (Antiblokaj Fren Sistemi) mekanik frene göre çok daha kısa mesafede durdurur!

Yanlış! ABS fren sistemi olan bir araç tekerleklerin kızaklamasını önler ve fren sırasında manevra yapılabilmesini sağlar. Ancak, daha kısa mesafede durdurmaz, daha güvenli şekilde fren yapılmasını sağlar.

- Mekanik freni olan bir otomobilde fren pedalını pompalayarak daha kısa mesafede durulabilir!

Yanlış! Pompalamak için ayak fren pedalı üzerinden her çekildiğinde, aracın ileri hareketi devam eder ve durma mesafesi uzar. Doğrusu; panik frende fren pedalı üzerindeki basıncı azaltarak lastiğin dönmesini sağlamaktır. Ancak ayak fren pedalından kaldırılmamalı ve fren yapmaya devam edilmelidir.

- Doğru takip mesafesi hızın yarısıdır!

Yanlış! Bu yöntem kullanışlı olmamakla birlikte, hata payı yüksektir. İdeal takip mesafesi (kuru havada) 2 saniye arkadan takip etmektir. Yağışlı havalarda veya yük durumunda bu süre 3-4 saniyeye çıkarılmalıdır.

- Dörtlü ikaz (flaşör) tünele girince yakılır!

Yanlış! Dörtlü ikaz sadece trafiğe tehlike yarattığınız durumlarda yakılır. Yani olası bir kaza veya arıza halinde. Tünelde kısa farların açık olması yeterlidir.

- Gündüz kısa farları yakmak trafiktekinin gözünü alır!

Yanlış! Gündüz kısa far yakmak, daha erken fark edilmenizi ve size tehlike yaratacak olan kişilere kendinizi daha erken göstermenizi sağlar. Gece yakılan kısa farlar gözümüzü daha çok alır. Sadece kapalı ve yağışlı havalarda değil, güneşli havalarda ve hızlı yol kesimlerinde de kısa farların açılması kendi sürüş güvenliğinizi için önemlidir.

- Çocukları uyarmak için korna çalınır!

Yanlış! Çocukları uyarmak için korna çalınmaz! Korna onların paniğe kapılıp beklenmedik bir reaksiyon vermelerine yol açar. En iyisi iyice yavaşlamak ve gerekirse durmaktır.

- Yoğun siste en iyi gitme yöntemi dörtlü ikazları yakmaktır!

Yanlış! Yoğun siste en iyi gitme yöntemi hiç gitmemektir. Çünkü siste daha iyi gören sürücü yoktur, daha çok risk alan sürücü vardır. Görüş mesafesi yeterliyse siste sarı camlı gözlükler kullanmak, sis lambalarını ve kısa farları yakmak, silecekleri çalıştırmak, yerin kayganlaştığını dikkate almak, takip mesafesini artırmak ve sollama yapmamak daha güvenli yol almanıza yardımcı olur.

Unutmayın!

Hayatınız boyunca ölümlü bir trafik kazası geçirme olasılığınız % 33' tür. Rus ruletinde bile bu oran %17'dir. Lütfen, trafikte araç kullanmanın bir yaşam işi olduğunu hiçbir zaman aklınızdan çıkarmayın.

Periyodik Bakımlar:

Günlük, haftalık, aylık bakım ve kontroller

Üretici firma tarafından verilen kullanma kılavuzuna göre her araca belirli bir km veya süre dolunca bakım uygulanır. Periyodik bakım ve kontroller firmadan firmaya değişmekle beraber genellikle 10-15 bin km aralığında yapılır.

Yetkili servislerde uygulanan bakımların dışında; sürücünün kendi kendine yapması önerilen bazı kontroller de var. İşte bunlardan birkaçı:

Günlük kontroller

Sabahları araca binmeden önce lastiklerin havasının kontrolü

Araçın park edildiği yerde yağ veya sıvı izleri olup olmadığının kontrolü

Kış mevsiminde donmuş olabileceği düşünülerek sileceklerin cama yapışıp yapışmadığının elle kontrolü

Kontak açıldıktan sonra göstergede bulunan ikaz lambalarının kontrolü

Yola çıkmadan önce ışıklandırma (farlar, sinyaller, fren lambaları vs.) kontrolü

Haftalık kontroller

Sıvı seviyelerinin gözle kontrolü (radyatör genleşme kabı üzerindeki max işareti, silecek sıvısı)

Motor yağ seviye kontrolü

Hidrolik yağ seviye kontrolü

Özellikle ağaç altına park edilen araçlarda, motor kaputunun, havalandırma mazgallarının yaprak ve yabancı maddelerden arındırılması ve su tahliye deliklerinin gerekirse temizlenmesi

Silecek lastiklerinin ıslak bir bez ile temizlenmesi

Aylık kontroller

Boya üzerinde çizik veya taş yaraları kontrolü (derin çiziklere servis müdahalesi gerekir)

Emniyet kemerlerinin nemli sabunlu bez ile tozdan arındırılması

Yıkama esnasında özellikle jantların balata tozundan ve yabancı maddelerden arındırılması

Araç üzerinde olabilecek sanayi artıkları, kuş pisliği veya ağaçlardan dökülen reçine türü yapışkan veya agresif çevre etkenlerinin temizlenmesi

Yapılan km' ye göre lastiklerin detaylı gözle kontrolü (diş derinlikleri, yaranma veya yarıma izleri) Araç iç temizliği, var ise deri koltukların kullanım kitabında belirtildiği üzere temizliği

Antifriz suyun donmasını nasıl önüyor?

Arabamızın motoru arabayı yürütecek gücü sağlarken bir yandan da ısı üretir. Motor bloğu içinde devamlı dolaşan su ile motor soğutulur.

Motordan aldığı ısı ile ısınan bu su da radyatörde havanın yardımıyla soğutulur.

Kapalı bir çevrimde ve ideal ısı dengelerinde devamlı oluşan bu olayın farkına biz ancak, herhangi bir arıza durumunda soğutma olayı yetersiz kaldığında, radyatörden buharlar çıktığında, yani bilinen tabiri ile arabamız hararet yaptığıında varırız.

Kışın soğuk aylarında, hava sıcaklığı sıfırın altına düşünce, arabamız kapı önünde hareketsiz halde iken bu soğutma suyu da her su gibi donabilir. Donunca genişler ve yaptığı basınçla motor bloğunu çatlatabilir. Bu olayı önlemek için suyun içine, sıfırın çok altındaki derecelerde bile donmasına mani olacak 'antifriz' dediğimiz sıvı ilave edilir.

Motorun soğutma suyunun i ne ne oranda antifriz konulacağını, o bölgede olabilecek en düşük hava sıcaklığı belirler. O zaman şöyle düşünülebilir. Tam emniyetli olması bakımından, soğutma suyunun yerine niçin tamamen antifriz doldurmuyoruz? Antifriz oranı yüzde yüzü bulunca sıcaklık ne kadar düşerse düşün maksimum korunma sağlanmış olmaz mı?

Hayır, olmuyor. Mantıken ters gelebilir ama belirli orandan fazla konulan antifriz bu sefer de tamamen ters tepki veriyor. Suyu yüzde 50 oranında katılmış antifriz -37 derecede donarken, antifrizin kendisi yani saf antifriz -12 derecede donuyor.

Suyla karışabilen her şey onun sıfır derece olan donma noktasını düşürür. Yani donma derecesini düşürmek için suya toz şeker, şurup hatta aküdeki asit bile konulabilir. Hepsi de bir dereceye kadar aynı işlevi görür ancak hiçbiri diğer tehlikeli yan etkileri bakımından tavsiye edilmez.

İlk otomobillerde şeker ve balın antifriz olarak kullanılmaları denendi, sonraları ise alkolde karar kılındı. Ancak bu sefer de alkolün kaynama noktası düşük olduğundan motor sıcakken sorun çıkardı. O halde ideal antifrizin donmayı önlemesi ama aynı zamanda da suyun kaynamasına sebep olmaması gerekiyordu. Günümü de bu amaçla 'etilen glikol' denilen renksiz kimyasal bir sıvı kullanılıyor.

Suyun içine katılan kimyasalların donmayı önleme özelliği, suyun ve buzun moleküler yapıları ve antifrizin bu yapılara olan etkisinden ileri geliyor. Bilindiği gibi tüm sıvılarda olduğu gibi suda da moleküller serbest ve düzensiz halde, katılarda (buzda) ise sabit ve düzgün bir yapıdadırlar. Su donarken önce moleküllerinin hareketleri yavaşlar sonra da düzgün ve sabit bir pozisyona gelirler yani kristalleşirler. İşte antifrizin buradaki rolü, moleküllerinin su molekülleri ile birleşerek onların buz kristalleri oluşturmalarına mani olmaktır.

Peki, öyleyse ortada su yokken antifriz kendi kendine niçin daha çabuk donuyor? Çünkü suya katıldığında antifrizin su moleküllerine yaptığını su da antifriz moleküllerine yapar. Donmayı önlemek daha doğrusu geciktirmek iki taraflı çalışır, su da antifrizin donma derecesini düşürür. Sonuç olarak arabanın soğutma suyuna önerilenden fazla antifriz konmasının hiçbir faydası yoktur aksine zararı vardır.

GÜVENLİ SÜRÜŞ İPUÇLARI

Kullandığınız aracın tipi ne olursa olsun, doğabilecek tehlike ve zararlardan uzak kalmak istiyorsanız aşağıda sıralanan temel güvenlik stratejilerini dikkate almalısınız.

- İyi bir sürüş pozisyonu elde edin. Koltuğu, elinizi uzattığınızda bileğiniz direksiyonun en üst kısmına uzanacak konuma ayarlayın. Kafa koruyucuyu kafanızın tam arka kısmına gelecek fakat kafanıza değmeyecek biçimde ayarlayın. Direksiyonu simetrik olarak, saat 3 ve 9 konumlarında tutun. Böylelikle onu sağa ve sola daha çabuk ve tam istediğiniz kadar döndürebilirsiniz. Elinizi direksiyon simidinin tam üstünde tutarsanız, bir tehlike anında hava yastığı şişerse kolunuzu kırabilir ya da yüzünüze çarpabilir.

- Kontrol edin. Aracı hareket ettirmeden ve durdurmadan önce her şeyin yolunda olup olmadığını kontrol edin.

- İniş sırasında dikkat! Özellikle taşıtın sol tarafındaki kapılar, olmak üzere taşıtın kapıları yoldan başka taşıt, bisikletli veya yaya gelmediğinden emin olunmadan açılmamalıdır.
- Pür dikkat! Araç kullanırken sürekli dikkatli olun ve genellikle sağ tarafa dikilmiş olan trafik işaretlerini asla gözden kaçırmayın! Ters yöndeki işaretleri arka tarafından yorumlamaya çalışmayın. Sürüş halinde iken araçtakilerle konuşmak durumunda olduğunuzda, gözünüzü yoldan ayırmayın. Kazaların çok görüldüğü bilinen yol ve kavşaklarda daha da dikkatli olun. Bu durumda alkolle ilgili yasak ve sınırlamaları tartışmak yararsızdır. Almanya'da alkol sınırı % 0.05'e indirilmiştir.
- Akışa uyun. Koşullar elverdiğince trafik akışına uyun. Aşırı hız farklılıkları tehlikeli olabilir.
- Hız limitlerine uyun. Kazaların çoğunun nedeni aşırı hız ve dikkatsizce yapılan hareketlerdir. Trafik işaret levhalarındaki hız sınırlarının, müsaade edilen maksimum hızlar olduğu ve ancak trafik, hava ve yol koşulları uygunsa uygulanabileceği unutulmamalıdır. Yol boş ve polis kontrolü yoksa bile hız sınırlarını aşmamaya özen gösterin. Seyahat ettiğiniz yolların hız limitlerini samimi olarak bilin. Bunlar; şehir içi, şehir dışı ve otoyol hız limitleri olmak üzere, sadece üç tanedir. Aksi bir işaret bulunmadıkça bunlar geçerlidir.
- 6. vitesi kullanmayın. Yokuşları çıkabileceğinizi tahmin ettiğiniz vitesle inin. Yokuş aşağı inişlerde asla vitesi boşa almayın ve hızınızı artırmamaya özen gösterin. Aksi halde sürüş kontrolünü kaybedebilirsiniz.
- Çok yaklaşmayın. Şehirlerarası yollarda başka araçlara çok yaklaşmazsanız, onların yapacağı kazalara karışmamış olursunuz.
- Trafiği izleyin. Yolun ilerisine bakarak, herhangi bir probleme yaklaşmadan önce onu anlayın. Aynalarınıza da sık sık göz atın.
- Geçebilecek misiniz? Geçmek istediğiniz aracın hızından yeterince yüksek hızda iseniz geçiş yapabilirsiniz.
- Daha sonrasını düşünün. Muhtemel acil trafik durumlarını sürekli olarak düşünerek, kurtulma planları yapın.
- Sol şeritkolik olmayın. Sol şerit, hızlı sürüş şeridi değil geçiş şerididir. Geçişler dışında sol şeridi boşaltın. Hız yapanları yavaşlatmaya da çalışmayın. Bırakın polisliği polisler yapsın.
- Far yakın. Gece sürüşleri dışında, şehirlerarası yollarda, yağmurlu ve sisli havalarda gündüzleri de farlarınızı açık tutun. Bu daha iyi görülmenizi sağlayarak karşıdaki sürücülerin daha dikkatli olmalarını sağlayacaktır. Gece sürüşlerinde farlarınızın karşıdan gelen taşıtın sürücüsünün gözünü almaması için, geçiş süresince kısa far durumuna getirmeyi de unutmayın.
- Sinyal verin. Şerit değişimleri ve dönüşleriniz öncesinde sinyal vererek diğer sürücülere niyetinizi bildirin.
- Sola dönmek için bekleyin. Trafikte durup sola dönmek için beklerken, yol serbest hale gelinceye kadar tekerleklerinizi ileriye doğru düz tutun. Eğer tekerleklerinizi sola doğru kırarak beklerseniz, birisi size arkadan çarptığında sizi karşıdan gelen trafiğin önüne iter. Ayrıca, ilerinizde bir engel gördüğünüzde, hemen diğer şeride geçmeden önce o şeritteki trafiği kontrol edin ve onlara yol verin.
- Sağa dönüş Kırmızı ışıkta sağa dönüş yapılamaz. Sadece bazı kavşaklarda, dönüş için ayrı bir ışık bulunuyor ve yeşil yanıyor veya özel olarak dönüş yapılabileceği belirtilmişse, diğer yoldaki trafiğe dikkat edilerek dönüş yapılabilir.

- Girişlere yardımcı olun. Çok şeritli yollarda sağ şeritte ilerlerken, trafiğin elverdiği ölçüde ve geçici olarak bir iç şeride geçerek, sağdan giriş yapan araçlara güvenli ve düzgünce giriş yapabilmeleri için yardımcı olabilirsiniz.
- Doğru zamanda fren yapın. Dönüşlere gelmeden önce uygun hıza yavaşlayın. Dönüşün ortasında yapacağınız sert fren aracınızın dengesini bozar.
- ABS'yi deneyin. Aracınız kilitlenmeyi önleyici fren sistemiyle donatılmışsa, ilk kez karşılaştığınızda pedal titreşim ve gürültüleri sizi şaşırtabilir. Bu nedenle, ABS'nin nasıl hissedildiğini anlamak üzere, acil bir durumu beklemeden, yağmurlu bir günde kumlu, kaygan bir yol veya boş bir park alanı bularak, ABS'yi uyarmak üzere sert bir fren yapın.
- Araç kullanırken telefonu kullanmayın. Araştırmalara göre, araç kullanılırken yapılan telefon konuşmaları kaza riskini dört kat kadar artırmaktadır. Risk, "hands-off" veya kulaklıklılı telefon kullanımında da aynıdır.
- Gece görüşünüzü koruyun. Yaklaşan farlara fazla bakmayın. Körleştiriyoorsa, bakışınızı yolun sağ kenarına yoğunlaştırın.
- Uykunuzu alın. Uykulu iken araç kullanmayın. Gözleriniz bir noktada sabit kalıyorsa bu tehlike işaretidir. Bulduğunuz en yakın güvenli yerde sağa çekerek birkaç dakikalık bir şekerleme yapın.
- Güvenceye alın. Kısa süreli de olsa, aracınızı terk ederken güvenceye alın. Yani, düşük vitese takarak el frenini çekin, camları kapatarak kapıları kilitleyin. Eğer arabada sizden başka kimse yoksa kredi kartıyla ödeme yapmaya giderken bile kapıları kilitleyin.

KAR ÜZERİNDE NASIL FREN YAPILIR?

Ülkemizi son günlerde etkileyen ve de bir süre daha devam edeceği tahmin edilen kar yağışları nedeniyle olumsuz hale gelen yol şartları trafik kazalarına yol açmaktadır. Bu kazaların bir kısmının bile frenlerin doğru kullanılması ile önlenebileceği varsayımına dayanarak bu konuda bazı bilgilerin verilmesinde yarar vardır.

KIŞA GİRMEYEN ARACIN BAKIMI YAPILMALIDIR:

Binek araçlarda gerekiyorsa fren hidroliği değiştirilmelidir. Çünkü eğer hidroliğin içinde nem varsa bu fren sisteminin donmasına neden olabilir. Araç hareket ettikten sonra sönük olması gereken ABS lambası yanıyorsa "ABS arızalı" anlamına gelmektedir ve yetkili serviste onarılmalıdır.

KIŞIN MUTLAKA KIŞ LASTİĞİ KULLANILMALIDIR:

Kışın kar yağmasa, araç 4x4 ve ABS 'li bile olsa, 5-6 derecenin altındaki sıcaklıklarda kış lastiği kullanılmalıdır. Bunun nedeni sadece kış lastiklerinin özel profillerinin olması değildir. Yaz lastiklerinin malzemesi düşük sıcaklıkta sertleştiği için yola tutunması zayıflamaktadır. Kış lastiklerinin ise üretildikleri malzeme daha yumuşaktır. Buzlu yollarda zincir kullanılmalıdır.

FREN DİSKLERİNİN ÜZERİNE TUZUN OLUMSUZ ETKİSİ BİLİNMELEDİR:

Yapılan bazı araştırmalar sonucunda, kışın buzlanmayı önlemek için yol üzerine atılan tuzun disk frenler üzerinde bir anlık frenlerin zayıflaması şeklinde olumsuz bir etkisinin olduğu saptanmıştır. Diskin üzerinde biriken tuzlu suyun frene ilk basıldığında freni çok zayıflattığı ve fren mesafesini şaşılacak şekilde uzattığı saptanmıştır. Bu sorun daha sonraki frenlemelerde ortadan kalkmaktadır. Bazı araç üreticileri bu sorunu azaltabilmek için aracın altına, hareket halindeyken tuzlu suyun disklerle gidişini önleyen aerodinamik deflektörler takmışlardır. Tavsiye edilen, hareket halinde tuzlu bir ortamdan geçtikten sonra, arkadan gelen araçları tehlikeye sokmadan, sık ve hafif şekilde frene basılarak ve gece aracınızı park etmeden önce kuvvetli bir şekilde fren yapılarak, fren diski üzerinde biriken tuz tabakasının temizlenmesidir. Aynı tavsiye yağmurlu havalarda diskleri ıslatabilecek bir su birikintisinden geçildikten hemen sonrası için de geçerlidir.

YOLUN KAYGANLIĞI (SÜRTÜNME KATSAYISI) SIK SIK KONTROL EDİLMELİDİR:

Kritik bir duruma girmeden önce yolun kaygan olup olmadığı (lastikle yol arasındaki sürtünme katsayısı) bilinmelidir. Gelişen taşıt teknolojisi pek çok konuda gelişmeler sağlamış olmasına karşın, üzerinde gidilen yolun sürtünme katsayısı hakkında önceden bilgi veren bir sistem yoktur. Bazı araç üreticilerinin böyle bir sistem üzerinde çalıştıkları bilinmektedir. Bir süre daha mevcut kısıtlı olanaklarla yetinilmesi gereklidir. Kontrol işinin bir kısmı dikkatli bir gözlemlenilebilir, yani yolda buz olup olmadığı gözle kontrol edilebilir. Ancak deneyimli gözler tarafından yapılabilecek olan bu gözlemden daha güvenilir ve herkes tarafından uygulanabilecek yöntemler vardır:

- Kaygan yolda direksiyon hafifler.
- Kaygan yolda patinaj olduğu, motor devir göstergesinden anlaşılabilir.
- Kaygan yolda hafif gaza basıldığında ASR veya ETC daha erken devreye girer.
- Kaygan yolda hafif frene basıldığında ABS daha erken devreye girer.

KAR ÜZERİNDE GEREKSİZ FRENEN KAÇINILMALIDIR:

ABS 'siz araçlarda kaygan yollarda fren sırasında ön lastikler kilitlerse direksiyon hakimiyeti ortadan kalkar, arka lastikler kilitlerse aracın arkası savrulur. ABS 'li araçlarda fiziksel sınırlar aşılmadığı taktirde bu sorunlar yoktur. Ancak ABS 'nin de eriyen buz ve yumuşak kar üzerinde fren mesafesini uzattığı bilinmelidir. Aslında en doğrusu acil frenler dışındaki yavaşlamalarda frenleri kullanmak yerine motorun kompresyonundan yararlanmaktır. Burada dikkat edilmesi gereken, özellikle arkadan itişli araçlarda, ani vites küçültmelerinden kaçınılması gereğidir.

KAR ÜZERİNDE ABS'Lİ ARAÇLA NASIL FREN YAPILIR?

Ani bir durumda fren pedalına sonuna kadar basılmalı ve ABS direksiyon hakimiyetini koruyacağı için aynı anda direksiyon engelden kaçacak yönde çevrilmelidir. Kaygan yollarda doğal olarak fren mesafesi uzayacağı için ABS 'nin devrede olduğu süre de uzayacaktır. Bu sırada fren pedalı dibe doğru gideceğinden, sürücünün oturuş pozisyonunun buna uygun olması gereklidir, yani bacaklar dibe kadar yetişecek şekilde oturmalıdır.

Unutulmamalıdır ki, en gelişmiş araçlardaki en gelişmiş sistemler (ABS, ASR, EBV, ADB, ETC, ESP, DSC, FDR, BAS) sürücülerin kendilerinin ve araçlarının sınırlarını zorlamaları için değil, ani durumlarda araca olan güvenlerini artırarak stressiz araç kullanmaları için geliştirilmişlerdir.

Bu sistemlerin hiçbirisi fizik yasalarını değiştiremez, yani dönemece aşırı hızla girmiş bir aracın merkezkaç kuvvet nedeniyle dönemeç dışına savrulmasını önleyemez.

Tavsiye edilen, fiziksel sınırlara daha kolay ulaşılabilen kışın kaygan yollarda daha yavaş ve daha dikkatli araç kullanılmasıdır.

Mümkünse sürücüler araçlarının ve kendilerinin sınırlarını kritik durumlara girmeden önce, trafiğe kapalı alanlarda gereğinde uzmanların da yardımıyla, öğrenmeye çalışmalıdırlar.

ALPAY LÖK:

YAKIT TÜKETİMİNİ EN AZA İNDİRECEK PÜF NOKTALAR

Benzine neredeyse gün aşırı gelen zamlardan yaka silkmeye başladıysanız aslında hayallerinizi süsleyen hem konforlu hem de az yakıt tüketen bir otomobile sahip olmanız hiç de zor değil. Bunun için bilmeniz gereken yakıt tüketimini en aza indirecek püf noktalar;

Lüksünün yanında, yakıt tüketimi de otomobillerin tercih edilirliliğini arttırıyor. Öte yandan hep merak edilen konular, aracın ne kadar benzin yaktığı, eğer fazla yakıyorsa bunun nedenleri ve yakıt tüketimini en aza indirmenin yolları oluyor.

Örneğin aşağıdaki belirtileri hissettiğinizde, aracınızın fazla yakıt yaktığını anlarsınız. Nasıl anlayacaksınız?

- Motorun çekişinde azalma olur.
- Egzoz gazı siyah, göz yaşartıcıdır, benzin kokar.

- Egzoz kuyruk borusu içinde karbon isi oluşur.
- Egzozda patırtılı sesler olur
- Motor soğukken kolay, sıcakken güç çalışır.
- Bilinen miktarda benzinle yapılan kilometrede azalma olur.

Teşhisi doğru koyun Aracınızın fazla yakıt yakıp yakmadığının tespitini yapmak için, bir litre benzinle kaç kilometre yol gittiğinizi bilmeniz gerekiyor. Bunun için yakıt deponuzu, tabanca otomatik olarak yakıtı kesinceye kadar doldurun. Bu sırada kilometre saatinizi okuyun.

Diyelim ki; 58.500 km.'de olsun belirli bir yol gittikten sonra aynı istasyonda ve aynı tabancadan yine tabancanın otomatik durmasını esas alarak deponuzu bir kere daha tam doldurun. Kaç litre benzin aldığınızı bir kenara yazın. Kilometre saatini tekrar okuyun. Toplam kilometre 58.750 ve deponun aldığı benzin 25 litre olsun.

Şimdi toplam kilometreden, ilk toplam kilometreyi çıkartırsak ($58.750-58.500=250$) gittiğimiz toplam kilometre bulunur (250 km). Bunu aldığınız yakıt miktarına böldüğümüzde ($250:25=10$) aracınızın bir litre yakıt ile kaç kilometre yol gittiği ortaya çıkar.

Bir araçta yakıt tasarrufundan bahsetmeden önce, fazla yakıt harcamasının nedenlerini açıklamak yerinde olur. Aracın fazla yakıt harcamasının nedenlerini iki grupta toplamak mümkündür. Birincisi araçtan kaynaklanan kusurlar, ikincisi ise sürücüden kaynaklanan kusurlar. Araçtan kaynaklanan kusurlar: Aşağıdaki tavsiyelerin bir kısmı bakım teknisyeni tarafından yapılabilir. Ama sizin tarafınızdan yapılabilecek basit onarım ve bakımlar da vardır. Bu bakımlar kesinlikle rastgele bir tamirciye değil uzman ve yetkili bir servise yaptırılmalı.

Bu bakım ve kontroller:

1. Motorunuzun ayar ve bakımlarını (her 5.000 km.'de) ve uzman kişilere yaptırın.

Bu ayar bakımlarında;

- Hava filtresinin temizliğine dikkat edin. Tıkanmış hava filtresi yakıt tüketimini artırır.
- Hava filtresini yaz veya kış durumuna göre takın.
- Distribütör platin ayarını katalog değerine ayarlatın. Değerinde olmaması yakıt tüketimini artırır.
- Akümülatör ve bağlantı kablolarının bozukluğu motor verimini düşürür. Değerinde olmaması yakıt tüketimini artırır.
- Bujilerin arızalı ve ayarsız olması yakıt tüketimini yüzde 10 artırır.
- Karbüratörün bakımını yaptırın.
- Rölanti devri katalog değerinde olmalı. Yüksek devir yakıt tüketimini artırır.
- Bakım teknisyeninizin, rölanti devri ayarını gaz analiz cihazı ile yapılmalı. Sıkı ve tutukluk yapan bir gaz pedalı yakıt tüketimini artırır.

2. Fren balataları ayarsız ve sıkı ise tekerlek dönüşü zorlanır. Yakıt tüketimi artar.

3. Debriyajın kaydırması yakıt tüketimini artırır.

4. Ön düzen ayarlarını her 10.000 km 'de bir kontrol ettiren.

5. Lastik havaları uygun basınçta olmalıdır. Havası az olan lastikte yuvarlanma güç olduğundan yakıt tüketimi artar.

Sürücüden kaynaklanan kusurlar:

Sürücü aracı kullanırken aşağıdaki hususlara dikkat ettiğinde daha az benzinle daha çok kilometre yapabilir. Öncelikle az benzinle çok kilometre gitmenin yolu sabırdan geçer sözünü unutmayalım. Eğer ekonomi sizin için ön plandaysa aşağıdaki önerilerimizi dikkatlice uygulayın.

1. Önünüzdeki aracı çok yakından takip etmeyin. Zira devamlı olarak aracınızı frenler ve gazlarsınız. Bu durum ilave benzin pompalanmasına neden olur. Ani fren ve ardından gaz basmak yakıt tüketimini yüzde 5 arttırır.

2. Şehirlerarası yolda en verimli hız 80-90 km. arasındadır. 90 km'nin üstünde her kilometre yakıt tüketimini yüzde 1 arttırır. Son vitesteki 90 km 'lik hız yaklaşık 3.000-3.300 motor devrine eşittir. Diğer viteslerde de motorunuzu 2.750-3.000 devirler arasında çalıştırın (Bunun için takometreden faydalanın).

3. Motorunuzun harareti (ısı) yakıt tüketimini etkiler.

- İlk hareketten önce motorun ısınması için en fazla 30 saniye bekleyin. Fazla ısınmasını beklemek yakıt tüketimini arttırır.
- Ancak şehirlerarası yola çıkarken, hareket göstergesinin normale yaklaşmasını bekleyin.
- Kışın motorunuzun çok soğumaması için radyatör önünü gazete kâğıdı ya da benzeri bir şeyle kapatın.
- Soğuk motorda yakıt sarfiyatı fazladır. Motor tam ısınmadan yapılan yolculuklardan (özellikle kısa mesafelerden) kaçınin. Böyle durumlarda aracınız yüzde 25 daha fazla yakıt harcar.

4. Yakıt deponuzun hatalı doldurulması yakıt tüketimini arttırır. Deponuzu doldururken aşağıdaki noktalara dikkat edin.

- Deponuzu mümkünse pompanın yavaş hızı ile doldurun.
- Depo hiçbir zaman ağzına kadar doldurulmamalı.
- İmkânınız varsa sabah veya akşamın geç saatlerinde deponuzu doldurun.
- Depoyu daima dolu bulundurun. Çünkü az benzinde buharlaşma daha fazladır.
- Özellikle dizel motorlu araçlarda, günlük iş bitiminden sonra depoyu kaliteli motorinle doldurun.
- Bir istasyonun pompasına yanaştığınızda pompanın para kısmının bilhassa sıfırlanmasına dikkat edin.
- Aracınızın motoru hangi benzine göre uyarlanmışsa (süper-normal-kurşunsuz) ona göre benzin kullanın.
- Yakıt deponuzun kapağı kilitli tip olmalı.

YÜKSEK OKTANLI BENZİN KULLANANLARDAN MISINIZ?

Ticaret Komisyonu (Federal Trade Commission) ile Amerikan Otomobil Derneği (American Automobile Association)'un tüketicileri bilgilendirmek üzere hazırladığı broşürden "sizi ilgilendirecek" kısa notlar.

Yüksek oktan, daha yüksek performans demek değildir. Yüksek oktanlı yakıt, aynı miktarda düşük oktanlı yakıtı nazaran daha fazla enerjiye sahip değildir. Hatta tersine, yüksek oktanlı yakıt daha zor tutuşan yakıt olduğundan düşük oktanlı yakıtı göre biraz da olsa daha düşük enerjiye sahiptir.

Çoğu otomobilin motoru sıradan benzinle çalışmak üzere imal edilmiştir. Araçların el kitabında, üretici firma hangi oktan sayısında yakıt kullanılması gerektiğini belirtmiştir. Yüksek oktanlı yakıtın daha temiz olmak, motorda depozit oluşumunu engellemek, motor ömrünü uzatmak gibi aklınıza gelebilecek sair başka faydası da yoktur. Otomobilin el kitabında belirtilenden daha yüksek oktanlı yakıt kullanmanın hiç bir faydası yoktur.

Peki, bu yüksek oktan ne işe yarar dersiniz bazı motorlar yüksek sıkıştırma oranında çalıştığından vuruntu olmaması için yüksek oktanlı yakıtı ihtiyaç duyarlar. 11:1 gibi sıkıştırma oranları sıradan değerler olup, bu sınıfa girenler otomobiller Ferrari falan; ---- GTİ değil.

Vuruntu, silindirdeki hava-yakıt karışımını buji henüz ateşleme yapmadan kendiliğinden yanması demek. Bu durum motorun sarsıntı, darbe benzeri gürültülü çalışması ile kendini gösteriyor. Motorun bazı ekstrem durumlarda kısa süre vuruntu yapması olağan bir durum. Kullanılan benzinin oktan sayısı motora uygun olmadığında motor sürekli, düşük devirde dahi vuruntulu çalışıyor.

Özetle Amerika'nın Federal Ticaret Komisyonu, arabana vuruntu yaptırmayan en düşük oktanlı benzini kullan, boşa para verme diyor.

BİR OTOMOBİLİN 80km/H SABİT HIZLA DUVARA ÇARPMASI

Çarpışmadan 26 milisaniye sonra ön tamponlar araca gömülür.

Araç kendi ağırlığının 30 katı kadar bir kuvvetle frenlenir.

Sürücü ve yolcular kemer ile bağlı değilse 80 km sürat ile araç içinde harekete devam ederler.

39 milisaniye sonra sürücü koltuğuyla beraber 15 cm öne doğru fırlamıştır.

44 milisaniye sonra sürücü göğüs kafesiyle direksiyona çarpar ve sonra araç ve içindekiler üzerinde etkiyen yavaşlatıcı kuvvet 80 G ye ulaşır (yani kendi ağırlıklarının 80 katı büyüklükte bir kuvvet üzerlerinde etkir)

68 milisaniye sonra sürücü 9 TONLUK bir kuvvetle gösterge paneline çarpar.

92 milisaniye sonra sürücü yanındaki yolcuyla beraber aynı anda kafasını ön cama çarpar, yolcu bu çarpma ile kafasına ölümcül bir darbe alarak camdan dışarıya fırlar.

100 milisaniye sonra direksiyon tarafından tutulan sürücü tekrar aracın içine düşer, o anda ÖLMÜŞTÜR.

110 milisaniye sonra araç yavaşça geriye çekilmeye başlar.

113 milisaniye sonra sürücünün arkasında oturan yolcu sürücü seviyesine yükselir ve kafasıyla sert bir darbe yapar aynı anda kendisi de ölümcül bir darbe almıştır.

150 milisaniye sonra tekrar sessizlik egemen olur; cam, çelik, plastik parçaları yere düşer.

200 milisaniyeden daha kısa bir süre içerisinde her şey biter. Ortaya çıkan enerji inanılmazdır. 80 km/h hızda ortalama 1 ton ağırlığındaki bir otomobili 30 metre yukarıya fırlatabilir.

LÜTFEN OTOMOBİL HAREKET ETMEDEN ÖNCE, EMNİYET KEMERİNİZİ TAKIN.

ARABANIZA BİNER BİNMEZ DERHAL PENCERELERİ AÇIP ARABANIZI HAVALANDIRIN VE DE KLİMALARI HEMEN AÇMAYIN

Araba panosu, koltuklar vs. benzen üretir. Bu da kansere neden olan bir toksindir (arabanızda ısınmış plastik kokusunu anımsayın.) Bu toksin kansere neden olabilen özellik taşır; ilaveten kemiklerinizi zehirler, lösemiye, alyuvarların azalmasına, ayrıca da düşük yapmaya da neden olabilir.

İç mekânlarda kabul edilebilir benzene seviyesi 0.01 metrekarede 50 mg'dır.

Kapalı alana park edilmiş arabalarda bu oran 0.01metrekarede 400-800 mg seviyesine çıkar. Havanın sıcaklığının 17 derece ve üstü olan dış ortamlarda ve de güneş altında park edilmiş arabaların içindeki benzen seviyesi ise kabul edilir seviyenin 40 katına ulaşır (0.01 metrekarede 2000-4000 mg benzene)

Dolayısıyla arabanın içindeki insanlar mutlaka bu zararlı havayı solumak zorunda kalırlar.

Arabanıza binerken, pencere ve kapılarınızı açıp arabanızı çok iyi havalandırınız.

Benzen vücuttan atılması çok zor bir toksindir ve de böbrek ve ciğerleriniz için de son derece zararlıdır

OTOPARKLARDA ARACINIZ ZARAR GÖRÜRSE

T.C. Yargıtay Onüçüncü Hukuk Dairesi

Esas No: 2003/5039 Karar No: 2003/8870 Tarihi: 01.07.2003 MAHKEME KARAR ÖZETİ: "Dava, davacının aracını belli bir ücret karşılığı davalının işlettiği otoparka bıraktıktan sonra aracından bir kısım eşyaların çalınması nedeniyle BK'nın 462. maddesinde düzenlenen vedia ilişkisine dayanarak açtığı tazminat istemine ilişkindir.

BK'nın 463. maddesine göre; vedia (saklama), bir sözleşmedir ki onunla saklayıcı, saklatanca kendisine bırakılan taşınır bir malı kabul etme ve onu güvenli bir yerde koruma borcu altına girer.

Olayda, otopark işletmecisi olan davalı sözleşmenin kendisine yüklediği güven ve özenle koruma borcuna aykırı davranmıştır. Ayrıca, otopark biletinin arkasında yer alan, araçta meydana gelecek hasar ve kayıp eşyadan sorumlu olmayacağına, dair matbu ifade ile güvenle saklama ve özen borcunu bertaraf edemez.

Davalı gibi böylesine büyük ve toplumun belirli bir kesimine hitap eden iş merkezinin otoparkına aracını bırakan kimselerin araçlarından ve içerisindeki eşyalarının güvenliğinden kaygı duymamaları gerekeceğinden, davacı oluşan zararını istemekte haklı olup davacı ve davalı otopark işletmecisi olan şirketin delil ve karşı delilleri toplanarak işin esası incelenip sonucuna göre bir karar verilmelidir."

Bu sebeple araçlarınızı bırakmak durumunda kaldığınız otoparklardan mutlaka otopark biletinizi isteyiniz. Bu bir takım maddi zararlarınıza ve otopark işletmesine karşı elinizde önemli bir ispat vasıtasıdır. İkinci olarak, otoparkta beklediği süre esnasında aracınızda bir hasar meydana gelmişse, yerinden kıpırdatmadan derhal polis çağırarak aracınız üzerinde ve yerinde tespit yaptırınız.

Ö. Faruk TURAN

Deva Sigorta Aracılık Hiz. Ltd. Şti.

ANADOLU HAYAT EMEKLİLİK & ANADOLU SİGORTA ACENTE LİĞİ

OTOPARK HAKKI...

Ankara AŞTİ'deki otopark sorununu yaza yaza dilimizde tüy bitti.

Kimse ilgilenmedi. Tüketiciler Birliği nihayet el atmış konuya.

Başkan Bülent Deniz diyor ki: "25.02.2004 tarihli Karayolları Yönetmeliği'nin 51. maddesi, 'Yolcuları terminale getirmek veya terminalden almak üzere 25 dakikayı geçmeyen giriş ve çıkışlarda' özel otomobillerden hiçbir şekilde ücret alınamaz" hükmünü getirmektedir. Vatandaşlarımız, otoparklarda 25 dakikayı geçmeyen beklemelemlerde ücret ödemeyi reddetmeli, konuyu "bilgi@tuketiciler.org" adresimize bildirmelidir."

TÜKETİCİ ŞİKÂyetLERİ İÇİN

Değerli Tüketiciler;

Bu sayfa sizlerden gelen şikâyetlerin hızlı ve pratik olarak yanıtlanması amacıyla hazırlanmıştır. Şikâyet formunu eksiksiz olarak doldurduğunuz takdirde size bir Şikâyet Numarası ve Şifre verilecektir. Bu numarayı ve şifreyi unutmayın. 'Şikâyet Takip Sayfası' bölümüne verilen numara ve şifre ile giriş yaparak şikâyetinizle ilgili her türlü veriye ulaşabilecek ayrıca çözüm yolları hakkında bilgi alabileceksiniz. Şikâyet Numaranızı ve Şifrenizi unuttuğunuz takdirde tuketici@tuketicimerkezi.org adresine mail atarak yardım isteyebilirsiniz. Türkiye'de bulunan Sivil

Toplum Örgütleri arasında bir ilk olma özelliği taşıyan bu sistemi tüketicilere kazandıran Ahmet SAVAŞ'a teşekkürlerimizi sunarız.

Şikâyeti Bildirmek için tıklayın:

http://www.tuketicimerkezi.org/yeni/sikayet_bildir.php

Formu doldururken lütfen eksiksiz olmasına dikkat edin. Sorun ile karşılaştığınız takdirde tuketici@tuketicimerkezi.org adresine mail atabilirsiniz.

Bildirdiğiniz Şikâyeti Takip Etmek için tıklayın:

http://www.tuketicimerkezi.org/yeni/sikayet_no_takip.php

Şikayetlerinizin on-line takibi için: Şikayet Takip Sayfasını kullanabilirsiniz.

Tüketici Mahkemelerine hitaben hazırlanan dilekçe örneklerini bilgisayarlarına indirebilirsiniz.

[1\) BİLGİ EDİNME BAŞVURU FORMU](#)

[2\) KAPIDAN SATIŞLARDA CAYMA BİLDİRİM BELGESİ](#)

[3\) SATIN ALINAN HİZMETİN AYIPLI ÇIKMASI](#) (Tüketici Mahkemesi'ne)

[4\) SATIN ALINAN HİZMETİN AYIPLI ÇIKMASI](#) (Tüketici Sorunları İl / İlçe Hakem Heyeti Başkanlığı'na)

[5\) SATIN ALINAN MALIN AYIPLI ÇIKMASI](#) (Tüketici Mahkemesi'ne)

[6\) SATIN ALINAN MALIN AYIPLI ÇIKMASI](#) (Tüketici Sorunları İl / İlçe Hakem Heyeti Başkanlığı'na)

[7\) YETKİLİ SERVİSİN 15 İŞGÜNÜNÜ GEÇİRMESİ VE/VEYA AZAMI TAMİR SÜRESİ 30 İŞGÜNÜNÜ GEÇİRMESİ](#)

[8\) SÖZLEŞMEDEKİ HAKSIZ ŞARTLAR](#)

[9\) TAKSİTLİ SATIŞTA / KAMPANYALI SATIŞTA SÖZLEŞMENİN BİR NÜSHASININ TARAFIMA VERİLMEMESİ](#)

[10\) KULLANMA KILAVUZUNUN VERİLMEMESİ](#)

[11\) ÜRÜN GARANTİ BELGESİNİN VERİLMEMESİ](#)

[12\) YETKİLİ SERVİS İSTASYONUNUN BULUNMAMASI VEYA YETKİLİ SERVİSİN YEDEK PARÇA STOKUNUN EKSİK VEYA BULUNMAMASI](#)

[13\) TÜKETİCİ KREDİ SÖZLEŞMESİNİN TEK NÜSHA OLARAK DÜZENLENMESİ VEYA DÜZENLENEN BİR NÜSHASININ VERİLMEMESİ](#)

[14\) SERGİLENEN VEYA SATILAN ÜRÜNDE FİYAT ETİKETİNİN BULUNDURULMAMASI](#) (Belediye Başkanlığı, Tüketici Sorunları İl / İlçe Hakem Heyeti Başkanlığı'na)

[15\) REKLAM KURULU ŞİKAYET DİLEKÇESİ](#)

[16\) ABONELİK SÖZLEŞMESİ](#)

[17\) DEVRE TATİL SÖZLEŞMELERİ](#)

[18\) PAKET TUR SÖZLEŞMESİNİN VERİLMEMESİ](#)

[19\) KAPIDAN SATIŞ FİRMASI ŞİKAYET DİLEKÇESİ](#)

[20\) MESAFELİ SATIŞ ŞİKAYET DİLEKÇESİ](#)

[21\) KREDİ KARTI SÖZLEŞMESİNE UYGUN OLMAYAN DURUMLARLA İLGİLİ ŞİKAYET DİLEKÇESİ](#)

TÜRKÇE KULLANMA KILAVUZU OLMAYAN ÜRÜNLER İÇİN NE YAPMALIYIM?

"Türkçe kullanma kılavuzu olmayan ürünler için ne yapmalıyım ?" sorusuna cevap!

Türkçe kullanım kılavuzu olmayan bir ürün satın aldınız ve özelliklerini öğrenmek için kullanım kılavuzuna göz atmak istediniz. Ancak kılavuzun birçok dilde yazılmış olduğunu ve içinde Türkçe çevirisinin bulunmadığını gördünüz.

Sinirleniyorsunuz ve ülkemizde satılan bir ürünün nasıl Türkçe kılavuzunun olamayacağını, üreticinin veya ithalatçının bu kadar mı düşüncesiz-darsız olduğunu, Türkiye'nin ve vatandaşlarının bu kadar mı değersiz görüldüğünü sorgulamak istiyorsunuz ama elinizden bir şey gelmiyor.

Sanırım bu duruma düşen milyonlarca tüketici vardır. Artık böyle bir rezaletin önüne geçebilmek için sizin de yapabileceğiniz şeyler var.

Almış olduğunuz yerli ya da ithal malın Türkçe Kullanım Kılavuzu yoksa Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'na şikâyet ediyorsunuz. Satan şirkete ürün başına 156 YTL ceza veriliyor ve Türkçe kılavuzun da size ulaştırılması sağlanıyor.

Sizler de şikâyetinizi <http://www.sanayi.gov.tr> adresinden Tüketici Şikâyetleri bölümüne bildirin, duyarsız şirketlere gereken cezaların verilmesini sağlayın.

9 MİLYONLUK YUNANİSTAN İÇİN YUNANCA KULLANMA KILAVUZU HAZIRLANIRKEN, 75 MİLYONLUK ÜLKEMİZ İSE AYNI DÜZEYDE ÖNEMSENMİYOR, NİYE Mİ ?

Ülkemiz ve Türkçe 'miz bu saygıyı hak ediyor.

AYIPLI MALI İADE EDERKEN ORJİNAL AMBALAJINA GEREK YOK !!!!

REKLAM KURULU 09.03.2010 TARİHİNDE 174'ÜNCÜ TOPLANTISINI YAPTI.

REKLAM KURULU'NUN 09.03.2010 TARİHLİ TOPLANTISINDA GÖRÜŞÜLEN DOSYALARLA İLGİLİ ALINAN KARARLAR AŞAĞIDA BELİRTİLMİŞTİR.

DİĞER

1) 2010/126- Real Hipermarketler Zinciri A.Ş.'ye ait 4-17 Temmuz 2008 dönemine ilişkin broşürde; "Tüketici Kanunu'nun öngördüğü koşullar içerisinde, orijinal ambalajı ve satış belgesi ile iade alınacağı" şeklinde bir ifadeye yer verilmiş olup, 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda yer alan "ayıplı malın" iade edilebilmesine ilişkin düzenlemelerde ayıplı malın orijinal ambalajı ile iade edilebileceğine dair herhangi bir hüküm bulunmadığı, broşürlerde yer alan ifadelerin tüketiciler nezdinde satın alınan ayıplı malları orijinal ambalajı ile teslim edebilecekleri algısı yaratarak tüketicilerin sahip oldukları haklarının kullanımı konusunda yanıltıldığı gerekçeleriyle söz konusu reklamların Ticari Reklam ve İlanlara İlişkin İlkeler ve Uygulama Esaslarına Dair Yönetmeliğe uygun olmadığına,

Bu durumun, 4077 sayılı Kanunun 16 ncı maddesi hükmüne aykırı olduğuna, reklam veren Real Hipermarketler Zinciri A.Ş. hakkında anılan reklamları durdurma cezası verilmesine karar verilmiştir.

2) 2010/127- Şeref Makromarket San. ve Tic. A.Ş. 'ye ait 1-14 Eylül 2008 dönemine ilişkin "Makromarket Makronomi" isimli broşürde; "Tüketici Kanunu'nun öngördüğü koşullar içerisinde, orijinal ambalajı ve satış belgesi ile iade alınacağı" şeklinde bir ifadeye yer verilmiş olup, 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda yer alan "ayıplı malın" iade edilebilmesine ilişkin düzenlemelerde ayıplı malın orijinal ambalajı ile iade edilebileceğine dair herhangi bir hüküm bulunmadığı, broşürlerde yer alan ifadelerin tüketiciler nezdinde satın alınan ayıplı malları orijinal ambalajı ile teslim edebilecekleri algısı yaratarak tüketicilerin sahip oldukları haklarının kullanımı konusunda yanıltıldığı gerekçeleriyle söz konusu reklamların Ticari Reklam ve İlanlara İlişkin İlkeler ve Uygulama Esaslarına Dair Yönetmeliğe uygun olmadığına,

Bu durumun, 4077 sayılı Kanununun 16 ncı maddesi hükmüne aykırı olduğuna, reklam veren Şeref Makromarket San. ve Tic. A.Ş. hakkında anılan reklamları durdurma cezası verilmesine karar verilmiştir.

İCRADAN YAZI GELİRSE NE YAPILMALI?

Buz kalıbından jeton yapıp otomatları soymayı icat eden yurdum insanı yaratıcılıkta sınır tanımıyor. Kolay yoldan köşeyi dönme peşinde olanların son numarası, hiç tanımadığı kişileri icraya vermek. 'Bu da ne böyle?' diyebilirsiniz. İzninizle kısaca açıklamak istiyoruz.

Günün birinde icra piyangosu size de çıkabilir. Sakın 'benim kimseye borcum yok' diye kendinizi kandırmayın. Gerçekte borcunuz olmasa bile üzerinize düşenleri yapmazsanız, 'kutu gibi' borcunuz ortaya çıkabilir. Yani, dikkatinizi çekmek istediğimiz olay herkesin başına gelebilir.

BELGESİZ BORÇLAR

Kişiler arasındaki borç-alacak ilişkisinin kanıtlanması genellikle, alacaklının elinde olan kambiyo senedinin ibrazıyla oluyor. Bu tür senetler ibraz edildiğinde, borçlunun çeşitli sebeplerle itiraz etmesi söz konusu olabiliyor. Borç-alacak ilişkisinin yargı kararına dayanması halinde ise borçlunun ayrı bir dava açması gerekiyor. Anlatmak istediğimiz olay mahkeme kararına ya da kambiyo senedine dayalı olan borçlarla ilgili değil. Ortada hiçbir belge olmadan da kişiler arasında borç-alacak ilişkisi doğabilir. Bu tür borçlarda alacaklı, tahsilat için icra dairesinde 'ilamsız takip' başlatabilir.

SÜREÇ NASIL İŞLİYOR?

Herhangi bir belgeye dayanmasa bile alacaklı olduğunu ileri süren bir kimse, başka birisi hakkında ilamsız icra takibi başlatabilir. Bunun için icra dairesine bir dilekçeyle başvurması yeterli. İcra dairesine başvurmanın ciddi bir maliyeti de yok. Bugün itibariyle bir başvuru için 18,40 TL başvuru harcı yatırılması yeterli. Bu süreci iyi bilen bazı 'uyanıklar', ilk adım olarak gözüne kestirdiği bazı kişilerin kimlik ve adres bilgilerini ediniyorlar. İkinci adım olarak, bu kişiler hakkında ilamsız icra takibi başlatıyorlar. Takibe konu edilen borç miktarı ise tamamen üçkağıtçı kardeşlerimizin insafına kalmış.

ÖDEME EMRİ

İcrada dosya açıldığında ilk adım olarak icra dairesi borçlu olduğu bildirilen kişiye 'ödeme emri' gönderiyor. Ödeme emrini alan ve gerçekte borçsuz olan kişilerden bir kısmı; 'adamı tanımam, etmem benim borcum yok' deyip eylemsiz kalıyor. Bir kısmı, yakın çevresinde bulunan 'bilgisiz fikir sahiplerine' danışıyor. Bu kişiler de 'komşu komşunun eşeğini türkü çağırarak arar' felsefesine uygun olarak, 'bir şeycik olmaz, rahat ol' diyerek akıl veriyor. Vatandaş da bu akla uyararak 'kulağının üzerine yatıyor.'

ARTIK BORÇ VAR

Ödeme emrine tebliğ edildiği tarihten itibaren 7 gün içinde itiraz edilmediği takdirde, olmayan borcu ödemek zorunda kalıyorsunuz. Yani, artık böyle bir borcunuz var. Herhangi bir nedenle ödeme emrine itiraz etmeyenlerin, 'menfi tespit davası' açıp borcun olmadığını kanıtlamaları gerekiyor. Bu dava açılıp sonuçlanana kadar iş işten geçiyor. Çoğunlukla hayali alacaklı tahsilatı yapmış ve kayıplara karışmış oluyor.

NE YAPILMALI?

Böyle bir durumla karşılaşıldığında ilk yapılması gereken; ödeme emrine 7 gün içinde itiraz edilmesidir. Ödeme emrine itiraz edildiğinde icra takibi kendiliğinden duruyor. Ödeme emrine itiraz edildiğinde, icra müdürünün itirazın haklı olup olmadığına karar verme yetkisi yok. Bu durumda alacaklı olduğunu ileri süren kişinin 'itirazın iptali davası' açması gerekiyor. Hayali alacaklı durumunda olan kahramanlarımız genellikle bu yola başvuruyorlar. Dolayısıyla olay

çözülüyor. Yine de, başına böyle bir iş gelenlerin süreci iyi izlemelerini ve dosyanın kapandığından emin olmalarını öneriyoruz.

Kaynak: Akşam Gazetesi / Prof. Dr. Metin Taş, Sezgin Özcan / 07.06.2011

BAŞKASININ BORCUNU ÖDEMEK ZORUNDA KALABİLİRSİNİZ

Başlığı okuyunca, 'öyle şey olur mu' demeyin. İcradan bir tebligat geldiğinde gerekeni yapmazsanız başkasının borcun ödemek zorunda kalabilirsiniz. Bu konuda hem devlet alacaklarının takip ve tahsilini düzenleyen Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun (AATUHK) hem de özel alacakların takip ve tahsilini düzenleyen İcra ve İflas Kanunu'nda (İİK) özel hüküm var.

SÜREÇ NASIL İŞLİYOR?

Bir kişi borcundan dolayı icra takibine uğradığında, icra dairesi tarafından bu kişinin mal varlığıyla birlikte alacakları da tespit ediliyor. Özellikle alacakların tespiti evrak üzerinden yapılıyor. Dolayısıyla alacağın tahsil edilip edilmediği konusu üzerinde fazla durulmadan tespit edilen kişilere bir tebliğ gönderiliyor.

Tebliğde, '... ile yapmış olduğunuz ... TL'lik mal alışından doğan borcunuzun ödenip ödenmediğinin bildirilmesi, ödenmemiş ise ilgili kişiye değil icra dairesine ödenmesi...' benzeri ibareler yer alıyor. Yapılan takibe göre; AATUHK'nın 79. maddesi veya İİK'nın 89. maddesi hükmü dayanak gösteriliyor ve cevap için 7 gün süre veriliyor.

CEVAP VERMEK ÇOK ÖNEMLİ

İcra takibi yapılan kişiye borcu olmayanlar, çoğunlukla 'ben borcumu ödedim, bir şey yapmaya gerek yok' diye düşünüyor. Sorun da bu noktadan sonra başlıyor. Her iki kanuna göre de, eğer gelen tebliğe 7 gün içinde cevap verilmezse, 'borç yedinde sayılıyor'. Yani, ilgili kişiye borçlu olduğunuz kabul ediliyor. Bu noktadan sonra borcu ödemekten başka çareniz kalmıyor.

DEVLET BORCUYSA YANDINIZ

Özel alacakların takibi için yapılan işlemler biraz daha insafli. Sizden itiraz etmediğiniz kendi borç miktarınızı istiyorlar. Eğer, yapılan takip vergi ve benzeri devlet alacaklarının tahsiline yönelikse yandınız. Yaptığınız alışverişten doğan borcunuzun miktarına bakılmaksızın takip edilen kişinin toplam borcu sizden isteniyor.

Örneğin, küçük esnaf (K) toptancı (T)'den 2.000 TL değerinde mal almış olsun. Toptancı vergi dairesine olan toplam 250.000 TL borcu nedeniyle takibe uğradığında, süresinde bildirimde bulunmayan (K)'dan 2.000 TL değil; toplam borç olan 250.000 TL isteniyor.

MENFİ TESPİT DAVASI

Olaylar son noktaya geldiğinde, yani süreyi kaçırdığınızda borcu ödemekten başka çareniz yok. Dava açmanız işlemin yürütmesini durdurmuyor. Borcun olmadığı, 'menfi tespit davası' açılarak ispat edilebiliyor. Ancak, bu davanın sonuçlanması zaman alıyor.

ÇÖZÜM NE?

Öncelikle gelen tebligatlar konusunda dikkatli olmak gerekiyor. Eve gelen tebligatlar konusunda aile fertlerinin 'uyanık' olması ve muhatabı derhal bilgilendirmesi çok önemli. İşyerine gelen tebligatlarda ise tebligat çalışanlardan herhangi birine yapılabilir. Bu nedenle, bekçi, çaycı demeden bütün çalışanların konuya dikkatlerinin çekilmesinde fayda var. Gelen tebligatın anında size ulaştırılmasını sağlayın. Tebligatı görmeden cevap veremeyeceğiniz için bu nokta çok önemli.

Bundan sonraki aşama ise borcunuz olmasa dahi 7 günlük süreyi geçirmeden yazıya cevap verilmesi. Borcunuzu ödemişseniz, borcunuzu ödediğinizi bildiren bir yazı (varsa ödemeyi

kanıtlayan belgeleri ekleyin) yazın ve yazınızın kayda alındığından emin olun. Borcunuzu kısmen veya tamamen ödememişseniz, aynı süre içinde borç miktarınızı belirten bir yazı ile cevap verin. Aksi takdirde başınıza olmadık şeyler gelebilir. Aman dikkat...

KİMLİK FOTOKOPİSİ KULLANIRKEN UYANIKLARA YEM OLMAYIN!

Bildiğiniz gibi artık her kurumda işlem yaparken, telefon hattı alırken, bir yerlere abone olurken, kargo alıp-verirken, havale işlemlerinde vs. kimlik fotokopisi istenmekte.

Aslında bu yasal değil, sadece koca formu doldurmak yerine kimliğinizin fotokopisini iliştiyorlar o belgelere ya da kendilerini garantiye alıyorlar ve işleri hızlandırıyorlar.

Sebepler her neyse. Sonuçta artık kimlik fotokopisi ile çok işlem yapılması alışmış bir durum oldu artık.

Peki, bu kimlik fotokopiniz ile başkası neler yapabilir diye düşündünüz mü hiç?

Birkaç örnek verecek olursak:

-Adınıza bir yerlere üye olunabilir.

-Adınıza abonelik açılabilir.

-Sizi bir şey için kefil edebilirler.

-En çok görülen vakalardan biri de şu: ADINIZA BİR SÜRÜ TELEFON HATTI AÇTIRIP, AÇIK HAT OLARAK SATABİLİRLER! Ve bu hatları alanlar herhangi bir suç işlediklerinde direk hat sahibi yani kimlik fotokopisi kullanılarak adına hat açılan kişi zan altında kalmaktadır. (zaten siz de telefoncularda açık hat satıldığına şahit olmuşsunuzdur)

-ve bunun gibi birçok örnek.

Peki, kendimizi korumak, kimlik bilgilerimizle isteğimiz dışında işlem yapılmasını önlemek çok mu zor? Elbette değil. Basit ve etkili bir yöntem var:

Mesela 05xx1234567 nolu telefon hattını aldınız.

Form doldururken ve kimlik fotokopisini verirken, FOTOKOPİDE, KİMLİĞİN ÖN VE ARKA YÜZÜNDEKİ BOŞ ALANLARA

SADECE 05XX1234567 HATTIN ABONELİK İŞLEMLERİ/ AKTİVASYONU İÇİNDİR yazıp paraf atmanız sizi koruyacaktır.

Veya: SADECE 01/01/200X NOLU, XXXX MİKTARLI HAVALİ İŞLEMİ İÇİNDİR.

VB. ŞEKLİNDE NOT TUTMANIZ İYİ BİR ÖNLEM OLACAKTIR...

BİR GÜN KAPINIZ ÇALARSA

İzmirli bir avukat tarafından, kapınız bir gün malum kişilerce çalınırsa ne yapmanız gerektiğine dair "Arama ve El Koyma İşlemlerinde Yurttaş Rehberi" hazırlanmış.

Allah göstermesin. Ne olur ne olmaz, epey ütöpik de olsa elimizde bulunsun.

Arama ve El Koyma İşlemlerinde Yurttaş Rehberi

20.04.2009 Pazartesi VATAN GAZETESİNDEN aynen alınmıştır.

Ergenekon soruşturmasının ÇYDD Başkanı Türkan Saylan gibi isimlerin öne çıktığı 12 dalgasının toplumda estirdiği kızgınlık, panik ve endişe dalgasından sonra vatandaşlar arasında, "Bir gün sizin de kapınızı çalabilirler" başlığı ile oluşturulan mail zincirinde, "Arama ve El Koyma İşlemlerinde Yurttaş Rehberi" gönderiliyor.

İzmirli bir avukatın imzasını taşıyan ve 12 adımda nasıl davranılması gerektiği anayasa, yasa ve yönetmeliklerle desteklenen metin şu sıra internette dolaşan en popüler metin oldu. Özkan'ın, "Herhangi bir ceza soruşturması sırasında evinizde veya işyerinizde olası arama ve el koyma işlemleri sırasında dikkat edilecek önemli noktalar aşağıya çıkarılmıştır. Paylaşmak istedim." girişinden sonra izlenecek adımlar özetle şöyle sıralanıyor:

- 1) Kapınız çalınmalıdır.
- 2) Kapıda bekleyen kişilere kim olduklarını ve hangi amaçla geldiklerini sorabilir ve bilgilendirme isteminde bulunabilirsiniz.
- 3) Gelenlerin kolluk memurları olduklarını anlayınca, "kimlik belgelerini" ve hakim tarafından verilen "arama kararını" göstermelerini talep ediniz
- 4) Arama ve el koyma işlemleri başlamadan önce mutlaka avukatınızı aramalısınız. Arama işlemi sırasında Savcı'nın da bulunmasını isteyiniz.

-AVUKATINIZ YOKSA MUHTAR YA DA İHTİYAR HEYETİNİ ARAYIN-

5) Avukatınıza haber vermeniz engellenirse, kolluk memurlarına, "yasa ve yönetmeliğe aykırı davranmak suretiyle suç işlediklerini" hatırlatmalısınız. Israr ederler ise siz de, avukatınız aranmadan veya arama mahalline makul bir süre içinde gelmeden arama işleminin başlatılmayacağını ve bu durumu adli kolluk amiri olan Cumhuriyet Savcısına telefonla sormalarını talep etmelisiniz.

Mahkeme tarafından verilen arama kararını incelemeli ve bu kararda;

- a) Aramanın nedenini oluşturan fiil,
 - b) Aranılacak kişi, aramanın yapılacağı konut veya diğer yerin adresi ya da eşya,
 - c) Karar veya emrin geçerli olacağı zaman süresi,
 - d) Aranılacak eşyanın elde edilmesi hâlinde el konulup konulmayacağı, hususlarının açıkça gösterilip, gösterilmediğine dikkat etmelisiniz.
- 6) Avukatınız yok ise Mahalle İhtiyar heyetinden veya komşulardan 2 Kişinin hazır bulunmasını talep etmelisiniz.

-HER İSTEDİKLERİNİ ALAMAZLAR-

7) CMK 45 ve 46. maddelere göre sizin hakkınızda tanıklıktan çekinebilecek kimseler (eş, nişanlı, ana, baba, çocuklar ve doktor/avukat ile müvekkil ve hastaları) arasındaki mektuplara ve belgelere; bu kimselerin nezdinde bulduğunuz el konulamayacağı hususunda uyarmalısınız.

8) Bilgisayar veya bilgisayar kütüklerine el koyma işlemi sırasında, sistemdeki bütün verilerin yedeklenmesi yapılır. Bu yedekten bir kopya çıkarılarak size veya vekilinize verilmesini ve bu hususun tutanağa geçirilerek imza altına alınmasını talep ediniz.

Bilgisayar veya bilgisayar kütüklerine el koymaksızın da, sistemdeki verilerin tamamının veya bir kısmının kopyası alınabilir. Kopyası alınan veriler kâğıda yazdırılarak, bu husus tutanağa kaydedilir ve ilgililer tarafından imza altına alınır. Bu seçeneğin de uygulanmasını, talep edebilirsiniz.

9) Arama sonunda

- a) Arama kararının tarih ve sayısı, hâkim kararı yoksa verilmiş olan yazılı emrin tarih ve sayısı ile emri veren merci,
- b) Aramanın yapıldığı yer, tarih ve saat,
- c) Aramanın konusu,

- d) Aranılan kişinin kimlik bilgileri, adını söylemediği takdirde eşkâl bilgileri,
- e) Araçta, konutta, işyeri ve eklentilerinde arama yapılmışsa, aracın plaka numarası, markası, konutun, işyerinin ve eklentilerinin açık adresi, su üstü aracının aranmasında su üstü aracının cinsi, ismi, sahibi ve kullanıcısı, deniz aracının aranması hâlinde ise deniz aracının cinsi, ismi, donatıları, bağlama limanı, tonajı, acentesi, kaptanı ve arama mevkiî,
- f) Aramanın sonuçları, el konulan suç eşyasına ilişkin belirleyici bilgiler,
- g) Aramada yakalanan kişiler varsa kimlik bilgileri, kimliği belirlenemiyorsa eşkâl bilgileri,
- h) Arama sonucunda yaralanma veya maddî bir zarar meydana gelip gelmediği,
- i) Arama işlemini yapanların adı, soyadı, sicili ve unvanı, hususlarının yer aldığı bir ADLİ ARAMA TUTANAĞI düzenlenir. Tutanağı dikkatle okuyunuz ve gerçeklere aykırı bir husus var ise şifahen itiraz ediniz ve itirazlarınızı tutanağa yazdırınız. Tutanağın bir sureti size verilmelidir.

-ÖZEL HAYATA ÖZEN GÖSTERİLİR-

10) Arama sonunda; kovuşturma konusu fiilin niteliğini belirten bir belge ve el konulan veya koruma altına alınan eşyanın listesini içeren bir defter ve eğer şüpheliyi haklı kılan bir şey elde edilmemiş ise bunu belirten bir belge verilmesini talep ediniz.

Anılan belgelerde, el konulan eşyanın mülkiyetine ilişkin görüş ve iddialarınıza da yer verilmesini talep edebilirsiniz.

11) Aranacak yerde bulunan kişilerin özel hayatlarına ve mallarına gereken azamî özen gösterilir. Kasa gibi, açılması özellik isteyen eşya, kolluk tarafından veya masrafları kollukça karşılanmak üzere bu konudaki meslek erbabına açtırılır. Bu işlemin o yerde yapılmasının masraflı, külfetli veya oraya zarar verebilecek nitelikte olması durumunda, eşya kolluk tarafından muhafaza edilen başka bir yere götürülerek de açılabilir. Arama sırasında rastlanan özel kâğıt ve zarflar, içinde müsadereye tâbi bir eşya bulunması ihtimali dışında açılmaz; açılrsa dahi yazılı bilgiler okunamaz.

Hakkınızdaki arama kararını ölçsüz bir şekilde gerçekleştirilen ve yukarıda yazılı yasal haklarınızın kullanılmasını engelleyen Savcı ve Kolluk Memurlarına "haklarında suç duyurusunda bulunacağınızı ve ayrıca Adalet Bakanlığına karşı açacağınız tazminat davasında verilecek maddi ve manevi tazminat bedelinin yasa gereği kendilerine rücu edileceğini" anımsatınız.

12) Siz veya avukatınız arama ve el koyma işlemi ile ilgili tüm ivedi ihbar ve yazışmalarınızı Alopost/telgraf/iadeli taahhütlü mektupla belgelendiriniz. Avukatlık Kanununun 76. maddesi uyarınca, "hukukun üstünlüğünü ve insan haklarını savunmak ve korumakla görevli olan" barolara başvurunuz.

GÖZALTINA ALINMA KILAVUZU

Değerli dostlar,

Son gelişmeler karşısında yarın Sizin eve de gelebilirler demek, pek de yanlış olmayacak. Tüm dostlarıma Rica ediyorum.

Aşağıdaki kılavuz metnini yazdırıp, yanınıza alınız ve evinizde görünür yerlere asınız. Bunlar Sizin yasal haklarınız. Tabii yasa, masa dinlerlerse. Giderek adalet kavramının yok edilmekte olduğu ülkelerde böyle düşünmek yanlış olmamalı.

13 MADDELIK BU KILAVUZ HER EVE LAZIM

3 yıldır yasadışı ve 'yasal' dinlemelerle telefonda konuşmaktan bile tedirgin olan toplum, 9 gazetecinin 'terör örgütü' üyesi olduğu gerekçesiyle sabah saatlerinde apar topar gözaltına alınmasıyla, bu kez gözaltı gerçekliğini sorgular oldu. Peki, adeta piyangoya dönen gözaltı uygulaması, size çikarsa haklarınız neler? Avukatlarımız sizin için derledi topladılar.

- Kapıyı çalan Kim? gerçekten "polis" MI? Önce bunu anlamak için yasal hakkınız olan kimlik sormaya başvurmalısınız. Bu aşamayı atlayarak kapıyı açmayın.
- Arama yapılması için karar var mı? Arama kararını inceleyin.
- Aranacak olan nedir? Kararda belirtilip, belirtilmediğine bakın.
- Bu şartlar uygunsa NE olursa olsun polise adınız, soyadınız ve kimlik bilgilerinizi açıklamamız gerekir.
- Mutlaka avukatınıza ulaşın ve ona o zamana kadar geçen aşamayı ayrıntılarıyla anlatın.
- Yakınlarınıza, tanıdıklarınıza haber verin, istediklerinizi belirtin.
- Eviniz kahvehane ve gelenler de kahvehane müşterisi değil. Bu yüzden polislerin orada bulunma amacı dışında onlar girişimde bulunsalar bile asla onlarla sohbet etmeyin.
- Unutmayın. Karşınızdaki "soruşturmacı" ve siz ise "soruşturulan"sınız; gerekmedikçe özel hayatınıza dair şeyler söylemeyin.
- Okumadan ve bir örneğini alma ve saklama garantiniz olmadan hiçbir belgeye imza atmayın.
- Arama tutanağının altına imzalamadan önce itirazlarınızı muhakkak yazın.
- Anlamadığınız soruya asla yanıt vermeyiniz.
- Anladığınız soruya istemiyorsanız cevap vermeyebilirsiniz. Burada "susma hakkımı kullanıyorum" deyin.
- Karakola götürülüyorsanız, öncesinde hangi karakola götürüleceğinizi kesin olarak öğrenip, yakınlarınıza bildirin.

DUR - POLİS - VATANDAŞLIK HAKLARI

14 Haziran 2007'de Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu'nda yapılan düzenlemeye göre, polis şüphelendiği kişiyi, ortada somut bir tehlike olmasa da, olası tehlikeyi önlemek için, durdurup kimlik sorabilecek. Peki, yeni yasa polise başka ne haklar sağlıyor ve bir gün karşımızda bir polis görürsek ne yapmamız gerekiyor.

Bu soruların yanıtını Avukat Aynur Tuncel'den aldık.

GÖSTERMEM DEMEYİN

Siz siz olun, AB'ye uyum rüzgârlarından etkilenip kimlik soran polise 'Ne kimliği', 'Sen bana kimlik soramazsın' filan demeyin. Yasaya göre, polisin kimlik göstermeyen kişiyi yakalama yetkisi var.

KİMLİK SORUN

Ancak polis kimlik sorduğu kişilere, kendi kimliğini gösterme ve hangi görevi yerine getirdiğini anlatmakla yükümlü. Yani siz de ona kimlik sorabilirsiniz.

ÇANTA ARAYABİLİR

Polis yolda durdurup, üzerinizi ya da çantanızı aramak isteyebilir. Buna hakkı var; ama önce size savcılıktan aldığı arama kararını göstermesi gerekir. Göstermezse siz sorun.

ÜST ARAMA KOŞULU

Spor karşılaşmaları, miting, konser gibi yerlerde polis, savcılık emri olmadan üst araması yapabilir. Bir binayı korumakla yükümlü polis memurları, içeri girmek isteyen kişileri arayabilir. Direnenler, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 32. maddesine göre para cezası öder.

ARABADAN İNDİREBİLİR

Polis otomobilinizi şüpheli görürse durdurabilir. Kolluk amirinin emri ile sürücünün üzerini arayabilir. Savcılık kararı olmadan, kişinin elbisesini çıkarmasını, aracın torpido gözünün ya da bagajının açılmasını isteyemez, çantayı açıtırıp içine bakamaz, elini sokup arama yapamaz.

TUTANAK TUTTURUN

Siz haklı bir neden yokken durdurulduğunuzu düşünüyorsanız, polisten kimliğini göstermesini ve durdurulma nedeni hakkında açıklama yapıp tutanak tutulmasını isteyin. Bu tutanakla hakkınızı mahkemede arayabilirsiniz.

KONUT NASIL ARANIR?

Konutlarda adli karar ile sadece gündüzleri arama yapılabilir. Arama işlemine de muhakkak Cumhuriyet Savcısının katılması gerekiyor. Kanuna göre iki kişi işleme tanık olarak katılmalı.

ZORLA NASIL YAKALAR?

Polisin yazılı bir adli karar olmadan kimseyi yakalama ve zorla bir yere götürme yetkisi yok. Ama kişiyi bir daha bulamayacaksa, savcı ya da amirine ulaşamıyorsa yakalama yetkisi var. Vatandaşın direnme hakkı ise tartışmalı.

HIRSIZIN GİRDİĞİ EV

Polisin peşine düştüğü hırsız bir eve girerse polis de peşinden o eve giremez. Eve girmesi için mutlaka adli karar gerekiyor.

İLGİNÇ DOLANDIRICILIK YÖNTEMLERİ

Güvenlik güçlerinin uyarılarına rağmen vatandaşlar, dolandırıcılık olaylarında mağdur olmaya devam ediyor. Her geçen gün kendilerini yenileyen zanlıların, dolandırıcılık yöntemleri duyanları şaşırtıyor.

Adana Emniyet Müdürlüğü yetkilileri, tüm yurttaki mala karşı işlenen asayiş suçlarının arasında en zekice ve planlı olanlarının hep dolandırıcılık olayları olduğunu vurguladı.

Dolandırıcıların yakalanıp cezaevine girdiklerinde bile yöntemlerini geliştirmeye, tatbik etmeye devam ettiğini belirten yetkililer, zanlıların kullandıkları yöntemlerin zaman zaman binlerce olayla karşılaşmalarına rağmen kendilerini bile hayrete düşürdüğünü vurguladı.

Dolandırıcıların kullandığı yöntemlerin başında "falcı/büyücülük", "evlilik", "tanıma/tavlama", "tırnakçılık", "pislikçilik", "zarfçılık", "para üstü", "sahte altın" ve "mevlit okuma" gibi tuzakların bulunduğu bildirildi.

"DOMATESTEN MUSKA"

Zanlıların sıklıkla kullandığı "falcılık/büyücülük" yönteminde dolandırıcılar genelde MOBESSE kameralarının olmadığı, göçle oluşan, yoğunlukla müstakil evlerin bulunduğu mahalleleri seçiyor.

Özellikle yaz günleri balkonda veya kapı önünde sohbet eden kadınları gören dolandırıcılar, çeşitli bahanelerle yanlarına gidip, sohbet kurarak evlerine girmeyi başarıyor.

Kentte son olarak, iki kadın zanlı, kapısının önünde duran N.S.'nin evine su içme bahanesiyle girip, kendini titreterek, "Sizin üzerinizde büyü var. Çok ağırlaştım" dedi.

"Evde domatesin varsa getir, ona dualar okurum. Eğer büyü varsa ortaya çıkar" diyen zanlı, N.S.'nin mutfaktan getirdiği domatesi bir mendile sarıp, el çabukluğuyla cebindeki başka domatesle değiştirdi. Zanlının daha önceden içine yerleştirdiği muskayı domatesin içinden çıkarttığını gören N.S, zanlının büyüünün bozulması için bir bez parçasının içine evdeki tüm ziynet eşyalarını konulmasını ve kendisine getirilmesi isteğini hemen yerine getirdi.

Daha sonra zanlıların isteğiyle odanın kapısını kilitleyerek büyüün bozulması için sokaktan küçük taşlar toplamaya çıkan N.S, eve döndüğünde büyü bozduğunu iddia eden kadının altınlarla ortadan kaybolduğunu görünce dolandırıldığını anladı.

"YUMURTADAN KIL"

Bir diğer olayda ise zanlılar, başka bir ev sahibi kadını değişik yöntemlerle kandırıp evine girdikten sonra "size bir muska yapmışlar" diyerek kadından yumurta getirmesini istiyor.

Dolaptan çıkardığı yumurtayı veren kadın olanları izlerken bir sihirbaz gibi hızlı davranan zanlılar, içinde kıl yumağı bulunan mendile sardıkları yumurtayı kırıp, "Bak içinden çıkan sarılmış haldeki kıllar senin kısmetinin sarılması anlamına geliyor" diyerek ev sahibini korkutmayı başardı.

Bu sorunu çözmek için evde bulunan tüm altınların getirilmesini isteyen zanlılar, daha sonra altınları sardıkları mendili ve eşarbi, el çabukluğuyla kendi cebindekilerle değiştirip ev sahibi kadına teslim ederek dolandırdı.

"BULGARİSTAN'DAN EVLİLİK TEKLİFİ"

Son bir yılda gelişen yeni "evlilik" yöntemli dolandırıcılıkta, zanlılar rastgele telefon numarası çevirerek orta yaşın üzerinde, kendilerine inanabilecek kişileri belirliyor.

Kadın zanlılar, çoğunlukla "Bulgaristan'a göçmen olarak geldiğini, burada evlendiğini mutsuz olduğunu, kocasından sürekli dayak yediğini, ayrılmak istediğini, kendisiyle evlenebileceğini" belirterek "kurbanları" ile sohbet kuruyor.

Zanlılar, mağdurlardan pasaport, gümrük vergisi, rüşvet vermek için paralar istiyor. Bir süre sonra ise başka bir kadın arayarak, Türkiye'ye gelecek arkadaşının gümrükte yaşanan sıkıntı nedeniyle cezaevine girdiğini, bir kaç bin Avro daha göndermesi gerektiğini söylüyor.

Son olarak, eşinden boşanmış A.D. (50), Bulgaristan'da "evleneceği kadına" 17 bin 500 Avro gönderdiğini ancak, aylardır kendisine ulaşamadığını belirterek, dolandırılmış olabileceği şüphesiyle polise başvurdu.

Adana'da yaşanan farklı bir "evlendirme vaadiyle dolandırıcılık" olayında ise 65 yaşındaki N.K, cami ve gittiği vakıf evlerinde, kendini 2 kez hacca gitmiş biri gibi tanıtıp, eşi ölmüş veya ayrılmış yaşlılarına "kuzeni ile evlendirebileceğini" söyleyerek, nişan hazırlığı için para talep etti. N.K 'nın bu şekilde 15'in üzerinde kişiyi dolandırdığı tespit edildi.

SAHTE ALTIN

Altın çakmak veya takısını "acil ihtiyaçtan satmak istediğini" belirten zanlılar, vatandaşları bu yöntemle kandırıp paralarını alıyor.

Özellikle kuyumcuların kapalı olduğu saati seçen zanlılar, caddede kendilerine seçtikleri mağduru durdurarak, adres sorma bahanesiyle sohbet kuruyor.

Çoğunlukla başka ülkeden geldiklerini anlatan zanlılar, ceplerinden çıkardıkları altın görünümündeki çakmak ve saati, gerçek bedelin neredeyse 10 katı aşağısında satmak istediklerini belirtiyor.

Vatandaşlar ise ucuza altın çakmak veya takı alacağı düşüncesiyle kabul ederek, kandırılıyor.

PERU PARASINA DİKKAT

Son dönemde artan dolandırıcılık yöntemlerinden birinin de Peru parasıyla vatandaşların kandırılması olduğu biliniyor.

Dolandırıcılar, kimi zaman ev kiralama bahanesiyle ev sahibini, kimi zaman hayvan alacağını belirterek besicileri, kimi zaman ise hizmet alımında anlaştığı kişileri, düşük değerdeki Peru parasını yüksek değerdeymiş gibi anlatarak kandırıyor.

Üzerinde Türk parası bulunmadığını belirten zanlılar, örneğin bin 700 liralık borcu için bin Peru parası vererek, karşılığının 2 bin TL olduğunu söyleyip paranın üstünü Türk lirası olarak vatandaşlardan alıyor.

Bazı zanlılar, benzerliğinden ötürü Peru parasını Avro gibi tanıtarak vatandaşı dolandırıyor.

ZARFÇILIK

Dolandırıcıların gözdeleri arasında yer alan "zarfçılık" yönteminde zanlılar genellikle bankadan çıkarken takip ettikleri yaşlı ve saf kişileri tercih ediyor.

Mağdurun yanına yaklaşan zanlı, başka biri tarafından yere atılan zarfı alarak "para buldum" deyip, kendisinin olup olmadığını soruyor, ardından paylaşmayı teklif ediyor.

Daha sonra vatandaşı bir köşeye çeken zanlı paraları pay etmeye çalışırken, yanına işbirlikçisi gelerek "Param buralarda düştü siz gördünüz mü?" diye sorması üzerine birinci zanlı yanındaki vatandaştan da onay alarak görmediğini söylüyor. İkinci zanlının ısrar etmesi karşısında ise birinci zanlı vatandaşın cebindeki paraları alarak başka bir zarfa koyuyor, gerekirse üstünü arayabileceğini bunun haricinde para olmadığını belirtiyor.

Bu arada zanlı vatandaşın paralarını koyduğu zarfı el çabukluğuyla içi kağıt dolu başka bir zarfla değiştiriyor. İşbirlikçi, sözde para dolu zarfını bulamayıp geri dönerken, zanlı vatandaşa "bu senin zarfın cebine koy, yerden bulduğumuz zarf da sende kalsın sonra buluşur, paylaşırız" diyerek uzaklaşırken, vatandaş da "para bulmanın sevinciyle" evine gidiyor ancak kendisine ait olduğunu sandığı zarftan kağıt deste, yerden bulunan zarfta ise bir birkaç banknota sarılı kağıtlar olduğunu görünce dolandırıldığını anlıyor.

"ASKER ARKADAŞIYIM"

Oğlu askerde bulunan aileleri tespit eden zanlı, asker ailesine ziyarette bulunarak "Ben askerdeki oğlunuzun arkadaşuyım, yanından geliyorum sizlere selamı var" dedikten sonra kendisini acındırarak, annesinin öldüğünü, memleketine gideceğini, parasının olmadığını söyleyip vatandaşları dolandırıyor.

"Tavlama" olarak da adlandırılan bu yöntemin bir türü olarak, zanlı yolda durdurduğu yaşlı şahısı "köyden tanıdığı" olduğuna inandırarak, oğluna borcu olduğunu, bunu ödemek istediğini ancak, üzerinde bozuk para bulunmadığını söylüyor. Vatandaştan para üstünü peşin alan zanlı, önlerinde durdukları binanın ikinci katındaki ofisine çıkacağını söyleyerek, oradan uzaklaşıyor. Vatandaş ise bazen bir kaç saat bekledikten sonra dolandırıldığını anlıyor.

"PİSLİKÇİLİK"

Dolandırıcılar, gözlerine kestirdikleri kişilerin, üzerlerinde pislik olduğunu söyleyerek temizleme bahanesiyle para veya değerli eşyalarını alıyor.

Vatandaşın üzerine tutkal, çiğnenmiş sakız veya mercimek atarak, temizlemek için yaklaşan zanlı, şahsın pantolonunu temizlerken cüzdanını veya cebindeki parasını el çabukluğuyla alıyor.

"MEVLİT OKUTMA BAHANESİ"

"Mevlit Okutma" yönteminde ise zanlı, tanışarak güvenini kazandığı vatandaşa babasının öldüğünü mevlit okutacağını ayrıca, para vereceğini söylüyor. Vatandaş kandırmayı başaran zanlı, şahsın üzerindeki para ve altını da kendisinin vereceği parayla birlikte bir hocaya götürterek okutacağını söyleyerek alıyor. Zanlı bir binaya giriyor ve kaçıyor.

"PARA ÜSTÜ"

"Para üstü" yönteminde genelde market veya iş yerlerine birden fazla zanlı giderek, birisi kasada alışveriş yaparken diğerleri kasiyerin dikkatini dağıtmaya çalışıyor.

Elinde 100 veya 200 TL gibi banknot tutan zanlı, bir yandan da kasiyerle sohbet ederek, kafasını karıştırmayı başarıyor. Kasiyer, zanlının uzattığı paraya göre üzerini hazırlayıp verirken, zanlı parayı verdiğini iddia ederek hızlıca oradan uzaklaşıyor.

“TIRNAKÇILIK”

“Tırnakçılık” yöntemi ise son aylarda özellikle İran ve Suriye uyruklu kişiler tarafından sıklıkla yapılıyor.

Yabancı uyruklu zanlılar, üzerinde yüklü miktarda para olduğunu bildikleri, takip ettikleri bir kişiyi durdurup Türk parasını tanımadıklarını kendilerine üzerinde varsa göstermelerini istiyor.

Genelde zanlının yanında bulunan kadın vatandaşın dikkatini dağıtırken, parayı alan zanlı sayarken, el çabukluğuyla desteden iki parmağını kullanarak paraları çekip avucunun içinde saklıyor.

GÜVENLİK İÇİN ÖZEL HAYATIMIZDA DİKKAT EDELİM

Son yıllarda; çocuk veya yaşlı fark etmez, gün içinde saldırıya uğrayan, kaçırılan veya öldürülen kurbanların sayısının artmasından dolayı...

Ülkemizde ve özellikle de İstanbul’da durum farklı olmadığı için.

Lütfen bir göz atıp, sevdiklerinizin güvenliği için sevdiklerinizle paylaşınız.

1) Dirsek

Vücudun en sert ve dayanıklı bölgesi olduğu için en iyi silahınız dirseğinizdir, Kullanacak kadar yakınsanız, dirseğinizi savunma silahı olarak kullanınız.

2) Cüzdandan

Hırsız sizden cüzdanınızı istiyorsa, CÜZDANI ONA VERMEYİNİZ.

Bunun yerine, cüzdanı uzak bir yere fırlatmayı deneyiniz. Hırsız sizden çok cüzdanla ilgilenirse, TERS İSTİKAMETE DOĞRU hızla kaçınız.

3) Bagajda kilitli kalırsanız

Herhangi bir şekilde bir arabanın bagajında kilitli kalırsanız, ayağınızla arka farları kırıp çıkartmaya çalışın. Oluşan boşluktan elinizi dışarı çıkarıp elinizi sallayarak dikkat çekmeniz mümkün olabilir. Aracın şoförü elinizi göremez, fakat arkadan gelen araçları sizin zor durumda olduğunuzu fark edebilir.

4) Bayan Sürücüler

Özellikle bayan sürücüler, iş çıkışı, alışveriş v.b. faaliyetlerden sonra, arabalarına binip bir şeylerle uğraşma eğilimindedir. (çanta düzeltme, makyaj tazeleme, cüzdan yerleştirme, fatura kontrolü gibi).

BUNU YAPMAYINIZ.

Bu zaman, kötü niyetli kişilere aracın sağ veya arka koltuğuna binip, başınıza bir silah tutma zamanı ve imkanı verir. Aracınıza biner binmez kapıları kilitleyip, HEMEN hareket ediniz.

5) Araca Binerken

Aracınıza park yerlerinde veya evinizin önünde binerken dikkat etmeniz için birkaç öneri:

a) Aracınıza binmeden sağınıza, solunuza, arkanıza, ön ve arka koltuklarına ve yerlerine bakarak, etrafı şüpheli durumlar-kişiler için kontrol edelim.

b) Şayet aracınızın yanına büyük bir kamyon veya TIR park etmişse, aracınıza şoför kapısından değil, yan kapıdan giriş yapınız.

Birçok seri katilin, kurban kendi aracına binerken, kurbanlarını büyük araçların içine çektikleri tespit edilmiştir.

c) Aracınızın yanına park etmiş olan aracın yan koltuğunda tek başına bir erkek oturuyorsa, belki alışveriş merkezine geri dönmek, sonra geri gelmek veya bir güvenlik görevlisinin sizi izlemesini rica etmek uygun olacaktır. Unutmayınız ki, temkinli olmak, pişman olmaktan daha iyidir. Hatta paranoyak olmak, ölmüş olmaktan daha iyidir!

6) Asansör

Merdivenleri kullanmaktansa, asansörü tercih ediniz. Issız merdivenler ve merdiven boşlukları her tür suç ve şiddet için uygun mekanlardır. (özellikle de geceleri.)

7) Silah

Saldırganın bir silahı varsa ve siz onun kontrolü altında değilseniz, KAÇINIZ. Onun sizi kaçarırken vurma ihtimali 100 atışta 4'dür. Vursa bile, kurşunun yaşamsal bir organa gelme ihtimali daha da düşüktür. Koşarak kaçınız, hatta yapabiliyorsanız, zig zag çizerek kaçınız.

8) Duygusalılık

Bayanlar olarak çok duygusal ve sempatik yaklaşımlarımız olmaktadır. Bu devirlerde BUNDAN VAZGEÇİN. Bazı seri katiller bunu kullanmak için, ayağı kırılmış, bastona ihtiyacı olan, sakat kişiler rolünü oynamaktadır. Aracına binmesine yardımcı olmanızı isteyebilir ve orada sizi yeni kurbanına çevirebilir.

9) Kapıdan Satışlar

Kapıdan pazarlamacılar sizin kapınızda size yeni bir parfüm, deterjan vb. yeni bir ürünü test için koklamanızı isterler, SAKIN YAPMAYIN, KOKLAMAYIN. Ayıldığınız da (eğer ayılabiliyorsanız!) belki soyulmuş olacaksınız, belki de iç organlarınız olmayacak,

10) İlginç

Son bir güvenlik uyarısı daha:

Son zamanlarda katil veya hırsızlar, kurban seçtikleri ve yalnız olduklarını bildikleri bayanların kapısının önüne, bebek veya çocuk ağlaması kaydedilmiş teypler bırakıyormuş. Bu sesi duyan bayanlar meraktan veya merhametten kapıyı açtığına saldırıya uğrayabilirler. Lütfen her tür olağandışı ses, gürültü v.s.'de MUTLAKA ÖNCE YARDIM ÇAĞIRINIZ.

ARSA ALIRKEN

Söz konusu arsanın imar durumunun uygunluğu, dikkat etmeniz gereken en önemli husus. Satıcının sözlü beyan değil, resmi imar durumu belgesini size göstermesi ya da bir fotokopisini vermesi gerekiyor.

Tapu senedinde ada, pafta, parseli belirtilen arsanın size gösterilen arsaya tekabül edip etmediğini kontrol ettirmelisiniz.

Arsanın bağlı bulunduğu tapu sicil müdürlüğüne giderek, tapu kütüğüne bakıp, arsanın satışı ile ilgili aleyhte şerh olup olmadığını da kontrol ettirmelisiniz.

Alacağınız arsa hisseli arsa ise, alınan hisselerin, hissedar olunan arsa üzerinde tespitini yapmak mümkün değildir. Parselasyonu yapılmışsa, kroki üzerinde noter tarafından tasdik edilmek suretiyle kime satıldığının belirlenmesi düşünülebilir.

Arsa alırken yatırım düşünüldüğünden, uzman bir gayrimenkul profesyoneli ile çalışmakta çok büyük faydalar olacaktır. Aksi takdirde paranız boşa gidebilir.

KONUT ALIRKEN

Alınacak emlakın tapu kaydı mutlaka önceden kontrol edilmeli.

Kat irtifakının kurulup kurulmadığına, iskânın, yani yapı kullanım izninin alınıp alınmadığına dikkat edin. Eğer alacağınız gayrimenkul inşa halinde ise müteahhidinin mali durumunu araştırın.

Müteahhidin kat karşılığı yaptığı bir inşaattan gayrimenkul alıyorsanız, müteahhitle mukavele yaparak, yaptığınız mukaveleye bitirme tarihi ve kullanılacak malzemeleri tek tek yazarak, gerekli miktarda tazminatları ilave etmelisiniz.

Alacağınız gayrimenkul kiracılı ise öncelikle kiracı ile yapılan kira kontratını incelemeniz, kiracıyla bizzat görüşmeniz ya da kiracı tahliye taahhüdü vermiş ise tahliye taahhüdüdeki tarih ile kontrat tarihini karşılaştırmanız gerekir.

Satış sonrası gelebilecek elektrik ve su gibi borçlardan kurtulmak için eski malikten, bu borçlardan onun sorumlu olduğuna dair imzalı bir belge alın.

Tapu işlemi sırasında alacağınız emlakın değerini yeniden değerlendirilme oranlarına göre hesaplayarak beyan etmelisiniz. Çünkü beyanınız eksikse ödenen alım satım harçları cezalı olarak size geri dönecektir.

26 Eylül 2005 Pazartesi Haber Kaynağı:<http://www.remax.com.tr> 2005/09/26

İKİNCİ EL ARAÇLARIN SATIŞ, DEVİR VE ALICISI ADINA TESCİL İŞLEMLERİNDE 01.05.2010 DE BAŞLAYAN YENİ UYGULAMA

31.12.2009 tarih ve 27449 sayılı resmi gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren 5942 sayılı Kanun'un birinci maddesi gereğince (2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 20. maddesinin (d) ve (e) bentleri değiştirildi) 01.05.2010 tarihinden itibaren tescilli araçların her çeşit satış veya devirleri noterler tarafından elektronik ortamda yapılmaya başlanılacaktır.

Bu amaçla, araçların satış, devir ve tescil işlemlerinde görev, yetki ve sorumlulukları bulunan bütün kurum ve kuruluşlar (Emniyet Genel Müdürlüğü, Maliye Bakanlığı, Ulaştırma Bakanlığı, Sigorta Bilgi Merkezi (TRAMER), Türkiye Noterler Birliği) arasında güvenli bir bilgisayar ağı oluşturulmuştur.

"1 Mayıs 2010 tarihinden itibaren noterlerce satış veya devri yapılacak araçlar için vergi dairelerinden alınmış 'İlişik Kesme Belgesi' istenilmeyecek, aracın vergi ve trafik cezası gibi borçları olup olmadığı satış sırasında noterce bilgisayar üzerinden sorgulanacaktır. Bilgisayar sorgulamasında aracın borç kaydının görülmesi halinde satış işlemi yapılmayarak, ilgililer vergi dairesine yönlendirilecektir.

Yine satış veya devri yapılacak aracın trafik tescil kayıtlarında satış veya devri kısıtlayıcı herhangi bir kayıt (haciz, rehin, ihtiyati tedbir) bulunup bulunmadığı noterlerce Emniyet Genel Müdürlüğü bilgisayar kayıtları üzerinden sorgulanacak. Mevcut uygulamada böyle bir sorgulama yapılamadığından, noterde aracı satın alan kişiler adlarına tescil için trafik tescil kuruluşuna geldiklerinde, araç kayıtlarında haciz, ihtiyati tedbir gibi şerhler çıkabilmekte ve mağdur olabilmektedirler. Yeni uygulama ile bu tür mağduriyetler ortadan kaldırılmış olacaktır.

Satış veya devir işlemi tamamlandığında, noter tarafından aracın alıcısı adına bir ay süreyle geçerli 'Tescile İlişkin Geçici Belge' düzenlenecektir.

Satış veya devir işlemlerinde, 20 TL maktu ücret ile araç tescil belgesi ücreti (46 TL) ve gerekiyorsa motorlu araç trafik belgesi ücreti (62 TL) dışında, noterce herhangi bir harç ve damga vergisi ile posta ücreti alınmayacaktır.

Satış veya devir işlemi tamamlandığında, noter tarafından trafik tescil kuruluşlarına elektronik sistemle bildirim yapılacak, bu bildirim üzerine araç sahibinin müracaatı olmaksızın, araç tescil belgesi noterin bulunduğu yerdeki trafik tescil kuruluşunca düzenlenecektir.

Araç satın alan kişi veya kanuni vekilinin, araç tescil belgesini düzenleyen trafik tescil kuruluşuna satış tarihinden itibaren 15 gün içerisinde müracaat etmesi halinde araç tescil belgesi elden teslim alınabilecektir. Trafik tescil kuruluşlarında da herhangi bir ücret ödenmeyecektir.

Araç tescil belgelerini 15 gün içerisinde elden teslim almamaları halinde ise, gönderi ücreti kendileri tarafından ödenmek kaydıyla posta (APS) yoluyla ikamet adreslerine gönderilecektir. (Gerçek kişiler için araç sahibinin Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü Adres Kayıt Sisteminde belirtilen yerleşim yeri adresine, tüzel kişiler için ticaret sicil gazetesi, tüzük veya diğer resmi kayıt belgelerinde belirtilen adreslerine gönderilecektir.) Belgeler, araç sahibi ile aynı adreste yaşayan eşi, reşit çocukları, babası veya annesine teslim edilecek, bu kişilerden hiç birinin adreste bulunmaması halinde PTT görevlisince kapıya not bırakılarak bir sonraki gün tekrar gidilecek, yine adreste kimse bulunamamış ise belgeler 10 gün süreyle ilgili PTT şubesinde bekletilecektir. 10 gün içerisinde buradan da teslim alınmaması halinde belgeler ilgili trafik tescil kuruluşuna PTT tarafından iade edilecek, araç sahibi veya vekili tarafından buradan elden teslim alınabilecektir.

Araç tescil belgesinin postada gecikmesi veya kaybolması gibi durumlarda vatandaşlarımıza herhangi bir sorumluluk yüklenmeyecek ve bu nedenle bir ceza da uygulanmayacaktır. Belgelerin teslim aşaması PTT Genel Müdürlüğü ile Emniyet Genel Müdürlüğü arasında oluşturulan bir bilgisayar programıyla takip edilerek, ilgisine ulaşip ulaşmadığı ile ne zaman teslim edildiği izlenecektir. Belgenin kaybolduğunun araç satın alan vatandaşlarımızca ilgili trafik tescil kuruluşuna bildirilmesi ve kayıtlardan da bu durumun doğruluğunun anlaşılması halinde ücret olmaksızın yeni bir belge düzenlenerek vatandaşlarımıza teslim edilecektir.

Haciz, müsadere, zapt, buluntu, trafikten men gibi nedenlerle; icra müdürlükleri, vergi dairesi müdürlükleri, milli emlak müdürlükleri ile diğer yetkili kamu kurum ve kuruluşları tarafından satılan araçların alıcıları tarafından bir ay içerisinde müracaat edilip adlarına tescil belgesi almamaları halinde ilgili trafik tescil kuruluşunca adlarına resen tescil işlemi yapılacaktır. Ayrıca, bir ay içerisinde adlarına tescil belgesi almayan kişilere 130 TL idari para cezası uygulanacak ve bu araçlar alıcıları adına tescil belgesi çıkarılıncaya kadar trafikten men edilecektir.

Araçların satış ve devir işlemleri dışında tadilat, renk değişikliği, ünvan değişikliği, trafikten çekme, hurdaya ayırma, yayii veya yıpranmadan dolayı belge yenileme gibi işlemler için mevcut uygulamada olduğu gibi aracın dosyasının bulunduğu trafik tescil kuruluşuna müracaat etmek zorunluluğu kaldırılmakta olup, bu işlemler herhangi bir trafik tescil kuruluşunda gerçekleştirilebilecektir.

01 Mayıs 2010 tarihinden önce yapılmış noter satışlarına istinaden alıcı adına yapılacak tescil işlemleri, plaka değişikliği yapılmaksızın alıcının yerleşim yeri adresinin bulunduğu yerdeki trafik tescil kuruluşunda yapılacaktır.

YENİ SİSTEMİN GETİRECEĞİ FAYDALAR

"Mevcut sistemde noterde satışı yapılan bir aracın yeni alıcısı trafik tescil kuruluşuna gidip araç üzerine tescil ettirmediği durumlarda, bu araçla ilgili vergi ve trafik ceza borçları ile diğer tebligatlar satıcıya gönderilmektedir. Yeni sistemde aracın satışı ile birlikte aynı anda tescili de gerçekleştirileceğinden, bu konuda yaşanan mağduriyetler tamamen ortadan kalkacaktır.

Yine, noterde satın veya devir alınan aracın tescili için trafik tescil kuruluşlarına müracaat etme, belge ibrazı ve form doldurma zorunluluğu ortadan kalkacağından, vatandaşlarımızın bu işlemler için harcadıkları iş gücü, zaman ve maddi kayıplar da ortadan kalkacaktır."

YENİ SİSTEMLE BİRLİKTE ELDE EDİLECEK KURUMSAL KAZANIMLAR

Ülkemiz genelinde 568 trafik tescil kuruluşumuzda yaklaşık 4 bin 600 personelimiz çalışmaktadır. Trafik tescil kuruluşlarımızda yapılan tüm işlemlerin yüzde 35 ini, tescil işlemlerinin ise yüzde 55 ini ikinci el araç satışları ile ilgili tescil işlemleri oluşturmakta olup, 1 Mayıs 2010 tarihinden itibaren yaklaşık bin 500 personel karşılığı işgücü tasarrufu sağlanacaktır.

Araçların başka bir trafik tescil kuruluşuna nakil gittiği durumlarda gönderilen ve Ek-9 adı verilen form uygulamadan kaldırılmış olup, yıllık ortalama 600 bin aracın nakil olduğu düşünüldüğünde, posta masrafı olarak 450 bin TL. tasarruf sağlanmış olacaktır.

Mevcut uygulamada araçların tescil işlemlerinde kullanılan müracaat ve işlem formunun (Yıllık ortalama 2.000.000 adet) bir sureti aracın vergi kaydı için vergi dairelerine posta veya elden gönderilmekte olup, yeni uygulamada bu formlar kaldırılarak, bilgilerin vergi daireleri ile diğer ilgili kurum ve kuruluşlara elektronik sistemle aktarılması sağlanacaktır. Bu sayede gerek tescil kuruluşlarımızda, gerekse vergi dairelerinde çok önemli oranlarda iş gücü kazanımının yanında posta ve diğer giderlerden de tasarruf sağlanacaktır.

568 trafik tescil kuruluşumuzda sayıları binleri geçen bilgisayar, yazıcı ve benzeri cihazlar ile bunlarda kullanılan kâğıt, toner ve kartuş gibi malzeme giderlerinden de çok önemli oranda tasarruf sağlanacaktır.

Satış veya devri yapılan aracın tescili de aynı anda yapılacağından, mevcut uygulamada yaşanan hukuki problemlerde önemli oranda ortadan kalkacağından mahkemelerle, icra daireleri ve çeşitli kurum ve kuruluşlarla yapılan yazışmalarda azalacaktır.

Ayrıca, mevcut uygulamada zaman zaman yaşanan sahte bilgi, belge ve evraka dayalı satış ve tescil işlemleri de önlenmiş olacaktır."

İKİNCİ EL OTOMOBİL ALIRKEN DİKKAT

08.04.2009 Hürriyet

Çukurova Üniversitesi Mühendislik Mimarlık Fakültesi Makine Mühendisliği Bölümü Başkanı Prof. Dr. Kadir Aydın, ÖTV indiriminin hareketlendirdiği otomotiv piyasasında özellikle ikinci el araç alımında mağduriyetle karşılaşılması için kaporta, görünüm ve motorunun sesi gibi cezbedici unsurlardan ziyade "çeng" işlemi konusunda duyarlı olunması gerektiğini bildirdi.

Aydın, ülkemizde birçok kişinin ikinci el otomobil satın alırken dış görünüşünü incelediğini, darbeli olup olmadığı sorduğunu ve motora bakmayı yeterli gördüğünü anımsattı.

Satın alınacak aracın bir tamirciye gösterilmesinin doğru olmadığını belirten Aydın, bu durumun birçok detayın gözden kaçmasına yol açtığını bildirdi.

Aydın, ÖTV indiriminin ardından ikinci el otomobil piyasasının hareketlendiğini, ancak buna paralel olarak da son zamanlarda motor ve şase numarası değiştirilerek "çeng" işlemi yapılmış ve kiralanan araçların oto pazarlarında satıldığı yönünde yaygın duyular aldıklarını ifade etti. Bu otomobilleri alan kişilerin ise daha sonra mağdur durumda kalabildiklerini anlatan Aydın, şunları kaydetti:

"Bu nedenle araç satın alınırken kaporta, görünüm ve motorun sesinden ziyade bilgisayarlı ortamda test yaptırılmasına özen gösterilmeli. Otomobilin çalıntı olup olmadığı ve çeng işlemine tabi tutulup tutulmadığını anlamak için motor ve şase numaraları kontrol edilmeli. Bunun içinde araçlar satın alınmadan önce servis veya üniversitelerin laboratuvarlarında bilgisayar ortamında teste tabi tutulmalı."

Aydın, bilgisayarlı ortamda yapılan testlerde otomobilin birçok cihaza bağlanarak detaylı bir şekilde kontrolden geçirildiğini de ifade ederek, "Aracın, motor gücü, yıpranma payı ve aşınma

durumu belirleniyor. Kaportanın değişen parçaları ve hangisinde boya olup olmadığı, kazaya karışıp karışmadığı kontrol edilip, benzin ve fren hidroliği, şase, amortisörler ve elektrik aksamı gibi bütün bölümler titiz bir şekilde inceleniyor" dedi.

Aydın, bu testlerin aracın yaşına ve motor gücüne göre 150-200 TL arasında değişen fiyatlardan yapıldığını ve yaklaşık 3 saat sürdüğünü bildirdi.

Sorunsuz bir devir teslim için bu işlemlerin mutlaka yapılması gerektiğini vurgulayan Aydın, mağdur durumda kalındığında hem paradan hem otomobilden olmanın yanı sıra ayrıca avukat tutulması ve adli sürecin yarattığı sıkıntıların da önüne geçilmiş olacağını belirtti.

Prof. Dr. Aydın, alınacak ikinci el otomobillerin sicil kaydının yanı sıra düşük kilometreli olmasının, dizel ise enjeksiyon ve pompanın sağlam olup olmadığının incelenmesinin, ayrıca kaportada çürüme boyada ise kabarma sorununun, düz yolda aracın sağa sola çekip çekmediğinin, fren balatalarının sağlam olup olmadığının önemli olduğuna dikkati çekti.

Tüm bunların ardından fiyatının da uygun olması durumunda aracın alınabileceğini anlatan Aydın, "Aldıktan sonra da ilk olarak aracın bujileri ve yağının değiştirilmesi yararlı olacaktır" uyarısında bulundu.

ALACAĞINIZ 2.EL OTOMOBİLİN HASARI VARSA BİLGİLERİ BİR SMS İLE CEBİNİZDE!

Trafik Sigortaları Bilgi Merkezi (TRAMER), ikinci el araba alacakların cep telefonlarından gönderecekleri bir kısa mesajla aracın daha önceden hasarlı olup olmadığı konusundaki endişelerini gidermelerini sağlıyor...

5664'e bir kısa mesaj göndermek yeterli!

"**HASAR**" yazıp bir boşluk bırakarak aracın plakasını **TURKCELL 5664**'e kısa mesaj olarak gönderdikten sonra ilgili tüm bilgiler plaka değişmiş olsa bile birkaç saniye içinde cep telefonuna geliyor. Verilen bu hizmete karşılık 7 SMS yani 14 kontör alınıyor.

TRAMER, hasarların yanı sıra trafik kazasına karışanların kendi aralarında tuttuğu Kaza Tespit Tutanağı sonuçlarının da bir mesajla öğrenilmesini sağlıyor. Bunun için de kaza yapan araç sahibinin "**KAZA**" yazıp boşluk bıraktıktan sonra araç plakasını girerek yine **TURKCELL 5664**'e göndermesi yeterli. Aynı şekilde kaza raporunun çıkıp çıkmadığı, çıktıysa kusur oranları bu mesajla cep telefonuna geliyor. Böylece kaza yapan sürücünün sigorta şirketinden bilgi almak için uğraşmasına gerek kalmıyor. Bu hizmetin bedeli ise 5 SMS yani 10 kontör.

Poliçeniz var ama unuttunuz

Zorunlu trafik poliçesinin ya da kasko sigortasının yürürlükte olup olmadığı, kasko sigortasına uygulanan hasarsızlık indirimi gibi konularda da kısa mesajla bilgi alınabilecek. Bunun için de "**TRAFİK**" ya da "**KASKO**" yazıp boşluk bıraktıktan sonra aracın plakasını girerek aynı mesaj numarasına göndermek yeterli.

Trafik kazası mağdurlarına müjde!

Trafik kazası mağdurlarının hasarı hangi sigorta şirketinden tahsil edeceklerini öğrenebilmeleri için "**MAGDUR**" yazıp, boşluk bırakarak TC kimlik numarasını girdikten sonra **TURKCELL 5664**'e göndermeleri yeterli.

IMEI

Cep telefonunuzda, ***#06#** tuşlayarak ekranda çıkan IMEI numarasını bir yere kaydedin. Gelen bilgilere göre telefonunuz kaybolursa bu numara ile bulunabilme olanağı yüksek. Bu numara GSM kartınızda değil, telefon üzerinde tutuluyor ve eğer GSM şebekeniz de bunu destekliyorsa, merkezden telefonunuza takılı olan GSM kartının telefon numarası tespit edilebiliyormuş. Böylece

telefon hırsızı, sizin telefonunuza yeni bir GSM kartını kullanırsa ona telefon numarasından ulaşma olanağınız oluyormuş.

CEP TELEFONUNUZ KAYBOLURSA

Kaybolan cep telefonunuz nasıl kullanım dışı yapabilirsiniz? Cebinizin seri no'sunu kontrol etmek için (* # 0 6 #)tuşlayın. Ekranınızda 15 numaralı bir kod belirecektir. Bu numara cebinizin kendine has (IP) numarasıdır. Bir yere yazın ve emin bir yerde saklayın. Cebinizin çalınması durumunda cebinizin hattını sağlayan servise telefon edip bu kodu verin. Böylece cebinizi bloke edebilirler. Hırsız sim kartını değiştirse bile telefonunuz asla çalışmayacaktır. Her kim çaldıysa cebinizi kullanamayacak veya satamayacaktır.

Eğer herkes bunu yapsaydı cep telefonunu çalmanın anlamı kalmazdı. Telefon firmaları bu konuda insanları bilgilendirmemekle hırsızlara çalma cesareti veriyorlar. Herhalde yeni satış artışlarını düşünerek hırsızlığa ortak oluyorlar.

CEP TELEFONUNUZ ÇALINIRSA

Cep telefonunuz mu kayboldu? Kimseye yar etmemek için basit bir yolu var.

Cep telefonunuz çalındıysa ya da kaybolduysa Telekomünikasyon Kurumu'nun Bilgi ve İhbar Merkezi'ni arayıp telefonunuzu kullanıma kapatabilirsiniz.

Cep telefonunuz çalındıysa ya da kaybolduysa Telekomünikasyon Kurumu'nun **0 312 23 22 323** numaralı Bilgi ve İhbar Merkezi'ni arayarak telefonunuzu ve hattınızı kullanıma kapatabilirsiniz. Böylece cihaza gelen "cihaz **ÇALINTI**'dir" mesajı ile kullanıma kapatılan telefonu başkasının da kullanmasına izin vermeyin.

Cihazı çalınan, yağmalanan, cihazını kaybeden veya her ne suretle olursa olsun rızası dışında elinden çıkan kişilerin öncelikle cihazının elektronik haberleşme bağlantısının kesilmesi için, telefonu kullanan hat sahibinin, Kurumun Bilgi ve İhbar Merkezi'ne cihazın imei numarasını ve hat bilgilerini doğru şekilde vermesi gerekir.

İhbar sırasında kişinin vermiş olduğu bilgiler, doğrulanmak üzere ilgili GSM işletmecisine iletiliyor. Kişinin verdiği bilgilerin doğrulanması halinde cihaz haberleşmeye kapatılıyor. Bu doğrultuda kapatılan cihazlara, ilgili GSM işletmecisi tarafından "**YASAL UYARI IMEI nolu cihaz ÇALINTI'dir**. En yakın kolluk kuvvetine teslim ediniz" içeriğinde mesaj gönderiliyor.

Bilgi ve İhbar Merkezi'ne verilen bilgilerin doğrultusunda cihazın kullanıma kapatılması için cihazınızın beyaz listede (mevzuata uygun bir şekilde ithal edilerek veya yurt içinde üretilerek Kuruma bildirilen, başvuru süresi içinde kayıt altına alınan, haklı mazeret nedeniyle başvuru süresini geçiren cihazların kullanıcıları tarafından yapılan başvurular üzerine kayıt altına alınan cep telefonları) yer alması gerekir.

İhbarda bulunulduktan sonra cihaza ait **IMEI** numarası <http://mcks.tk.gov.tr/node/19> adresinden sorgulandığında "çalıntı ihbarı yapılmış cihaz" olarak görünür. İhbar doğrulandıktan sonra yapılan sorgulamada ise söz konusu ifade "çalıntı cihaz" ibaresine dönüşür.

Telekomünikasyon Kurumu'nun Bilgi ve İhbar Merkezi, cihazın sadece elektronik haberleşme bağlantısının kesilmesine veya açılmasına yetki sahibi olup, telefonları bulmak ve ilgili kişiye teslim etmek gibi görevleri bulunmuyor. Bunun için cihazı çalınan veya kaybolan kişinin ayrıca Cumhuriyet Başsavcılığına dilekçeyle başvurması gerekiyor.

İhbarınızı ancak ihbarda bulunduğunuz yöntem ile iptal edebilirsiniz. Örneğin, telefon ile alınmış bir ihbar sonucu kapatılan cihaz; ihbarda bulunan kişinin araması ve kimlik bilgilerinin doğrulanması halinde haberleşmeye açılır. Savcılık talimatı ile haberleşmeye kapatılmış olan cihaz ise savcılık talimatı olmaksızın açılmaz.

KAPATMA BAŞKA ŞEY, İPTAL BAŞKA ŞEYMİŞ

Telefon, kablo TV ya da ADSL hattını "iptal" ettireceklerin dikkatine.

Merhaba arkadaşlar,

Bir buçuk sene önce evimden taşındım. Telefon, ADSL, kablolu TV'yi kapattım. Taşındığım eve yeni telefon ve ADSL bağlandı. Geçen hafta Türk Telekom'un avukatı olduğunu söyleyen bir şahıs beni aradı, kapattığım telefonun 445 TL borcundan dolayı icraya verildiğimi, ödemediğim takdirde haciz yapılacağını söyledi. Borcun nereden kaynaklandığını sordum, o da telefonu kapatmışsınız sabit ücretleri ödememişsiniz borcundan dolayı telefonunuz kapanmış, adresinize mektup gönderdik size ulaşamadığımız için de icraya verdik dedi. (bir buçuk sene bekliyorlar, teknolojinin imkânlarını kullanarak bana ulaşmak akıllarına şimdi geliyor)

İşin özeti,

Kapatma: numarayı ileride kullanabilirim

İptal: numarayı hiç kullanmayacağım

Farklı anlamları olan iki kelime.

Ben belki on kere telefon kapattım, bu güne kadar iki kelimenin anlam farkından dolayı borçlandırılmadım. Demek ki, (iptal ve kapatma) iki ayrı form var ve görevli şahıslar tarafından da ikaz edilmediğimiz için böyle bir durumla karşılaşıyoruz. Telekom'da binlerce vatandaş kapatma mağduru. (Şişli'de görünen 2000 kişi) Türkiye genelinde kaç kişi olduğunu tahmin etmek zor değil.

'BİLİNMEYENİ' BİLMEYEN ARAMAYIN

Bilinmeyen numaralar üzerine hizmet veren çağrı merkezleri, farklı ücretlendirmeler yapıyor. Bazıları 6 saniyede, bir bölümü de dakikada bir ücretlendirmeye hizmet sunuyor.

AA muhabirinin aldığı bilgiye göre, son günlerde televizyon kanallarının reklam kuşaklarında tanıtımlarını ağırlık veren çağrı merkezi hizmeti veren firmalar arasındaki rekabet hızlandı.

GSM operatörleri, sabit hat telefon firmaları ile bilinmeyen numara hizmeti veren firmalar arasındaki bu rekabet tüketiciye daha ucuz bilgi alabilmenin önünü açtı.

Bilinmeyen numaralar üzerine kurulan çağrı merkezi firmaları, yaşanan bu rekabet ortamında tüketicisine farklı ücretlendirme yapıyor. Bu yüzden, firmaların sunduğu hizmetin kalitesi kadar ücretlendirmesi de önem taşıyor.

Tüketiciler, bu servisleri aradıklarında bilinmeyen numaralar kadar nöbetçi eczaneler, polis merkezleri, çilingir, itfaiye ve ambulans hizmetleri hakkında da bilgi alabiliyor.

Türk Telekomünikasyon Kurumundan "Rehberlik Hizmeti Lisansı"nı Nisan 2008'de alan, Türk ve yabancı ortaklığı ile kurulmuş bir rehberlik ve çağrı merkezi hizmeti firmasının "**11824**" çağrı merkezini cep telefonundan arayanlar, tüm vergiler dahil dakikası 1,24 lira ödüyor. **Türk Telekom**'dan arayanlar için ise dakikada 0,980001 liralık ücretlendirme yapılıyor. Firmanın ücretlendirmesi 6 saniyede bir olarak gerçekleşiyor.

Diğer bir firmanın çağrı merkezi olan "**11880**" numarasını GSM operatörleri ve sabit hat telefonlarından arayanlar ise vergiler hariç dakikasına 83,5 kuruş ödüyor. Firma, ücretlendirmeyi 60 saniyede bir yapıyor.

Başka bir firmanın hizmet sunduğu "**11818**" numaraları çağrı merkezini Türk Telekom'dan arayanlar ise dakikasına 70 kuruş öderken, Avea ve Vodafone'den arayanlar 106 kuruş veriyor. Ücretlendirme 6 saniyede bir yapıyor.

Turkcell ile henüz anlaşması olmayan firma, kontrollü hatlar için Avea'larda 10,5 saniyede, Vodafone'lerde ise 10 saniyede bir kontör ücret alıyor.

Bu arada, GSM operatörleri de kendi numaralarıyla ilgili bilgi verebiliyor. Avea'nın bilinmeyen numaralar servisi olan **11855**'i aramak, Avea faturalı hatlar için vergiler dahil dakikası 72,71 kuruş, faturasızlar için ise dakikası 8 kontör şeklinde ücretlendiriliyor.

Turkcell'in faturalı cep telefonundan **11832**'ye yapılan aramaların ücreti dakika başına 4 SMS/8 kontör olarak belirlendi. Diğer mobil operatör ve sabit hatlardan **11832**'ye yapılan aramalarda ise operatörlerin belirlediği tarifeler üzerinden ücretlendirme yapılıyor.

Vodafone'dan **11842, 11832, 11855** numaralı servisleri arayanlar ise KDV dahil, ÖİV hariç olacak şekilde dakikasına 0,56 lira ücret ödüyor. 11811'i arayanlar ise dakikası 0,646782 lira (KDV dahil, ÖİV hariç) ödemede bulunuyor.

OTOMATİK SANTRALLERDE DAHİLİ NUMARAYI OTOMATİK OLARAK ÇEVİRME

Diyelim ki bir arkadaşınızı arayacaksınız ve numarası 0312 432 10 98 den 1234 gibi bir numara, o zaman hemen cep telefonunuza sunu yazın: 03124321098p1234 Bu aradaki (küçük p) işareti duraklama içindir. Yani önce ilk rakamlar çevrilecek ve (p) de beklenecek karşı taraf telefonu açtıktan bir kaç saniye sonra kalan numara tuşlanacaktır. (p) işaretini nasıl mı yapıyorsunuz? * işaretine bir müddet basılı tutun

CEVAPSIZ ARAMAYA GERİ DÖNERKEN DİKKAT

Tanımadığınız telefon numaralarını kesinlikle geri aramayın.

Önemli. 393 ön koduna dikkat.

Cep ya da Sabit telefonunuza +**39319326** ile başlayan numaralardan (+**39319326xxxx**) gelen cevapsız aramaları *dikkate almayınız ve kesinlikle geri aramayınız.

Yeni bir dolandırıcılık yöntemi olan bu yöntem ile telefonunuz bir kez çalıyor ve kapanıyor. Siz cevapsız çağrıyı gördüğünüzde numarayı geri arıyorsunuz. Karşınıza çıkan ve çeşitli dillerde konuşan robot ile yaptığınız görüşmenin *dakikası 50\$* civarında bir rakam olarak kullandığınız hattın faturasına ekleniyor.

!!! Bu arama tamamen yasal olduğu ve aramayı siz yaptığınız için kesinlikle itiraz etme şansınız bulunmamaktadır. !!!

* Not: Bu amaçla kullanılan ve şu ana kadar saptanmış numaralardan bazıları aşağıdaki gibidir:

393-105-7384

393193260006

393193260016

393193260024

393193260030

393193260039

TURKCELL İSTENMEYEN MESAJLARDAN KURTULMA

Cep telefonuna devamlı saçma sapan saatlerde gelen bar, banka, belediye vs. mesajlarından kurtulma yolunu: Gelen mesajı **2780** 'e forward ederseniz artık o servisten mesaj gelmiyor.

www.turkcell. com.tr den alınan metin:

Turkcell hattı kullanan tüm aboneler, Toplu Mesajlaşma Çözümleri üzerinden gönderilen kısa mesajları aldıklarında MesajSeç servisini kullanarak, kendilerine gelen istenmeyen her bir mesajın bundan sonrası için almayı reddetme hakkına sahiptir. Alfanumerik başlıklar üzerinden gönderilen kısa mesajı bir daha almak istemeyen aboneler, kısa mesajın gelmesini takip eden ilk 3 gün içerisinde ilgili kısa mesajı **2780** kısa servis numarasına aynı şekilde iletmeleri halinde, bu gönderici başlığını (alfanumerik) kullanan firma tarafından bundan sonra gönderilmesi muhtemel kısa mesajları almazlar. **MesajSeç servisi ücretsizdir.**

TURKCELL'İLERE "NEREDEYİM" BİLGİSİ

Uludağ 'da hiç yüzünden gencecik bir can kaybettik, bürokrasinin tozlu kanunları cana mal oldu. Şimdi bu bilgi geldi, hep geç akılları başlarına gelir zaten. Aklınızda olsun, yayın lütfen...

Bunu bizzat denedim, 15 saniye sonra falan cevap geliyor.

Turkcell abonelerine bir servis yapıldı. Şu an aktif.

ACIL ya da **NEREDEYİM** yazıp 7777 veya 2222 numarasına mesaj gönderirlerse, kendilerine aşağıdaki mesaj gönderiliyor. Normalde 2sms/4 kontör. Fakat kontörü olmasa da mesaj gönderiliyor.

Turkcell 'lilerin bilmesinde fayda var.

BULUNDUĞUNUZ BÖLGE

İstanbul, Kadıköy, İçerenköy, Karaman Çiftlik Yolu Caddesi

COĞRAFİ KONUMUNUZ

(40derece 58dk 44sn Kuzey,29derece 06dk 22sn Doğu)

SİZE EN YAKIN NOKTALAR

Tem Büro Amirliği 103m(+902164104113), Özel Avicenna Hastanesi 225m(+902165741000), Infotech Bilişim ve İletişim Teknolojileri A.S. 32m(+902165740505)

Polis İmdat 155, Alo Jandarma 156, Hızır Acil 112, İtfaiye 110

KAYBOLANIN İMDADINA '112' YETİŞİYOR

TÜM VATANDAŞLARIN DİKKATİNE!

AŞAĞIDA VERİLMİŞ YARDIM NUMARALARINI MUTLAKA TELEFONUNUZA KAYDEDİN. HAYATTA HER ŞEY İNSANIN BAŞINA GELEBİLİR.

Türkiye'de iki hafta önce herkesin yüreğini burkan talihsiz bir olay yaşandı. Uludağ'da kayak yaparken yolunu kaybeden gencin donarak hayatını kaybetmesi, bütün ülkeyi üzüntüye boğdu. Cep telefonundan ailesi ve arkadaşlarını aramasına rağmen kayıp gencin yeri ancak 10 saatte tespit edilebilmişti. Sinyal takibi için savcıdan izin alma mecburiyeti, gecikmeye gerekçe gösterildi. Ancak bütün bunlar yaşanmayabilirdi. Çünkü anında adres tespiti yapılmasına imkân tanıyan bir sistem var. Ama bilinmediği için kimse faydalanamıyor. Herhangi bir sebeple 112 Sıhhi İmdat, 155 Polis İmdat veya 156 Jandarma İmdat'ı sabit hat veya cep telefonuyla ararsanız iki dakika içinde bulunduğunuz nokta belirleniyor. Üstelik savcı izni gibi bürokratik engeller de yok. Buna imkân tanıyan düzenleme 3 ay önce yasalaştı. 10 Kasım 2008'de yürürlüğe giren Elektronik Haberleşme Kanunu'nun 31. maddesi, acil numaraları arayan kişiye ait yer tespit bilgisinin, telefon operatörleri tarafından ilgili birime anında aktarılmasını öngörüyor.

Yani Uludağ'da kaybolan Ümit Özgen(21), arkadaşları yerine **112**'yi arasaydı, daha çabuk kurtarılabilirdi. Telekomünikasyon Kurumu, konum belirleme imkânının kaybolan kişilerle sınırlı olmadığını vurguluyor. Yangından sağlık sorunlarına, trafik kazasından gasba kadar hangi sebeple

olursa olsun acil numarayı arayan herkese çok kısa sürede ulaşmak mümkün. Bunun için şu numaralardan birini çevirmek kafi:

110 Yangın İhbar,
112 Sıhhi İmdat,
151 Kıyı Emniyeti,
155 Polis İmdat,
156 Jandarma İmdat,
157 İnsan Ticareti Mağdurlarına Yardım ve İhbar Hattı,
158 Sahil Güvenlik,
159 Alo Karayolları,
168 Türk Kızılayı ve
177 Orman Yangın Hattı.

Acil aramalar konusunda gündemdeki bir başka proje ise Amerika'da uygulanan tek numara sistemi. Bütün yardım ve ihbar hatlarınının 112'de birleştirilmesi planlanıyor. Sistem ilk Antalya'da devreye girecek.

Başarılı olunursa ülke geneline yayılacak.

5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanununun 31nci Madde son fıkrası aşağıdaki gibidir:

"(4) Ankesörlü telefon hizmeti kullanıcıları da dahil olmak üzere, kamu kullanımına açık telefon hizmetinden faydalanan kullanıcılar, herhangi bir ücret ödemediği takdirde 112 ve Kurumca belirlenen diğer acil çağrı numaralarını çevirerek acil çağrıya cevap vermekle yetkili kuruluşa erişme hakkına sahiptir.

Kurumca belirlenen esaslar çerçevesinde işletmeciler ücretsiz olarak, kullanıcıların 112 acil çağrı numarasına ve Kurumca belirlenebilecek diğer acil çağrı numaralarına sunmakta oldukları hizmetin kapsam ve kalitesine uygun olarak erişimlerini sağlamak ve acil yardım talebinde bulunan kullanıcıların yerlerini tespit ederek ilgili kuruluşa bildirmekle yükümlüdür."

GİZLİ NUMARALARA GİCIKSANIZ!

<http://www.turkcell.com.tr/bireysel/servisler/konusma/gizlinoaramakisitlama>

Gizli numaradan aranmaya son!

Telefon sapıklarının kullandığı 'gizli numara' numarası tarih oluyor!!! Sık sık 'telefon numarası gözükmeyen' kişiler tarafından taciz ediliyorsanız ve buna bir çözüm bulamamaktan yakınıyorsanız, Turkcell'in yeni uygulaması çok hoşunuza gidecek.

Turkcell'de gizli numaradan aranmak istemiyorsanız;

*253# tuşlayıp arama yapın.

Ekranınızda 'Gizli Numaradan Gelen Çağrılarını Kabul Etmeme Özelliğiniz Değiştirilmiştir' gözükecek.

Sizi gizli numara ile arayan taraf da 'Abone gizli numaradan aranmak istememektedir' anonsunu duyacak.

Uygulamanın iptali içinse;

#253# tuşlayıp arama yapmanız yeterlidir. Bu Turkcell servisi ücretsizdir.

TELEKOM - UCUZA KONUŞMAK İÇİN 1045 ÇEVİRİN

Artık ev ve iş telefonundan yaptığı aramalardan önce 1045 çeviren herkes şehirlerarası, uluslararası ve cep telefonlarıyla çok daha ucuza görüşebiliyor.

Dünyanın pek çok ülkesinde yaygın olarak kullanılan Arama Bazında Operatör Seçimi (Call by Call) hizmeti Türkiye'de de başladı. Telekom sektörümüzün öncü ismi Millenicom tarafından başlatılan hizmet 1045 adını taşıyor.

Şehirlerarası, uluslararası ve cep telefonu aramalarını çok daha ucuza yapmak isteyenler, aradıkları numaradan önce 1045 çevirerek bu yeni hizmetten hemen yararlanabiliyorlar. 1045'ten yararlanmak için kullanıcıların hiçbir sözleşme imzalamasına gerek yok. Ev ya da iş telefonlarının ahizesini kaldırıp önce 1045 tuşlamaları, sonrasında ise arayacakları şehirlerarası, uluslararası ya da cep numarasını çevirmeleri yeterli. Örneğin, Ankara'yı ararken 1045 0312... veya Almanya'yı ararken 1045 0049 ... şeklinde numara çevirmek gerekiyor.

Millenicom, yurtdışında "Call by Call" olarak adlandırılan bu hizmeti uzun yıllardır Almanya'da telefon kullanıcılarına sunuyor. Bu nedenle hizmetin yapılandırılması ve sunulması konusunda Avrupa'daki en deneyimli operatörleri arasında bulunuyor. Bu tecrübesini de Türkiye'deki kullanıcılara değer katma adına 1045 hizmetine yansıtıyor. Böylece 1045 tuşlayanlar hem en kaliteli şekilde görüşme yapabiliyor hem de mevcut faturalarına göre çok daha az ödüyorlar.

Sözleşme yapmaya gerek yok!

1045 hizmetinden yararlanmak isteyen kullanıcıların tek yapması gereken, aradığı numaradan önce 1045 tuşlamak. Hizmeti kullanmak için herhangi bir sözleşme ya da resmi başvuru yapmaya gerek yok. 1045 hizmetinden çok kısa bir süre içerisinde yüz binlerce kullanıcının yararlanması bekleniyor.

Böylece Türkiye'de ilk kez, bir alternatif telekom hizmeti geniş kitlelere ulaşmış olacak. Evinde veya işyerinde Türk Telekom StandartHATT, KonuşkanHATT ve ŞirketHATT aboneliği olan herkes, 1045 hizmetinden hemen yararlanmaya başlayabilir. HesaplıHATT ya da YazlıkHATT abonelerinin ise bu hizmetten faydalanmak için Türk Telekom'un 444 1 444 numaralı çağrı merkezine başvurarak tarife paketlerini değiştirmeleri gerekiyor.

1045'te aylık sabit ücret, bağlantı ücreti ya da herhangi bir gizli maliyet bulunmuyor ve ne kadar konuşursanız onu ödüyorsunuz.

Ay boyunca 1045 hizmeti kullanılarak yapılan görüşmelerin tutarı, takip eden ay Türk Telekom tarafından faturalanacak. Ödemeler ise, mevcut Türk Telekom faturalarının ödendiği şekilde ve kolaylıkta yapılacak. Türk Telekom faturaları için otomatik ödeme talimatı olanların 1045 fatura bedelleri de, hiçbir işleme gerek kalmadan bu kapsamda otomatik olarak hesaplarından tahsil edilecek.

Ayrıntılı fatura hizmetinden yararlanan Türk Telekom aboneleri, Millenicom'un 1045 hizmeti üzerinden yaptıkları şehirlerarası, uluslararası ve cep telefonu görüşmelerinin ayrıntılarını da gelen faturada görebilecekler. Mevcut durumda ayrıntısız fatura alanlar ise Türk Telekom'dan ayrıntılı fatura talep ederek 1045 görüşmelerinin ayrıntılı olarak faturalanmasını sağlayabilecekler.

Dakikası 7 kuruş 1045 hizmetinin ekonomik tarife ücretleri aranan yere bağlı olarak değişiklik gösteriyor. İster şehirlerarası, ister uluslararası isterse cep telefonu arayın, 1045'in özel indirimli tarifelerinden yararlanıyorsunuz.

1045 ile şehiriçi fiyatına şehirlerarası, Amerika, Rusya ve bütün Avrupa Birliği ülkelerindeki ev ve iş telefonları aranabiliyor. Şehirlerarası ve bu ülkeleri aramanın dakikası sadece 7 kuruş. Ev ve iş telefonlarından cep telefonlarını aramak da çok avantajlı, dakikası sadece 27 kuruş.

Türkiye'den çok aranan ülkelerin bazılarında indirim oranları %80'lere kadar varabiliyor. Güncel ve geçerli fiyatların yer aldığı tarifeler <http://www.1045.com.tr/> web sitesinden öğrenilebiliyor.

Türkiye'de ilk ve tek 1045'in Türkiye için önemli bir ilk olduğunu belirten Millenicom Genel Müdürü Tuğrul Cora, artık dileyen herkesin en kolay şekilde indirimli telefon konuşması yapabileceğine

dikkat çekiyor: "1045, şu anda Türkiye'deki tek Arama Bazında Operatör Seçimi (Call by Call) hizmeti. Bu hizmet tipi Amerika ve Avrupa'da çok yaygın olarak kullanılıyor. Millenicom olarak biz de bu hizmeti uzun yıllardır Almanya'da başarıyla sunuyoruz. Bu alandaki tecrübemizi ülkemizdeki 1045 hizmetine de yansıtıyor, böylece hem kaliteli hem de ekonomik konuşma olanağı sunuyoruz. Türkiye artık nihayet gerçekten ucuz görüşme yapabilecek*"

"444'LÜ HATLAR CAN YAKIYOR"

ANKARA (A.A) - 10.12.2010 - Tüketici Dernekleri Federasyonu Genel Başkan Yardımcısı Ali Çetin, "444'lü" hatların başına alan kodu eklenmeden çevrilmesi halinde "900'lü" hatlarla aynı tarifieden ücretlendirildiğini belirterek, "444'lü hatlar can yakıyor. Tüm tüketiciler telefon faturalarını kontrol etmeli, 444'lü hatlardan dolayı fazladan para alınan tüketiciler tüketici derneklerine müracaat etmelidir" dedi.

Çetin, yaptığı yazılı açıklamada, önce Türk Telekom tarafından kolay erişim olarak hizmete konulan daha sonra da GSM şirketlerinin de hizmete soktuğu "444'lü" hatların tüketicilerin canını yakmaya başladığını savundu. Bu hatların, başına alan kodu konularak da konulmayarak da çevrilebildiğini belirten Çetin, başlangıçta her iki halde de 444'lü hatlarla yapılan görüşmelerin şehir içi tarifieden ücretlendirildiğini vurguladı.

Bu yılın Ağustos ayından bu yana hem Türk Telekom'un, hem de GSM operatörlerinin farklı bir uygulama başlattığını ifade eden Çetin, şunları kaydetti:

"444'lü hatları aranırken başına alan kodu eklendiğinde şehir içi tarifieden, eklenmeden arandığında ise özel tarifieden ücretlendirmeye başladılar. Tarife ise 900'lü hatlarla aynı maliyete gelmektedir. Aynı nitelikli bir görüşme için iki farklı tarife tüketiciyi aldatmaktadır. üstelik gerek Türk Telekom gerekse de GSM operatörleri bu konuda basına, kamuoyuna ve tüketicilere görünür hiç bir bilgilendirme de yapmamıştır. Tüketiciler konu hakkında bilgi sahibi olmadıkları için alışkanlıkla kısa yol olan kodsuz arama yapmaktadır ve bu durumda çok ciddi görüşme bedelleri ödemektedirler. Tüm tüketiciler telefon faturalarını kontrol etmeli, 444'lü hatlardan dolayı fazladan para alınan tüketiciler tüketici derneklerine müracaat etmelidir."

ÇİFT YÖNLÜ AYNALAR

Son yıllarda özellikle Amerika'da, Avrupa'da ve artık ülkemizde de yaygınlaşan çift yönlü ayna kullanımı hakkında bir uyarıdır!

Kaldığınız otelin odasında, mağazalarda girdiğiniz soyunma kabini içinde bulunan ayna acaba sıradan ve normal bir ayna mı, yoksa diğer taraftan birinin sizi izlediği çift yönlü bir ayna mı?

Bunu anlamanın basit ve pratik bir yolu var;

Parmağınızı tırnağınız Ayna yüzeyine gelecek şekilde aynaya dokundurun.

Eğer tırnağınız ile tırnağınızın aynadaki yansıması arasında bir boşluk varsa sorun yok demektir. Karşınızdaki normal bir ayna.

Eğer tırnağınız ile tırnağınızın aynadaki yansıması arasında bir boşluk YOKSA yani tırnağınız ve aynadaki görüntüsü doğrudan birbirine temas ediyorsa dikkat! İZLENİYORSUNUZ!

AKILLI ELEKTRİK SAYAÇLARI HAKKINDA

Elektrik zamları tasarrufu yeniden gündeme taşırken, tüketicilerin bu amaçla aldıkları sayaçlarla ilgili önemli bir hususu ihmal ettikleri ortaya çıktı.

Elektriği ucuza tüketmek isteyen bazı abonelerin sadece sayaçlarını değiştirmekle yetindikleri belirlendi. Oysa akıllı sayaçların sağladığı ucuzluktan faydalanmak için ilgili yerlere başvurulması ve tarifenin değiştirilmesi gerekiyor. Aksi takdirde dağıtım şirketi normal fiyattan ücretlendirme yapmaya devam ettiği için sayaç değişse bile fatura değişmiyor.

Elektronik sayaçlar,

06.00 - 17.00

17.00 - 22.00

22.00 - 06.00

saatleri arası olmak üzere 3 zamanlı tarife ile çalışıyor. En ucuz tarife **22.00-06.00** saatleri arasında işliyor. Bu durumdan haberi olmayan vatandaşlar ise, "Akıllı sayaç taktım, elektriği ucuz kullanıyorum." yanılığı içerisinde, elektriği pahalı kullanmaya devam ediyor. Yavuz Okur, 2,5 yıl önce elektrik sayacını akıllı sayaçla değiştirdiği halde, tarifeli sisteme geçemediğini yeni fark edenlerden. Bu konunun tüketiciye daha iyi anlatılması gerektiğini vurgularken, "Sayacı değiştirdim ama başvurup tarife seçmem gerektiğini bilmiyordum. Öğrenince dilekçeyle başvurdum, gece tarifelerini seçtim. Şimdi faturam neredeyse yarı yarıya düştü." diyor. Türkiye'nin 2000 yılından itibaren girdiği enerji darboğazından en az zararla çıkması için bir formül olarak geliştirilen ve özellikle elektrikli ev aletlerinin, işyerlerinin kapalı olduğu gece ve hafta sonlarında çalıştırılmasını öngören yönetmelik çeşitli dönemlerde değişikliğe uğrasa da işlevini sürdürüyor. Yönetmeliğin en önemli ayaklarından birini de gece ve gündüz elektrik tüketimini ayırt etmeye yarayan akıllı sayaç uygulaması oluşturuyor. Çift tarife gereği kayıt altına alınan akıllı sayaçlı aboneler, elektrikli ev aletlerini gece kullanmaları durumunda daha az fatura ödüyor. Ancak bazı vatandaşların eski sayaçlarını haber vermeden akıllı sayaçlarla değiştirdikleri, birçoğunun da sayaçlarını değiştirmelerine rağmen tarife değişikliği başvurusunda bulunmadıkları için indirimlerden faydalanamadığı ortaya çıktı.

Uludağ Elektrik Dağıtım şirketi Bursa İl Müdür Yardımcısı Mesut Efe, sayacını değiştirdiği halde akıllı tarifeyi kullanmayan çok sayıda abone bulunduğunu belirtiyor. Bursa'daki 1 milyon 117 bin elektrik abonesinden sadece yüzde 10'unun akıllı sayaç taktığı biliniyor. Eski sayaçlarını akıllı sayaçlarla değiştiren abonelerin indirimli tarifeden faydalanabilmesi için mutlaka bağlı oldukları elektrik idaresine bir dilekçe ile başvurmaları gerekiyor. Efe, dilekçeyle başvuruda bulunulması gerektiği halde sayaç taktıran abonelerin büyük çoğunluğunun, indirimli tarifelerden nasıl yararlanacağını bilmediğini ifade ediyor.

Gece tarifesi faturayı yarı yarıya düşürüyor

Akıllı sayaçların diğer sayaçlara göre iki farkı bulunuyor.

- 1- Elektronik ekrana sahip olması.
- 2- Günün farklı saatlerinde ne kadar elektrik enerjisi kullanıldığını rapor etmesi.

Analog saatlerde tüketilen elektrik bir zaman ayırımına tabi tutulmaksızın toplam bir değer olarak faturada belirtiliyor. Oysa akıllı sayaç, faturayı sabah, akşam ve gece saatleri olmak üzere tüketimi üç aşamaya ayırılmış olarak gösteriyor.

Mesut Efe'nin verdiği bilgiye göre akıllı sayaç tarifeleri elektrik faturasını yarı yarıya düşürebiliyor. Örneğin elektrik faturası 85 TL gelen bir ev abonesi, akıllı sayaçla birlikte tarifeli sisteme geçtiğinde, elektriği en ucuz tarife zamanı olan 22.00-06.00 arasında tüketirse ödeyeceği tutar 45 TL'ye düşüyor. Eğer tüketimini 06.00-17.00 arasında gerçekleştirirse tutar 80 TL'ye iniyor. Ancak elektrik en pahalı zaman dilimi olan 17.00-22.00 saatleri arasında kullanılırsa fatura 130 TL'ye yükseliyor. Efe, abonelere kendilerine en uygun tarifeyi seçmeleri önerisinde bulunarak, özellikle

çamaşır makinesi, ütü, bulaşık makinesi gibi elektriği fazla tüketen aletlerin 22.00'den sonra kullanılması durumunda elektrik faturasının yarı yarıya düşürülebileceğini aktarıyor.

ELEKTRİK NASIL ÇARPIYOR

Sıvılar iyi iletkenlerdir

İnsanların elektriğe çarpılmaları onun bir iletkeni haline gelmelerinden oluyor. Sıvılar iyi iletkenlerdir, yani elektriği iyi iletirler. Vücudumuzu içi sıvı dolu bir kap olarak düşünürsek, bütün koruma görevi derimize kalıyor. O da vücudumuzun her tarafında aynı kalınlıkta değil. Islanınca o da iletkenleşiyor, hele üzerinde bir yara varsa direnci tamamen yok oluyor.

Evlerimizde 220 volt ve 50 Hertz akım daima vardır. Ne kadar ilginçtir ki, bir elektrik akımının insana en tehlikeli frekans aralığı 50 - 60 Hz.dir. Elektrik akımını evimizdeki su tesisatına benzetebiliriz.

Suyun basıncı neyse 'Volt'ta odur. 'Amper' de suyun miktarının karşılığıdır.

Elektriğe çarpılmada süre de önemlidir

Süre uzarsa deride yaralar oluşur ve elektrik bu yaralardan daha çabuk geçer. Derimizden geçen elektrik akımı derhal sinir sistemimizi etkiler. Beyindeki nefes alma merkezini felç eder, kalbin ritmini bozar hatta durmasına neden olur. Elektrik çarpmasının sonucu genellikle kalp durması olduğu için ilk yardım da ona göre yapılmalıdır. Elektriğe nereden çarpıldığımız da önemlidir. Elektriğin elden ele veya elden ayağa geçmesi aradaki hayati organlarımıza zarar verebilir.

Elektriğe çarpılınca şoka girmemizin nedeni kendi elektriğimizdir

Sinir sistemimizin ürettiği elektrik ile dışarıdan çarpıldığımız elektrik karşılaşp iç içe girince vücudumuzda kasılmalar ve titremeler yaratıyor.

Elektrik çarpmasında voltajın değil de akımın şiddetinin yani amperin önemli olduğu ileri sürülüyor. Bu konuda elektrik mühendisleri ile fizikçiler arasında görüş ayrılığı var. Zaten elektriğin kendisinin de tam bir tanımı yapılmış veya tek bir tanım üzerinde uzlaşma sağlanmış değil.

Doğrudan kalbi etkiliyor

Elektriğin öldürücü gücünün voltaj değil de akım miktarı olduğunu öne sürenlere göre akım doğrudan kalbi etkiliyor. Bu düşünüşe göre 1 ila 5 miliamper akımın vücutta hissedilme seviyesi; 10 miliamperde acı başlıyor; 100 miliampere gelince sinirler reaksiyon gösteriyor ve 100-300 miliamperde şok oluşuyor. Tabii bütün bu değerlendirmeler tam bir bilimsel sınıflandırma değil. Yani tuzlu bir suyun içinde iseniz, cereyan tüm vücudunuza birden degeceğinden mili değil mikroamper seviyesinde bile bir akımdan zarar görebilirsiniz.

Sinir sistemi üzerinde hasar bırakabiliyor

Elektriğe çarpılanlar eğer ölmezlerse, genellikle hayatlarının geri kalan kısmını bu olayın izi kalmadan, problemsiz olarak yaşayabiliyorlar. Ama az miktarda da olsa sinir sistemi üzerinde hasar bırakabiliyor. Elektrikten çarpılıp şoka girenlere de, kalp ritmini düzenlemek için yine elektro şok uygulanıyor.

KLİMASIZ SERİNLEME YÖNTEMLERİ

Okuyacağınız bu öneriler sizi klimasız bir evde bile serin tutmak konusunda işinize yarayacak.

1. Ev içinde hava dolaşımını sağlamak için vantilatör ve tavan pervanesi kullanın. Sıcak havayı dışarı atmak için kapıları açmak ve vantilatör kullanmak bir "egzoz" sistemi olarak görev yapabilir ev içindeki her şeyi biraz daha serinletebilir. Daha serin olan akşamlarda bütün pencereleri açın

ve mümkün olduğu kadar çok hava dolaşımına izin verin. Güneş doğduğunda ise evi mümkün olduğu kadar uzun süre serin tutabilmek için bütün kapı ve pencereleri kapatın; perde ve panjurları da kapattığınızdan emin olun. Akşamları veya geceleri hava tekrar serinlediğinde de camları ve vantilatörleri tekrar devreye sokun.

2. Suyun serinletici gücünden faydalanın. Kovalara su doldurup ayaklarınızı ıslatın. Islak havlu ve bandanalar baş üzerine veya omuzlara konduğunda serinletici bir etki yapar. Serin duşlar alın, soğuk suyla dolu bir şişeden su püskürtmeyi deneyin.

3. Aşağılara inin. Sıcak hava yükselir, bu yüzden üst katlar altlardan daha sıcak olacaktır. Bodrum katı öğlen sıcağından iyi bir kaçış yolu olabilir.

4. Fazla sıcaklık kaynaklarını yok edin. Ampuller gereğinden fazla ısı yayar, tıpkı açık bilgisayarların yaptığı gibi. Ocak kullanmaya gerek kalmaması için taze yiyecekler tüketin.

5. Belli bir miktar suyu vücutta tutmaya dikkat edin, yani hava sıcak değilken tükettiğinizden daha fazla su tüketin. Eğer çok fazla terliyorsanız, elektrolitlerin yerine yenilerini koymak için ya yemeğinizin yanında bol su içmeli ya da elektrolit sağlayıcı özel içecekler içmelisiniz. Susamak dehidrasyonun ilk belirtisidir; bunu engellemek için susamadan önce yeteri kadar su ya da sıvı almalısınız.

6. Alkol ve kafeinden kaçının, bu iki madde de idrar söktürücü görevi yapar ve dehidrasyonu teşvik eder.

7. Ev yapımı bir klima için, açık bir soğutucunun ya da bir kase buzun arkasına konmuş vantilatörün önüne oturun.

8. Sıcak artık dayanılmaz bir hal almışsa, günün en sıcak saatleri boyunca klima sistemi olan halka açık yerlere gidin. Kütüphaneler, alışveriş merkezleri ve sinemalar serinlemek için iyi birer yer olabilir.

9. Metabolik ısıyı artıracak ve vücudun ısınmasına sebep olacak olan büyük porsiyonlu ve fazla proteinli yiyecekler tüketmeyin.

10. Sıcakla ilgili acil durumlar, kramplar, güneş çarpması gibi ısıya bağlı rahatsızlıkların belirtileriyle ilgili bilgi sahibi olun. Acil durumlarda ambulans arayın ve hastayı yardım gelene kadar serin tutmaya çalışın.

11. Son olarak, ev hayvanlarının da hava ısındıkça rahatsız olduklarını unutmayın. Onlara soğuk duş aldirmek vücut ısılarını düşük tutmakta yardımcı olur. Üzerinde yatabilecekleri serin bir havlu veya vantilatörün hemen yanına koyacağınız ıslak bir bez hayvanınızı serinletecektir. Onlara içmeleri için bol soğuk su sağlayın. Bir ev hayvanında sıcak çarpmasının belirtileri nefes nefese kalma, büyük gözler, çok fazla sayla salgılamak, sıcak cilt, seğiren kaslar, kusma ve göz kamaşmasıdır. Eğer hayvanınız bu belirtileri gösteriyorsa veterineri arayın.

AYDINLATMADA ENERJİ TASARRUFU

Bir akkor lamba, kompakt flüoresan lamba ile değiştirildiğinde, %80 kadar aydınlatma maliyeti azalır.

Odadan ayrılırken lambalar kapatılmalıdır. Aile bireylerinin odadan ayrılırken lambaları kapatmalarını hatırlatacak notlar konması faydalı olacaktır.

Gün ışığından mümkün olduğunca faydalanılmalıdır. Odalar doğal aydınlık avantajını daha iyi kullanacak şekilde düzenlenmelidir. Pencere yakınına bir masa ve sandalye yerleştirerek elektrik faturalarında gerçek bir azalma sağlanabilir.

Lambaların ve armatürlerin periyodik olarak bakımları yapılmalıdır. Aydınlatma sistemlerinin bakımları yapıldığında daha verimli olarak çalışırlar. İyi yapılmayan bakım sonucunda lamba üzerinde biriken tozlar faydalı ışık miktarını azaltır. Tozlanan armatür ışığın %50'sini yayar,

%50'sini yutar. Bunları temiz tutmakla daha fazla enerji harcamadan aydınlatma miktarı arttırılabilir. Tüm lambaların ışık çıktıları zamanla azalır. Işık çıktıları azalan yani verimleri düşen lambaların değiştirilmesi gerekir.

Lamba seçimleri en yüksek lümen/Watt oranına göre yapılmalıdır.

Duvarlar ve tavanlar açık renkli boya ile boyanmalı, dekorasyon eşyaları mümkün olduğunca açık renkli seçilmelidir.

Bina dışı aydınlatmayı sadece gerektiği zaman kullanınız. Otomatik olarak ışığı kapatan ve açan fotosel üniteler veya zaman ayarlayıcı kullanınız.

SU TÜKETİMİNİZİ NASIL AZALTABİLİRSİNİZ?

1. Lüzumsuzsa kapatın.

Tıraş olurken, ellerinizi yıkarken, dişlerinizi fırçalarken, bulaşıkları sabunlarken açık bırakılan bir musluk, dakikada yaklaşık 15-20 litre suyun boşa akmasına sebep olur. Bu işleri yaparken musluğu ihtiyacınız olduğu kadar açın.

2. Arabanızı kova ve süngerle temizleyin.

Otomobilinizi ve balkonlarınızı hortumla yıkamak yerine, silerek veya kova ve sünger kullanarak temizleyin. Hortumla yıkamak, yaklaşık 550 litre su kullanımı demektir.

3. Banyo yapmak yerine duşu tercih edin.

Banyo yerine duşu tercih edin. Bir duşta ortalama 50 litre su, bir banyoda 150 litre su tüketilir.

4. Musluklarınızı bakımlı tutun.

Musluklarınızı, daima bakımlı tutun. Bozuk olanları hemen onarın, çünkü saniyede bir damla akan su, yılda üç metreküplük yani üç tonluk bir tüketime karşılık gelir.

5. Makinelerinizi doğru kullanın.

Çamaşır ve bulaşık makineleri bir defada ortalama 40 litre su tüketmektedir. Makinelerinizi tam doldurmadan çalıştırmayın ve kısa programları tercih edin.

6. Akan tesisatınızı onarın.

Bozuk musluklardan ve tuvaletlerden sızan su, evinizdeki toplam su tüketiminin % 5'i kadardır.

7. Vanalarınızı kapatın.

Su basmasını engellemek için evden çıkarken ana vanayı kapatmayı unutmayın.

8. Bahçenizi doğru saatlerde sulayın.

Bahçenizi sulamak için, sabah ya da akşamüstü saatlerini tercih edin. Bu saatler, gün içinde buharlaşmanın daha az olduğu zamanlardır.

9. Daha çok süpürge kullanın.

Kapı önü, balkon, teras gibi yerlerin temizliğinde hortumla su tutmak yerine süpürge kullanın. Hortumla yıkama suyun gerektiğinden fazla tüketilmesine yol açar.

10. Az su tüketen klozetler satın alın.

Tek bir kişi yılda ortalama 50 bin litre suyu tuvaletlerde tüketir. Yeni teknolojiler sayesinde standart modellere göre % 60 daha az su tüketen klozetler bulunmaktadır.

11. Arkadaşınıza da söyleyin.

Su tasarrufu önlemlerini çevrenizdeki insanlarla paylaşın, suyu dikkatli kullanmaları için onları teşvik edin. WWF-Türkiye'nin Su Kampanyası'ndan onlara da söz edin ve destek olmalarını sağlayın.

<http://www.wwf.org.tr/fileadmin/media/wwfsu.html>

ELEKTRİK FATURASI NASIL DÜŞÜK GELİR?

İTÜ'den Prof. Dr. Sermin Onaygil, 16 milyon konutun küçük bir değişiklikle bir elektrik santralının yıllık üretimine eşit miktarda enerji tasarrufu sağlanabileceğini söyledi.

İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ) Enerji Enstitüsü Enerji Planlaması ve Yönetimi Anabilim Dalı Başkanı Prof. Dr. Sermin Onaygil, 16 milyon 235 bin 830 konuttan her birine yalnızca bir kompakt flüoresan lamba takılarak bir elektrik santralının yıllık üretimine eşit miktarda enerji tasarrufu sağlanabileceğini söyledi.

Onaygil, konutlarda kullanılan lambaların yüzde 78,5'inin enkandesen, yüzde 21'inin flüoresan, tüp flüoresan olduğunu belirterek, aydınlatmanın toplam elektrik enerjisi tüketimindeki payının yüzde 20 olduğunu söyledi. Evlerde kompakt flüoresan lamba kullanımının enerji tasarrufu açısından önemine değinen Onaygil, şunları kaydetti:

"16 milyon 235 bin 830 konuttan her birine yalnızca bir kompakt flüoresan lamba takarak elde edilen tasarruf, bir elektrik santralının bir yıllık elektrik üretimine eşit. Bu, çok kısa sürede sonuçlarını görebileceğiniz ve kolay uygulanabileceğini düşündüğümüz bir proje."

ELEKTRİK TASARRUFU İÇİN NELER YAPILABİLİR?

Bir akkor lamba, kompakt flüoresan lamba ile değiştirildiğinde yüzde 80'e kadar aydınlatma maliyeti azalır.

Odalar doğal aydınlık avantajını daha iyi kullanacak şekilde düzenlenmeli.

Lambaların ve armatürlerin periyodik olarak bakımları yapılmalı. İyi yapılmayan bakım sonucunda lamba üzerinde biriken tozlar faydalı ışık miktarını azaltır.

Zamanlayıcılar, fotoseller ya da yaklaşım sensörleri vasıtasıyla aydınlatmanın kontrol edilmesi de enerji tasarrufu sağlar.

Buzdolabının etrafının toz ve hava sirkülasyonunu etkileyici diğer maddelerden ve ısı kaynaklarından uzak tutulması gerekiyor.

İhtiyaçtan çok büyük bir klima enerji kaybına sebep oluyor.

Eğer evde birkaç tane fırın varsa daima küçük olanın tercih edilmesi gerekir. Çok gerekli değilse ön ısıtma yapılmaması, yapılsa bile bu sürenin 10 dakikayı geçmemesi gerekir.

Yüksek sıcaklıkta yıkamak yerine ılık suyla yıkamak, durulamanın ise soğuk su ile yapılması gerekir. Ayrıca, yıkama programları tam kapasite çalıştırılmalı.

Bulaşık makinesi yerleştirilirken çevresinde en az 5 cm boşluk bırakılarak, ısınmadan dolayı oluşan sıcak havanın kolayca dağılması sağlanmalı.

EVDE EKONOMİK ISINMANIN PÜF NOKTALARI

Hükümetin yaptığı zamlardan nasibini alan kabağan doğalgaz faturalarını, kombiyi doğru kullanarak en aza indirmek mümkün. Geceleri yatmadan önce kombiyi kapatmak doğru mu? kullanmadığımız odaların radyatörlerini kapatmak yanlış mı? İşte verimli ısınmanın püf noktaları...

Isı yalıtımı yüzde 40 tasarruf sağlıyor

Uzmanlar öncelikle ısınmanın maliyetlerini düşürmek için binanızda ısı yalıtımının yapılmış olması gerektiğini söylüyor. Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Müdürlüğü'nden (EİE) aldığımız verilere göre çatı izolasyonu sayesinde yüzde 7, dış duvar izolasyonunda yüzde 40, pencere ve kapıda

yüzde 30, dış kapı merdiven boşluklarında yüzde 10 ve döşemede yapılan ısı yalıtımlarında ise yüzde 6'lık bir enerji tasarrufu elde ediliyor.

Oda sıcaklığı kaç derece olmalıdır?

Teknik verilere göre, mahal sıcaklıklarının normal koşullarda 20 ila 22 derece arasında olması gerekmektedir. Bu aralık, insanların kendilerini ısıtma anlamında konforlu ve rahat hissettikleri sıcaklık aralığıdır. Genelde kombi ile ısınan evlerde bu derecelerin üzerine çıkıldığını söyleyen uzmanlar, sıcaklığın her 1°C yükseltilmesi, yakıt tüketiminde şehirlere göre değişen yüzde 7 ile yüzde 10 seviyesinde artışların meydana gelebileceğini belirtiyorlar.

Kombi satın alırken...

Kombi kapasitesi nasıl seçilmeli, nasıl belirlenmeli?

Evinize alacağınız ya da kullandığınız doğalgaz kombisi de tasarruf için en önemli etkenlerin başında geliyor. Kombi kapasitesi(gücü), ısıtılan evin alanı ve izolasyonu ile orantılıdır. Orta izolasyonlu 160 metrekareye kadar olan bir evin ısıtılması için 20 bin kcal/h kapasitesindeki bir kombi yeterlidir. İzolasyonunuz ne kadar iyi olursa ısıtılabilen alan daha da artacaktır. Ancak 160 metrekare üzerinde olan evler için uzmanlar, bir üst kapasite olan 24 bin kcal/h kapasiteye geçilmesini öneriyorlar.

Kilowatt (kw) değeri ile kilokalori (kcal) değeri nedir nasıl hesaplanır?

1 kw = 860 kcal ortalama değerine eşittir

Radyatörler

Radyatörlerde kullanılan termostatik (ayarlanabilir) vanalarla da doğalgaz sarfiyatını düşürmek mümkün. Örneğin sıklıkla kullanmadığınız odaları termostatik vanalar sayesinde oda sıcaklıklarını düşürebilirsiniz. Örneğin salonu 20 derece, Yatak odasını 22, mutfağı da 18 dereceye ayarlayabilirsiniz.

Ekonomik ısınmanın püf noktaları

Dış hava sıcaklığına bağlı olarak ısıtma cihazlarımızı düşük sıcaklıkta sürekli yakmak kesintili yakmaktan daha ekonomiktir.

Apartman giriş kapılarının otomatik kapanacak şekilde yapılması ve mümkünse küçük bir antre oluşturularak ikinci kapı ilave edilmesi merdiven boşluklarından ısı kaybını azaltacaktır.

Pencere ve kapılarınızda hava sızdırmazlığını sağlayınız. Hava sızıntılarını önlemek için pencere bandı ve süngerler kullanabilirsiniz.

Pencere kasaları ile duvar arasındaki boşlukları doldurunuz.

Odalarda masa, sandalye ve yataklarınızı dış duvardan uzak tutunuz.

Güney cepheli pencerelerden gündüzleri güneş girmesini sağlayınız.

Geceleri pencereleri panjur, perde ve rüzgarlık ile kapatınız.

Geceleri uyurken kalın örtü kullanarak oda sıcaklığını 16-18°C'ye düşürünüz.

Radyatörlerin üstlerini ve önlerini kapatmayınız.

Radyatör arkalarına mümkünse ısı yalıtım levhaları yerleştiriniz.

Perdelerinizin radyatörünüzü kapatmasına engel olunuz.

Kullanmadığınız ev bölümlerinin (oda, kiler, antre, merdiven vs.) radyatörlerini mümkün olduğunca kısınız.

Oturma odalarını ısıtma ile birlikte nemlendirmeye çalışınız. Çünkü nem sıcaklığı daha çok hissetmenizi sağlar. Ayrıca üst solunum yollarında sıcaklık nedeniyle kurumaları önler.

Geceleri kombiyi kapatmak doğru mu?

Binanın dış hacminin soğumaması için, geceleri en düşük seviyede ısıtmak yeterli olacaktır. Çünkü eğer geceleri düşük bir derecede çalıştırmazsak kombimizi, kullanım saatlerinde kombiyi çalıştırdığımızda bina bloğunun ısınması oldukça zaman alır. Ve enerji tüketimi büyük oranda artar. Tavsiye edilen 50 derecedir. 50 derecenin altında doğalgaz kullanımında bacalarda yoğunlaşma olup ve baca konjeksiyonuna zarar verir.

Kombiyi kapatıp açmak yanlış mı?

Kombiyi kısa süre için kapatıp tekrar açmanın daha fazla yakıt tüketimine sebep oluyor. Örneğin evin içerisinde, 55 dereceye ulaştıktan sonra kombiyi kapattığımız zaman tekrar 55 dereceye ulaşmamız için daha fazla yakıt sarfiyatı gerekmektedir. Bundan dolayı da belli oranlarda kapatmadan kullanırsak, düşük seviyelerde, o zaman daha iyi olacaktır.

EVDE TASARRUFUN PÜF NOKTALARI

Birkaç püf noktası ile birçok açıdan yaşamımızda tasarruf sağlayabiliriz. Kullanmak zorunda olduğumuz beyaz eşyaların ömrünü uzun tutmakta bizim elimizde. Çamaşır makinelerini tam dolu, bulaşık makinelerini ise tam tersi doldurmadan, buzdolabı fişini toprak prize takarak ve televizyonlarımızı kullanmadığımız sürece kapalı tutarak tasarruf yapabiliriz. Sadece beyaz eşyalarla değil, ısınma konusunda dikkat edeceğimiz birkaç ayrıntı da yüzde 30'a varan tasarruf sağlamaya yetiyor. İşte ev içinde tasarruf etmenin püf noktaları...

Beyaz eşya ile tasarruf yöntemleri

***Çamaşır makineleri**

Çamaşır makinelerini tam doluyken çalıştırın.

Tambur tıka basa doldurulmamalı, çamaşırın üstüne bastırıldığında tambur arasındaki boşluk bir karış olmalıdır.

Çamaşırını yıkarken sıcak su yerine ılık su kullanın.

Elektrik enerjisinin yüzde 90'ı suyu ısıtmada harcanır. 30-40 derece su sıcaklığı, çamaşır için en uygun sıcaklıktır.

Az veya fazla miktarda deterjan kullanımı verimsiz temizleme demektir.

Her yıkamadan sonra kurutucudaki filtreyi temizleyin.

Bozuk para vb malzemelerin yıkanacak çamaşırın ceplerinden çıkarılmasına dikkat edilmelidir.

Soğuk suda temizleme yapan deterjanlar kullanın.

Kurutmalı makinelerde kurutma süresi kısaltılarak hem çamaşırın ömrü hem de enerji tasarrufu sağlanabilir.

***Bulaşık makineleri**

Yaz aylarında ısıyı ve nemi azaltmak için sabah veya akşam saatlerinde yıkama yapın.

Bulaşıklar için maksimum 60 derece su sıcaklığı yeterlidir.

Tuz ve parlaticıları zamanında konulmalıdır.

Bulaşıklar az kirli ise ekonomik moda çalıştırılmalıdır.

Bulaşık makinesi çalışırken mümkünse banyo ve mutfakta aşırı su kullanmayın.

Makineyi yarı dolu veya aşırı dolu şekilde kesinlikle çalıştırmayın.

***Buzdolabı**

Evlerde kullanılan buzdolaplarının özellikle toprak hattı bulunan prizlere takılması gerekiyor. Buzdolabınızı, ısıtıcı beyaz eşyalardan uzak bir yere koyarak enerji tüketiminizi yüzde 10-15 oranında azaltabilirsiniz.

Buzdolabının sıcaklığını +5 derecede, derin dondurucunun sıcaklığının ise -18 derecede tutmak gereklidir çünkü daha düşük sıcaklık enerji israfıdır.

Buzdolabı içinde bulunan yemek ve yiyeceklerin kapaklı olmasına dikkat edilmeli. Aksi takdirde buzlanma yapabiliyor.

Yemeklerinizi dolaba koymadan önce oda sıcaklığında soğutun. Buzdolabının kapılarının hava sızdırmaz olmasına dikkat edin. Sızdırmazlık kontrolü için beyaz temiz bir kâğıdı, kapı contası ile dolap kabinesi arasına koyun ve kapatın. Eğer kâğıt çok kolayca çekilebiliyorsa, buzdolabınız veya derin dondurucunuz hava alıyor demektir.

Derin dondurucuda buz kalınlığının 7 milimetreden fazla olmasına müsaade etmeyin. Dolabın altında veya arkasında bulunan bobinleri yılda iki defa temizleyin. Temizlemediğiniz zaman, yüzde 25 daha az fazla enerji tüketerek ancak uygun sıcaklığı elde edebilirsiniz.

Buzdolabını evinizin en sıcak yerine koyarsanız toplam enerji tüketiminiz yüzde 25 artar. Derin dondurucudan alacağınız bir kase buz parçasını dolabınızın ortasına koyun. Böylece 3-4 gün süre ile yüzde 5 daha az enerji harcarsınız.

Buzluktan çıkardığınız yiyeceği dolapta eritin, bu durum dolabınızın daha az enerji harcamasını sağlar.

Buzluk diye bilinen dondurucu bölmedeki buz kalınlığı 5-6 milimetreyi geçmeden eritilmelidir. Buzdolabına sıcak yemek koyulmamalı, direkt güneş ışığı alan yerlere ve radyatör, fırın yanlarına buzdolabı konulmamalıdır.

***Ütü**

Ütü alırken kurutucu gücü düşük, buhar kapasitesi yüksek olanları seçmek daha az enerji tüketmenizi sağlayacaktır.

Ütü yapmadan önce çamaşırlarınızı düzgün şekilde askıya asın. Bu çamaşırlarınızı ütülerken daha az enerji harcamanızı sağlar.

Çamaşırların nemli olarak ütüleyin, buhar ve termostatlı ütülerin kullanılması enerji tasarrufu açısından önemlidir.

Ütüleme işinin bitimine yakın ütüyü prizden çekin ve son parçayı ütünün içinde kalan ısıyla bitirin. Ütüleme işini, ütüyü yeniden ısıtmak gerekmeyecek şekilde yapmayı planlayın.

Taban yapısı çizilmeyen ütüler tercih edilmelidir.

Ütüleme işlemi bitmeden birkaç dakika önce ütünün fişi çekilmeli, tabanda kalan ısı ile ütülemede devam edilmelidir.

***Ocak ve fırın**

Yemek yapımında buharlı ve basınçlı tencereler tercih edilmelidir. Bu yolla hem enerji tasarrufu sağlayacak hem de yiyeceklerinizin besin değerini korumuş olacaksınız.

Yemeklerinizi ocakta pişirmeyi tercih edin. Ocaklarda yemek pişirmek, fırında yemek pişirmekten daha ekonomiktir.

Yemek pişirmede kullanılan fırın ve ocaklarda fırın kapağı her açılışında yüzde 20 oranında ısı kaybı yaşandığı için fırın içindeki yemek pişene kadar kapağı açmamaya dikkat edilmelidir.

Tencerede pişirdiğiniz yiyecekler kaynama sıcaklığına ulaştığında, ocağın alev ayar düğmesini en kısık pozisyona getirin, yüksek ateşte kaynama yiyeceğin pişmesini hızlandırmaz.

Pişirme işlerinde alt kısmı düz olan tencere ve tava kullanın. Bu, ısınma süresini kısaltır.

Büyük bir ateşin üstüne küçük kap koymayın. Aksi durumda enerji kaybına neden olursunuz. Ayrıca kabın altının temiz olmasına dikkat edin.

Yiyeceklerinizi ağız açık kaplarda pişirmeyin. Kapalı kaplar içinde yemek daha çabuk pişer, dolayısıyla daha az enerji harcanmış olur. Kapaksız kapla yemek pişirirken 3 kat daha fazla enerji tüketirsiniz.

Fırında, bir yerine birden fazla yemek pişirmeye çalışın. Düşük sıcaklıkta pişeni diğerlerinden önce çıkarıp, fırının sıcaklığını düşürüp, yükseltmeden daha az enerji harcayın.

Fırınıızda gerekli olmadığı durumlarda ön ısıtma yapmayın. Ön ısıtma yapmanız gerekiyorsa 10 dakikayı geçirmeyin. Mikrodalga fırınlar da pişirme ve ısıtma süreleri çok kısadır (pişirme 10-15 dakika, ısıtma 2-3 dakika). Klasik fırına göre yaklaşık yüzde 50-60 daha az enerji tüketerek önemli ölçüde enerji tasarrufu sağlarlar.

Yiyecekleri küçük parçalara bölerek pişirin veya ısıtın. Bu, pişirme sürenizi kısaltacaktır.

Yemekleri pişirirken çok fazla su kullanmayın. Yemeğin üstünü kaplayacak kadar su yeterlidir. Fazla miktarda su kullanmanız daha fazla enerji harcamanıza neden olur.

Donmuş bir yiyeceği fırında pişirmeden önce çözülmesini sağlayın.

*Televizyonlar, DVD player gibi elektronik eşyalar ise çalışmadıkları zaman stand-by modunda enerji tüketmeye devam ettiğinden dolayı, kapama tuşundan kapatılmalıdır. Evdeki elektronik eşyalar kullanılmadığı sürede kapalı tutulmalıdır.

Isınma ile ilgili çözümler

*Çatı izolasyonunuz yetersiz ise izolasyonunuzu uygun bir şekilde yaptırınız. Çatınızdaki ısı kaybınız yüzde 20 civarındadır. Bu şekilde ısıtma maliyetinizi azaltabilirsiniz

*Betonla parke arasına zift yapmak izolasyon için idealdir. Birinci kat kurduktan sonra ikinci bir kat zift daha sürülebilir

*Evinize ısı yalıtımı yaptırın.

*Pencerelerdeki hava kaçaklarını silikon bantla ile engelleyin.

*Radyatörü mobilyalarla kapatmayın. Üzerine ısı geçişini engelleyen eşyalar koymayın.

*Unutmayın; oda sıcaklığında 1 santigrad derecelik azaltma, aylık yüzde 5 tasarruf sağlar

Isı yalıtımının faydaları nelerdir?

Isı yalıtımı, binadan dışarıya olan ısı kaybını azaltır; dolayısıyla ısınma için harcanan yakıt miktarı da azaltılmış olur. Isı yalıtımı sayesinde hem doğalgaz konforundan daha fazla yararlanılır, hem de tasarruf sağlarsınız.

Isı yalıtımlı duvarların iç yüzeylerinde terleme sonucu küflenme ve siyah lekeler oluşmaz, sıva ya da boyalar kabarmaz.

Mekanda dengesiz bir ısı dağılımı (pencereye yakın yerler soğuk, iç taraflar daha sıcak) olmaz. Böylece daha sağlıklı bir ortam oluşur. Doğalgazdan elde ettiğiniz verim artar.

Isı yalıtımlı perde duvarların içinde difüzyon sonucu su yoğuşması oluşmayacağı için duvardaki malzemeler hasara uğramaz.

Yazın soğutma giderleri azalır.

Aydınlatma bilgileri

*Yaklaşık 30 metrekarelik salonlar için 7 - 8 ışık kaynağı önerilebilir. Halojenlerle normal ampullü aydınlatma elemanlarını birlikte kullanabilirsiniz. Lampader, tavandan aydınlatma ve okuma lambaları koyabilirsiniz.

*Mutfak tezgahının üstlerinin iyi aydınlatılması gerekir. Bunun için dolapların altında gizli ışık bantları kullanabilirsiniz. Böylece hem gizli, hem de lokal farklı ışık kaynaklarınız olacaktır. Doğrama, pişirme ve yıkama ünitelerinin iyi aydınlatılıyor olmasına dikkat edin.

*Aydınlatmadan kaynaklı soğuk havalar için abajurunuzu sarı, pembe veya altın rengi ile değiştirin. Ya da pembe ve mandarin gibi renkli ampuller kullanın. Mavi tonları ve yeşiller daha taze ve sakin bir atmosfer yaratacaktır.

*Dolap içi aydınlatmalarda ısı yaymadığı için flüoresan tercih edebilirsiniz. Kıyafetleri bozamaz. Bu anlayış kütüphane aydınlatması için de geçerlidir Normal ışık renkleri daha güzel gösterir ama ısı yayar ve ömrü kısadır. Flüoresan daha ekonomiktir. 15 Watt'lık flüoresan ampul 75 Watt'lık normal ampule eşittir.

*Salon aydınlatmalarında her şeyden önce aydınlatmanın yorucu ve rahatsızlık verici olmaması lazım. Mümkünse farklı noktaları farklı aydınlatma elemanlarıyla ve lokal olarak aydınlatın. Mesela, yemek masası için asansörlü ve tavandan asılabilen bir yemek ışığı idealdir. Ayaklı lambaları ve lokal aydınlatma yapan abajurları salonda kullanmak idealdir.

*Televizyon sehpasının yanında bir ışık yanmalıdır. Bu durum bilgisayar masası için de geçerli. Akrobatlar bilgisayar masaları için iyi bir aydınlatma elemanıdır.

*Yatak odası için okuma ışığı olarak başucu aydınlatması yapabilirsiniz. Bu ışığın açma kapama düğmeleri hem kapının yanında hem de başucunuzda olmalıdır. Tuvalet masası aynı zamanda makyaj masası olarak da kullanılıyorsa yoğun bir lokal aydınlatmaya ihtiyacınız olacaktır. Giyinme üniteleriniz yatak odanızda ise dolap önü ve içlerini aydınlatmanızda fayda vardır.

*Yemek odasındaki aydınlatma, masada yemek yiyenlerin gözlerini rahatsız etmeyecek şekilde olmalı. Yemek masası için asansörlü ve tavandan asılabilen bir yemek ışığı, masadan 1 metre yükseklikte olacak şekilde kullanılabilir. Tavana gömülü spotlardan uzak durmalısınız.

*Çalışma odasında ışığın önden gelmesine dikkat edin. Arkanızdan gelen ışık gölge oluşturur. Gece ışığı için yerleştireceğiniz abajur için en doğru yer, gündüz ışığının geldiği yön olmalıdır. Akrobatlar iyi bir çalışma odası aydınlatmasıdır.

Boya ile ilgili pratik bilgiler

Duvar boyamaya başlarken, birleşim yerleri ve kenarları parmak rulo ya da fırça ile boyadıktan sonra büyük rulo ile geniş yüzeyleri boyayabilirsiniz. Eğer kenarlarda kestirme fırça kullandıysanız oluşan izleri geniş rulo ile hafifçe tarayarak yok edebilirsiniz. Uygulamalarınızı aynı yönde yaparsanız görüntü daha güzelleşir.

En çabuk kuruyan boya akriliktir. Yaklaşık yarım saatte kurur. Ve 6 saat sonrasında tekrar boyanabilir.

İç cephe boyaları dış cephelere uygulamayın. Çok pürüzlü bir yüzeye direkt boya uygulayıp pürüzleri kapatmayı beklemeyin. Çok fazla kirlenmeye eğilimli yerlerde grenli ürünleri kullanmayın.

Beyaz renk ışığı yansıtır, ortama ferahlık kazandırır. Parlak ve enerji verici de olabilir. Soğuk bir hava yaratabileceği gibi sıcak ortamlar da sağlayabilir. Beyazın tonları ile oynayarak istediğiniz havayı yakalayabilirsiniz. Doğal ışık, seçeceğiniz beyazın tonunu etkiler. Kuzeye bakan bir odada krem tonlu, güneşli bir odada gri tonlu beyaz kullanabilirsiniz

Bir oda için ne kadar boya gerektiğini bilmek için, duvarın genişliğini ve yüksekliğini ölçüp, duvarın alanını bulun. Kullanacağınız boyanın üzerinde 1 metrekare için tüketim miktarı yazılıdır. Alan hesabınızdan ve etiket bilgisinden yararlanarak ne kadar boyaya ihtiyacınız olduğunu hesaplayabilirsiniz. Dikkat etmeniz gereken nokta etiket üzerindeki değerlerin yüzeyin gözenek ve dokusuna göre değişebileceğidir

Boya yapmak için genelde duvarlarda rulo kullanabilirsiniz. Duvarların kesişimlerinde, kapı ve pencerelerde fırça tercih edin. Su bazlı boyalar için sentetik fırçalar, yağlı boyalar için doğal kıllı fırçalar, pürüzlü ve dekoratif yüzeyler oluşturmak için uzun tüylü rulolar, düz yüzeyler için çok kısa tüylü rulolar kullanabilirsiniz

Yeni taşınacağım evde, tüm işleri bitirmeden boyanın son katını yaptırmamanızda fayda var. Son kat boyadan sonra duvarlara çakılacak tablolar ya da taşınma sırasında olabilecek darbeleri rötüş ile halledebilirsiniz.

MİKRODALGA FIRINLAR HAKKINDA BİLİNMESİ GEREKENLER

Mikrodalga fırınlar hakkında merak ettikleriniz

Giderek pratikleşen hayatımız içinde, yemekleri hızlıca ısıtmaya, sıcak içecekler hazırlamaya, derin dondurulmuş yiyeceklerin çabucak çözünmesini sağlamaya yarayan mikrodalga fırınlar hakkında yeterince bilgiye sahip miyiz?

6 Ocak - İnternette sağlık alanında hizmet veren "www.worldmedline.com adlı sitede mikrodalga fırınlar hakkında bilgiler veriliyor, en çok sorulan sorular yanıtlanıyor...

1946 yılında radarla ilgili bir araştırma projesinde Dr. Percy Spencer görevlendirilir. Dr. Spencer magnetron denilen vakum tüpü üzerinde çalışırken cebindeki çikolataların eridiğini fark eder ve şaşırır. Sonra bir deney yapar. Mısır tanelerini magnetronun yanına koyar ve görür ki mısırlar patlamış, her tarafa saçılmıştır. Daha sonra çiğ bir yumurtayı koyar magnetronun yanına. Arkadaşları ile ne olacağını beklerken yumurtanın piştiğini ve patladığını görürler.

Dr. Spencer kendi kendine sorar: Yumurtayı bile pişiren bu mikrodalga enerji yemekleri de pişiremez mi?

İşte mikrodalga fırınlar üstündeki ilk çalışmalar bu tesadüf sonucu başlamıştır. Mikrodalga ışınlar metal malzemelerden yansılar, içlerinden geçemezler.

Dikkat etmeniz gereken noktalar

Mikrodalga fırınları kullanırken dikkat etmeniz gereken birkaç temel nokta var.

- Çalışan bir mikrodalga fırından en az bir kol mesafesi kadar uzakta durun ve yüzünüzü yemek pişmiş mi diye fırına yaklaştırmayın.
- Fırın boşken çalıştırmayın.
- Kapak kapanmıyor veya hasar görmüşse fırını çalıştırmayın.
- Fırının içini sık olarak temizleyin.
- Yemek pişirirken metal kap kullanmayın.
- Kalın kabuklu yiyecekler pişince içinde buhar kalır ve kabuk çatlayınca dışarı buhar fışkırır. O yüzden dikkatli olun.
- Cam, seramik, plastik ve hatta kağıt kaptaki yemeğinizi pişirebilirsiniz.

Merak ettikleriniz

Çelik tenceremle mikrodalga fırında yemek pişirebilir miyim?

Hayır, çünkü mikrodalga ışınlar metal malzemelerden yansılar, içlerinden geçemezler. Ama cam, seramik, plastik ve hatta kağıt kaptaki yemeğinizi pişirebilirsiniz.

Mikrodalga ışınlar zararlı radyasyon yayar mı?

Mikrodalga ışınlar iyonize olamayanlar grubuna dahildir. Yani bunlar röntgen filmi çekmek için kullanılan ışıklardan farklıdır. Hücrenin içindeki maddeleri iyonize ederek zarara neden olmazlar. Ama Bilim ve Teknik Dergisini yayımlayan TÜBİTAK'ın hazırladığı rapora göre iyonize olamayan ışınlar da hücrenin ışınmasına yol açıyor ve hücreye zarar veriyorlar. Mikrodalga fırınların beyine ne tür, ne derece bir zarar verdiği ise henüz tam olarak aydınlatılmış değil. Sonuçta mikrodalga fırınlardan, yemeğin pişme süresi boyunca uzak durmakta fayda var.

Mikrodalga fırına çalışırken elimi soksam ne olur?

Sakin böyle bir şey denemeyin. Mikrodalga fırınızdaki sadece yemek pişirin. Eğer elinizi çalışırken sokmaya kalkarsanız o da pişer...

Mikrodalga fırında pişen yemek zararlı mıdır?

Hayır değildir. Mikrodalga fırınlar elektrik enerjisini, mikrodalga enerjisine; mikrodalga enerjisini de ısı enerjisine çevirir. Fırından çıkan yemekte radyasyon filan yoktur, afiyetle yiyebilirsiniz.

Mikrodalga fırının içini kapaktan bakınca görüyorum. Peki, mikrodalga ışınlar buradan ışık gibi dışarı sızıyor mu?

Mikrodalgalar kapakta bulunan metalin üstündeki ufak deliklerden dışarı çıkamazlar. Çünkü mikrodalğanın fiziki karakteristikleri buna uygun değildir. Dalgaların frekansı (saniyedeki titreşim sayısı) ile dalga boyu arasında şu ilişki vardır: Yüksek frekans kısa dalga boyu, alçak frekans uzun dalga boyu demektir. Bunu terside doğrudur. Kapakta bulunan ufak delikler ışık dalgalarının geçmesine izin verirler ve fırının içini görürüz. Çünkü ışığın dalga frekansı son derece yüksektir, dolayısıyla dalga boyu da çok küçüktür. Dalga boyunun çok küçük olması kapaktaki deliklerden geçmesine müsaade eder. Mikrodalgaların ise frekansı düşüktür ve dalga boyu daha uzundur. Bu yüksek dalga boyuyla kapaktaki ufak deliklerden geçemezler ve içeri tekrar geri yansır.

ÖZEL HASTAHANE ÜCRETLERİNE DİKKAT

ÖZEL HASTANELERE KİMLER PARA VERMEMELİDİR?

Bu konuda bana gelen mesajı olduğu gibi iletiyorum. Önemli olan yerleri kırmızı renk ile vurguladım.

Rıza Zelyut

Buradan; öncelikle kanser hastalarını uyarıyorum:

Sakın ola ki bundan sonra gittiğiniz özel hastanelerde muayene parası, kan tahlili parası, film parası gibi adlar altında para vermeyin.

Çünkü bu tahliller, filmler, doktor muayenelerinin tümü bedavadır.

Tekrar ediyorum: Bedava tedavi sadece devlet hastaneleri için geçerli değildir. Özel sağlık kuruluşları da artık para alamazlar.

Bizzat yaşadığım bir olayı anlatayım: Bir okurum arayarak dedi ki:

'Eşim meme kanseri tedavisi görüyor. İstanbul'daki isimli hastaneye kontrole götürdük. Çünkü onkoloğu (kanser doktoru) orada çalışmaya başlamıştı. Burada onkologa muayene oldu ve doktorunun istediği kan tahlillerini bu hastanede yaptırdı: Filmler de orada çekildi. Bu hastane bizden üçte bir oranında dediği 760 YTL para aldı. Halbuki televizyonlarda yer alan haberlerde kanser tedavisinin artık özel hastanelerde de bedava olduğu duyurulmuştu.

Bu durumda bize yardımcı olur musunuz?'

SAĞLIK BAKANLIĞI'NA TEŞEKKÜRLER

Bu şikâyeti doğrudan doğruya Sağlık Bakanı Prof. Dr. Recep Akdağ'a ilettim. Sayın Bakan; hem şaşırды, hem de üzüldü. Dedi ki: 'Rıza Bey; 1 Ekim 2008 tarihinden itibaren hiçbir özel hastane, artık kanser tedavisi gören hastalardan para alamaz. Bu konuyu Başbakanımız özellikle takip ediyor ve çok hassas.

Sözünü ettiğiniz hasta, faturaları bize yollasın. Ben hemen emir veriyorum. O hastane hakkında soruşturma açtıracam ve alınan paraları da hasta sahibine geri vereceğim.'

Gerçekten de iki gün içinde o ünlü hastane; hastadan aldığı parayı iade etmek zorunda kaldı.

Hastaların veya hasta yakınlarının şunu da bilmesi gerekiyor. Bu hastalıkların muayenesi de bedavadır. Yani; hastalar, doktor ücreti de ödemeyecektir. Yukarıda dile getirdiğim şikâyetinde; onkolog (kanser doktoru) tarafından yapılan muayene; hastane tarafından 'diyabet muayenesi' gibi gösterilerek 350 YTL alınmıştı.

Hastane; bu parayı da geri vermek zorunda kaldı.

Sanıyorum ki artık İl Sağlık Müdürlükleri hastaneleri daha ciddi biçimde kontrol edeceklerdir.

Çünkü özel hastaneler; Bakanlığın aldığı son bedava tedavi kararının kendilerine gelmediğini ileri sürerek hastaları soymaya devam ediyorlar.

Buradan Sağlık Bakanı Akdağ'a hastalar adına teşekkür ediyorum. Çünkü özel hastaneleri daha sıkı kontrol ettireceği sözünü de vermiştir.

HANGİ HASTALIKLAR BEDAVA TEDAVİ EDİLİYOR

Sadece kanser hastaları değil; vatandaşın altından kalkamayacağı kadar masraflı olan diğer tedaviler de artık ücretsiz. Ücretsiz tedavi konusunda Sağlık Bakanlığı'ndan bize verilen bilgi şöyle:

'Sayın Zelyut

Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa istinaden çıkarılan ve 1 Ekim 2008 tarihinden itibaren yürürlüğe giren en önemli hükümlerden birisi de genel sağlık sigortalısı hastalardan acil ve ciddi sağlık tehdidinin bulunduğu durumlar için sosyal güvenlik kurumu ile sözleşmeli özel sağlık hizmet sunucuları tarafından ilave ücret talep edilmemesidir. Bu durum acil haller için sosyal güvelik kurumuyla sözleşme yapmamış özel sağlık kuruluşları için de geçerlidir. Zaten kamu hastanelerince eskiden olduğu gibi herhangi bir ilave ücret alınmamaktadır. 1 Ekim 2008 tarihinden önce özel sağlık hizmet sunucuları diledikleri kadar ilave ücret alabilmekteydiler.

Aşağıda yer alan liste ilave ücret alınamayacak ciddi sağlık tehditlerinin bulunduğu durumlardır.

- 1) Acil servislerde sunulan sağlık hizmetleri ile acil haller nedeniyle sunulan sağlık hizmetleri,
- 2) Yoğun bakım hizmetleri,
- 3) Yanık tedavisi hizmetleri,
- 4) Kanser tedavisi (radyoterapi, kemoterapi, radyo izotop tedavileri),
- 5) Yeni doğana verilen sağlık hizmetleri,
- 6) Organ, doku ve hücre nakilleri,
- 7) Doğumsal anomaliler için yapılan cerrahi işlemlere yönelik sağlık hizmetleri,
- 8) Diyaliz tedavileri,
- 9) Kardiyovasküler cerrahi işlemleri

NE YAPACAKSINIZ?

Görüldüğü gibi acil servislerde, yoğun bakımda, yanık tedavisinde;

Kanser tedavisinde, yeni doğanda verilen doğum hizmetlerinde ve doğum anomalilerindeki cerrahi işlemlerde, organ ve doku nakillerinde, diyalizde ve kardiyovasküler cerrahi uygulamalarında vatandaş artık özel hastanelere fark vermeyecektir.

Eğer sizden bu hastalıkların teşhisi ve tedavisi için para alınmış ise; makbuzunuzla birlikte şikâyetçi olacaksınız. Şikâyetinizi de bir dilekçe ile Sosyal Güvenlik Kurumu İl Müdürlüğü'ne yapacaksınız.

Sağlık Bakanlığı diyor ki: 'Sağlık Uygulama Tebliğdeki hükme rağmen ilave ücret alınması durumunda Sosyal Güvenlik Kurumu'nca özel sağlık kuruluşuna sözleşme iptali ve para cezaları uygulanacaktır.

Sözleşmeye aykırı durumun tespiti açısından, vatandaşımız kendi adına sosyal güvenlik kurumunca özel sağlık kuruluşlarına ödenen bedellerin dışında her ne ad altında olursa olsun kendi cebinden bir ödeme yapması durumunda, bu ödeme için faturasını detayları ile talep etmelidir. Ayrıca sözleşmeye aykırı durumların tespiti açısından Sosyal Güvenlik Kurumunca gerekli denetimler kuşkusuz sürekli yapılacaktır.'

Okurlarıma tavsiyem şudur: Bu yazıyı lütfen, bu tür hastası olan insanlara iletin ki bazı açığöz hastane işleticilerinin haksız kazançları önlenebilsin

YAĞMURLU HAVALAR VE YILDIRIM HAKKINDA BAZI BİLGİLER

Dünyada saniyede 100, bir günde de 8 milyon civarında yıldırım oluşmaktadır. Bir yıl içinde bir kişinin yıldırım tarafından çarpılma olasılığı 1/600,000 dir. Diğer meteoroloji karakterli doğal afetlerde olduğu gibi, yıldırım tarafından çarpılma ihtimalini ve yıldırımlardan dolayı olan can ve mal kayıplarını en aza indirebilmemiz için insanlarımızın öncelikle bilgilendirilmesi şarttır. Ayrıca kamuoyunda yıldırımın oluşumu ve yıldırımdan korunma konusunda yerleşmiş çok eksik ve yanlış olan bilgilerin de düzeltilmesi gerekmektedir.

Yıldırım, kurbanlarını daha çok tarlada çalışırken, ata binerken, bisiklet sürerken, dağa tırmanırken, dışarıda oynarken, balık tutarken, ağaç altında dururken, çobanlık yaparken, normal telefonla konuşurken, banyodayken, yüzerken veya küçük teknelerle denize açılmışken yakalamaktadır. Nerede olursanız olun öncelikle yıldırımdan korunmak için şu 30/30 kuralına uyun: Şimşek çaktıktan sonra 30 saniyeden daha az bir süre içinde gök gürültüsünü duyduğunuz andan en son gök gürültüsünden 30 dakika geçene kadar yıldırım tehlikesi içindediniz. Gök gürültülü bir fırtınaya yakalandığınız zaman en iyi korunma içeri girmektir. Eğer bina ve otomobil gibi kapalı bir sığınak mevcut değilse yüksek yerlerden ve tek kalmış ağaçlardan mutlaka uzak durmalısınız. Açık arazide eğer saçınız dikleşmeye başlıyorsa, deriniz sızlıyorsa ve/veya çatırdama gibi bir ses duyuyorsanız, DİKKAT! Size her an yıldırım çarpabilir. Tehlike durumunda hemen ya hızla alçak bir yere kaçın ya da yere çömelin ve başınızı dizlerinizin arasına alarak hedef küçültünüz. Asla yere yatmayın. Eğer yüksek ve düz bir yerdeyseniz başınızı mümkün olduğu kadar alçakta tutun, fakat yere uzanmayın. Bazen elektrik yükünün büyük kısmı yıldırımın çaktığı noktanın yakınındaki yüzeyde yoğunlaşır. Bu yüzey akımı vücuda geçerek, ölüme ve yaralanmaya sebep olabilmektedir. Bunun için, mümkün olduğu kadar yere çökmeli ve ayak parmaklarının üzerinde durarak yerle teması en aza indirmeliyiz. Voltaj farkı yaratmamak için de ayaklarımızı birleştirmeliyiz. Gök gürültülü ve şimşekli bir fırtınanın hüküm sürdüğü hava şartlarında, bulunulan yere göre aşağıda özetlenen kurallara dikkat edilmelidir;

Açık Arazide:

Sığınabileceğiniz bir bina veya otomobil arayınız.

Bina veya otomobil yoksa mağaralar, kuru hendek ve arklar, vadiler, kanyon veya en az boyunuzla aynı yüksekliğe sahip alçak ağaç kümeleri arasındaki boşluklar sığınabileceğiniz en güvenli yerlerdir.

Eğer sığınabileceğiniz hiç bir yer yoksa bulunduğunuz yerdeki en yüksek cisimden uzak durunuz.

Eğer etrafınızda dağınık şekilde bir kaç tane ağaç bulunuyorsa, en yakınınızdaki ağaca, o ağacın yüksekliğinin iki katı kadar uzaklıkta bir yerde başınızı dizlerinizin arasına koyarak yere çömeliniz. Asla tek başına duran bir ağacın altına girmeyin.

Kamp araç ve gereçleri, balık oltası, golf sopası, kazma ve kürek gibi metal cisimleri elinizde bulundurmayın. Bisiklet, motosiklet, traktör gibi üstü açık araçları terk edin.

Dağ ve tepelerin doruklarından, açık alanlardan, tel örgülerden, tren yolundan, metal çamaşır iplerinden, açık sundurma ve barakalar ile her türlü elektrik iletebilen cisimlerden kaçınınız.

Tel örgü, telefon ve elektrik hatları, metal boru döşenmesi, ray ve çelik yapılarıdaki çalışmalara ara veriniz.

Yüzüyor veya su yüzeyindeki bir kayıkta bulunuyorsanız, sudan derhal çıkınız, kayığı terk ediniz. Nehir, göl ve benzeri sulardan uzak durunuz.

Yerle metal bir ekipman ile ilişkili olan traktör veya saban gibi alet ve araçla çalışmayı bırakınız.

Grup halindeyseniz, bir birinizden en az 1,5 m uzakta durunuz.

Dağda ağaç sınırından daha yüksekteyseniz, hemen ağaçlık alana ininiz.

Bina İçinde:

Bahçe ve balkonunuzdaki hafif eşyaları ve taşınabilir metal araçları içeriye alınız.

Pencere ve kapıları kapatınız. Yıldırım sizi açık pencereden girerek de çarpabilir.

Kapatılmayan kapı ve pencerelerden, soba, ocak ve şöminelerden, radyatörlerden, metal borulardan, lavabo ve küvetten, fişi prize takılı elektrikli ev aletlerinden uzak durunuz.

Banyo yapmayınız, duş almayınız. Elle bulaşık yıkamayınız. Metal su tesisatından uzak durunuz.

Açık kaplardaki yanıcı ve parlayıcı maddelerden uzak durunuz.

Çamaşır ipindeki çamaşırları toplamaya kalkışmayınız.

Fırtına anında çok gerekmedikçe kablolu telefonla konuşmayınız, kablolu televizyon seyretmeyiniz. Elektronik ev aletlerinin fişini çekiniz.

İnsan vücuduna yakın tutulan saç kurutma makinesi, tıraş makinesi gibi elektrikli aletleri de asla kullanmayınız veya tamir etmeye kalkışmayınız.

Otomobilde:

Eğer seyahatteyseniz taşıtın içinde kalınız. Üstü kapalı otomobiller yıldırımdan korunmak için bulunulabilecek en güvenli yerlerden biridir.

Gök gürültülü fırtına geçene kadar aracınızı yolun kıyısında güvenli bir yere çekiniz. Aracınızın üzerine ağaç devrilmemesine, sel sularına kapılmamaya ve olası bir trafik kazasına neden olmamaya dikkat ediniz.

Fırtına sonrası, yolun yüzeyi sudan görülemiyorsa o suya asla girmeyiniz.

SEÇİM BOYASINI ÇIKARMA

3 Kasım seçimlerinde sol işaret parmağınıza sürülmüş olan boya hala yerinde duruyor olmalı. Gün geçtikçe estetik açıdan daha da çirkin gözüktüğü gibi, etrafınızdaki insanlar sizin ilgisiz ve bakımsız bir kişi olduğunuzu da düşünmeye başlayabilirler. Hindistan'dan ithal edilmiş olan çıkmayan boya, eğer siz ilgi göstermezseniz parmağınızda haftalarca kalabilir. Ancak, bu boya 2. günden itibaren küçük bir işlemle çıkarılabilir, hem de en ufak bir iz bırakmadan.

Bunun için gerekenler;

3-4 damla zeytinyağı,

Çeyrek limon,

Yarım çay kaşığı tuz,

4-5 damla sirke,

Pamuk

Nasıl çıkartacaksınız:

Bir parça pamuğa 3-4 damla zeytinyağı damlatarak, parmağınızdaki boyanın üzerine sürünüz. 1 saat kadar bekleyiniz. Parmağınızı henüz yıkamayınız. Bir küçük bardağa sıkacağınız limona yarım çay kaşığı tuzu ekleyiniz. 4-5 damla da sirke ekledikten sonra iyice karıştırınız. Bir parça pamuğu bu karışıma batırdıktan sonra boyalı parmağınızın üzerine plaster veya yara bandı kullanarak sabitleyiniz. 30 dakika sonra parmağınızı ılık su altında sabunla yıkayınız.

Boyadan parmağınızda hiçbir iz kalmadığını göreceksiniz.

BENZİN ALIRKEN DİKKATLİ OLUN

İstanbul'da yaşamış insan olarak pompacıların birkaç yöntemini anlatayım size (engin tecrübelerimden :)

1. Yöntem (Kadir'in başına gelen)

Diyelim daha önceki müşteri 10 milyonluk benzin aldı sizde 30 milyonluk benzin koy dediniz. Eğer pompacının sıfırladığını kontrol etmemişseniz geçmiş olsun herkes Kadir gibi alamaz parayı :))

Kadir'in şansı depoyu tamamen doldurtması ve 49 litre gibi uçuk bir rakamın çıkması. Aksi taktirde şansınız yok. Tabi bazı istasyonlar otomasyona geçmiş durumda her sıfırlamayı ve ne kadar benzin konulduğunu tespit edebiliyorlar sanırım.

2. Yöntem

Diyelim 20 milyonluk benzin koy dediniz. Sıfırladığını kontrol ettiniz. Kredi kartıyla ödemeye gittiniz. Döndüğünüzde ücrete baktınız 20 milyon ama oda ne litre 0.00. Nasıl oluyor . Pompacı 15 milyonluk benzini koyuyor. Durduruyor pompayı. Daha sonra sıfırlıyor ve 20 milyon yazıyor pompaya yeni bir müşteri gelmiş gibi. Geçmiş olsun. :) (Yaşandı)

3. Yöntem

30 milyonluk benzin istediniz. 10 milyon olduğunda pompa duruyor. Pompacı 10 milyonluk benzin istememiş miydiniz diyor. Yoo ben 30 milyonluk istedim diyorsunuz. Kalan 20 milyonluk benzini de koyuyor. Eeee ne var bunda diyorsunuz. Ancak 10 milyonluk değil 1 milyonluk benzin aldınız. Bir sıfırı bir çırpıda fark edecek kimse var mı?. Sıfırlamadan önce litreyi kontrol ederseniz 29 daha koyacaksınız deme şansınız var. (Yaşandı)

Ne yapabilirsiniz bunun için

1- Pompanın sıfırlandığını görün

2- Yanınızdaki kişiye siz kredi kartı ödemesine giderken pompayı kontrol etmesini söyleyin

3- Eğer yanınızda kimse yoksa zahmet edip aracınızdan çıkın istediğiniz benzin gözünüzün önünde doldurulsun. Sonra kredi kartı ödemesi yapın. Bu durum hemen herkesin başına gelmiştir. Sadece farkında değilsiniz. Özellikle 3. yöntem başınıza gelmişse hatırlayabilirsiniz. Pompacılar bir süre sonra pompacılığı bırakırlar. Maddi durumları gayet iyi olur.

4. Sıfırlama ve litre sizin en önemli göstergeleriniz.

HIRSIZLIK ÜZERİNE...

Artık hırsızlar, olayı yaratıcılıkla süsleyip daha da profesyonelliğe çevirmiş durumda, aman dikkat!!!

Yaşanmış olaylardır...

Karı-koca gece evlerine döndüklerinde koridorda bir adamla karşılaşırlar. Bir anlık şaşkınlıktan sonra yabancı adam bayana dönerek "Madem bu geceyi kocanla geçirecektin, niye beni çağırdın?" diye hışımla sorar ve kızgınlığını belirten bazı hareketlerle evden bir anda çıkar. Tabi karı-koca bu olaya bir anlam veremez başlangıçta; fakat erkek, karısına bu olaydan ötürü bir hayli kızar ve hatta onu boşayacağını söyler. Aradan bir kaç gün geçtikten sonra karakola çağırılan karı-koca, yakalanan suçlu ile yüzleştirilir ve olayın aslında bir hırsızlık olduğu anlaşılır.

Yine karı-koca evlerine döndüklerinde evin içinde bir yabancı görürler. Bu kişi gayet şık bir takım elbise giymiş ve elinde telsiz olan birisidir. Karşılaşma anında yabancı, evsahiplerine "Evinize hırsız girdiği yolunda komşularınız tarafından ihbar aldık, ben sivil polisim, evi kontrol etmeye geldim" der ve devam eder, "Beyefendi aşağıda sokağın köşesinde ekip otomuz var, vakit kaybetmeden siz ekip otosuna gidip şikayet dilekçesi doldurun." der ve erkek hızla aşağıya iner. Yabancı "Hanımefendi siz de ziynet eşyası veya paranız varsa onları kontrol edin" der. Bayan hemen altınlarının bulunduğu yere gider ve sevinçle "neyse hala yerinde duruyorlar" demesiyle yabancı, bayanın kafasına ağır bir şeyle vurur ve bayanın çıkardığı yerden altın, para, vs.leri alıp hemen kaçar. Koca, ekip otosunu bulamayıp evine geldiğinde karısının baygın, altınların da çalınmış olduğunu görür...

HIRSIZLIĞA KARŞI ÖNLEMLER

Kap-kaç, oto hırsızlığı, yankesicilik, ev-işyeri hırsızlığına karşı neler yapabileceğinizi biliyor musunuz? İstanbul Maltepe İlçe Emniyeti, dağıttığı broşürlerle "polis vatandaş elele" sloganının en güzel örneklerinden birini göstererek, hırsızlık ve gasp olaylarına karşı vatandaşları neler yapabilecekleri konusunda aydınlattı...

OTOMOBİL HIRSIZLIĞINA KARŞI ALINACAK ÖNLEMLER;

- Kısa bir süre için aracınızdan ayrılırsanız bile kontak anahtarınızı aracınızda bırakmayın. Kapınızı kilitleyin.
- Otonuzun direksiyonu ile gaz pedalını birbirine bağlayan anahtarlı (Baston) kilit gizli kontak ve alarm sistemi taktırınız.
- Cüzdan, çanta, kredi kartı, cep telefonu gibi değerli eşyalarınızı ya da değerli olmasalar bile değerli görüntüsü veren poşetleri oto içerisine bırakmayınız. Eğer değerli eşyanızı yanınıza almayacaksanız görünmeyecek bir yerde veya bagaja kilitleyiniz. Otonuzu çalma eğilimindeki kişileri oto içerisinde bırakılan eşyalar tahrik edebilir.
- Otonuzu arka sokaklardan ziyade park yasağının olmadığı ışıklandırılmalı caddelere ve otoparklara park ediniz.
- Motorlu taşıt satın alırken ruhsat sahibi ile mutlaka yüzyüze görüşünüz. Ruhsat üzerine yazılı olan bilgilerin doğruluğunu kontrol ediniz.

EV VE İŞYERİ HIRSIZLIĞINA KARŞI ALINACAK ÖNLEMLER;

- Kapılarda çift kilit bulundurulmasına, geceleri kapı arkalarındaki emniyet zincirlerinin takılı olmasına dikkat ediniz.
- Evlerin birinci ve ikinci katlarındaki balkon kapısı ve pencerelerin sağlam ve demir parmaklıklı olmasına ve kapalı tutulmasına dikkat ediniz.
- Evinizin kısa süreli terk edeceğiniz zaman geceleri bir lambayı açık bırakınız.
- Sokak lambalarının yanık vaziyette olması sağlanmalı, gerektiğinde ilgili kurumlar ikaz edilmelidir.
- Apartman sakinleri, yönetici ve özellikle kapıcının apartmana giren çıkan yabancılara karşı duyarlı olmaları gerekir.
- Tatile gittiğinizde veya evinizden uzun süreli ayrıldığınızda posta kutusunun anahtarını komşunuza bırakmayı unutmayınız. Hırsızlar özellikle posta kutusu dolu (Elektrik, Su faturası vb.) olan daireleri seçerler.
- Eğer siz komşunuzun evine sahip çıkarsanız onların sizin evinize sahip çakacaklarını unutmayın. Evde çok zaman geçiriyorsanız çevrenizi gözlemlemeniz çevrenizi gözlemlemeniz semtinizin güvenliği için yararlı olacaktır.
- Yalnız yaşayan bir bayan iseniz, kapınızda ve telefon rehberinizde adınızın ilk harfiyle soyadınızı kullanınız. Böylelikle yabancı biri o adreste bir kadın mı yoksa erkeğin mi oturduğunu anlamayacaktır.
- Yeni bir eve taşındığınızda evle ilişkisi olan bazı kişilerde evin hala anahtarlarının bulunması ihtimaline karşın mutlaka kilitleri değiştiriniz.
- Telefona cevap verirken numaranızı söylemeyiniz. Sizi arayan kişi yanlış numara aramış olabileceğini söyleyerek numaranızı sorarsa kendi numaranızı söylemeyip, aradığı numarayı tekrar etmesini isteyiniz. Asla kendiniz hakkında bilgi vermeyin ve evde yalnız olduğunuzu söylemeyin.
- İşyeri sahipleri işe alacakları şahıslar hakkında bilgi toplamalı ve kimliğini de bu kişi işe başladıktan sonra 24 saat içinde mahalli polise bildirilmelidir.
- İşyerlerine alarm taktırılmalıdır.
- İşyerlerinde fazla nakit para ve kıymetli maden bulundurulmamalıdır.
- Bahçenizde çalı ya da ağaç yetiştiriyorsanız bunların kapı ve pencerенizin dışarından görünmelerine mani olmayacak şekilde budamaya özen gösteriniz. Böylelikle hırsızların kimseye görünmeden çalışma şansları azalacaktır.
- İşyeri ve evden çıkmadan önce kapı ve pencerelerinizi kapatmadan ve kilitlemeden çıkmayınız.

KAPKAÇ–YANKESİCİLİK VE DOLANDIRICILIĞA KARŞI ALINACAK ÖNLEMLER

- Kapkaççıları özellikle yaşlıları ve bayanları tercih ettiğini unutmayın.
- Yol kenarlarından yürümemeniz ve çantanızı bu yönde taşımamanız. Çantanızda fazla miktarda nakit para ve ziynet eşyası bulundurmamanız, teşhir etmemeniz.
- Semt pazarlarında alışveriş yaparken poşetlerin fazlalığından dolayı, yardımcı olmaya çalışan kişilere kısa süreli de olsa çantanızı emanet etmemeniz. Umuma açık bir yerde otururken çantanızı sandalyeye asmayınız.
- Bankamatiklerde işlem yaparken sizi telefonla merkezle görüştüreceğini söyleyenlere, kartınızı alarak denemek isteyenlere ve şifrenizi yazmanızı isteyenlere, dikkat ediniz. Alışverişe çıktığınızda bilhassa semt pazarlarına gidişinizde tüm ziynet eşyalarınızı takarak ve çantaya koyarak çıkmayın.
- Dolandırıcıların sermayesi dilidir. Kimsenin sizin saflığınızdan istifade ederek hile ve desiselerle para veya eşyalarınızı almasına mukaveleler veya senetler imzalatmasına müsaade etmemeniz.
- Şehirlerarası yolculuklarda tanımadığınız kişilerden yiyecek ve içecek alırken dikkatli olunuz ambalajı da olsa sigara, içecek ve yiyecek maddelerinin içine uyku verici ilaçlar enjekte etmek suretiyle soyulabilirsiniz.
- Evinize gelerek katılmadığınız halde size çekilişle "hediye çıktı" diyerek koli teslim etmek, evrak imzalatmak isteyenlere dikkat ediniz.
- Evinize gelen dilenci, bohçacı ve seyyar satıcılara karşı duyarlı olunuz. Hatta evde tek başınıza kalıyorsanız içeri almayınız.
- Camii ve Şadırvanlarda abdest alırken ve namaz kılarken ceket, palto gibi giysilerinizin ceplerinde para, cüzdan vb. bırakmayınız.
- Seyyar satıcı, pazarlamacı, dilenci, falcı, bohçacı, temizlikçi, tamirci, TEK görevlisi, depremde zarar gören evleri tamir görevlisi veya çeşitli bahanelerle evinize girmek isteyenleri almayınız.
- Apartman giriş kapısı ziline basıldığında zili çalanı tanımiyorsanız kapı otomatığına basmayınız.
- Hastanelerde röntgen çekimi öncesi sizi başka odaya alıp altın takılarınızı çıkarmanızı isteyen röntgen memuru görünümündeki kişilere inanmayınız.
- Genellikle turist rolü yapan veya yabancı uyruklu olan kişilerin para bozdurmak bahanesiyle kasanızdan veya tezgah üzerine çıkarttığınız altın ve paraların içinden saymak ya da bakmak suretiyle hırsızlık yapmalarına izin vermeyiniz.
- Çalıntı mal satın almanın suç olduğunu unutmayınız.

HIRSIZLARA KARŞI PRATİK GÜVENLİK ÖNLEMLERİ

Sivil toplum örgütlerince "uyarı" amacıyla hazırlanarak, vatandaşlara internet aracılığıyla gönderilen mektupta, Türk Ceza Kanunu'nda, hırsızlık olaylarına karşı öngörülen cezaların yetersizliğinin, sokaktaki hırsızlık olaylarının artışında etken olduğu belirtildi ve bazı önerilerde bulunuldu.

Öncelikle cüzdanda, günlük ihtiyaçların dışında fazla miktarda para bulundurulmaması konusuna dikkati çekilen "e-mektup"ta, şu öneriler yer aldı:

- Cüzdanınıza koyduğunuz kimlik kartlarının fotokopilerini çekerek evde veya işyerinizde bulundurun.
- Cep telefonunuzu çantanıza koymayın.
- Değerli takılarınızı yanınızda taşımayın, dikkati çekecek ölçüde kolye, bilezik, yüzük gibi takılar takmayın.
- Pahalı ve gösterişli çantalar kullanmamaya dikkat edin. Mümkünse fermuarlı çantaları tercih edin.
- Çantanızı araç yolunun tersi yönündeki kolunuza takın, kapak kısmını vücudunuz tarafına gelecek şekilde taşıyın.
- Yolda yürürken dalgın olmayın, etrafınızı kontrol edin.
- Riskli bölgelerdeki otomatik para çekme makinelerinden, özellikle تنها ve gece koşullarında para çekmeyin, tek başınıza buralarda yürümeyin.

- Her türlü karmaşa ve dikkat dağıtan olası olayları şüpheyle karşılayın. Bu olaylar, "tantanacılık" olarak adlandırılan hırsızlık çeşidinin bir senaryosu olabilir.
- Herhangi bir nedenle yabancı birinin saat ve adres sorma girişimini şüpheyle karşılayın. Dikkatinizi dağıtmalarına imkan vermeyin.

ALİŞVERİŞ SIRASINDA VE OTURMA MEKANLARINDA

- Çantanızın omuz askı kayışını rahat edebileceğiniz şekilde ayarlayın ve elinizle de tutun.
- Herhangi bir giysiyi prova etmek için soyunma kabinine girdiğinizde, çantanızı teslim edebileceğiniz bir yakınınız yoksa yanınızdan ayırmayın.
- Masada otururken çantanızı asla iskemlenin arkasına asmayın veya yandaki iskemlenin üstüne koymayın, daima gözünüzün önünde olmasına özen gösterin.
- Lavaboya giderken veya herhangi bir nedenle geçici olarak masayı terk ettiğinizde mutlaka çantanızı yanınıza alın.
- Hesap öderken, içindekileri göstermeden cüzdanınızı ya da kredi kartınızı çıkarın.
- Hesap ödedikten sonra cüzdanınızı koyduğunuzdan ve çantanın fermuarını kapattığınızdan emin olun.

SEYAHAT EDERKEN

- Aracınıza binmeden önce etrafından bir tur atıp herhangi bir olumsuzluk olup olmadığını kontrol edin.
- Aracınıza bindikten sonra kapıları kilitleyin. Camlarınızı 5 santimetreden daha fazla açmayın.
- Çantanızı oturduğunuz koltuğun altına koyun. Yan veya arka koltuğa bırakmayın.
- Trafik ışıklarında durduğunuzda çocuklarla konuşmayın.
- Karışıklıklar ve dikkati dağıtan olayları şüphe ile karşılayın.
- Olası hafif trafik kazalarında şüpheli davranın. Tenha bir yerdeyseniz asla araçtan çıkmayın ve trafik polisini çağırın veya çağırılmasını isteyin. Araçtan çıkma durumunda iseniz camları kapayıp kapıları kilitleyin.
- Karanlık ve تنها bölgelerde mümkün olduğunca tek başınıza araç kullanmaktan kaçının.
- Araç anahtarını üstünde bırakarak, cam ve kapılar açık olarak çok kısa süreli de olsa aracınızı terk etmeyin.

Tüm bunlara rağmen, olası bir durumda hırsızlarla karşı karşıya kalındığında fazla direnilmemesi gerektiği uyarısında da bulunulan yazıda, "Her şeye rağmen hayatınızın, çantanızdaki para ya da eşyalardan daha değerli olduğunu unutmayın" ifadesine de yer verildi.

TAKSİDE

İnsanlar taksiye bindiği zaman çantasını hemen yanına koyar ya... Bunu bilen uyanık taksiciler şöyle bir olay gerçekleştiriyorlar. Bahsettiğim bayan yorgun argın bir taksiye biniyor ve çantasını sağ yanına koyuyor. Bir nefeslenim falan derken şoföre gidecekleri istikameti soyluyor ve çantasından selpak almak üzere sağ yanına dönüyor ki çanta yok!! Önce bir arıyor bakıyor yere, sağa-sola çanta yok! Taksiciye soyluyor "çantam ile bindim fakat çantam şimdi yok çek kenara" diye. Taksici gayet pişkin "ne biliim teyze ben senin çantanı? Unutmuşundur, bir yerde. inmek mi istiyorsun" diyor. Ama teyzem uyanık. "Hayır" diyor "devam et" ."Herhalde unuttum bir yerde. İneceğim yerde ben sana evden parayı öderim". Yol üzerinde bir karakolun önünden geçerken, ışıklarda duruyorlar.(Teyzem o istikametten götürüyor çünkü taksiyi!) Tam karakolun önünde açıyor teyzemim kapıyı memuru çağırıyor. Taksici kenara çektilip bir çırpıda anlatıyor olayı. Meğer polisler bu olayı bilirmiş. Polis memuru taksiciye hemen "bagajı aç" diyor. Bagajı bir açıyorlar ki bagajda bir adam!!!! Binen müşterinin sağ ve sol tarafına bagajdan doğru, çok özenle yapılmış, fark edilmeyen delikler açıyorlar ve hooop çekiyorlar çantayı bagaja!! Çanta çok büyükse çekemiyorsa içine dalıp cüzdanı telefonu falan alıyorlar!

TAKSİDE BAGAJLARA dikkat!

Önemli not: Taksicilerin adi olanları hala 5.000.000 TL verildiği halde 100.000 TL verilmiş gibi davranıp soygunculuk yapabiliyorlar. Vermeden önce iyice kontrol edin.

İNTERNETİN GÜVENLİ KULLANIMINA İLİŞKİN USUL VE ESASLAR

BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURULU

KARARI

Karar Tarihi: 22.02.2011

Karar No: 2011/DK-10/91

Gündem Konusu: İnternetin Güvenli Kullanımı.

KARAR:

5809 sayılı Kanununun 4'üncü 6'ncı ve 50'inci maddeleri ile 28.07.2010 tarihli ve 27655 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Elektronik Haberleşme Sektöründe Tüketici Hakları Yönetmeliği'nin 10'uncu maddesi hükümleri kapsamında Ek'te yer alan "İnternetin Güvenli Kullanımına İlişkin Usul ve Esaslar Taslağı"nın onaylanarak yürürlüğe girmesi hususuna karar verilmiştir.

Ek

İNTERNETİN GÜVENLİ KULLANIMINA İLİŞKİN USUL VE ESASLAR

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Usul ve Esasların amacı, internetin güvenli kullanımına dair usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 - (1) Bu Usul ve Esaslar, güvenli internet hizmeti sunumu ve kullanımı kapsamında internet hizmeti sunan işletmecileri ve internet hizmetinden yararlanan bireysel aboneleri kapsar.

Hukuki dayanak

MADDE 3 - (1) Bu Usul ve Esaslar, 28/07/2010 tarih ve 27655 sayılı Elektronik Haberleşme Sektöründe Tüketici Hakları Yönetmeliğinin 10 uncu maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 - (1) Bu Usul ve Esaslarda geçen;

- Aile profili: Kullanıcının Kurum tarafından İşletmecilere gönderilen kara listedeki alan adı, IP adresi, port ve web proxy sitelerine erişimin sağlanmadığı profili,
- Bireysel abone: Bir işletmeci ile internet hizmetinin sağlanmasına yönelik olarak yapılan bir sözleşmeye taraf olan gerçek kişi tüketiciyi,
- Çocuk profili: Kullanıcının sadece Kurum tarafından İşletmecilere gönderilen beyaz listedeki alan adı, IP adresi ve portlara erişimin sağlandığı profili,
- Dosya bütünlük değeri (Hash Kodu): Bir bilgisayar dosyasının içindeki verilerin matematiksel bir işlemden geçirilmesi sonucu elde edilen ve dosyanın içerisindeki verilerde bir değişiklik yapıp yapılmadığını kontrol için kullanılan dosyanın özünü belirten değeri,

- d) Güvenli internet hizmeti: Abonelerin talebi üzerine bu Usul ve Esaslar kapsamındaki işletmeciler tarafından sunulmak zorunda olan, alan adı, IP ve port listesi üzerinden seçilen profile göre sunulan filtreleme hizmetini,
- e) Güvenli internet paketi: İşletmeciler tarafından Güvenli İnternet Hizmeti talep eden bireysel abonelere Güvenli İnternet Hizmetinin kullanıcı profilleri şeklinde sunulmasını,
- f) İşlem kaydı: İşlemin ileriki bir tarihte tanımlanabilmesini teminen söz konusu işleme ilişkin olarak tutulan ve en az işlemi yapan kişi, işlemin yapıldığı tarih, yapılan işlemin detayı ve niteliği ile işlemi yapan kişinin bağlandığı nokta bilgilerini içeren elektronik kayıtları,
- g) İşletmeci: Mobil telefon hizmeti sunan işletmeciler dahil internet erişim hizmeti sunan işletmecileri ve Türk Telekomünikasyon A.Ş.'yi,
- h) Kullanıcı profilleri: Güvenli İnternet Hizmeti almak isteyen kullanıcıların ihtiyaçlarına göre seçebilecekleri, önceden belirlenen tiplerde oluşturulan profilleri,
- i) Kurul: Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurulunu,
- j) Kurum: Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunu,
- k) Standart profil: Kullanıcının erişebileceği internet site ve uygulamalarına ait bir sınırlamanın olmadığı, mevcut mevzuat kapsamında internete erişimin sağlandığı profili,
- l) Yurtiçi internet profili: Kullanıcının sadece yurtiçinde barındırılan ve kara listede yer almayan alan adı, IP adresi ve portlara erişimin sağlandığı profili

ifade etmektedir.

(2) Bu Usul ve Esaslarda geçen ancak bu maddenin birinci fıkrasında tanımlanmayan kavramlar için ilgili mevzuatta yer alan tanımlar geçerlidir.

(3) Bu Usul ve Esaslar kapsamında Bireysel Abone, Abone, Müşteri ve Kullanıcı kavramları birbirinin yerine geçecek şekilde kullanılmıştır.

Filtrelemeye esas veritabanına erişim

MADDE 5 - (1) Kullanıcı profilleri kapsamında filtrelenecek alan adı, IP ve portların tutulduğu liste, Erişim Engelleme Kararlarının Aktarılması Projesi kapsamında İşletmecilerle Kurum arasında kurulmuş bulunan noktadan noktaya güvenli veri hatları üzerinden İşletmecilerle paylaşılır.

(2) Kurum veritabanında tutulan veriler bir web servis aracılığı ile güvenli hat üzerinden İşletmecilerin kullanımına açılacaktır. İşletmeciler, Kurumun belirlediği periyotlarla filtrelenecek alan adı, IP ve portlara ait listeleri kendi sistemlerine çekmek, söz konusu listeleri güncellemek ve Kurumdan alacakları verileri abonelerine sunacakları güvenli internet hizmeti kapsamında çalışan sistemlerine derhal aktarmakla yükümlüdürler.

(3) İşletmeciler, Kurum tarafından gönderilen verileri üçüncü şahıslarla paylaşmamakla ve bu verileri kullanmaya yönelik mekanizmaların gizliliğini sağlamakla yükümlüdürler.

(4) Kurum tarafından veritabanındaki tüm verilerin ayrı ayrı Dosya Bütünlük Değeri (hash kodu) alınır ve İşletmecilerle Dosya Bütünlük Değerleri paylaşılır. İşletmeciler kullanıcıların erişmek istediği alan adı, IP ve portların Dosya Bütünlük Değerini alarak veri tabanından sorgulamakla ve bu yöntemin kullanımı ile ilgili gerekli kontrol mekanizmaları kurmakla yükümlüdürler.

(5) İşletmeciler, güvenli internet hizmeti sunumu kapsamında geliştirdikleri yazılım ve donanım çözümlerini yedekli olarak kurmakla yükümlüdürler.

Kullanıcı profilleri

MADDE 6 - (1) İşletmeciler, güvenli internet hizmetini standart profil, çocuk profili, aile profili ve yurtiçi internet profili olmak üzere farklı erişim yetkilerine sahip dört farklı kullanıcı profiline göre sunmakla yükümlüdürler. Profil ve uygulamalarla ilgili alan adı, IP adresi, port numaraları ve/veya web proxy listelerle birlikte işletmecilere Kurum tarafından sunulur.

(2) Aile profilini kullanmak isteyen bir kullanıcı, ayrıca oyun site ve uygulamaları, sohbet site ve uygulamaları, sosyal medya site ve uygulamalarından birinin veya birkaçının filtrelenmesini isteyebilir. İşletmeciler bu hususta aboneleri ayrıca ve açıkça bilgilendirir.

Kullanıcı profillerinin seçimi ve uygulanması

MADDE 7 - (1) Bireysel Aboneler, güvenli internet hizmeti kullanım taleplerini hizmet aldığı işletmeciye abonelik sözleşmesi, çağrı merkezi ve/veya internet sitesi aracılığı ile bildirebilirler.

(2) İşletmeciler güvenli internet hizmetini Bireysel Abonelere ücretsiz olarak sunmakla yükümlüdürler.

(3) İşletmeciler, abonelik sözleşmelerinde "Güvenli İnternet Hizmeti Almak İstiyorum" seçeneğine ve bu seçeneğin altında bireysel abonenin kolayca seçim yapabileceği şekilde kullanıcı profillerine yer vermekle yükümlüdürler. İşletmeciler müşterilerine sundukları sözleşmede "Müşteri, bu sözleşme ile kendi rızası dahilinde Kurumun belirlediği profillerin içeriğini kabul etmektedir" ibaresine yer verirler.

(4) Güvenli internet hizmeti almayı tercih etmeyen kullanıcı, standart profil üzerinden hizmet alır. İşletmeciler bu hususta bireysel aboneleri talep olmaksızın bilgilendirmekle yükümlüdürler.

(5) Güvenli internet hizmeti almayı tercih eden kullanıcının varsayılan profili Aile Profildir. Abone, Güvenli İnternet kullanım tercihini İşletmeciye bildirdiği andan itibaren profil düzenleme ayarlarına müdahale etmediği sürece aile profili üzerinden internet hizmeti alır.

(6) Güvenli İnternet hizmeti almak isteyen abonelere işletmeciler tarafından bir kullanıcı adı ve şifre tahsis edilecektir. Abone, bu kullanıcı bilgileri aracılığı ile İşletmeciler tarafından tasarlanan bir internet sitesi üzerinden, internet kullanımını kullanıcı profillerine göre düzenleyebilir. Aboneler istedikleri an kullanıcı adı ve parola bilgileri ile profiller arasında geçiş yapabilir.

(7) Bir internet hattı üzerinden birden fazla kullanıcının çıkışı yaptığı durumlarda abone tarafından seçilen profil kullanılır.

(8) İşletmeciler, profil düzenleme internet sitesine yer vermekle yükümlüdürler.

Bilgilendirme metni

MADDE 8 - (1) İşletmeciler abonelerine güvenli internet hizmetinin tanıtımı için içeriği Kurum tarafından oluşturulan bir bilgilendirme metnini, hizmetin tanıtımını takip eden ilk fatura döneminde yazılı olarak gönderirler. Elektronik posta ile fatura gönderimi yapılan abonelere bilgilendirme metni elektronik posta ve/veya posta yolu ile gönderilir.

(2) İşletmeciler, internet hizmeti alan tüm abonelerine her yıl Ocak ve Mayıs ayları fatura dönemlerinde güvenli internet hizmeti hakkında, içeriği Kurum tarafından belirlenecek olan yazılı bilgilendirme metnini elektronik posta ve/veya posta yolu ile gönderir.

Güvenli internet hizmetinin sunumu

MADDE 9 - (1) İşletmeciler, Kurum tarafından belirlenen güvenli internet paketi ve kullanıcı profilleri üzerinde hiçbir değişiklik yapamazlar.

(2) İşletmeciler, güvenli internet paketinin yanı sıra, farklı isimler altında farklı hizmet paketleri sunabilirler.

(3) İşletmeciler güvenli internet paketi altındaki kullanıcı profillerindeki kara listeleri, yerel veya uluslararası kurum/kuruluşların veri tabanlarını kullanarak genişletebilir ancak beyaz listeler üzerinde değişiklik yapamazlar.

(4) Üçüncü bir kuruluş tarafından sunulan güvenli internet hizmeti ile ilgili veri tabanının kullanılması durumunda sorgu önceliği Kurum veri tabanıdır.

(5) İşletmeciler, Kurum veri tabanında olmayıp sadece diğer veri tabanlarında bulunan alan adı ve IP'ler için uyarıcı ve bilgilendirici internet sayfasını Kurum veri tabanına ilişkin uyarıcı ve bilgilendirici internet sayfasından farklı hazırlamakla ve bu sayfa üzerinden gelecek itirazları ayrıca değerlendirmekle yükümlüdürler.

(6) İşletmeciler, Kurum tarafından hazırlanan veri tabanının paylaşıldığı güvenli hat üzerinden aşağıdaki bilgileri bir web servis aracılığı ile her ay sonunda Kuruma göndermekle yükümlüdürler.

a) Bireysel Abone Sayısı,

b) Güvenli İnternet Paketini Kullanan Abone Sayısı,

c) Kendi Paket ve Profillerini Kullanan Abone Sayısı.

(7) Bu Usul ve Esasların 9 uncu maddesinin altıncı fıkrasında bahsedilen bilgilerin gönderileceği web servis uygulamasına ilişkin teknik detaylar Kurum tarafından belirlenir ve bilgilerin gönderilme periyodu gerekli görülmesi halinde değiştirilebilir.

(8) İşletmeciler güvenli internet hizmetinin sunumunda kişisel verileri korumak ve bilgi güvenliğini sağlamakla yükümlüdürler.

(9) Son kullanıcıları internete kendi şebekesi üzerinden eriştiren ve bu erişim hizmetini İşletmecilere toptan düzeyde yeniden satış amacıyla sunan işletmeciler, söz konusu İşletmecilere güvenli internet hizmetini ücretsiz olarak sunmakla yükümlüdürler.

İnternet arayüzü

MADDE 10 - (1) İşletmeciler kullanıcının filtrelenen internet sitelerine erişmek istediğinde yönlendirildiği işletmeciler tarafından tasarlanacak olan "Uyarıcı ve Bilgilendirici İnternet Sayfası" ve "Profil Düzenleme İnternet Sitesi" kurmakla ve abonelerine sunmakla yükümlüdürler.

(2) İşletmeciler 'Uyarıcı ve Bilgilendirici İnternet Sayfası'nda asgari olarak aşağıdaki bilgileri sunmakla yükümlüdürler.

a) Abone tarafından seçilen kullanıcı profili bilgileri,

b) Kullanıcının bir bağlantı aracılığı ile Kurum tarafından belirlenen bir internet sitesine yönlendirileceği ve itirazını bildirebileceği "İtiraz Bağlantısı (Linki)",

c) Kullanıcının, güvenli internet hizmeti kapsamında değerlendirilmesini istediği internet sitelerini bildirebileceği, Kurum tarafından belirlenen bir internet sayfasının bağlantısı 'Profil Düzenleme Giriş Sayfası'na ve 'Uyarıcı ve Bilgilendirici İnternet Sayfası'na "İhbar Bağlantısı",

ç) Kurum tarafından gönderilecek uyarıcı ve bilgilendirici metinler.

(3) İşletmeciler 'Profil Düzenleme İnternet Sitesi'nde asgari olarak aşağıdaki bilgileri sunmakla yükümlüdürler.

a) Ana sayfada yer alması gereken hususlar;

i. Geçerli profil,

ii. Kullanıcı adı ve parolasının kullanılacağı 'Profil Düzenleme Modülü',

iii. Son on Profil değişim hareketi,

iv. Kullanıcının, güvenli internet hizmeti kapsamında değerlendirilmesini istediği internet sitelerini bildirebileceği, Kurum tarafından belirlenen bir internet

sayfasının bağlantısı 'İhbar Bağlantısı' olarak profil düzenleme giriş sayfasına eklenir.

b) Son altı ay içerisindeki profil değişim hareketi bilgisi için ana sayfada veya ayrı bir sayfada kullanıcıya sorgu imkanı,

c) Kullanıcının şifresini değiştirebileceği bir uygulama,

ç) Kurum tarafından gönderilecek uyarıcı ve bilgilendirici metinler.

Filtre aşma yöntemleri

MADDE 11 - (1) İşletmeciler, filtreleme işlemi etkisiz kılmak için uygulanan filtre aşma yöntemlerinin engellenmesi amacıyla çalışma yapmak ve söz konusu çalışmanın sonuçlarını periyodik olarak Kuruma iletmekle yükümlüdürler.

(2) Filtre aşma yöntemlerinin engellenmesi için gerek görülmesi halinde Kurum tarafından düzenleme yapılabilir.

Süre sınırları

MADDE 12 - (1) Güvenli internet hizmetinin sunulmasını müteakip gerekli görüldüğü takdirde, abonelerin internet uygulamalarına erişmek istediği tarih ve zaman aralığını belirleyebileceği süre limitlerine ilişkin Kurum tarafından düzenleme yapılabilir.

İdari para cezaları ve diğer yaptırımlar

MADDE 13 - (1) İşletmecilerin bu Usul ve Esaslar ile belirlenen yükümlülükleri yerine getirmemeleri halinde 5/9/2004 tarihli ve 25574 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Telekomünikasyon Kurumu Tarafından İşletmecilere Uygulanacak İdari Para Cezaları ile Diğer Müeyyide ve Tedbirler Hakkında Yönetmelik hükümleri uygulanır.

Yürürlük

MADDE 14 - (1) Bu Usul ve Esaslar, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurulu tarafından onaylandığı tarihten **6 (altı) ay sonra yürürlüğe girer.**

Yürütme

MADDE 15 - (1) Bu Usul ve Esasların hükümlerini Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurulu Başkanı yürütür.

DOĞALGAZI GÜVENLİ KULLANMA REHBERİ!

Doğalgaz Kullanırken Dikkat Edilecekler

Ard arda yaşanan faciaların önüne geçmek için yapılması gerekenler...

Yeni yılın ilk günlerinde ard arda yaşanan karbon monoksit zehirlenmesi faciaları herkesi tedirgin etti. Firmalar alınacak önlemler konusunda açıklamalar yaparken, meslek kuruluşları yetkilileri de aboneleri uyarıyor.

Bu bilgi karışıklığında ne yapmalı, nasıl önlem almalı? Zehirlenmeler neden oluyor ve belirtileri neler?... İşte tüm bu soruların cevapları...

ZEHİRLENME BELİRTİLERİNE DİKKAT!

1. aşamada, kişide hafif huzursuzluk, durgunluk ve uyuklama hissedilir. Biraz daha fazla karbon monoksit gazı solunursa rehavet çöker ve uyuma isteği iyice artar.
2. aşamada, titreme, adale kasılması, diş gıcırdaması, çene titremesi olur ve vücut ısısı yükselir. Gözler donuklaşır.
3. aşamada, solunum ve kalp yavaşlar. Vücut ısısı düşer ve ölüm gerçekleşebilir.

Karbon monoksit sonucu ölümlerde dudak rujla boyanmış gibi kızarır. Yüz tebessüm eder bir hal alır. Deri kiraz kırmızısı renge dönüşür.

İŞTE ZEHİRLENME OLAYLARININ NEDENLERİ

- Doğalgaz yakıcı cihazlarının bağlandığı bacaların temizlenmemesi, bakımı yapılmaması veya baca malzemelerinin zaman içerisinde deformasyona uğraması.
- Baca başlığı olmamasından dolayı rüzgarlı havalarda baca tepmesi olması ve yağmur suyunun baca içerisine girerek baca malzemesine zarar vermesi.
- Baca sensörünün olmaması veya yetkisiz kişiler tarafından iptal edilmesinden dolayı standartlarda belirtildiği görevini yapamaması ve dışarıya atılamayan baca gazının iç ortama yayılarak risk oluşturması.
- Abonelerin yakma tesisinin bakım, onarım ve bacanın temizlenmesini yönetmeliklerin gerektirdiği şartlar ve zamanda yaptırmaması.
- Bacalı ve açık yanmalı cihazların kullanıldığı mahale açılmış olan menfezlerin sonradan iptal edilmiş veya kapatılmış olması.
- Doğal gaz kullanan abonelerin tesisata yönelik ve izinsiz olarak tadilat işlemleri yaparak tesisatı uygunsuz hale getirmeleri.
- Baca yapımında kullanılan malzemelerin bacada meydana gelen yoğunlaşma suyunun baca malzemesine zarar vermesi .
- İnşaat aşamasında baca yapılırken baca iç bölmelerinin daraltılmasından dolayı baca çekişinin sağlanamaması.

- Baca çekişinin bozulması ve baca gazının dış atmosfere tahliye edilememesi sonucu bacada ve yakıcı cihaz davlumbazı etrafında yığıntıya neden olması.
- Abonelerin doğalgazlı yakıcı cihazlarının bakımını yaptırmamaları veya yetkisiz kişilere yaptırmaları.

BACA TEMİZLİĞİ ÇOK ÖNEMLİ

- Doğalgaz diğer yakıtlara göre bacalarda kirliliğe neden olmaz ama çeşitli dış etkenlerin (rüzgar, sarsıntı v.s.) yanı sıra, doğalgazdan önce kullanılan kömür ve odun gibi yakıtlar, bacalarda is ve kurum oluşturur. Gerekli bakım ve temizlik yapılmadan doğalgaz kullanılması durumunda, atık gazlar, bacada yoğunlaşma oluşturur.
- Bu yoğunlaşma baca içerisindeki kurum ve isleri yumuşatmakta, yumuşayan kurum ve isler ile birlikte baca içindeki harç parçaları da kabararak baca içine dökülmekte, dolayısıyla tıkanmalara yol açmakta.
- Oluşan bu tıkanıklıklar, bacanın çekişini kısmen ya da tamamen engelleyerek atık (karbon monoksit) gazların geri tepmesine ve cihazların, boruların bulunduğu ortama yayılmasına yol açar.
- Hangi yakıtı kullanırsanız kullanın bacanızı yılda en az bir kez itfaiye ya da itfaiyenin yetkilendirdiği firmalara temizletin.

ABD'DE DEDEKTÖR KULLANIMI ZORUNLU

2004'te Amerika'nın Boston kentinde 7 yaşındaki bir kız çocuğu doğalgazdan zehirlenip ölünce bu tehlikeye karşı harekete geçildi ve 2005te çıkarılan 'Nicole Yasası' adlı yasayla doğalgazlı evlerde karbon monoksit detektörü kullanımı zorunlu hale getirildi. 75 TL'lik bu cihaz Türkiye'de de bulunuyor.

DOĞALGAZ KULLANICILARININ ALMASI GEREKEN ÖNLEMLER

- Bacalar yılda en az bir kez, kış sezonu öncesi, İtfaiye Daire Başkanlığı'na (Tel: 110) temizlettirilmeli.
- Bacalı cihaz almadan önce, bacalar, yetki almış kontrol denetim firmalarına test ettirilmeli ve olumlu rapor alınmalı. Yetkili firmaların listesini bağlı bulunduğunuz firmadan temin edebilirsiniz.
- Bacalı cihazlara, yetkili servis çağrılarak bakım yaptırılmalı.
- Cihaz bacalarına kesinlikle aspiratör bacası bağlatılmamalı.
- Cihazlara baca sensörü taktırılmalı, çalışır durumda olduğunu kontrol ettirilmeli.
- Cama takılan havalandırma (ventilasyon) kesinlikle kapatılmamalı.
- Cihazın bulunduğu yerin kapısı, çalışırken kapalı tutulmalı.
- Bacalara şapka taktırılmalı.
- Evde gaz kaçağı hissedildiğinde, paniğe kapılmadan ortam dışına çıkılmalı. 24 saat hizmet veren Alo 187 aranarak, ekip gelene kadar doğalgaz vanaları kapatılmalı, pencereler açık tutulmalı, eğer koku fazlaysa, yangına yol açmamak için elektrik sigortaları kapatılmalı ve ortamda telefon kullanılmamalı. Verilen adrese en kısa zamanda ulaşacak olan ekipler gerekli müdahalede bulunarak, sorunu seri şekilde çözeceklerdir.

MAKİNE MÜHENDİSLERİ UYARIYOR: MİLYONLARCA ABONE TEHLİKEDE!

Fatih'te bir anne ve bedensel engelli kızının doğalgaz bacasından sızan karbon monoksit gazından zehirlenerek ölmesi üzerine binada inceleme yapan Makine Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi doğalgaz kullanıcılarının alması gereken önlemlerin altını çizdi. İstanbul'da yaklaşık 4 milyon doğalgaz abonesinin olduğunu belirten Makine Mühendisleri Odası İstanbul Şube Sekreteri Alkım Erdönmez, "Anne ve kızının öldüğü evde menfez bulunmuyordu. Kullanılan alüminyum bacanın eğimi de doğru değildi. Bu baca yıpranmasına rağmen değiştirilmemiş. İstanbul'daki 4 milyona

yakın doğalgaz abonesinin yüzde 40'ının bu şekildeki bacaları kullandıklarını tahmin ediyoruz" diye konuştu.

Erdönmez'e göre aboneler şunlara dikkat etmeli: "Gaz tüketim cihazlarının bulunduğu odalarda menfez bulunmalı. Çünkü ateş yanarken havaya ihtiyaç duyuyor ve havayı tüketiyor. Hava kalmayınca da karbon monoksit açığa çıkabiliyor. Hermetik kombiler tehlikeli bir gaz algıladığında 75-80 desibele kadar sesli uyarı yapıyor. Bu ses dışarıdan bile duyulabilir. Bu sistem Türkiye'de de yaygınlaştırılmalı. EPDK teknik şartname konusunda harekete geçmeli. Ankara ve İstanbul'daki firmalar teknik şartnameleri kendileri belirliyor. Makine Mühendisleri Odası LPG kontrollerini nasıl yapıyorsa, bu konuda da bakım olmasa da denetleme işlemini yürütebilir. Kombilerin baca bağlantısı için çelik borular kullanılması gerekli."

Karbon monoksit öldürücü bir zehirdir.

Karadeniz Teknik Üniversitesi (KTÜ) Farabi Hastanesi Başhekimi Prof. Dr. Tevfik Özlü, karbon monoksitin kokusuz, renksiz, öldürücü bir zehir olduğunu, zehirlenen kişinin, bu gazı soluduğunda önceleri pek bir şey fark etmediğini söyledi.

Özlü, soba dumanı, şofben veya egzoz zehirlenmesi olarak medyaya yansıyan olayların, aslında karbon monoksit zehirlenmesi olduğunu belirtti.

Doğalgazın zehirli olmadığına dikkati çeken Özlü, "Doğalgazın kendisi zehirli değildir. Doğalgaz sızıntısı olduğunda, solunan havadaki oksijenin azalmasıyla ölüm olabilir veya doğalgazın yanması sırasında oluşan karbon monoksitin ortama yayılmasıyla zehirlenme meydana gelir" dedi.

Karbon monoksitin kokusuz, renksiz, öldürücü bir zehir olduğunu ifade eden Özlü, "Zehirlenen kişi, bu gazı soluduğunda önceleri pek bir şey fark etmez. Karbon monoksit kısa bir sürede kandaki oksijenin yerini alır. Aşırı bir yorgunluk, dalgınlık, baş ağrısı, baş dönmesi bulantı, kusma, çarpıntı, kulak çınlaması, bazen kas krampları vardır. Kişi zehirlendiği aklına gelse bile, bunu fark ettiğinde adım atacak hali kendinde bulamaz. Sonunda, kişi oksijensizlikten ölür. Olay fark edilse de geri dönüş her zaman mümkün değildir. Ölüm önlenirse bile kalıcı sakatlanmalar olabilmektedir" diye konuştu.

Böyle bir durumda zehirlenen kişinin hemen kaza yerinden uzaklaştırılıp, açık ve temiz havaya çıkarılması, olabildiğince alçak bir zemine yatırılması, mümkünse hemen oksijen verilmesi, hatta yüksek basınçlı oksijen tedavisi uygulanması gerektiğini vurgulayan Özlü, hastanın sıcak tutulması, gerekli hallerde suni solunum ve kalp masajı uygulanması gerektiğini söyledi.

Prof. Dr. Özlü, böyle acı olaylara tanık olmamak için sobalarda iyi yanan kaliteli kömür ve tutuşturma işlemi için uygun malzeme kullanılması gerektiğine işaret ederek, şöyle devam etti:

"İyi yanmayan, tüten, duman yayan yakıtlar zehirlenme nedenidir. Sobalar usulüne göre üstten tutuşturulmalı, üstten ilave kömür atılmamalı ve kömürün yanması bittikten sonra boşaltılıp, yeniden doldurulmalı ve yakılmalıdır. Isıdan tasarruf sağlamak amacıyla, sobanın duman çıkışı asla daraltılıp kapatılmamalıdır. Sobanın hava girişleri tamamen kapatılmamalıdır. Bacalar düzenli aralıklarla temizlenmeli, dumanın geri tepmemesi için baca başlıkları kullanılmalıdır."

Lodos, fırtına gibi hava sirkülasyonunun olumsuz olduğu koşullarda sobaların yakılmaması gerektiğini ifade eden Özlü, "Bu tür havalarda, sobalar, yatmadan önce tamamen söndürülmeli ve içindeki yanmış, yarı yanmış kömür, odun gibi yakacak malzemeler dışarıya çıkartılmalıdır. Bazı binalarda bacalar, alttaki daire ile ortak kullanılmaktadır. Bu durumda, sobanızı yakmasanız bile alttaki komşunuzun sobasından çıkan duman, odanıza geri tepip sizi zehirleyebilir" dedi.

Özlü, soba yanar vaziyette uyduğunda, asla güvende olunmayacağının unutulmaması gerektiğini de kaydetti.

DOĞAL GAZ KAZALARI HAKKINDA BİLGİ

Allianz sigorta A.Ş.Riziko Kontrol ve Yönetim Departmanının Doğal gaz kazaları hakkında uyarıcı yazısı:

Yeni yıl ile birlikte ard arda alınan üzücü haberlerde konu hep aynıydı, Gaz Zehirlenmesi Sonucu Ölüm....

Bu konu ile ilgili yaşanan acılar ne ilkti maalesef ne de son olacaktır. Önemli olan konu ise bunlardan ders çıkarmak ve bu acı olayları yaşamamak adına neler yapabileceğimiz hakkında bilgi edinmektir. Konuyla ilgili birkaç noktayı biz de sizlerle paylaşmak istedik.

Kamusal bir hizmet olan doğalgazın kent içi dağıtımı, 4646 sayılı Doğalgaz Kanunu'na göre yerel gaz dağıtım şirketleri aracılığıyla yapılmaktadır. Doğalgaz yıllık kontrol ve denetimleri ise herhangi bir yasal çerçeve ile belirlenmemiş olup, gazın güvenli kullanımı sadece nihai tüketicinin duyarlılığına bağlı kılınmıştır.

Sıkça duyduğumuz bu ölümlere (boğulmalara) ana sebep ya kaçak gaz (doğalgaz, LPG vb.) veya tam yanma olmaması sebebiyle açığa çıkan karbon monoksittir. Tüp, doğalgaz ve LPG gibi gaz sobaları, yine gaz yakan kombi, şofben ve ocaklar, mangal, egzoz gazı, grizu, kömür ve karbon taşıyan yakıtların kullanıldığı yerde karbon monoksit varsa burada tam yanmanın gerçekleşmediği sonucu ortaya çıkmaktadır. Bunun da birkaç sebebi vardır. Bunlardan biri cihazın verimli çalışmıyor olması ya da ortamdaki oksijenin yetersiz olmasıdır. Kalitesiz yakıt kullanımı ise bir başka sebep olarak düşünülebilir.

Yakıtın yeterli oksijenle tam yanmaması sonucunda ortaya çıkan karbon monoksit gazı renksiz ve kokusuz bir gazdır. Kapalı ortamda yoğun miktarda solunmasıyla zehirlenme ve ölümler gerçekleşir. Renksiz ve kokusuz olması sebebiyle zehirlenme kolay anlaşılammaktadır ve ne üzücüdür ki genelde ölümle sonuçlanmaktadır. Zehirlenmenin genel belirtileri baş dönmesi, baş ağrısı, mide bulantısı, kaslarda gevşeme ve bayılma hissidir. Bu belirtiler hissedildiğinde derhal hasta temiz havalı bir yere taşınmalı ve vakit kaybetmeden en yakın hastaneye götürülmelidir.

Birçok kişi, kullandığı yakıtın özelliği, yakıtın yanmasının sağlandığı soba, kombi vb. cihazın durumu ve ortamdaki oksijen miktarı hakkında kolay fikir sahibi olamayacaktır. Ancak konu ile ilgili bireysel olarak alınabilecek birkaç basit ama etkili önlem ile risk oldukça azalacaktır.

Bu önlemleri şöyle özetleyebiliriz;

1.Soba, kombi vb. cihazların ve boru/baca bağlantılarının her yıl yaz sezonunda bakımları ve temizliği yapılmalıdır.

2.Doğalgaz bacalarına kesinlikle aspiratör vb. başka bir cihaz bağlanmamalı, her cihazın baca bağlantısı bağımsız olmalıdır.

3.1 m³ doğalgazın yakılabilmesi için yaklaşık 10 m³ taze hava gerekmektedir. Cihazların konulduğu alanlara yerleştirilen ventilasyon (havalandırma) menfezleri, soğuk hava girişini engellemek vb. hiçbir sebeple kapatılmamalıdır.

4.Bununla birlikte alınacak bireysel önlemler arasında gaz algılama detektörleri kullanımı gelmektedir. Özellikle kullanılan yakıta göre alınacak olan gaz detektörü ve her yakıt için söz konusu olacak karbon monoksit detektörü önemli bir korunma önlemidir. Bu detektörler gazın havaya göre ağırlığı göz önüne alınarak ya yer seviyesine (LPG, karbon monoksit) ya da daha üst seviyelere (doğalgaz) konularak olası bir gaz kaçağı durumunda erken uyarı sinyalleri alınması sağlanabilir.

Unutmamak gereken en önemli nokta bu önlemlere harcanacak vaktin ve paranın sevdiğimizimizin canıyla kıyaslanmayacak kadar önemsiz olmasıdır.

BARCODE SİSTEMİ

EAN-13 sistemi 13 haneden oluşur.

Birinci kısım: veya simge kodunu gösterir. Her ülkenin kendine ait bir kodu vardır. Türkiye'nin kodu 869 dur.

İkinci kısım: Firma kodunu gösterir. Ülke kodundan sonra gelen 4 hanedir. Bu kod TOBB (Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği) bünyesinde bulunan Mal Numaralandırma Merkezi'nden alınır.

Üçüncü kısım: Firma kodundan sonra gelen 5 hanedir. Ürünü tanımlayan mamul kodudur.

Dördüncü kısım: En son rakamdır. Kontrol kodudur. Bu kod diğer rakamların hatalı okunmasını engellemek için belli bir formülle hesaplanan kontrol sayısıdır.

ÜLKE KODU	ÜLKE ADI	ÜLKE KODU	ÜLKE ADI
00-13	USA & CANADA	594	ROMANYA
30-37	FRANSA	619	TUNUS
400 - 440	ALMANYA	759	VENEZUELA
45	JAPONYA	76	İSVİÇRE
471	TAYVAN	773	URUGUAY
476	AZERBEYCAN	80-83	İTALYA
479	SRİ LANKA	779	ARJANTİN
482	UKRAYNA	850	KÜBA
484	MOLDAVA	885	TAYLAND
487	KAZAKİSTAN	888	SİNGAPUR
489	HONG KONG	890	HİNDİSTAN
520	YUNANİSTAN	893	VİETNAM
529	KIBRIS	899	ENDONEZYA
531	MAKEDONYA	860	YUGOSLAVYA
535	MALTA	869	TÜRKİYE
54	BELÇİKA- LÜKSEMBURG	87	HOLLANDA
560	PORTEKİZ	90-91	AVUSTURYA
569	İZLANDA	93	AVUSTRALYA
57	DANİMARKA	955	MALEZYA
70	NORVEÇ	977	ULUSLARARSI PERİYODİK YAYINLAR İÇİN
626	İRAN	978	ULUSLARARASI STANDART KİTAP NUMARASI
729	İSRAİL	979	ULUSLAR ARASI MÜZİK NUMARASI

VERİ DEPOLAMA BİRİMLERİNİN GELİŞİMİ

IBM Punch Card (Delikli Kart)

Geçmiş 18. yüzyıla kadar uzanan delikli kartlar, 1881 yılında IBM'den Herman Hollerith'in önderliğinde geliştirildi ve 19 ve 20. yüzyıllarda yoğun bir şekilde kullanıldı. Kağıt bazlı bu depolama birimi 1970'li yıllara kadar kullanıldıktan sonra daha yeni teknolojilerin ortaya çıkmasıyla birlikte tarihin tozlu sayfalarına karıştı.

Kullanım süresi: 1725 – 1975

IBM Manyetik Bant

1950'li yıllara damgasını vuran ve IBM'in önderliğinde geliştirilen manyetik bant, veri depolama teknolojisini de bir adım öteye taşıyarak daha büyük verilerin taşınabilmesine imkan sağlamıştır. Neredeyse 10.000 delikli kartın toplamı kadar veriyi taşıyabilen manyetik bantların disk veri

depolama teknolojisinden en büyük farkı rastgele erişim değil, sıralı erişim ortamına sahip olmasıdır.

Kullanım süresi: 1951 - ...

Teyp kaseti

CD ve MP3 player'lardan önce, manyetik bir ses kayıt platformu olan kasetler yoğun bir şekilde kullanılıyordu. İlk olarak 1963 yılında Philips tarafından tanıtılan kaset, bir sonraki yıl ABD pazarına merhaba dedi. Bunun yanı sıra 1970'li yıllarda bilgisayarlarda veri depolama birimi olarak da kullanılmaya başlanan kasetlerin 90 dakikalık sürümleri yaklaşık 700KB'lık bir veriyi tek tarafı içerisinde taşıyabiliyordu(arka tarafıyla birlikte 1400KB).

Kullanım süresi: 1970 – 1990

8" Floppy Disk

Disketlerin gerçek serüveni IBM'in 23FD model disketleriyle ilk kez 1970'li yıllarda başladı. İlk önceleri sadece salt-okunur formatta çalışabilen disketler, daha sonraki modellerinde ise yazma yeteneğine de kavuştular ve ilerleyen yıllarda 80KB'lık kapasiteye kadar ulaştılar.

Kullanım süresi: 1971-1976

5.25" Floppy Disk

Wang Laboratories isimli bir bilgisayar firması, 1976 yılı gelip çatığında daha ufak çaplı bir disket sürücü geliştirmeye karar verdi ve 5.25 inç'lik yeni disketleriyle birlikte ilk disketlerle karşılaştırıldığında boyutları bir hayli küçüldü. 1.2MB'lık bir kapasitesi bulunan disketlerin en parlak yılları ise 1978'den sonra başladı ve LucasArt'ın orijinal Maniac Mansion ve Sierra'nın Leisure Suit Larry 1 isimli oyunları bu disketlerle birlikte kullanıcılara ulaşmaya başladı.

Kullanım süresi: 1976-1982

3.5" Floppy Disk

Disketlerin en büyük problemlerinden biri şüphesiz fazlaca büyük bir yapıda olmalarıydı. 5.25 inç'lik disketlerle ebatları biraz daha küçük olsa da, disketlerin biraz daha ufalmaya ihtiyacı vardı ve bu ihtiyacın karşılanması pek de uzun sürmedi. 3.5 inç'lik modelleriyle bir dönüm noktası olan disketler bugün dahi hala kullanılıyor.

Kullanım süresi: 1982 - ...

Compact Disc (CD)

1980'li yılların başlarında ortaya çıkan CD-ROM'lar, bugünkü modelleriyle karşılaştırıldığında nispeten daha yavaş bir dönüş hızına sahipti ve yüksek fiyatıyla el yakıyordu. Sınırlı sayıda üretildiğinden ve ilk yılları olduğundan dolayı kullanımı hemen yaygınlaşmayan CD'ler, disketlere nazaran sahip oldukları dev kapasiteleriyle göz doldurdular. Oyunlar için yeni bir çağı başlatan CD-ROM'ların hemen akabinde CD-RW'ler ortaya çıktı ve 1997 yılında hayatımıza girdi. Standart bir diskete göre 450 kat daha fazla veriyi içerisinde taşıyabilen CD'ler, günümüzde de hala yoğun bir şekilde kullanılıyor.

Kullanım süresi: 1980 - ...

Magneto-Optical Drive(Manyetik Optik Disk)

1990'lı yılların başında ilk kez ortaya çıkan manyetik-optik disk sürücüler, adından da anlaşılacağı üzere manyetik ile optik teknolojilerini bir araya getiren yeni bir disk teknolojisiydi. 90mm ebatlarında ve 2.6GB'lık bir kapasiteye sahip olan bu diskler bugün için hala kendine kullanım alanı bulabiliyor.

Kullanım süresi: 1990 - ...

MiniDisc

Bilgisayar teknolojisinin gelişmesiyle birlikte cihazların da ebatları bir hayli küçüldü. Elbette bundan CD'ler de etkilendi ve 1992 ila 1996 yılları arasında MiniDisc denilen küçük çaplı CD'ler hayatımıza girdi. Manyetik optik teknolojisini biraz daha ileri bir noktaya taşıyan MiniDisc, 1GB'lık

bir kapasiteye sahipti ve popülerliğinin en fazla görüldüğü zaman dilimi 1993 senesiydi.

Kullanım süresi: 1990 – 1996

Compact Flash

Günümüzde ileri teknoloji ürünü olan tüm DSLR kameralarda yer alan CompactFlash(CF), taşınabilir cihazlar için vazgeçilmez bir veri taşıma birimidir. Type I denilen birinci nesil CF kartlara nazaran daha kalın bir yapıda olan Type II CF Kartları, günümüzde düşük maliyeti ve daha yüksek performans değerlerine sahip olmasıyla dikkat çekerken, kapasiteleri 64GB'a kadar ulaşabiliyor.

Kullanım süresi: 1994 - ...

Zip Drive

1990'lı yılların ortasına kadar, 1.44MB'lık disketler artık PC'ler için bir standart halini almıştı. Ancak bu disketlerin düşük kapasitesi kullanıcıları yeni arayışlara itiyordu. 1994 yılının gelmesiyle birlikte ise Zip Drive hayatımıza girdi. 100MB'lık kapasitesiyle 70 diskete bedel olan Zip sürücüsü, 1MB/saniye veri transfer hızı oranıyla da disketleri gölgesinde bırakmayı başarmıştı. İlerleyen zamanlarda ise Zip sürücüsünün kapasitesi katlanarak artarak 250MB ve ardından 750MB'a kadar yükseldi. Ancak gelişen diğer medya birimleriyle daha fazla rekabet edecek gücü kendinde bulamayan Iomega, Zip sürücüsünü yaygınlaştırma imkanını bir türlü bulamadı.

Kullanım süresi: 1994 – 2003

Jaz Drive

1995 yılının ortalarına doğru ilk kez ortaya çıkan Jaz Drive, disket sürücülere nazaran daha hızlı bir şekilde yayılma imkanı buldu. 1GB ile başlayan ve ardından 2GB'lık kapasitesiyle dikkat çeken Jaz Drive, 5400RPM hızında dönen manyetik plakları kullanıyordu.

Kullanım süresi: 1995 – 2002

DVD

1995 yılında ortaya çıkan ve başlarda sinema sektörü için bir devrim niteliği taşıyan DVD'ler, yedekleme birimi olarak da yıllar geçtikçe CD'lerin yerini almaya başladılar; zira 700MB'lık kapasiteli CD'leri 6'ya katlayan DVD'ler, kullanıcılara 4.7GB'lık bir kapasite sunuyordu. Çift katmanlı DVD modelleriyle birlikte kapasiteleri 8GB'a kadar yükselen DVD'ler, günümüzde halen yoğun bir şekilde kullanılıyor.

Kullanım süresi: 1995 - ...

LS-120

1997 yılında 3M firması tarafından satışa sunulan SuperDisk, diğer adıyla LS-120, 120MB'lık kapasiteyle başladığı kısa hayatına bir süre sonra 240MB ile devam etti. 3.5 inç'lik disketlerden kullanıcıları uzaklaştırmak isteyen 3M, SuperDisk'i kullanıcılar için daha cazip bir yedekleme birimi haline getirmeye çalıştı. Disketlere göre yazma ve okuma hızı konusuna bir hayli ileri bir seviyede olan SuperDisk'in ömrü ise tüm bunlara rağmen 3 seneye sınırlı kaldı.

Kullanım süresi: 1997 – 2000

SmartMedia

1995 yılında ilk kez ortaya çıkan ve Toshiba tarafından üretilen SmartMedia, günümüzde pek çok dijital kamera, PDA ve benzeri mobil aygıtlarda kullanılıyor.

Kullanım süresi: 1995 - ...

Microdrive

Big Blue, 1999 yılında yeni depolama birimi Microdrive ile kullanıcıların karşısına çıktı. CF Type II slotlarında kullanılabilen minyatür bir hard disk olan ve kapasitesini 170B'tan 340MB'a taşıyan Microdrive, 2006 yılı sonrasında ise 8GB sınırını da aşmayı bilmiştir. iPod Mini, Dell Digital Jukebox gibi mobil platformlarda kendine yer bulabilen Microdrive, haliyle bugün hala yoğun bir şekilde kullanılmaktadır.

Kullanım süresi: 1999 - ...

2.5" Portable Hard Drive(Taşınabilir Hard Disk)

Prairie Tek tarafından ilk olarak pazara sürülen ve 2.5 inç ebatlarında olan Portable Hard Drive, ayrıca USB 2.0 arabirimini kullanıyordu. Günümüzde yavaş yavaş eSATA standardına geçmeye başlayan taşınabilir disklerin kapasiteleri ise çoktan 1TB'ı aşmış durumda.

Kullanım süresi: 2000 - ...

SD Memory

Açılımı Secure Digital olan SD kartlar Sony'nin Memory Stick'ine karşı geliştirilen bir depolama birimidir. Toshiba'nın Multimedia Card (MMC) formatına dayanan SD kartlar, DRM şifreleme özelliğiyle de dikkat çekiyor. Başlarda 32 ila 64MB'lık kapasiteleriyle kullanıcılara sunulan SD kartlar, SDHC ile birlikte 32GB'a kadar kapasitesini arttırdı ve bugün SDXC(eXtended Capacity - genişletilmiş kapasite) 2TB'ı aşkın kapasite vaat ediyor.

Kullanım süresi: 1999 - ...

USB Flash Drive

1.44MB'lık disketlerden sonra yedekleme birimlerinin belki de en popülerleri USB Flash Drive oldu. Milenyumla birlikte hayatımıza giren USB Flash Drive, ayrıca kendi üzerinden Windows'u da boot edebilmesi ve çok daha önemlisi anakart BIOS'unu kendi başına güncelleyebilmesi, USB Flash Drive'ı diğer alternatiflerinden ayıran en önemli özelliği.

Kullanım süresi: 2000 - ...

HD-DVD ve Blu-ray

Çok kısa bir süre önce HD-DVD ile Blu-ray arasında kıyasıya bir çekişme yaşanıyordu; ancak format savaşlarının galibi Blu-ray oldu ve şu an için fiyatları bir hayli yüksek olan Blu-ray disk ve oynatıcılar, günümüzde artık yavaş yavaş standartlaşmaya başladı. 25GB'a kadar veri depolayabilen Blu-ray diskler, çift katmanlı olduklarında 50GB'a kadar verileri üzerlerinde saklayabiliyor.

Kullanım süresi:

HD DVD: 2006 - 2008

Blu-ray: 2006 - ...

ŞİFRE ÇALMA SÜRELERİ

Şifrenizi doğru seçin: İşte hacker'ların 10 dakikada kırdığı, 44.000 yılda bile kıramadığı şifreler...

İnternette kullandığımız şifrelerin önemi, e-posta hesaplarının internete taşınmasıyla ve sosyal ağlar gibi kişisel bilgilerimizi paylaştığımız sitelerin ünlenmesiyle eskisinden çok daha önemli bir hal aldı.

Birçok kez duymuş olacağınız gibi kullandığımız hizmetler için farklı ve güçlü şifreler kullanmak büyük önem taşıyor. Ancak yine de kırılması çok basit şifrelerin kullanımı oldukça yaygın. Bu da bir hacker'ın şifreyi çok kısa bir süre içinde kırabilmesi demek. İşte bir hacker'ın belli uzunluklardaki şifreleri kırmak için ihtiyaç duyduğu süreler:

Uzunluk: 6 karakter

Küçük harf: 10 dakika

Küçük harf ve büyük harf: 10 saat

Küçük ve büyük harf, rakamlar, semboller: 18 gün

Uzunluk: 7 karakter

Küçük harf: 4 saat

Küçük harf ve büyük harf: 23 gün

Küçük ve büyük harf, rakamlar, semboller: 4 yıl

Uzunluk: 8 karakter

Küçük harf: 4 gün

Küçük harf ve büyük harf: 3 yıl

Küçük ve büyük harf, rakamlar, semboller: 463 yıl

Uzunluk: 9 karakter

Küçük harf: 4 ay

Küçük harf ve büyük harf: 178 yıl

Küçük ve büyük harf, rakamlar, semboller: 44,530 yıl

INTERNET ADRESLERİNDE GÖRÜLEN KISALTMALAR NE ANLAMA GELİR

Internet e bağlı kuruluşlar değişik gruplara ayrılabilir ve bir kuruluşun domain adresi, o kuruluş hangi gruba dahilse ilgili kısaltmayı bazı istisnalar dışında mutlaka içerir. Ayrıca, ülkelerin 2 harfli tanıtı kodları da (Amerika Birleşik Devletleri ve Kanada çıkışlı adreslerin çoğu ve geniş bir kitleye servis sunan bazı birimler dışında) adresin sonuna eklenir. Internet adresi, eğer özel amaçlı bir servise (ftp, gopher, www gibi) aitse, genellikle, bu durum, adresin başında kullanılan bir kısaltmayla verilir. Aşağıdaki liste, adreslerde kullanılan bazı kısaltmaları ve ne anlama geldiklerini göstermektedir:

gov : Hükümet kuruluşları

edu : Eğitim kurumları (üniversiteler gibi)

org : Ticari olmayan, kar amacı gütmeyen kuruluşlar

com : Ticari kuruluşlar

mil : Askeri kuruluşlar

net : Servis Sunucuları (Internet Servis Sağlayıcıları gibi)

ac : Akademik kuruluşlar (bazı ülkelerde edu yerine kullanılmaktadır)

int : uluslararası organizasyonlar, kuruluşlar

ftp : FTP Arşiv Sitesi (ön ek)

www : World Wide Web Sitesi (bazen web de kullanılır) -ön ek-

Bazı ülke kısaltmaları:

tr: Türkiye

bg: Bulgaristan

br: Brezilya

ca: Kanada

ch: İsviçre

de: Almanya

fi: Finlandiya

fr: Fransa

gr: Yunanistan

hr: Hırvatistan

id: Endonezya

il: İsrail

it: İtalya

jp: Japonya

nl: Hollanda

no: Norveç

ru: Rusya

se: İsveç

uk: İngiltere

yu: Yeni Yugoslavya

İNTERNETTE KANDIRMACALAR

İNTERNET kullanıcılarını yalan haberlerle yanıltmak amacıyla gönderilen mesajların doğruluğunun kontrol edildiği sitede, kanser hastalarına yardımdan, deodorantların tehlikesine, zehirli yiyeceklerden şans getiren zincir mektuplarına, bedava cep telefonundan yalnızken kalp krizini önlemeye kadar birçok asılsız mesaja yer veriliyor.

İNTERNET artık, dolandırıcıların, kısa yoldan köşeyi dönmeye ya da rakiplerini karalamaya çalışanların, yalan haber yayarak insanların korku ve zaaflarından yararlanmak isteyenlerin yeni mekanı oldu. Bunlar, e-posta aracılığıyla internet kullanıcılarını aldatma ve yanıltma yoluna gidiyor. İçlerinde öyle ustaca hazırlanmış olanları var ki, internet kullanıcıları aldıkları mesajın hangisinin doğru, hangisinin asılsız olduğunu ayırt etmekte zorlanıyor.

Merkezi Finlandiya'da bulunan F-Secure adlı şirket, internette kullanıcıları yanlış ve yalan haberlerle yanıltma ya da aldatma amacıyla gönderilen mesajların doğruluğunun kontrol edilmesini sağlayan bir site oluşturmuş. <http://www.europe.datafellows.com/news/hoax.htm> adresindeki bu sitede, kanser hastalarına yardımdan, deodorantların tehlikesine, zehirli yiyeceklerden şans getiren zincir mektuplarına, bedava cep telefonundan yalnızken kalp krizini önlemeye kadar bir çok asılsız mesaja yer veriliyor. Bu tip mesajların forwardlanmaması ve başkalarına gönderilmemesi için de internet kullanıcılarına uyarı yapılıyor. Bu mesajların binlerce kişiye gönderilmesi sonucunda, e-posta sistemlerinin kilitlemesine yol açıldığı da kaydediliyor. Emre Özpeynirci 'nin yaptığı incelemeye göre, yüzlerce yalan ve asılsız mesajın yer aldığı bu sitedeki ilginç örneklerden bazıları şunlar:

NİJERYA'DAN PARA TRANSFERİ:

İnternet üzerinden yapılan dolandırıcılıklardan birini de Nijeryalılar gerçekleştiriyor. Nijerya devlet yetkilisinin eşi olduğu iddia edilen bir kişinin yapacağı yüksek miktarda para transferine aracılık edene yüzde 25 komisyon vaat ediliyor. Ancak, bu vaade inanıp, aracılığı kabul edenlerden bankaya para yatırmaları isteniyor.

ŞİFRELER YAHOO'YA

İnternetteki arama motorlarından biri olan Yahoo 'nun adı kullanılarak, kişisel bilgilere ulaşılmaya çalışılıyor. Gönderilen elektronik postalarda Yahoo Servis Sistemi'nde yaşanan bir arıza nedeniyle tüm kişisel bilgilerin silindiği iddia ediliyor ve kullanıcılardan ID numaraları ve şifrelerini bildirmeleri isteniyor.

COCA COLA MARİFETİ

Bu mesajlardan birinde de Coca Cola formülünde kullanılan asidin, tuvalet temizliğinde ve otomobillerdeki paslanmaya karşı etkili olduğu iddia ediliyor. Ayrıca mesajda, Coca Cola 'nın boş kutusuyla çok lezzetli yemeklerin de yapılabileceği, kirli çamaşırlardaki lekelerin çıkartılabileceği de savunuluyor.

VİRÜS MESAJLARI

Elektronik posta yoluyla internet kullanıcılarına gönderilen asılsız mesajların en yaygınını virüs içerikli olanları oluşturuyor. Asılsız virüs uyarısı yapılan bu mesajlarda genellikle, çok tehlikeli bir virüse değiniliyor ve bu virüsü içeren mesajların açılmaması isteniliyor. Virüse karşı, e-posta zinciri oluşturulması için uyarıda bulunuluyor.

BEDAVA TELEFON

Yalan mesaj zinciri, cep telefonu şirketlerini de etkisi altına almış durumda. Bundan ilk etkilenen Nokia şirketi olmuş. Nokia firması adına gönderilen mesajların 10 kişiye ulaştırılması halinde 3210, 25 kişiye gönderilmesi durumunda ise 7110 veya WAP'lı telefon kazanılacağı iddia edilmiş. Mesajın tutması üzerine, zincir diğer cep telefonu üreticilerine de yansımış.

BEDAVA COLA

Bir diğer mesajda ise Coca Cola 'nın yeni bir reklam kampanyası başlattığına dikkat çekiliyor ve bu kampanya çerçevesinde gönderilen mesajın başka kişilere ulaştırılması halinde ekranda bir sayfa çıkacağı bu sayfadan istediğiniz Cola Cola ürününe bedava sahip olunabileceği belirtiliyor.

HOTMAIL İPTAL EDİLECEK

Tüm dünyada internet kullanıcılarının e-posta adresi almak için başvurduğu Hotmail 'de yalan haberlerden nasibini almış. Bazı internet hacker 'ları gönderdikleri e-mail 'lerde Hotmail yetkileri olduklarını ve bu mesajı başkalarına göndermezlerse o kişilerin mail adreslerinin otomatik olarak silineceği iddiasında bulunmuşlar. Buna gerekçe olarak da Hotmail 'den adres almak için çok yoğun taleplerin olduğu ve bu talepler yüzünden sistemin çökme tehlikesiyle karşı karşıya bulunduğu savunulmuş.

TATİL VİRÜSÜ

İnternet üzerinden bedava tatil kazanmak istiyor musunuz? Bunun yanıtı, aldatmayı yapan internet dolandırıcılarına göre hayır. Onlara göre, e-postanıza gelen "Tatil kazanmak istiyor musunuz?" mesajı bir virüs içeriyor. Doğrusunu söylemek gerekirse böyle bir virüs içeren mesaj hiç olmadı. Ancak, varmış imajı yaratılarak, gönderdikleri uyarı mesajı için zincir oluşturulmasını amaçlıyorlar. Böylece olmayan bir virüsün uyarısı, tüm dünyada dolaşıyor.

FOTOYA DİKKAT

İnternette indirdikleri fotoğrafları kullananları hedef alan aldatıcı mesajda ise, "Fotoğrafları indirebilirsiniz" e-postalarının bazılarında virüs olduğu uyarısı yapılıyor. Aksi takdirde, sistemin çökeceği ve bunun da 300 dolarlık bir maliyet getireceği vurgulanıyor.

KANSERLİ ÇOCUK

İnternetteki dolandırıcılar, 6 ay ömrü kalan kanser hastası bir kız çocuğu için sözde yardım kampanyası başlatmış. Kanser hastası çocuğun kurtarılması için mesajı başkalarına da gönderilmesi isteniyor. Bu yolla, yardım zincirinin yayılacağını iddia eden internet dolandırıcıları, Amerikan Kanser Vakfı'nın gönderilen her mesaj için kanserli çocuğa 3 sent yardım yapacağı iddiasında da bulunuyor.

HOAX NEDİR?

Hoax, birisinin milleti korkutmak ya da eğlenmek amacıyla yazdığı uydurma bir hikayedir.

Bunların birçoğu İngilizce olarak doğarlar, "akıllının biri" oturur tercüme eder ve Türkiye'ye yayar.

Bu gibi emailer herkesin hem vaktini alır, hem de lüzumsuz yere sistem kaynaklarını israf ederler.

(Hatta tehlikeli bile olabilirler -- KFC (kızarmış tavuk satan şirket var ya o iste) hakkındaki uydurma hikaye yüzünden insanlar KFC'nin önünde gösteri yapmışlar :)

Hoax (sahte) mesajları anlamanın birkaç yolu

"İstanbul'da Falancanın başına gelmiş" türünden kontrolü yapılamayacak isimler,

"Sahte otoritenin sesi: "CNN de yayınlandı" yada " Microsoft uyarıyor" türünden normalde virus uyarısı yapmayan şirketlerin sözlerini içermesi.

Gerçek virus/worm uyarıları için: www.symantec.com yada www.mcafee.com ya bakabilirsiniz...

"Tanıdığınız herkese gönderin!!" lafı.

Viruslerden korunmanın yegane yolu, falanca mesajı açmamak değil, iyi bir antivirüs programı kurmak ve bu programın sürekli güncel kalması için update lerini uygulamaktır.

Sık Rastlanan Bazı Asılsız Hikâyeler:

1000 kişiye gönderirseniz, microsoft/disney/ibm/falanca size bedava bir tatil/uçak/yazılım/vs. gönderecek! (Halbuki email sayacak bir teknoloji dünyada yok)

"uyandığında buz dolu bir küvetin içindeydim, ve böbreğim yerinde yoktu!!" (Herhangi bir yerde olduğuna dair bir kanıt yok)

Üzerine oturunca bir acı hissettim, iğnenin yanındaki kağıtta "AIDS'liler arasına hoş geldin!" yazıyordu. (Asılsız)

Yeni Türk Lirasının üzerinde "Republic of Turkey" yazacak! (Yok canım, bak - yazmıyor.) Bu pulların üzerindeki LSD, yalayanları LSD bağımlısı yapıyor! (Asılsız)

Falanca kuruluşun dediğine göre, yalnız başınıza kalp krizi geçirirseniz, şunları yapın. (Falanca kuruluş tarafından bol miktarda yalanlandı. O dedikleri şey, sadece çok özel bir durum içinmiş ve onun yerine yere uzanmak daha iyiymiş)

Plastikler ısıtılınca/soğutulunca kanser yapıyor! (Asılsız)

Başlığında "good times/vacation/ben saftirikim/vs" yazan hiçbir emaili açmayın! (Asılsız)

Bu mektubu 10 kişiye göndermezseniz suratınızda sivilceler çıkar/başınıza kötü şeyler gelir/köpeğiniz evden kaçır/vs! (Eskiden postayla gelirdi saadet zinciri mesajları. Şimdi modern teknolojiye geçtiler)

Falanca hastanede yatmakta olan kanser hastası kız/kalp hastası oğlana kartpostal/email/vs gönderin.(Son 10 senedir falan yatıyor herhalde hastanede! Aynı email dolaşıp duruyor da.)

Deodorantlar kanser yapar! (Kullanmamak ise çevredekileri. Iyyk :)

Aspartam de kanser yapar! (Hayır ama sakarin, normal dozun 3000 misli verildiğinde farelerde kanser yapmış hakikaten. Ama o kadar sakarin içerseniz herhalde kanser yerine başka bir şeyden ölürsünüz!)

Hatta, aşağıdaki maddelerin hepsi kanser yapar (E001, E002, E003... aklınıza gelen her rakamı ekleyebilirsiniz)

Neiman-Marcus Kurabiyesi! (Neumann-Marcus sitesi yalanlıyor. Ama tarif lezzetli!)

Kuran'da ikiz kuleler saldırısı yazılıydı! (Sanmıyorum)

Haa, Helyum da kanser yapar! (Hayır ama gazı içinize çekerseniz, bir süre donald duck gibi konuşabilirsiniz. Deneyin matraktır !)

Windows aletinizde virüs var; hemen sulfnbk.exe dosyasını silin! (Onu silin, windows gümlerin. Aslında bir sistem dosyasının ismi)

Hastaneler birleşmiş, ortak bir 444-0911 numarası edinmişler. (Özel bir şirketin numarası bu halbuki)

"Bu e-mail size şans getirmesi için gönderilmiştir."

(Peki, teşekkür ederim. Hem bilgisayar hem batıl itikat aynı anda olabilir mi? :)

KFC (Kentucky Fried Chicken) garip tavuklar ürettiyormuş (Asılsız hikaye - resimleri gösterilen tavuklar doğal ve nadir bir tür - tüysüz!) !

MSN paralı olacakmış, bunu 18 kişiye yollayın, yeşil adam mavi olacak. (Yok canım daha neler)

Ve arkadaşlar yukarıdaki listeye daha yüzlerce madde eklenebilir... Lütfen bu konularda duyarlı olalım ve bunları yayanlara fırsat vermeyelim, böyle mailleri hemen silelim, kimseye forward etmeyelim...

BU KADAR SAF OLMAYIN

LÜTFEN bu kadar saf olmayın. Bu kadar dikkatsiz davranarak milletin ekmeğine yağ sürmeyin artık. Saflığın boyutu ileri derecelerde...

Neden mi bahsediyorum? Tabii ki güzel memleketimin saf internet kullanıcılarından.

Sevgili arkadaşlarım.

1. Bir yere üye olduğunuz için fidan dikilmez!
2. Bir yerde oy kullandığınız için Türkiye'de bir kanun teklifi yasalazmaz!
3. Bir maili 10 kişiye gönderirseniz dileğiniz yerine gelmez, bu saflıktan da öte bir şey kusuruma bakmayın bu salaklık resmen.
4. Bir maili ne kadar çok kişiye gönderirseniz o maili Microsoft veya AOL gibi büyük firmalar takip edip o kadar para yardımı falan yapmaz!
5. Evet bunu da gördük: Microsoft servetini falan dağıtmıyor arkadaşlar!
6. LC Waikiki satılmadı!
7. Domino's Pizza domuz yağı/eti kullanmıyor!
8. Gerçekte yardım bekleyen yanan bir çocuk yok. Varsa da aynı çocuk yıllar önce zaten bir kez yanmıştı!
9. Hastanede kan bekleyen öyle bir vatandaşımız yok!
10. Coca Cola 'yı tersten okuyup yorumlayabilen arkadaşlarımızı da ödüllendirmek istiyoruz.
11. Doları katlayınca pentagonun yanmış resmi oluyormuş. Az daha katlayınca ikiz kulelerin yanmış şekli çıkıyormuş. Evet, arkadaşlar bunu da gördük ki dolar, pentagon ve ikiz kulelerin inşasından çok daha önce şu andaki halini almış.
12. Bu maili sana yollayana da yolla. Dostluğumuz pekişsin diyenlere sesleniyorum. Aynı maili göndermeyin. Başka şey yollayın kardeşim!
13. Nike logosunda aslında Allah yazısı gizliymiş! Hayal gücünüze hayran oldum, gidip bilimkurgu romanları yazın daha iyi.
14. Türk polisi e-posta trafiğini takip etmiyor!
15. Sinemada koltuğumuzun altına AIDS virüsü taşıyan iğne yerleştirebilen psikopat arkadaşlarımız varmış. Bu kişilerin devlet tarafından halk eğitim merkezlerinde el sanatları alanında hoca olarak istihdam edilmelerini istiyoruz.
16. MSN Listenize biri eklendiği takdirde ciddi problemlerle karşı karşıya kalmazsınız merak etmeyin. Eğer bir hacker sizi kafaya takmışsa zaten yeterli düzeydedir ve siz ne yaparsanız yapın sizi halleder, adamlar istediklerinde NASA'yı hackliyorlar, sizin dandik MSN'nizi mi ele geçiremeyecekler sanıyorsunuz.
17. Bir kan ihtiyacı vs yardım maili göndermeden önce maildeki telefon numarasını arayıp doğrulayın ki aynı mail yıllarca nette dolaşmasın ve adam da telefonunu değiştirmek zorunda kalmasın.

18. Arkadaşlar size gelen bir maili listenize gönderdiğinizde bilmem ne yardım kuruluşlarının mail başına 10 Euro kazanacağını düşünecek kadar saf olmayın ne olursunuz!!!

Not: Yukarıdaki gibi davranmayanlar lütfen üstlerine alınmasınlar...

Bu maili BCC (gizli) olarak bütün listeme yani en az 200 kişiye toplu olarak gönderdim ve bu maili listenize atarsanız lütfen BCC (gizli) olarak gönderin ki mail toplayıcılara fırsat vermeyin...

İNTERNET SAZANI OLMAYIN!

Türkiye feomidyum zengini? İşte şeriatın gerçek yüzü... Atatürk resti çaktı, BM yasasını değiştirdi...

İnternette kol gezen asparagas e-postalardan sıkıldınızsa bu haberi okuyup yedi kişiye gönderin, dilekeleriniz üç vakte kadar gerçekleşir

Posta kutusunda bir e-posta: "Feomidyum petrolü çöpe atan element. Amerikan Askeri Bilim Araştırmaları Grubu (MSRA) tarafından ileri teknoloji kullanılarak tanımlanan ve varlığı açıklanmayan yeni bir element. Feomidyum kullanılarak üretilen süper mıknatıslarla mevcut elektrik motorlarından yüzde 730 daha verimli elektrik motorları üretilir.

Peki, dünyadaki feomidyum rezervleri nerede? Yüzde 74'ü Türkiye'de, yüzde 4'ü Nepal'de, geri kalanı da diğer ülkelerde. Boğaz'ın tektonik yapısını inceleyen Dubaililerin (yani aslında perde arkasındaki Amerikalıların) de asıl amacı yatırım yapmak değil buradaki element yataklarına sahip olmak!"

Yukarıda yazanlara inandınızsa siz de kısa süreli de olsa kandırmanın bir parçası oldunuz.

2005 yılında Ankaralı bir avukat, 'feomidyum' adında hayali bir element uydurup, bir powerpoint sunumu hazırladı.

Bunu da e-posta olarak sanal âleme saldı. E-posta o kadar hızlı yayıldı ki, Saadet Partisi İstanbul İl Başkanı Osman Yumakoğulları iktidara geldiklerinde Türkiye'nin zengin feomidyum rezervlerini çıkarmayı vaat etti.

Adını vermek istemeyen avukat forumlardaki tartışmaları gördükçe bıyık altından gülüyordu: "Sağduyu sahibi insanlar 'Böyle bir element yok' dedikçe, diğerleri bu memleket sizin gibiler yüzünden böyle diyerek onları dışladı."

Mayıs 2005...

Bir forum sitesine gönderilen e-postada, Danone ürünlerinin bebeklerin zihinsel gelişimine zararlı olduğu iddia edildi.

Sonuna da gıda mühendisi Prof. Turan Karadeniz'in imzası yer alıyordu. Karadeniz'in böyle bir iletiden haberi yoktu.

Danone'nin araştırmasına göre yazı 6,3 milyon anneye ulaştı. Karadeniz ve Danone yetkilileri bir toplantıyla iddiaları yalanlasa da bu ürünlerin satışında yüzde 26 azalma olmuştu.

'Şeriatın gerçek yüzü!'

Geçen yıl internette aylarca dolaşan bir görsel sunumda, İran'da hırsızlık yapan bir çocuğun kolunun kamyon tekerleği altında ezildiği ve bu vahşetin tüm topluma izlettirildiği ifade ediliyordu. 'Şeriatın gerçek yüzü' ismiyle dolaşan bu görüntülerin daha sonra gösteri yaparak para toplayan bir baba oğula ait olduğu ortaya çıktı.

Kral değil Rus diplomat

İnternette elden ele dolaşan hatta televizyon programlarında gösterilen bir Atatürk fotoğrafı var:

Masada davetliler ve merkezde Atatürk yer alıyor. Fotoğrafın altında "Yıl: 1928. Türkiye Cumhuriyeti henüz beş yaşında.

Atatürk'ün masasında tam 32 kral ve 62 cumhurbaşkanı var. Ama bütün gözler Atatürk'ün üzerinde" yazıyor.

Oysa araştırmacı Avni Özgürel, fotoğrafın Sovyet Devrimi'nin yıldönümünde Rus Elçiliği'nde çekildiğini söylüyor. Masadakiler de davete katılan Rus diplomatlar.

Yine Atatürk ile ilgili dolaşan ve bazı köşe yazarlarının bile alıntı yaptığı bir e-postada da şu ifadeler yer alıyor:

"Bir söyleşide 'Birleşmiş Milletlere (BM) üyelik için müracaat etmeyi düşünüyor musunuz?" diye sorulur,

Atatürk, 'Biz müracaat etmeyiz. Davet gelirse düşünür, şartlarımızı koyarız' der. BM yasasını değiştirir ve ilk davet edilen ülke biz oluruz."

Oysa BM, Atatürk'ün ölümünden yedi yıl sonra kuruldu. Bahsedilen örgüt de 'Cemiyet-i Akvam'. Türkiye'nin davetle üye olduğu doğru ancak bunun için örgüt yasa değiştirmede.

Aynı postadan başka bir alıntı:

"Atatürk Çiçeği'nin adını, çiçeği bulan Wanderbit Üniversitesi'nden Prof. Kirk Landin koymuş? Bu çiçek tüm dünyada bu isimle üretilip satılmaktadır."

Oysa çiçeğin bilimsel adı 'Poinsettia'dır ve ismini 1825'te çiçeği Amerika'ya götüren 'Poinsett' soyadlı bir diplomat alıyor.

'Atatürk Çiçeği' adı ise sadece Türkiye'de kullanılıyor.

Tüm bu örneklerin ardından eğer siz de bu tip çarpıtmalarla karşı karşıya kalmak istemiyorsanız bu haberi yedi kişiye e-postayla atın ve bir dilek tutun.

Üç vakte kadar dileğiniz gerçekleşecektir!

İNTERNETTE KEYİFLİ VE GÜVENLİ BİR ALIŞVERİŞ İÇİN, SON ÇIKAN TARAYICI PROGRAMLARI KULLANMAK GEREKİYOR

ANKARA (A.A) - 15.01.2003 - İnternette her geçen gün sayıları artan sanal alışveriş mağazalarından güvenli bir şekilde alışveriş yapabilmek için, internet bağlantısında son güncellemesi yapılan internet tarayıcı programların kullanılması gerektiği bildirildi. İnternet Akademisi Derneği (İAD), internette güvenli bir alışveriş yapabilmek için kullanıcılara bazı önerilerde bulundu.

<http://www.iad.org.tr> adresindeki bilgiye göre, keyifli ve güvenli bir satın alma işlemi için en başta internete bağlanmada kullanılan Microsoft Explorer, Netscape Navigator ve benzeri programların (tarayıcı) en son versiyonunun kullanılması gerekiyor. Böylece, en son güvenlik teknolojilerini içeren versiyonlarla programların açıkları kapatılarak, satın alma işlemi güvenli hale geliyor. Tarayıcı programların güncellenmesiyle, sadece birkaç klavye ve mouse hareketi ile saatler sürecektir bir alışveriş süresini dakikalara sığdırma imkanı ortaya çıkıyor. İnternet kullanıcılarının en büyük korkusu, kredi kartı bilgilerinin üçüncü kişilerin eline geçmesi. İnternet Akademisi Derneği, bilgisayar kullanıcılarının internette güvenli bir alışveriş yapması için almaları gereken önlemleri şöyle sıraladı:

Alışveriş yaparken SSL (Secure Socket Layer) bulduran internet siteleri kullanılmalı. Ağ üzerindeki bilgi transferi sırasında güvenlik ve gizliliğin sağlanması amacıyla Netscape tarafından geliştirilmiş bir güvenlik protokolü olan SSL protokolünde, 40 bit ve 128 bit şifreleme kullanılıyor.

-İLETİŞİM BİLGİLERİNE DİKKAT EDİLMELİ

Bazı internet siteleri, güvenlik sertifikaları bulunduruyor. Kredi kartı gibi bilgilerin verileceği sitelerde, internet adresinin yazıldığı alanda tam adı Hyper Text Transfer Protocol olan "http://....." yerine, "s" security-güvenlik olarak kullanılan "https://....." ifadesinin bulunmasına dikkat etmek gerekiyor.

Bu tür sitelere girildiği zaman, tarayıcının alt kısmında bir kilit görülüyor. Üzerine tıklanıldığı zaman sertifika verilen firmanın adı ve geçerlilik tarihi ekranda açılıyor.

Sanal alışverişte bir diğer dikkat edilmesi gereken konu ise adres, telefon ve müşteri hizmetlerinin belirgin olduğu sitelerden alışveriş yapılması. Gerektiğinde nasıl sorun çözülebileceği, iade prosedürleri, garanti şartlarını sitede okuyabiliyor olmak gerekiyor.

Fiyatlara vergi, taşıma ücretlerinin dahil olup olmadığı net biçimde belirtiliyor olmalı. Eğer firmanın gerçekliğine güven duyuluyorsa alışverişten önce telefon ederek teyit etmek ve "Gizlilik Hakları"nı okumak faydalı oluyor. Firmalar, "çerez" denilen Cookie'ler ile kişisel bilgileri toplayabilirler. Bu bilgi toplama ile ilgili olarak sitede açıklama bulunmasına dikkat etmek gerekiyor.

-KREDİ KARTINA GÜVEN

Pek çok kullanıcı, havale yapmayı kredi kartı numarasını yazmaya tercih ediyor. Halbuki, kredi kartı kabul eden siteler banka ile anlaşması olan kurumlar. Bu da ilgili firmanın banka onayında bulunduğunu gösteriyor.

Gerek Visa gerekse Mastercard, tüketiciyi korumaya büyük önem veriyor.

İnternet kullanıcılarının, bilgileri dışında kredi kartı kullanımında bankaya itirazda bulunarak ispat isteme hakkı var. Bankadan gerekli dikkati ve özeni göremeyen kullanıcıların, şikayetlerini bankanın anlaşmalı olduğu Visa, Mastercard ve Amerikan Express gibi kart merkezlerine iletmeleri gerekenlerin yapılması için önem taşıyor.

İnternette alışveriş, alıcı ve satıcının karşılıklı hak ve sorumluluklarını düzenleyen 4077 sayılı ve 23.02.1995 tarihli Tüketicinin Korunması Hakkındaki Kanun 'da "Kapıdan Satışlar" kapsamında değerlendiriliyor.

SPAM MAİL NEDİR?

Sıklıkla bazı zincir mailler geliyor.

Bunlardan birisi şu.

"Bir hasta çocuk var. Bu maili ne kadar çok forward ederseniz bir kuruluş bu çocuğun tedavisi için o kadar para verecek".

Bu tamamen palavra ve adres avcılığı.

Lütfen buna ve benzerlerine alet olmamak için aşağıdaki yazıyı okuyunuz.

SPAM nedir?

SPAM'cilere alet olmamak için ne yapmak lazım?

Neden sizce arkadaşlarınız size "mail adresimi herkese gösterme" diye uyarıda bulunuyor?

Sizin e-mail adresiniz kimin işine yarar diye düşündünüz mü?

Eğer arkadaşınız sizden böyle bir şey talep ediyorsa, sebebi: SPAM Maillere kurban olmak istememesidir.

Öncelikle SPAM nedir?

Bunun için aşağıdaki yazıya bir göz atalım SPAM NEDİR?

Sürekli aldığımız "bu mesajı bilmem kaç kişiye yollarsanız, falanca kuruluş mesaj başına bilmem kaç dolar verecek"

Veya

"size gelen bu mesajı en az 15 kişiye göndermezseniz başınız dertten kurtulmayacak",

"Bu bir tantrayı, onbeş gün içinde şu kadar kişiye gönder",

"bu sitede Atatürk'e hakaretler edilmektedir, 20.000 kişi birikince kapatılacaktır" türünden e-postaların gerçekte hiçbir ilgisi yoktur ve SPAM olarak adlandırılır.

SPAM kapsamındaki diğer tip e-postalar, ürün satış mektupları, ne idüğü belirsiz virüs uyarıları, dünya bilmem kimler birliği olarak zavallı Afgan kadınlarına veya bilmem kim kuruluşunun dünyayı zehirlediğine vs. yönelik imza kampanyaları, bilmem ne adresinden alınacak program ile sörf yaparken para kazanacağımızı anlatan postalar, Microsoft'un yeni programlarına koyduğu bir kodla bütün e-postaları izlemesi, sinemada iğne ile AIDS kapanlar veya böbrekleri alınanlarla ilgili hikayeler, zavallı hasta bir çocuğun (hep aynı senaryo kullanılır) gönderdiği e-postanın her atılışında bilmem kaç kuruş para kazanacağı ile ilgili postalardır.

Bu tür postaların hiçbirinin gerçekte ilgisi yoktur ve tek amaçları bu tür postalar forward edildikçe üzerinde toplanan e-posta adreslerinin toplanmasıdır.

Dikkat edilirse imza kampanyalarında bile e-posta adresinizi eklemeniz istenmektedir. Bu zincir mektuplarla toplanan adresler daha sonra pazarlanmakta, "250.000 Türk'ün e-posta şifresi" gibisinden CD'ler ile satılmaktadır.

Daha sonra bu posta adreslerine abuk sabuk (genelde illegal) ürün ilanları gelmektedir.

Bu tür ilanların sonundaki "çıkmaq için ilmemkim@bilmemnere.com adresine "Remove başlıklı bir e-posta göndermeniz yeter" yazısı KESİNLİKLE ciddiye alınmamalıdır. Genelde bu tür remove cevapları kaale alınmamakta, hatta e-posta adresinin doğruluğunu kontrol etmekte kullanılmaktadır.

Kullanıcının isteği dışında gönderilen bu tür e-postaların hepsine SPAM adı verilir ve gerek e-posta adreslerinin gereksiz şişmesine, gerekse internet trafiğinin (su anda bir problem teşkil etmese de yakın gelecekte) artmasına yol açarak, gereksiz bir yük oluşturmaktadırlar.

Ayrıca bir başka nokta daha var.

Sizin maillerinizin bununla ne ilgisi var?

Siz burada belirtilen tür mailleri zaten hiç atmıyorsunuz.

Sizin attıklarınız zararsız/komik yazılar, karikatürler ve üstelik SADECE KENDİ ARKADAŞ ÇEVRENİZDEN BİR KAÇ KİŞİYE ATIYORSUNUZ.

Aslında sizin kontrolsüz attıklarınızla, yukarıda belirtilen SPAM maillerin hiç bir farkı yok.

Sizin yolladığınız mail de o arkadaştan bu arkadaşta gezinerek, en sonunda "To" kısmında 100 kadar arkadaşın adını içererek, bu adresleri toplayan birinin eline geçebilir.

Sonuç?

Bu kişiler benim mail adresimi nereden buluyor?" dediğiniz olmadı mı hiç?

Peki, bundan kurtulmanın bir yolu yok mu?

Var. Aslında bu iğrenç durumdan kurtulmanın, çok kolay, çok kısa ve çok da zahmetsiz bir yolu var.

Birden çok kişiye mail atıyorsanız, MAIL ATTIĞINIZ KİŞİLERİN ADRESİNİ "BCC" (gizli) KISMINA YAZMAK.

BCC (gizli) nedir?

BCC(gizli), "Blind Carbon Copy".

(Akabinde CC: Carbon Copy).

BCC'nin "CC"den ve "To"dan farkı:

BCC'ye yazılan adreslerin KİMSE TARAFINDAN GÖRÜLEMESİDİR.

Yani birden fazla kişiye yolladığımız maillerde, ARKADASLARINIZIN ADRESLERİNİ BCC'YE YAZMAK BU SORUN İÇİN KESİN ÇÖZÜMDÜR.

Bununla birlikte "forward" ettiğiniz maillerin başındaki "---Original Message---"kısımını da silerseniz, hem yollanan maillerin içeriği 10'larca gereksiz satırdan kurtulacak ve böylece okunması kolaylaşacak, hem de mail adresi hırsızlarının işi zorlaşacaktır.

Görüldüğü gibi kolay olan bu özümün tek zor yanı, onu akıl etmek.

Gerçekten böyle bir Spam Mail Ticareti'nden habersiz arkadaşlarınızın böyle bir şey düşünmesine pek imkan yok.

Öyleyse bu bilgiyi onlarla paylaşarak hem onları, hem de kendi mail adreslerimizi kurtarmalıyız. (Tabii ki BCC ile göndererek)

Bu mail ticaretinin boyutları hakkında fikir vermesi için sunu da belirteyim ki, duyduğuma göre Amazon.com da kendisine üye olan kullanıcıların bilgilerinin Amazon.com'un malı olduğunu ve onları istediği gibi pazarlayabileceğini iddia etmeye başladı.

Varın gerisini siz düşünün...

Unutmayın, siz de Internet zincirinin bir halkası ve bu zincirin daha kaliteli olması için üzerinize düşen görevi yapın.

Bu maili de arkadaşlarınızla paylaşırken lütfen BCC olarak gönderin.

Not: Size gönderdiğim her maili başka arkadaşlarınıza yollarken lütfen adresim başkalarında görülmeyecek şekilde gönderin.

"HTTP://..." VE "HTTPS://..." ARASINDAKİ FARK

Adresi, http:// ile başlayan sitelerde dolduracağınız formlar başkaları tarafından da görülebilir. Bu nedenle sakın kredi kartı vb bilgilerinizi bu tür site formlarına yazmayın.

https:// ile başlayan siteler ise emniyetli olup başkaları tarafından görülemez.

Bunu şu şekilde de görebiliriz örneğin bir alışveriş sitesinde alışveriş yaptınız ve ödeme bölümüne geldiniz pencerenin sağ alt kenarında asma kilit şeklinde bir ikon görürsünüz bu ikon bu sayfanın güvenli olduğu anlamına gelmektedir aynı zamanda adres çubuğuna baktığınızda da https:// i görürsünüz dolayısıyla aynı ikonu http:// de göremezsiniz bu durumda bilgilerinizi girmeyin güvenli değildir

Https, secure http anlamında geliyor yani, yani SSL ile şifrelenmiş sayfalardır.

NOT: Denemek isterseniz, www.garanti.com.tr ye girin oradaki internet şubesine tıklayın, açılan penceredeki adresin <https://sube.garanti.com.tr/isube/login> olduğunu göreceksiniz.

İNTERNET

İnternette son zamanlarda Microsoft'un para ödülü dağıttığına dair zincir mail gönderme olayıyla ilgili Microsoft'tan gelen cevap aşağıdadır.

Lütfen bilgi amaçlı çevrenizdekilere gönderin.

Bu türde mail adresi toplamaya çalışan kişilerin başlattığı zincir maillere eşlik etmek bu dolandırıcıların ekmeğine yağ sürmekten başka bir işe yaramıyor malesef:(

İlgili mesajın doğruluk payı yoktur. Microsoft Corporation gönderdiğiniz e-postada iddia edilen bir çalışma içerisinde kesinlikle değildir. Bu mesajlar "Yemleme" (Phishing) olarak adlandırılır. Yemleme (Phishing) terimi, Bilişim Sözlüğü 2005'te (Bülent Sankur, Pusula Yayıncılık), "Yasal bir

kuruluş görüntüsü altında kullanıcılara sahte elektronik mesajlar yollayıp, daha sonra çalıntı kimlik olarak kullanma amacıyla kişisel özel bilgileri toplama." olarak tanımlanmaktadır. Microsoft, yemleme ile küresel mücadele girişiminde tüketicileri eğitmek, suçluların yasal takibini sağlamak ve yemleme tehdidine karşı teknolojiler geliştirebilmek için yasal merciler, çok sayıda sektör ve hükümetle bir arada çalışmaktadır.

Aşağıda belirtilen e-posta yasal kurum ve kuruluş görüntüsü altında geliyor gibi gözükerek mümkün olduğunca fazla e-posta adresine dağıtımın sağlanmasına ve bu yolla toplanan kişisel kimlik bilgilerinizden ana dağıtıcının kötü niyetle çıkar sağlamaya çalıştığı sahte zincir e-postalara bir örnektir.

Bu tür sahte e-postalar bir fırsattan mümkün olduğunca fazla yakınınızı faydalandırmaya yönelik insani içgüdünüzden faydalanıp sosyal ağları kullanarak mümkün olduğunca fazla e-postaya ulaşmaya çalışırlar. Bu yolla toplanan e-postalar yığın e-posta (SPAM) göndermekte kullanılabileceği gibi kişisel bilgilerinizden biri olan e-postanızın farkında olmadan kötü niyetli kişilerin eline geçmesine neden olabilir.

Sizin bu konuda yapabileceğiniz:

* **Zincir e-postaları iletmeğin.** E-posta adresinizin kimler tarafından görüleceğini denetleyemeyeceğiniz gibi, asılsız haberlerin veya virüslerin yayılmasına katkıda bulunabilirsiniz. Ayrıca, istenmeyen posta gönderenlerin zincir e-postalar başlatarak e-posta adreslerini toplamaya çalıştıklarını bildiren raporlar bulunmaktadır. Bir iletinin asılsız olup olmadığından emin değilseniz, <http://hoaxbusters.ciac.org/> gibi bir siteden yararlanabilirsiniz.

* İnternet güvenliği konusunda eğitim ve bilinçlenmenin önemine inanan Microsoft, kullanıcılarını bu konu hakkında web siteleri üzerinden sürekli bilgilendirmeyi amaçlıyor. Bilgi için <http://www.microsoft.com/turkiye/athome/security/default.aspx> veya <http://www.microsoft.com/turkiye/guvenlik/default.aspx> sayfalarına göz atabilirsiniz.

* Yığın e-posta (Spam) ve Yemleme yöntemiyle dolandırıcılıklarda (phishing) e-posta kimlik tespitinin önemine inanan Microsoft, bu doğrultuda sektör liderleri ve bağımsız kuruluşlar ile işbirliğine gidiyor. Daha fazla bilgi için: <http://www.microsoft.com/mscorp/safety/default.aspx> ve http://www.truste.org/about/sender_id_industry_letter.php

* **Yazım ve gramer yanlışları ile biraz değiştirilmiş bir Web adresi:** Aldatıcı yazım değişikliği yalnızca dikkatlice bakılarak görülebilir. Örneğin, www.microsoft.com şu şekillerde görünebilir: www.micosoft.com, www.mircosoft.com, www.microsoft-tr.com veya www.microsoft.com.

* **Okuduklarınız gerçek olamayacak kadar iyi şeyler vaat ediyorsa, büyük olasılıkla gerçek değildir.**

* **Uyarıcı iletiler:** Suçlular, düşünmeden yanıt vermeniz için bir acil durum hissi oluşturmaya çalışır.

* **E-posta veya anlık ileti adresinizi paylaşırken dikkatli olun:** Birincil e-posta adresinizi yalnızca tanıdığınız kişilere verin. E-posta adresinizi büyük İnternet dizinlerinde ve iş bulmaya yönelik Web sitelerinde listelemekten kaçının. Hatta aşağıda açıklandığı şekilde gizlemeden, Web sitenizde bile yayımlamayın.

* **Yalnızca Web işlemleri için kullanmak üzere bir e-posta adresi oluşturun.** Birincil e-posta adresinizi gizli tutmak için ücretsiz bir e-posta hizmeti kullanmayı düşünün. Bir hizmette çok fazla istemeyen posta almaya başladığınızda, bırakın ve yeni bir hizmete geçin.

* **Çözülmesi zor bir e-posta adresi adı oluşturun.** Harf, rakam ve diğer karakterlerden oluşan bir birleşim kullanın. Örneğin, Can2Etik9@example.com veya 0ya_K0c@example.com ("O" harfi

yerine sıfır kullanılmış). Araştırmalar, bu gibi adlar kullanan kişilerin daha az önemsiz e-posta aldığını göstermektedir.

* **E-posta adresinizi bir haber grubu, sohbet odası, bülten tahtası veya başka bir ortak Web sayfasına gönderirken gizleyin.** Örneğin, CanEtikan @ example NOKTA com. Bu şekilde, bir insan adresinizi anlayabilir ancak istenmeyen posta gönderenlerin kullandığı otomatik programlar genellikle anlayamaz.

* **Önceden işaretlenmiş onay kutularına dikkat edin.** Çevrimiçi alışveriş yaptığınızda, şirketler bazen e-posta adresinizin diğer taraflara satılmasını veya verilmesini kabul ettiğinizi belirten onay kutularını önceden işaretlenmiş olarak gösterirler. Sizinle iletişim kurulmasını istemiyorsanız onay kutusunu temizleyin.

* Banka, alışveriş, bülten gibi Web tabanlı hizmetlere kayıt olurken, farkında olmadan gizli bilgileri paylaşmayı kabul etmediğinizden emin olmak için e-posta adresinizi vermeden önce gizlilik ilkesini dikkatle okuyun. Gizlilik ilkesi, sitenin size ait bilgileri paylaşıp paylaşmayacağı veya nasıl paylaşacağı ile ilgili koşulları ve durumları açıklamalıdır. Bir Web sitesinde bir gizlilik bildiri yoksa işinizi başka bir siteyle yapmayı düşünün.

GMAİL YENİ GÜVENLİK ÖNLEMLERİ

Eğer kablosuz bağlantılardan e-mail okuyorsanız, Gmail okuma sırasında araya giren birilerinin sizinle birlikte okuyor olma olasılığı vardı.

Google yakın zamanda yeni bir güvenlik sistemi başlatarak bunu engelledi. Lütfen hesaplarınızda bu ayarı değiştirin. Belki bağlantınızı biraz yavaşlatacak---bilgisayarınızla ana hizmet sağlayıcı arasındaki bütün iletişim şifreli hale geliyor çünkü bu da her yeni e-posta vs. açtığınızda her şeyin şifrelenerek yollanması ve şifrelenerek geri gelmesi demek, sonra sizin bilgisayarınız şifreyi açmalı---ama sağladığı güvenlik açısından gerekli.

Bu ayarı açmak için: Gmail ekranının sağ üst köşesinde "Ayarlar" (settings) bağlantısı var. Buraya tıklayın, ilk açılan sayfada "Genel" tabında en sona kadar inin. "Tarayıcı bağlantısı" (browser connection) bölümünde "Her zaman https kullanılsın" (always use https) seçimini yapın ve "Değişiklikleri kaydet"e (save settings) basın. Sizin açınızdan hiç bir şey değişmeyecek.

GMAİL KULLANIYORSANIZ BU KOLAYLIK VE UYGULAMALARDAN YARARLANIN

Aşağıdaki uygulamalar, Gmail iletilerinize ilişkin sorunlarınızı en aza indirecektir:

- 1) E postalarınıza girdikten sonra sağ üstte Ayarlar sekmesini göreceksiniz. Tıklayın.
- 2) Açılan yeni sayfada, en üstte (SOLDAN SAĞA) Genel, Etiketler.. (En sağda) Labs..sekmeleri bulunur. Zaten şu anda Genel sekmesindeyiz.

Genel sekmesinde, (en üstte) DİL ayarları yer alıyor. Gmail gösterim diliniz Türkçe doğal olarak.

Bunun bir altında "İleti çevirisini etkinleştir" kutusunu işaretlerseniz. sistem yabancı dilde gelen bir iletiyi örneğin "bu ileti ibrance yazılmış" şeklinde tanımlar ve dilerseniz Türkçe'ye çevirir. DİL ayarlarının 5 altında Otomatik İlerle ayarlarını kendinize göre özelleştirin.

- 3) Otomatik İlerlemenin bir altında Varsayılan Metin Stili ayarlarını özelleştirerek, GÖNDERECEĞİNİZ İLETİDEKİ YAZINIZIN RENGİNİ, BOYUTUNU BELİRLEYİN.

(Sağdan ikinci T'yi tıklarsanız renk paleti çıkar. Bundan böyle yazacağınız metin bu paletten seçeceğimiz renkte olur. Sağdan 3. T'yi tıklarsanız yazınızı 4-5 beden kadar büyültebilirsiniz).

- 4) Biraz daha alta inince Göndermeyi Geri Al ayarlarını görürsünüz. Oradaki kutucuğu işaretleyin, iptal etme süresini örneğin 30 saniyeye yükseltin. Bunu yaparsanız, iletiniz gönderildi uyarısını gördükten sonraki 30 saniye içinde iletinizi geri alabilirsiniz.

5) Daha da alta indiğinizde İMZA ayarlarında göreceğiniz beyaz pencere içine adınızı soyadınızı, iletişim bilgilerinizi, dilediğiniz web bağlantısını, dilediğiniz resmi yükleyebilirsiniz. Yüklediniz diyelim. Artık eposta göndermek için açtığınız her boş sayfanın altında ya da üstünde bu yazılı ya da görsel düzenlemeniz sabit bir şablon olarak yer alacak.

Diğer uygulamalara da göz atın. Örneğin, Ayarlar - Temalar'dan giriş yapıp, şu anda bu satırları okumakta olduğunuz sayfaya yepyeni bir görünüm verebilirsiniz. Yaptığınız değişiklikleri kaydetmek için, sayfanın en altındaki Değişiklikleri kaydet butonuna tıklamayı unutmayın.

GELELİM SÜPER UYGULAMALARA

Gmail bir süredir, deneme aşamasında kimi uygulamalara kalkıştı. Harika uygulamalar var.

Yukarıda (1) 'de sözünü ettiğimiz Labs sekmesini tıklayın. (Neler var neler...)

Okuyun, hangisi hoşunuza gidiyorsa etkinleştirin.

Labs 'daki belki de en güzel uygulama GELEN KUTUSUNU ÖN İZLEME. Bu özelliği etkinleştirdiğiniz zaman ne oluyor biliyor musunuz? (Gelen, giden, çöp kutusu...

Hangi sayfada olursanız olun...)

FAREYİ HERHANGİ BİR İLETİNİN ÜSTÜNE GETİRİN, BİR KEZ SAĞ TIKLAYIP BIRAKIN.

Yeni bir pencere açılır ve bu pencere içinde o iletinin tamamını görebilirsiniz.

Pencerenin sağındaki sürgüyü yukarı aşağı hareket ettirmeyi unutmayın.

Fareyi bir kez daha sağ tıklarsanız o pencere kapanır.

Labs ayarlarının hemen hepsi çok yararlı. Okuyun, beğendiklerinizi uygulayın. Her değişiklikten sonra sayfanın en altına inip değişiklikleri kaydetmeyi unutmayın.

YOU TUBE

Hala youtube'a giremiyorsanız, www.vtunnel.com deyin, çıkan pencerenin içine örnekteki gibi www.youtube.com deyince oradasınız. Kolay gelsin.

Not: 1-2 reklam penceresi açılıyor, artık onları kapatırsınız...

YOU TUBE'A GİRİŞ ENGELİNİ KALDIRIN

Genelde TT, www.youtube.com adresine girişi kaldırıyor, ancak IP ile girerseniz sorun olmayacaktır. <http://208.65.153.253> veya 243'ü deneyin. Aslında dikkat etmişsinizdir, genelde Türkiye'de alınan bilgisayarlara, işletim sistemi, Türkiye'nin IP numarası ile yükleniyor, Dolayısıyla Türkiye'ye özgü TT'nin yasaklarını aşmak için, bu tür yasakları hiç uygulamayan ülkelere bir olan Arjantin gibi davranmak. Bunun için Start'dan Settings'den Network'den sağ klik ile properties'den TCP/IP'den DSN için [4.2.2.1](#) veya [4.2.2.6](#) arasında bir rakam yazın sonra restart yapın. Kolay gelsin.

FACEBOOK KULLANMA KILAVUZU!

Facebook, bugünlerde Türkiye'de de oldukça popüler. Peki, siz bu siteyi ne kadar tanıyorsunuz? İşte dikkat edilmesi gereken noktalar

2006'da kurulan sosyalleşme ağı Facebook, bugünlerde Türkiye'de de oldukça popüler. Evde, işyerinde, okulda çok sayıda insan önemli bir zamanını Facebook 'ta profil güncelleyerek, sağa sola pençe atarak geçiriyor. Ancak bazı noktalara dikkat edilmezse Facebook ileride canınızı sıkabilir.

Şunu unutmayın, patron için Facebook 'tan daha mükemmel bir radar olamaz. Dünyada Facebook'taki eylemleri yüzünden işinden olan insanlar var; birçok işyeri, okul ve kuruluşta öğrencilerinin, çalışanlarının veya üyelerinin Facebook'a girmesini yasakladı.

Facebook üyesi binlerce kişi de 'privacy-gizlilik' seçeneğini topyekün göz ardı ettikleri için sıkıntılı anlar yaşadı, başlarını belaya bile soktu... İş aramak gibi profesyonel amaçlarla da kullanılan Facebook, saf anlamda sosyalleşmeyi sağlayan son yılların en önemli internet araçlarından biri. Ancak Facebook kullanmaya yeni başlayanların, yabancıların kendilerine ait bilgileri ne ölçüde görebileceklerini tayin eden gizlilik ayarlarına önemsemeden bodoslama dalması rahatsız edici sonuçlara neden oluyor.

İlişki düzeyini belirleyin:

Bir kişiyi tanıyıp tanımadığınızı tayin eden 3 pozisyon var. Facebook'a girdiğinizde size göre herkes yabancıdır; 'network' yani ağ, bir bölge, yer, okul veya şirket sakinlerinin oluşturduğu gruptur. Arkadaşlarınızsa karşılıklı olarak birbirinizi tanıdığınızı onayladığınız kişilerdir. Facebook'ta profilinize arkadaşlarınız gibi erişebilecek 'o benim 'arkadaşımsım' ama arkadaşım değil' seçeneği yok.

Gizlilik ayarlarını değiştirin:

'Privacy' birçoğunun Facebook kariyerine başladığında umursamadığı bir seçenektir. Ancak başlangıç ayarlarına göre ağınızda (network) olan herkes, size ait olan her şeyi görebilir. Türkiye'den yola çıkalım; Türk kullanıcıların büyük çoğunluğunun 'kafadan' Türkiye ağına üye olduğunu düşünürsek, bu ağdaki herkes, size ait olanları arkadaşlarınız kadar görebilir. Bir ağın mensubu değilseniz, bilgilerinizi sadece arkadaşlarınız görebilir. Ama ben mesela Türkiye ağına üyeyim, o halde yapmam gereken Privacy başlığı altındaki Profile'e girip, çıkan ekranda 'profile: only my friends-yalnızca arkadaşlarım' şikkını seçmektir. Bu ekrandan e-posta adresinizi yalnızca arkadaşlarınızın görebileceği şekilde düzenlemeniz hatta 'Profile' başlığı altındaki birçok maddeyi arkadaşlarınıza özel olacak şekilde ayarlamanız menfaatiniz icabınadır.

Facebook'da geçirdiğiniz zamanı kimse bilmesin:

'Privacy' başlığı altındaki 'Newsfeed and mini feed'e mutlaka uğrayın çünkü bu seçeneğin başlangıç ayarları, sizin Facebook'ta yaptığınız her eylemi yayımlıyor. Bu kadar küresel olmaya, Facebook başında sabahladığınızı başkalarının bilmesine gerek yok. Bu sosyalleşme ortamının, yaptığınız her şeyi herkesin görebileceği seyir defteri diye tanımlanabilecek 'mini feed' adında bir özelliği var. Yani sizin mesai saatinizde Facebook'ta ne zaman, ne kadar zaman geçirdiğiniz tespit edilebilir. Şimdilik bizim buralarda tutanak tutacak siber işyeri polisleri yok gibi, ancak yine de temkinli olmakta fayda var. Bu yüzden en azından işteyken önce 'privacy', ardından 'news feed and mini feed'e girerek 'show times in my mini feed' seçeneğini iptal edip yaptığınız eylemlerin zamanının görünmesini engelleyin.

Arkadaşlarınız için gizlilik:

Başlangıç ayarlarında herkes arkadaşlarınızın listesini görebilir. Bu durum 'Poke, Message and Friend Request' ayarları kısmında 'Friends-arkadaşlar' seçeneğinden vazgeçerek ortadan kaldırılabilir.

Bir profesyonel, bir de kişisel profiliniz olsun:

Facebook arkadaşlarınızla şakalaşıp eğlenebileceğiniz bir ortam olduğu kadar, profesyonel/mesleki amaçlara da hizmet edebilir. Her ne kadar Facebook kurallarına aykırı olsa da iki profiliniz olsun, profesyonel profilde tam ad, mesleki durum, eğitim ve yalnızca sektörel bağlantılar olsun. Bu profil altında iş ve okul ağlarınıza takılın. Sulu değil profesyonel bir fotonuzu ekleyin ya da hiç eklemeyin. Kişisel ve özel profilinizdeyse isim, takma isim kullanabilirsiniz; soyadıysa gerek yok ya da tek bir harfle ifade edin. Bu profille okul ve işyeri, meslek ağlarına bağlanmayın. Mesleki deneyiminizi paylaşmayın. İş e-posta adresinizi kullanmayın. Ve istediğiniz her şeyi yapın. Ancak iş ve özel arkadaşlarınızı birbirine karıştırmayın.

Herkesle arkadaş olmayın:

Şu kısacık Facebook kariyerimde en çok dikkatimi çeken şey, birçok insanın bir zombi açlığıyla arkadaş listelerini şişirme çabası oldu. Arkadaşlığa onay verdiğiniz kişilerin sizin arkadaşlarınızın bilgilerine erişebileceğini unutmayın.

Kimlik hırsızlığı:

Hakkınızdaki bilgileri kamulaştırmanın, kaba kimlik bilgilerinizin başkaları tarafından kullanılabilmesi riskini doğuruyor ki bu bir başkasının 'sizin adınıza' başka bir sosyalleşme ortamında faaliyet göstermesi riskini doğuruyor.

Facebook gizlilik politikası:

Facebook ile yaptığınız anlaşma gereği, bu oluşum size ait bilgileri diğer şirketlerle paylaşabilir ya da satabilir, bunu unutmayın.

Paranoyakların dikkat etmesi gereken 5 nokta

- Facebook'ta size yönelik 5 erişim seviyesi bulunuyor; arkadaş, sınırlı, ağ, yabancı veya bloke...
- Gizlilik ayarları oldukça karmaşık; arkadaşlarınız dışında rahatsız edilmek istemiyorsanız hiçbir ağa üye olmayın.
- Duvarlara yazmak yerine özel mesaj gönderin. En kibar ifadesiyle duvar yazıları ileride size karşı delil olarak kullanılabilir.
- Geçirdiğiniz zamanı ve hatta olduğunuzu kimse bilmesin...
- Görülebilir seyir defterinize (mini feed) ince ayar çekin.

FACEBOOK BAŞINIZA NASIL BELA OLUR?

İnternet kullanıcılarının yeni eğlencesi Facebook'un ileride sizlere nasıl bir sorun çıkarabileceğini merak ediyorsanız bu yazıyı sabırla okumanız gerekiyor.

Dünyanın en zengin insanı ve Microsoft'un sahibi Bill Gates 2006 yılı Ocak ayında Türkiye'ye geldiğinde bir gazeteci kendisine, "Siz Microsoft olarak CIA'ye bilgi veriyor musunuz?" diye sormuştu. Bu şok soru üzerine salonda kısa bir sessizlik oldu ve herkes verilecek cevaba odaklandı. Bill Gates'in cevabı ise sadece gülmek oldu. Herkes bu tebessümle cevabını (Aslında acı bir şekilde) almıştı.

Kısacası 10 bilgisayarın 8'inde Windows var. CIA bu yolla dünyadaki bilgisayarların büyük bölümünün içindeki bilgileri tarayabiliyor.

Kaldı ki yapmaları değil, yapmamaları anormal olurdu. Bilgiyi kontrol eden, dünyayı kontrol eder. Durum bu kadar net...

Önce Facebook hakkında malumatı olmayanlar için kısa bir bilgi verelim.

"ZEDE" UYARISI

'Facebook'zedeler başladı mı?

Birkaç çeşit zede var. Birisi kendi adına başkaları tarafından adres alınanlar. Böyle bir duruma karşı yapabilecek tek bir şey var, o da kullanmasanız bile Facebook'a üye olmanız, kendi isim hakkınızı almanız. Artık, başkaları isminizi kullansa bile gerçeği de orada durmuş olur.

Başka zedeler?

Fotoğrafı kullanılanlar var. Facebook'a konulan resimlerin üzerinde oynamak mümkün. Ya da o resimleri başka ilişkilerin içine yerleştirmek... Bu durumlarda yapacak hiçbir şey yok. Ne mahkemeye gidebilirsiniz ne de o resimleri yok edebilirsiniz. Resimlerinizi her türlü kişi tarafından kopyalanıp kullanılabilceğini düşünerek seçin.

Kendi sayfanızı kapatsanız?

Her zaman böyle bir hakkınız var, ama kendiniz Facebook'tan çıksanız bile başkasının albümündeki fotoğraflarınızı silemezsiniz. Bu tamamen o kişiye kalmış.

Aslında, kötülük yapmak isteyenler için internet inanılmaz güzel bir mecra. Kadınlar, çocuklar, erkekler... İsteyen herkes için kötülük üretilebilir.

Sanki "Facebook'a girmeyin" der gibisiniz, ama galiba siz de Facebook'tasınız?

'Facebook'a girmeyin' demiyorum. Ama riskleri bilin ve bu riskleri tolere edebiliyorsanız, taşıyabiliyorsanız girin. Orada karşılaşabileceğinizi bilin. Fotoğraflarınızı ona göre koyun.

Facebook'taki konumunuzu belirleyin. Ama yok, ben bu riskleri tolere edemem ve riske de açığım diyorsanız o zaman meraklarınızı yenmenizi öneririm.

GİZLİ SERVİSLER YILLARDIR BU SİTEYİ BEKLİYORDU

Sayfanızdaki kişisel bilgiler istihbarat örgütlerinden dolandırıcılara kadar herkesin ilgisini çekiyor

Fenomen arkadaşlık sitesi facebook, TÜBİTAK'ın bile gündeminde! Site hakkında araştırma yapan Emre Mineoğlu, sonuçları **TÜBİTAK'ın Bilim ve Teknik dergisinde** anlattı:

BAŞKASI SÖYLESE PARANOYA NEDENİ:

İstihbarat örgütlerinde size ait bir dosyanın bulunduğunu söylemiş olsalardı... Ve o dosyada birçok resminizle beraber hangi okullara gittiğiniz, hangi işlerde çalıştığınız ve çalışmakta olduğunuz, kimlerle arkadaşlık ettiğiniz, nerelere gittiğiniz, resimlerle belgelenmiş olsaydı... Panikle ne yapacağınızı şaşıracağınıza kuşku yok. Ancak şu anda internetin sunduğu nimetlerin sonuncusu olan

'[facebook.com](https://www.facebook.com)' adlı sitede, kendi rızasıyla yapan yaklaşık 48 milyon kişi var.

1 MİLYON TÜRK KULLANICI VAR:

facebook bize gösteriyor ki; toplumsal anlamda aidiyet ve gizlilik olguları yeniden tanımlanıyor. İnternette yaşanan hızlı gelişmeler, toplumsal değişim ve dönüşümün gelecekte nasıl yaşanacağı hakkında ipuçları verir nitelikte. Facebook, aynı zamanda sosyal bilimciler için de devasa bir laboratuvar. 1 milyon Türk kullanıcı sayısı ile ülkemizde de çok ciddi bir kullanıcı potansiyeli oluşturuyor.

Dikkat! Arkadaşınızı da yakmayın!

TÜRKİYE Bilişim Derneği (TBD) Yönetim Kurulu Üyesi avukat **Mehmet Ali Köksal**, Bilim ve Teknik dergisinin yayımladığı haber sonrası merak edilen konuları aydınlattı:

BİR ANDA SORGUYA: İnsan ilişkilerinde kimin kiminle nereden tanışık olduğu istihbarat birimlerinin en çok merak ettiği konulardan. Kullanıcılar, facebook sayesinde bu ilişkileri herkese açıyor. Yıllardır görüşemediğimiz arkadaşlarımızı bu sistem sayesinde bulmak güzel. Fakat o kişinin hatası ya da sevabı yüzünden sorgulanmak, ilginiz olmayan olaylara resmi makamlar ya da basın karşısında adınızın karışması güzel olmasa gerek.

TİCARİ BİLGİLER, BÜYÜK ŞİRKETLERDE: Bu bilgilerin pazarlayacağından bahsediliyor. Verilen bilgiler kullanıcıya reklam olarak dönecek.

KOŞULLARINI KABUL EDİYORSUNUZ: Maalesef tüm uyarılara rağmen TBMM'den kişisel bilgilerin korunması ve gizliliği konusunda beklenen tasarı çalışması tamamlanıp yasalaşmadı. Ayrıca hâlâ Türk Ceza Kanunu'nun 135'inci maddesinde kişisel verilerin kaydedilmesine ilişkin bir düzenleme var. Ancak bu düzenleme yeterli değil. facebook olayına da uygulanması mümkün değil. Çünkü, siteye girebilmek için facebook'un anlaşmasını kabul etmeniz gerekiyor.

Kredi kartı numaranızı küçük hileyle kapabilirler

BİLİŞİM suçları konusunda çalışmalar yapan Başkent Üniversitesi Öğretim Görevlisi Çığır İlbaş, facebook'un nasıl güvenli kullanılacağını özetledi:

GÜVENLİK ayarlarının (privacy) kullanıcı tarafından değiştirilmemesi durumunda, her türlü bilginizi başkaları görüyor. Bilgiler arasında e- posta, işyeri bilgileri, doğum tarihi, politik görüş ve kadınların kızlık soyadı da bulunuyor.

AYARLARI gizliliği yapılandırılmış olsa da, phishing (sahte e-postalarla kredi kartı numarası sorarak dolandırma yöntemi) saldırıları olabilir...

KULLANICI hesabıyla ilgili bildirimler e-posta'yla yapılıyor. facebook'un ana sayfasının kopyasının yapılması yöntemiyle e-postadan açılan linkle girilen kullanıcı adı ve şifre bilgileri 3'üncü şahısların eline geçebiliyor. Linkler yerine her zaman ana sayfadan giriş yapmayı tercih edin.

Özel mesaj atmayı tercih edin

Güvenlik için mutlaka yapmanız gerekenler şöyle:

GÜVENLİK ayarlarını kimsenin göremeyeceği şekilde yapın.

DUVAR yazıları yerine özel mesajlar gönderin.

GÜVENLİK ayarları doğru yapılandırılmış olsa da kişisel kritik bilgilerin sayfaya eklenmemesine dikkat edin.

MİNİ feed ve news feed'te, bilgi ve durum değişikliğinin görüntülenmemesi için gerekli ayarları yapın.

BAŞKALARININ sizin ne kadar facebook'u kullandığınızı görmesini istemiyorsanız, mutlaka 'News feed and mini feed'e girip 'show times in my mini feed' seçeneğini iptal edin.

FACEBOOK NEDİR?

Facebook, üyelerin fotoğraflarının ve şahsi bilgilerinin yer aldığı bir arkadaşlık ve sosyalleşme sitesi. Birbirini tanıyan kişiler burada "arkadaş" olabiliyor. Sitenin birçok kişide "bağımlılık"/böbürlenme yaratmasının nedeni ise statü ihtiyacı olarak açıklanıyor. Uzmanlar, arkadaş sahibi olmanın 21'inci yüzyılın statü sembolü haline geldiğini, Facebook'un da bunu bir çeşit sağladığını söylüyorlar.

Yılsonunda 60 milyon üyeye ulaşması beklenen Facebook daha şimdiden dünyanın en büyük sözde arkadaşlık (fotoğraf ve haber) sitesi olma yolunda. Her ay 4 milyon üye siteye ekleniyor. Ayda 600 milyondan fazla arama yapılıyor. Toplam 30 milyar sayfaya bakılıyor. Günde 9 milyon fotoğraf ekleniyor. Siteye daha şimdiden 1,8 milyar fotoğraf eklendi. Üstelik kısa sürede dünyanın en çok (ziyaret) edilen 7'nci sitesi haline geldi. Facebook'ta 500 bini aşkın grup bulunuyor. Facebook'un en büyük kullanıcı grubu 17-25 yaş arası kızlar (yüzde 69). Üyeleri hakkında her gün 300 milyon bilgi notu güncelleyen Facebook, dünyanın en büyük kişisel haber sitesi.

Facebook, Artık sanki 'Sexbook' gibi olmuş!

Milliyet gazetesi konuyla ilgili bir haberinde; "Peki bu 'sevgi yumağının' altında yatan şey, sadece vefa ve dostluk duyguları mı?

Hayır. Facebook'un en büyük vaatlerinden biri de seks. Hem bir olasılık olarak hem de düpedüz... Grup seks partilerinden, sapkın fantezilere sizin için facebook'un karanlık dehlizlerinde casusluk yaptık! Facebook çapkınlarının izini sürmeye başladık. Ve tam anlamıyla bir şok yaşadık. Şok yaşadık çünkü biz safça, buranın bir sosyalleşme ortamı, bir sevgi yumağı olduğunu düşünüyorduk. Hiç de öyle değilmiş: Meğer Facebook, 'Sexbook' olmuş! Facebook'ta tanışalım, messenger'de kaynaşalım, sonra telefonlarımızı alalım ve buluşalım" şeklinde başlayıp ilerliyor işler..." değerlendirmesine yer vermiş.

Evlilik sonrası edindikleri soyadları nedeniyle Facebook üzerinden eski arkadaşlarına ulaşamayan kadınlar, bu durumun önüne geçmek için kullanıcı bilgilerini güncelleyerek kızlık soyadlarını girmeye başlamış. Bunun ne tür sakıncalar doğurduğu da hemen anlaşılmış. Her konuda olduğu gibi evli kadınlar Facebook'un ezilen kanadında çoktan yerlerini almışlar.

Giderek artan uyarılar...

İngiliz askeri yetkilileri, kişisel bilgilerini Facebook'a koymamaları konusunda tüm orduya bir uyarıda bulundu. O kadar ki, Kraliyet Askerleri'ne bağlı 888 askerin isminin Facebook'ta bulunması, kişisel bilgilerin terör örgütlerinin eline geçebileceği endişesini doğurmuş.

Uyarıda, "Facebook, MySpace ve Friends ReUnited" adlı siteleri kullanan askerlerin risk altında olabilecekleri kaydedilmiş.

Facebook, 6 Kasım'da yayınladığı bir ilanla 50 milyondan fazla üyesinin özel bilgilerini para karşılığı reklâm şirketleriyle paylaşabileceğini duyurdu. Özel hayatın korunması ile ilgili tartışmalara yol açan Facebook'un bu kararı, ABD ve Avrupa ülkelerinde tartışmalara yol açtı. Fransa'da Facebook aleyhine soruşturma açılması bekleniyor.

Yine İngiltere'de bir hükümet araştırmasında, İngiltere'de bu sitelerin üyesi olan 10.8 milyon kişiden dörtte birinin 'profillerinde' doğum tarihleri veya iletişim adresleri gibi önemli bilgilerini açıkladıkları, girilen bilgilerin, suç işlemek amacıyla kullanılmaya oldukça elverişli olduğu ortaya çıktı.

Her bilgi gerektiğinde değerlidir...

Türkiye'de de son dönemde büyük ilgi çeken site, üyelerinin cinsiyeti, yaşı, cinsel tercihi, siyasi ve dinî görüşü, eğitim durumu ve çalıştığı işyerleri başta olmak üzere çok sayıda bilgiyi kaydediyor.

Facebook'a üye olan internet kullanıcılarının bu bilgileri vermeme hakkı bulunsa da, üyelerin büyük çoğunluğu özel hayatına ilişkin birçok bilgiyi yakın arkadaşlarıyla paylaşmak amacıyla profiline koyuyor, nedense...

Gelelim konunun püf noktasına.

Geçtiğimiz günlerde Zaman'da bir haber vardı. Oyakbank'ın 2,7 milyar dolara Hollandalı ING'ye satılması ilginç bir tartışma başlatmış. Askerlere ait bilgilerin de bu satışla el değiştirmesi sıkıntı oluşturmuş. Yani siz özel bilgilerinizi aslında kime vermişsiniz, bu satışla kimlerin eline geçecek meselesi.

Yukarıda da aktardığımız gibi, sanal arkadaşlık sitesi Facebook, üyelerine ait kişisel bilgileri reklâm şirketlerine satacağını çoktan açıkladı bile. E, ne demiş atalarımız; Kendi düşen ağlamaz.

Bu tür büyük iletişim organizasyonlarını geyik olsun diye el altından boşuna desteklemiyor ülkeler. Gizli servis elemanları artık oturdukları yerden kalkmadan, kahvelerini içerek seyrediyorlar bizzat kendilerini fişleyen insanları. Daha şimdiden 60 Milyon kişi gönüllü olarak kendisini bu yolla ihbar etmiş oluyor. Hele bu bilgiler art niyetli insanların eline geçmişse, her biri açık birer hedef haline gelmiş oluyor.

Tüm dünyada büyük bir hızla büyüyen Facebook, Türkiye'de adeta çılgınlığa döndü. Sadece ülkemizden kullanıcı sayısı 1 milyona ulaştı. Facebook yetkilileri, Türkiye'nin en aktif ülkelerin başında geldiğini açıklıyorlar. Türkiye'de en çok ziyaret edilen ikinci site haline gelen Facebook'a 3 hafta içinde 500 bin kişi üye olmuş.

Öneriler...

Biliyorsunuz; Size gelen e-mailleri veya cep mesajlarını silseniz bile, sadece sizin ekranınızdan silinmiş oluyor. Cep hizmetini hangi GSM operatöründen, e-mail veya msn hesabınızı hangi uzantılı adresten almışsanız, yazdığınız çizdiğiniz her şey bu hizmeti aldığınız kurumlarda birer data (veri) olarak kayıtlı kalıyor. Yani sizin bu bilgileri silmiş olmanız ve ulaşamamanız, başkalarının ulaşamaması anlamına gelmiyor. Gerektiğinde hepsinin önünüze konulması an meselesi. Hrant Dink'le ilgili klibi YouTube' a atan şahsı nasıl da elle koymuş gibi buldular, aynen öyle.

Önerilerimize gelince...

Facebook denen bu sitede ve benzerlerinde politik görüş veya hissiyatlarınızı kesinlikle paylaşmayınız. Her türlü sitenin ardında konuşlanan gizli eller, sizin her türlü eğilimlerinizi, arkadaş, akraba bağlantılarınızı, resim ve videolarınızı, neye kızıp neye kızmadığınızı, okulunuzu,

şakalarınızı, size takılan lakapları, sosyal çevrenizi, zaaflarınızı, ömrünüzün hangi döneminde vaktinizi ne zaman nerde geçirdiğinizi, kısacası her şeyinizi öğrenmiş oluyorlar. Bir gizli servis elemanının sizin hakkınızda yıllarca çalışarak elde edemeyeceği bilgileri bu yolla kendi elinizle sunmuş oluyorsunuz.

Kredi Kartlarıyla ilgili her türlü işleminiz ABD merkezli uluslar arası veri bankası aracılığıyla zaten kayıt altında tutuluyor. Hesap hareketliliğiniz, bütçesiz, çapınız, ev ve işyeri adresi gibi bilgileriniz zaten veri bankasında bulunuyor. Bunlara bir de kendi elinizle arkadaş, dost, çevre, etnik durum, köken, dini-politik inançlarınız, belli konulardaki düşüncelerinizi girdiğinizde, gönüllü olarak kendinizi bir bakıma ihbar etmiş oluyorsunuz.

Diyeceksiniz ki, zaten her şey ortada değil mi? İyi ortada da, bırakın herkes işini yaparken biraz çalışsın, zorlansın. Böyle keklik gibi ortaya çıkmak ve avlanmak da biraz racona ters olmuyor mu?

Baksanıza, Türkiye kendi başına belâ olan terörle mücadele konusunda gerekli olan istihbarat konusunda bile ABD'den yardım istemek zorunda kaldı. ABD nereden temin ediyor bu bilgileri. Önümüze sunduğu iletişim telekomünikasyon / uydu imkânlarıyla ve bunları kontrol ederek.

Bu yazının yazılma amacı şudur; Eğer hakkımızda illâ ki birilerinin bilgi sahibi olması gerekiyorsa, kendi devletimiz olsun. Bir ülkenin kendi vatandaşları hakkında başka ülkelerden istihbarat desteği alması ve hele vatandaşların da bu bilgileri birer keklik gibi kendi elleriyle girerek başkalarına vermesi biraz tuhaf kaçıyor ve gurura dokunuyor.

Bilmem anlatabildim mi...???????

NOT: SİZE GELEN SPAM MESAJLARI, TANIDIĞINIZ BİR KISIDEN BİLE GELMİS OLSA ASLA ACMAYINIZ.

MECBUR OLMADIKCA HIÇBİR SITEYE GİRİS VE UYELİK BİLGİLERİNİZİ VE ŞİFRELERİNİZİ ASLA VERMEYİNİZ...

SİTELERİN UYELİK DAVETLERİNE FAZLA KULAK ASMAYINIZ. BU DAVETLERİ SİZİ DAVET EDENİN TEYİDİNİ ARAYIP, ALMADAN ASLA KABUL ETMEYİNİZ.

ALBENİSİ OLAN RESİM / İLAN / MUZİK GİBİ YANIP SONEN GOZ KIRPAN MESAJLARI, ANIMASYONLARI BAKMADAN KAPATINIZ.

SIZE CEVAP VERMEKTE GECİKEN, SABRİNİZİ ZORLAYAN SAYFAYI HEMEN KAPATINIZ.

KAPATMA EMRİNİZİ HEMEN YERİNE GETİRMEYEN BİLGİSAYARI ACMA / KAPAMA TUSUNDAN KAPATINIZ.

MERAK ETMEYİN BİLGİLERİNİZ KAYBOLMAZ.

İNTERNET YÖNLENDİRİLMELERİ

İnternette dolaşılırken bazı sitelerden yüklenen yönlendirici program paketleri ile telefon hatlarınız üzerinden kontrolünüz dışında uluslararası bağlantılar sağlanarak yeni internet yönlendirilmeleri yapılabilmektedir.

İnternette gezinirken (özellikle porno sitelerde), ücretsiz siteye bağlanmak için bilgisayara bir dosyanın yüklenmesi (ya da dosyanın bağlanılan siteden çalıştırılması) istenir. Tık'lanan dosya'nın bilgisayara download edilerek çalıştırılması ya da bulunduğu yerden (web sitesinden) yüklenilmesi ile mevcut internet dial-up bağlantısı kesilerek ekranda gösterilmeden Şili, Yeni Hevri vb. ülkelerin paralı hatları ile uluslararası telefon bağlantısı yaptırılmaktadır.

Böylece kullanıcı farkında olmadan internette (normal internet tarifesi ile) gezindiğini sanırken aslında uluslararası bir arama yapmaktadır. Bunu da abone yüksek telefon faturası gelince fark etmektedir.

İnternet üzerinden indirilebilen ve ücretsiz olan Anti-Dialer programları sayesinde bu tür izinsiz aramalar engellenebilir.

Ayrıca bu durumun önüne geçilebilmesi amacıyla internet bağlantıları için kullanılan telefon hatlarının uluslararası görüşmelere kapatılması da mümkündür.

Telefon hattını aldığınız Telekom Müdürlüklerine, 444 1 444 Türk Telekom Danışma Hattına KAPATMA talebinizi iletebilir, numaranız DİGİTAL ise "Telefon Kilitleme Özelliği" almak suretiyle İSTEDİĞİNİZ ARAMAYI KISITLAYABİLİRSİNİZ.

[Kaynak : www.telekom.gov.tr](http://www.telekom.gov.tr)

DİALER KORSAN PROGRAMI NASIL ENGELLENİR

Son zamanlarda DIALER meselesi oldukça can yakmaya başladı. Bilmeyenler için açıklayayım. İnternet bağlantınızı yaptığınızda, bu bağlantının kesilerek, sizden habersizce, sizi başka bir ülkedeki internet servis sağlayıcısına bağlayan korsan programlara dialer yani numara çevirici deniliyor. Peki, bu işi nasıl yapıyorlar? Siz internette gezinirken girdiğiniz bazı sitelerden size dialer programcıkları bulaşıyor. Siz farkında olmadan bir linke ya da satıra tıkladığınızda gizlice bu programlar bulaşıyor. Bu işten bu adamların karı var mı dersiniz, hem de inanılmaz bir karı var diyebilirim. Zira biz, adı sanı bile belli olmayan bu ülkelere aranma(sonlandırma) ücreti ödüyoruz. Bu ücretlerde hiç de azımsanacak ücretler değil. Zaten ülkeler arası görüşme bedelinin yüksek olmasının nedeni de bu sonlandırma bedelleridir. Kısaca bu hilebazlar bize, dolayısıyla da Türkiye'ye ciddi maddi zararlar veriyorlar.

Türk Telekom, bu işi yapan ülkelerin alan kodunu kapatıyor ama bu da belli bir safhadan sonra çözüm değil. Zira bu adamların ülke içinde ki taşeronları yarın bir gün haberleşme özgürlüğüm kısıtlanıyor gibilerinden kükreyebilir. Bu yerli komisyoncular, şu ülke ile görüşmek istiyorum ama alan kodu kapatıldı diye bizi suçlayabilir. Bu nedenle alan kodu kapatma radikal bir çözüm değil. Dolayısıyla meseleyi çözmek birazda bize düşüyor. Peki, bizler neler yapabiliriz diyorsanız?

Aşağıdakilerden birini yapmanız sizi dialer belasından koruyacaktır. Bence üçünü de yapmanızda fayda var.

1)Bu Dialer denilen korsan program size internet tarayıcınız (internet explorer) vasıtasıyla gizlice yükleniyor. Şayet siz Explorer ın "Active X" ayarlarını etkisiz (disable) hale getirirseniz. Bu ve benzeri korsan programlar gizlice yüklenemeyecektir. Peki, bunu nasıl yapabiliriz:

a)Önce internet Explorer açın

b)Menü çubuğundan "araçlar" seçeneğini tıklayın

c)En altta yer alan "internet seçenekleri" ne tıklayın

d)Yukarda ki "güvenlik" tabını basıp, aşağıda çıkan "özel düzey" seçeneğine tıklayın

e)Burada ilk satırlarda bulunan "Active X" ile ilgili tüm seçeneklere Disable olarak değiştirin.

Artık sizden habersiz, Dialer PC nize bulaşamayacaktır. Şayet internette yerel ağdan ya da ADSL ile bağlanıyorsanız dialer inse bile modeme telefon kablosu takılı olmadı için çalışmaz. Çalışsa dahi zarar veremez.

2)Telefonunuzu, yurt dışı arama için santralden kilitleyebilirsiniz. Böylece, bu program sizden habersiz yurt dışını arayamaz. Kopan bağlantınız yeniden kurulayamadığından dialer kendini ele verir. Bu işi nasıl yapacağım dersiniz.444 1 444 arayarak, buradan telefon numaranız için 4 haneli kilitleme şifresi alabilirsiniz. Size verilen şifrenin x y t z gibi 4 haneli bir rakam olduğunun varsayalım.

Yurt dışı aramaları kapayıp diğer aramaları açık bırakmak için yapmanız gereken,

*33*x y t z*3# bunu telefonunuza girmek. Test etmek için arka arkaya 00 basıp özelliğin aktif olup olmadığını öğrenebilirsiniz. Böylece siz iptal edene kadar telefonunuz uluslararası aramaya

kapalı olacaktır. Peki, bir gün uluslar arası yapmanız gerektiğinde bu özelliği nasıl iptal edeceksiniz.

*33*x y z t#

Görüşmeniz bittikten sonra tekrar uluslar arası aramaya kapatınız. İlk bakışta çok zahmetli görünse de aslında 10 sn lik bir işlem. Ayrıca Bu şifre ile telefonunuzu tatile çıktığınızda tüm aramalara da kapatabilirsiniz. Telefonunuz santralden aramaya kapatıldığı için siz tatildayken bir başkası hattınıza girse de hiçbir görüşme yapamaz.

Tüm aramalara kapamak için,

*33*x y t z*1#

Bununla ilgili ayrıntılı bilgi için,

http://www.telekom.gov.tr/webtech/default.asp?sayfa_id=48

3) Aşağıdaki linkten ücretsiz olarak anti-dialer programı indirebilirsiniz. Ancak bu programı periyodik olarak güncellemeniz gerektiğini unutmayın

<http://www.javacoolsoftware.com/spywareblaster.html>

Bu iş o kadar yaygınlaştı ki bu yazıyı yazma mecburiyetini kendimde hissettim. Lütfen etrafınızı bu konuda bilgilendirin. Bu mailli forward edin ya da birebir anlatın. Yazık, giden bizim olmasa bile bir yakınımızın dolayısıyla da memleketin parası.

E-İMZA (ELEKTRONİK İMZA) NEDİR?

5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'nda yer alan şekliyle elektronik imza; başka bir elektronik veriye eklenen veya elektronik veriyle mantıksal bağlantısı bulunan ve kimlik doğrulama amacıyla kullanılan elektronik veriyi tanımlar. Elektronik imza; bir bilginin üçüncü tarafların erişimine kapalı bir ortamda, bütünlüğü bozulmadan (bilgiyi ileten tarafın oluşturduğu orijinal haliyle) ve tarafların kimlikleri doğrulanarak iletildiğini elektronik veya benzeri araçlarla garanti eden harf, karakter veya sembollerden oluşur.

Elektronik imza kavramı çok genel bir tanım olup kişilerin elle atmış olduğu imzaların tarayıcıdan geçirilmiş hali olan sayısallaştırılmış imzaları, kişilerin göz retinası, parmak izi ya da ses gibi biyolojik özelliklerinin kaydedilerek kullanıldığı biyometrik önlemleri içeren elektronik imzaları veya bilginin bütünlüğünü ve tarafların kimliklerinin doğruluğunu sağlayan sayısal imzaları içermektedir.

Sayısal imza, imzalanan metine göre farklılık gösterir ve içeriğin matematiksel fonksiyonlardan geçirilerek eşsiz olduğu düşünülen bir değer bulunması sureti ile elde edilir. Yani kişilerin, elle atılan imzada olduğu şekilde tek imzası yoktur; bunun yerine imzalamada kullanılan anahtarları vardır.

5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'nda ve bu metinde geçen "elektronik imza" kavramı sayısal imzayı işaret etmektedir.

Elektronik Sertifika ve Nitelikli Elektronik Sertifika

Elektronik sertifika, elektronik imzanın doğrulanması için gerekli olan veriyi ve imza sahibinin kimlik bilgilerini içeren elektronik kaydı ifade etmektedir. Elektronik sertifikalar, kanuna uygun olarak faaliyette bulunacak elektronik sertifika hizmet sağlayıcılarından belirli bir ücret karşılığında temin edilecektir.

Elektronik sertifika hizmet sağlayıcısının sertifika üzerindeki elektronik imzası, sertifikanın bütünlüğünü ve doğruluğunu garanti edecektir. Elektronik sertifikalar, atılan imzanın doğruluğunun teyit edilebilmesi için gereklidir.

Nitelikli elektronik sertifikalar; Kanununun 9 uncu maddesinde belirtildiği şekilde "nitelikli sertifika" olduğuna dair bir ibareyi, sertifika hizmet sağlayıcısının kimlik bilgilerini ve kurulduğu ülke adını, imza sahibinin teşhis edilebileceği kimlik bilgilerini, sertifikanın geçerli olduğu süreyi ve sertifikanın seri numarasını barındıran elektronik sertifikalardır.

Elektronik İmzanın Özellikleri

Elektronik imza kullanıcılarına aşağıda belirtilen üç temel özelliği sağlamaktadır:

Veri Bütünlüğü: Verinin izinsiz ya da yanlışlıkla değiştirilmesini, silinmesini ve veriye ekleme yapılmasını önlemek,

Kimlik Doğrulama ve Onaylama: Mesajın ve mesaj sahibinin iletiminin geçerliliğini sağlamak,

İnkâr Edilemezlik: Bireylerin elektronik ortamda gerçekleştirdikleri işlemleri inkâr etmelerini önlemek.

Elektronik İmza Oluşturma Araçları

İmza oluşturma araçları; elektronik imza oluşturmak üzere kullanılan yazılım veya donanımı ifade etmektedir. 5070 sayılı Kanun'da "güvenli" elektronik imza oluşturma araçlarına değinilmiş ve aşağıdaki özelliklerin sağlanması şart koşulmuştur:

- Ürettiği elektronik imza oluşturma verilerinin kendi aralarında bir eşi daha bulunmaması,
- Üzerinde kayıtlı olan elektronik imza oluşturma verilerinin araç dışına hiç bir biçimde çıkarılamamasını ve gizliliğini sağlaması,
- Üzerinde kayıtlı olan elektronik imza oluşturma verilerinin, üçüncü kişilerce elde edilememesi, kullanılamaması ve elektronik imzanın sahteciliğe karşı koruması,
- İmzalanacak verinin imza sahibi dışında değiştirilememesi ve bu verinin imza sahibi tarafından imzanın oluşturulmasından önce görülebilmesi.
- Kullanılacak donanım/yazılımın özellikleri ve standartları Kurum tarafından yapılacak düzenlemelerle belirlenecektir

Elektronik İmzanın Hukuki Sonuçları

Elektronik İmza Kanunu'nda; güvenli elektronik imza, elle atılan imzaya eşdeğer kabul edilmiş ve elektronik imza ile oluşturulmuş verilerin senet hükmünde olacağı belirtilmiştir. Ancak kanunların resmi şekle veya özel bir merasime tabi tuttuğu hukuki işlemler ile teminat sözleşmelerinin güvenli elektronik imza ile gerçekleştirilemeyeceği hükme bağlanmıştır. Diğer bir deyişle, kanunların merasimi ya da üçüncü tarafların şahitliğini gerek gördüğü emlak alım satımı, veraset ve intikal, evlenme gibi işlemler elektronik imza ile gerçekleştirilememektedir.

Elektronik İmzanın Uygulama Alanları

Elektronik imzanın; bankalar ve finans kurumları, şube ağına sahip sigorta şirketleri, kamu kurum ve kuruluşları, holdingler ve diğer büyük şirketler, üniversiteler, yüksek iletişim ve bilgi güvenliği gereksinimi olan organizasyonlar başta olmak üzere orta ve uzun vadede yaygın bir uygulama alanı bulabileceği değerlendirilmektedir. Gerek kamusal gerekse ticari alandaki muhtemel elektronik imza uygulamaları arasında aşağıdakiler sayılabilir:

Kamusal Alandaki Uygulamalar

- Her türlü başvurular (ÖSS, KPSS, LES, pasaport vb)
- Kurumlararası iletişim (Emniyet Müdürlükleri, Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Müdürlükleri vb)
- Sosyal güvenlik uygulamaları
- Sağlık uygulamaları (Sağlık personeli - hastaneler - eczaneler)
- Vergi ödemeleri

- Elektronik oy verme işlemleri

Ticari Alandaki Uygulamalar

- İnternet bankacılığı

- Sigortacılık işlemleri

- Kağıtsız ofisler

- e-Sözleşmeler

- e-Sipariş

5070 Sayılı Elektronik İmza Kanunu'nun Uygulanmasına Yönelik Faaliyetler

Adalet Bakanlığı koordinasyonunda hazırlanarak 23 Ocak 2004 tarih ve 25355 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış olan "Elektronik İmzanın Düzenlenmesi Hakkında Kanun", yayımı tarihinden altı ay sonra yürürlüğe girecektir. Kanunun uygulanmasına yönelik ikincil düzenlemeler ise, Kanunun yürürlük tarihinden itibaren altı ay içerisinde yani 23 Ocak 2005 tarihine kadar Telekomünikasyon Kurumu tarafından yapılacaktır.

Kurum'a yapacakları bildirim müteakip 2 ay sonra faaliyete geçecek olan sertifika hizmet sağlayıcılarının faaliyet ve işlemlerinin Kanun ve ikincil düzenlemelere uygunluğunu yine Telekomünikasyon Kurumu denetleyecektir.

KAYNAK: <http://www.e-imza.gen.tr/index.php?Page=EImzaNedir>

İTERNETTE BİRİ SİZİ İZLİYOR...

SORU-CEVAP'IN KONUSU İNTERNET GÜVENLİK UZMANI İNAN TAPTIK:

İnternetin tehlikelerini anlatan güvenlik uzmanı İnan Taptık, "Wireless (kablosuz İnternet) üzerinden aldığınız ve yolladığınız e-mail'lerden bankacılık bilgilerinize kadar ekranınızdaki her şey başkaları tarafından okunabiliyor" dedi

Soru Cevap? - Devrim Sevimay

Bilgisayarda ciddi bela var

Sizinle buluşmadan önce telefonda konuştuğumuzda İnternet kullanıcıları için ciddi bir beladan söz etmişsiniz. İsterseniz o konudan başlayalım?

Bu, sadece İnternet kullanıcıları değil, bilgileri bilgisayar ortamında kayıtlı olan, yani herkesin sorunu: Kimlik hırsızlığı. Kimlik bilgileriniz, adresleriniz, numaralarınız, şifreleriniz, banka işlemleriniz, alışveriş tercihleriniz, hepsi çalınıp, başkaları tarafından kullanılabilir.

Bu eskiden de mümkün değil miydi zaten?

Elbette, hacker'lar şifre kırarak yapardı. Ama artık çok daha kolay. Hacker olmayan, daha az yetenekli biri bile artık kimliğinizi çalabilir.

Değişen NE?

Çünkü artık wireless (kablosuz İnternet) var ve kullanımı hızla artıyor. Aldığınız ve yolladığınız e-mail'lerden bankacılık bilgilerinize kadar ekranınızdaki her şey okunabiliyor.

Kim okuyabiliyor?

İsteyen herkes. Mesela, wireless'ı olan kahve zinciri dükkânlardan birine girdiniz. Ya da havaalanındasınız. Veya otelde... Oradaki wireless'a bağlandınız ve işlem yapıyorsunuz. Yaptığınız her şey arka masadaki ya da yan odadaki biri tarafından rahatlıkla görülebilir. Buna "blackberry" gibi cihazlar dahil...

Başkasının bilgisayarındaki bilgileri nasıl izliyorlar peki?

Çünkü bu wireless dediğiniz şey aslında zaten bir yayın. Ve herkes tarafından çok kolay izlenebilir bir yayın. Sizin bilgisayarınızla wireless router'ı arasında havadaki sinyalleri herkes izleyebilir. Üstelik bunu yapmak öyle fazla bir yetenek de gerektirmez.

- Peki, acaba o bahsettiğiniz kafeler ya DA havaalanlarında şöyle tipler var mıdır; birilerinin gelip bankacılık işlemlerini wireless'tan yapmasını bekleyenler... Yani avını bekler gibi?

Tabii ki çok... Bazen kredi kartı kullanarak bir şey alanları beklerler... Bazen de gizli aşıyla yazışanları... Bu da bir tür kapkaç sonuçta. "Wireless kapkaççılığı"... Ve bu tüm dünyanın da en yaygın siber suçudur.

Wireless'e dikkat edin

Öneriniz?

Kesinlikle, wireless bağlantılı yerlerde bilgisayarınızdan sadece gazete veya haber portallarına bağlanın, hiç değilse insanlarla sizin için risk taşımayan bilgilerinizi paylaşmış olun.

Açık alanlarda durum böyle, ya peki evlerimizdeki wireless'ı kullanırken?

Sizi evinizde monitor edecek kimse yoktur, ancak, burada da çok başka bir sorunla karşı karşıyasınız. O da yetkisiz kişiler tarafından sizin wireless Internet hattınızın kullanılarak suç işlenebilmesi...

Banka dolandırıcılığı, çocuk pornosu vs. gibi... Belki üst komşunuz, belki de aşağıdaki lokantada oturan, hatta belki de arabasını sizin evinizin önüne park eden biri sizin wireless'nızı kullanarak birtakım suçlar işleyebilir.

Wireless şifremizin olması yetmez mi?

Yetmez. Onu da çok kolay bir şekilde kırıyorlar. Hatta nasıl kırılacağını bilgisayar dergileri ek olarak Verdi. Google'a "wireless şifre kırma" yazınca bile yüzlerce program bulunuyor.

Ee o zaman evde de wireless kullanmayalım?

Yok, kullanabilirsiniz, ama Internet dünyasındaki mantık hep aynıdır: Tolere edebileceğiniz riskleri taşıyın. Çalınmasını tolere edemeyeceğiniz bilgilerinizi kablolu Internet üzerinden yazışın. Ayrıca, sadece yazışmamak da yetmez, işiniz yoksa wireless'inizi kapatın. Programın içine girip disable edin. Hatta şifrelemek için de birkaç önerim olabilir: Kablosuz Internet modeminizin ayarlarından bağlanacak bilgisayarınızın MAC (Media Access Control) numarasını tanımlayabilirsiniz, başka bir bilgisayar sizin sisteminize bağlanamaz.

Bir de üreticilerin verdikleri standart cihazlardaki IP numaralarını değiştirirseniz hacker'ların işlerini çok zorlaştırmış olacaksınız. Daha başka yöntemler de var, ancak, bu yöntemler herkes tarafından kolay uygulanabilir ve her şartta standart şifrelemeden çok daha güvenlidir.

Kablolu internetin olmadığı yerlerde GPRS ile bağlanmak? Biraz fazla tuzlu oluyor, AMA güvenli mi?

Tabii daha güvenli. Çünkü şifrelenerek giden bir sistemi kullanıyorsunuz. Onun için bunu scan etmek zor. İlla ki edilir de çok daha zor ve daha büyük bir teknik yapı gerektiriyor. Bilmeden suçlu olursunuz

Peki, bu yüzden başına iş açılan insanlar var mı Türkiye'de?

Az değil. Mesela bir adamın oğlu yurtdışına eğitime gittiği sırada çevreden bağlanan birisi onların wireless'ıyla suç teşkil edecek materyaller indirmiş. Tabii ki polisler IP'sini tespit edip adamın kapısına gelmişler. Adam şok. Bilgisayarı açmayı bile bilmiyorken hakkında dava açılmış.

Mahkemeye birkaç kez gidip geldikten sonra gerçek ortaya çıkmış. O yüzden de herkese wireless'larıyla ilgili güvenlik önlemlerini bir kez daha gözden geçirmelerini tavsiye ederim.

ANNEANELER BİLE FACEBOOK'ÇU OLACAK

Cumartesi günü itibariyle Türkiye'den Facebook'a üye sayısı 1 milyon 415 bin 768. Taptık, bu ilginin daha da devam edeceğini, çünkü kullanıcıların henüz Facebook'un gerçek dinamiklerini keşfetmediklerini söylüyor. Mesela, henüz aile ağaçlarının kurulmadığını belirten Taptık, "Bu demektir ki Facebook'a daha anneanneler, babaanneler, dedeler de üye olacak" diyor.

Size de bir 'Cookie' bırakılmış olabilir

Bu "cookie bırakmak" nasıl bir şey?

Diyelim ki bir internet sitesine girdiniz. O site daha sonra yine geldiğinizde sizi tanıması için, size hiç söylemeden bir "cookie" veriyor. Sonra, bir daha ziyaret ettiğinizde o site size, "Merhaba bilmem kim" diyor. Ama bazı cookie'lerin işi bu kadarla da bitmiyor. Akıllı cookie'ler sizin ne yaptığınızı, başka hangi sitelere girdiğinizi, hatta mouse'nızın tüm hareketlerini takip edebiliyor. Böylece, o cookie hakkınızda epey bilgi toplamış oluyor.

Ne işe yarıyor bu bilgiler?

Online mağazaların çok işine yarıyor. Kim olduğunuzu, ne aldığınızı, satın alma alışkanlıklarınızı öğreniyorlar ve ona göre satış stratejisi geliştiriyorlar.

Peki, bunu istihbarat kuruluşları da yapabilir mi?

Eğer, istihbarat kuruluşlarının sitesine girerseniz ve onlar da sizin bilgisayarınıza bir cookie koyarlarsa sizi izleyebilirler.

6 banka var.

Bankalar ne kadar güvenli?

Türkiye'de bankaların data güvenliği biraz sancılı. Altı banka dışında günlük güvenlik denetiminden geçen banka yok. Oysa bankalar günde ortalama 30'a yakın güvenlik açığıyla karşı karşıyadır.

O altı banka hangileri diye sorsak?

Söyleyemem, çünkü Türkiye'de çok ağır bir Bankacılık Yasası var. Hatırlarsanız, rahmetli Sakıp Sabancı bile kendi bankası için en güvenli demişti ve ceza ödemişti.

Güvenliği iyi olmayan bankalardaki müşterileri bekleyen tehlike ne?

Hesap bilgilerinin ortaya çıkması ya da hesapların boşaltılması.

O zaman hiç değilse şunu söyleyin: Tüketici neye göre banka seçmeli?

Bu işte tüketicinin uzaktan anlayabileceği bir araç yoktur. Tek yapılabilecek şey, banka güvenliğiyle ilgili haberleri yakından takip etmektir.

Hani, hiç hack'lenemeyen bir site vardı, o hâlâ ayakta duruyor mu?

Evet, hâlâ hack'lenemedi. Amerikan deniz piyadelerinin "www.marines.com" sitesi... Yıllardır, en çok atak alan sitelerin başında geliyor, ama hâlâ indirilemedi. Çünkü güvenliği çok sağlam.

Türk hacker'ların ünü sürüyor mu?

Hacker'likten kazanç elde etme konusunda Ruslar bir numara, ama milliyetçi tarzda davranış biçimi olarak hâlâ bir numara Türk hacker'ları.

E-mail kaydediliyor

Aslında, biz yazışmalarımızı ne kadar korursak koruyalım, bunlar zaten görülüyor değil mi?

Hepimizinki görülüyor, ama hepimizinki algoritmali bir düzende izleniyor.

Kim tarafından?

ABD, TC ve her kim istiyorsa... Ancak, bu izleme ülkeler tarafından elektronik, yani data boyutundaki programcılara yaptırılıyor.

O nasıl oluyor?

Temel olarak kullandığımız sistemi, bir telefon sistemine benzetirsek biraz daha anlaşılır olur. Sizinle aramızda direkt bir hat olmadığı için görüşmeleri erişim noktalarına yani santrallere bağlanarak gerçekleştiriyoruz. Böylece, hem ulusal internet omurgamız üzerinden hem de uluslararası internet omurgası üzerinden iletişim sağlamış oluyoruz. Tabii, bu sırada da tüm yazışmalarımız geçici bir süre için sistem tarafından kayıt ediliyor. Bu kayıtlar insan gözüyle değil, programlar tarafından yapılıyor.

Ama ne zaman ki izleyenler, "A kişinin e-mailleri okunsun, hesaplarına bakılsın" der, ya da ne zamanki program o e-maillerin içinde bazı kelimelere rastlar, işte o zaman insan gözüyle takip seviyesine geçer.

Bu kayıtlar nerede yapılıyor?

İnternet omurgasından hat alınan herhangi bir yerde.

Böyle bir teknolojiye devletler mi sahip, yoksa canı isteyen herkes mi?

Güç odakları ve otorite sahipleri. Canı isteyen ve yetenekli bir hacker, ancak, iki kişi arasındaki yazışmayı kayıt edebilir, ama o omurgadan çıkan bütün yazışmaları tarayamaz.

Büyük güç otoritelerini kenara koysak, şirketlerde durum nasıl?

Birçok şirkette patronlar, çalışanlarının iş yerinde kullandıkları tüm ekranlarını izler. Üstelik sadece şirketinizin e-mail adresinden yaptığınız yazışmaları değil, başka bir e-mail adresiniz varsa, onu da izlerler. Ve bu, emin olun, sanıldığından daha yaygın bir uygulamadır. Arama motorunu kandırabilirsiniz

Arama motorlarında, kişi ya da kuruluşlar hakkında çıkan olumsuz bilgileri yok etmenin imkânı var mı?

Yok edemezsiniz, ama arama motorunu kandırabilirsiniz. Çünkü yapılan bir araştırmaya göre, arama motorlarının ilk sayfasını açıp, ikinci sayfaya geçmeyenlerin oranı yüzde 88. Dördüncü sayfaya kadar gelenler ise sadece yüzde 1. Yani, hakkınızda istemediğiniz bilgileri yok edemezsiniz, ama 2'den sonraki sayfalara ötelerseniz, gözden kaçırmış olursunuz. Çünkü kimse bakmıyor.

Peki, bu öteleme kolay bir şey mi?

Hiç değil. Üstelik pahalı. Çünkü istenmeyen bilgileri sonraki sayfalara kaydırıp, ilk sayfayı temizleyebilmek için en az 100 farklı kritere uygun ve en az 100 site, haberi yeniden kurgulamak gerekiyor.

ZARARLI PROGRAMLARA DİKKAT

Son günlerde artan bilişim suçları ile birlikte kullanıcılar korunma yolları aramaya başladı... Öyleki hiç beklemediğiniz bir anda, küçük bir virüs yüzünden mahkemeye, hatta cezaevine bile alınabilirsiniz... Kullanıcıları güvenli olmayan sitelere girmemesi ve her şeyi tıklamamaları konusunda uyarın yetkililer, herkesin lisanslı anti virüs programları kullanmaları gerektiğini

söylüyor... Sadece kullanmakla kalmamalı en son güncel versiyonları sürekli indirmeliler... Kullanıcıları bilgilendirmek için virüsler ve bu virüslerden korunma yollarını araştırdık...

Bilgisayar Virüsü Nedir?

Bir bilgisayar virüsü, başka bir programın sonuna kendi kodunu ekleyen ya da o programı silerek üzerine kendi kodunu kopyalayan, yani bir anlamda kendisini o programla değiştiren bir program ya da çalıştırılabilir bir program/kod parçasıdır.

PC kullanıcısının virüs aktivitelerinden genellikle haberi olmaz. Çoğu virüs bir dereceye kadar zararsızdır ve yıllarca dikkate değer bir etki yaratmadan bulunduğu yerde kalabilir. Ancak bazıları veri dosyalarına zarar verir (çoğu zaman gizli ve sinsi bir şekilde), hatta dosyaları ve diskleri silmeye çalışırlar. Geriye kalanlar ise rastgele bir şekilde zarar verenlerdir. En iyi huylu virüsler (görünürde zarar vermeyen virüsler) bile önemli zararlar verirler: sabit disk ve/veya bellekte yer kaplarlar, CPU zamanını harcarlar; ortaya çıkarılmaları ve temizlenmeleri için önemli miktarda zaman ve para harcanır.

Virüs çeşitleri hakkında bilgi:

1. Dosyalara bulaşan virüsler: Genellikle COM, EXE uzantılı dosyaların kaynak koduna kendilerinin bir kopyasını eklerler. SYS, DRV, BIN, OVL, OYV uzantılı dosyalara da bulaşan virüsler de vardır. Bazı virüsler dosyaların açılmasını beklemeden de çoğalabilir. Örneğin DOS'da DIR çekildiğinde diğer dosyalara bulaşan virüsler de vardır.

Dosyalara bulaşan virüslerin büyük bir kısmı, EXE dosyanın başlangıç kodunu alarak başka bir yere yazar. Dosya çalıştırıldığında önce virüs harekete geçer, başlangıç kodunu çalıştırır. Her şey yolunda gidiyormuş görünür. Bazıları da COM uzantılı ikinci bir dosya yaratarak içine kendi kodunu kopyalar. DOS tabanlı işletim sistemleri önce COM uzantılı dosyaya bakacağından farkında olmadan virüsü çalıştırır.

2. Boot sektörü virüsleri: Disk ve disketlerde (A, C, D, E, ...) olarak bilinen mantıksal bölümlerin her birinde boot sektörü vardır. Boot sektörde diskin formatı ve depolanmış verilerin bilgileriyle DOS'un sistem dosyalarını yükleyen boot programları bulunur. Bir boot virüsü boot dosyalarına bulaştığında, bu disk veya disketten bilgisayar açılmaya çalışıldığında "Non-system Disk or Disk Error" mesajı verilerek bilgisayar açılmaz. 1996 yılına kadar en yaygın virüsler bu cins virüslerdir. Boot virüs, belleğe yerleştikten sonra takılan her diskete bulaşır.

Master Boot Record Virüsleri: Sabit diskin ilk fiziksel sektörlerinde diskin Master Boot Record'u ve Partition Tablosu vardır. Sabit Diskin Master Boot Record'unun içindeki Master Boot Programı partition tablosundaki değerleri okur ve boot edilebilir partition'ın başlangıç yerini öğrenir. Sisteme o adrese git ve bulunduğu ilk program kodunu çalıştır komutunu gönderir. Bu virüsler de boot sektör virüsleri gibi bulaşır.

Multi-Partite Virüsler: Boot Sektörü virüsleri ile Master Boot Record virüslerinin bileşimidir. Hem MBR'a hem boot sektörü ve çalıştırılabilir dosyaları bozarak yayılma şanslarını bir hayli artırmış olurlar.

3. Macro Virüsleri: Microsoft Word ve Microsoft Excel gibi popüler uygulama programlarının macro dillerini kullanılarak yazılıyorlar. Macro'lar veri dosyalarında kaydedildiği için virüslü belge açıldığında virüsün makro kodu çalışmaya başlar.

4. Script Virüsler:

Trojan Horse (Truva Atı): Bilgisayarınızda arka planda çalışan ve zamanı geldiğinde aktif hale gelerek sisteminize zarar veren yazılım. Sabit diski formatlamak, dosyaları silmek ya da çökertmek gibi çok zararlı işler yapar. Kötü amaçlı program olmalarından dolayı virüslere benzetilebilir. Benzemeyen yönleri ise, Truva atlarının zararsız bir programmış gibi gözle görülür olmaları ve kendi kendilerini çoğaltarak başka bilgisayarlara yayılmamalarıdır.

Eklentisini çalıştırmadığım hale de yine de e-posta ile virüs bulaşabilir mi?

Evet, bulaşabilir. Bazı e-posta okuyucuları (Microsoft Outlook ve Outlook Express) belirli yapıdaki dosyaların kullanıcıdan onay almadan çalıştırılmasına neden olan güvenlik açıklarını içermektedir. Bu açıkların kapatılması için Microsoft firması güvenlik yamaları çıkarmaktadır. Güncellemesi yapılmamış MS Outlook ya da MS Outlook Express kullanıcıları yeni çıkan pek çok virüse karşı savunmasız kalmaktadır.

GIF ya da JPEG dosyalarına virüs gizlenebilir mi?

Cevap hayır ama GIF ya da JPEG gibi görünüp gerçekte virüs olan yapılar olabilir. Genelde iki uzantılı olan bu dosyaları ikinci uzantısı e-posta okuyucuları tarafından görüntülenmediği için sadece bir GIF ya da JPEG dosyası sanılıp çalıştırılmakta ve kullanıcıyı karşısına bir hata mesajı ya da belki bir resim çıkmakta ama arka planda virüs faaliyetlerine başlamış olmaktadır.

Program indirmedeğim bir web sitesinden virüs bulaşabilir mi?

Evet bulaşabilir. Ziyaret edilen web sitesinden indirilen, ActiveX için kullanılan *.dll dosyası ya da Java apletler üzerinden bilgisayara virüs bulaşabilmektedir. Eğer kullanılan web tarayıcı ayarlarında güvenlik ayarları orta ya da yüksek değilse web tarayıcı, bu dosyaları kullanıcı onayı olmadan indirmekte ve çalıştırmaktadır.

Sadece Windows'ların belli sürümlerini etkileyen virüsler var mı?

Evet, var. Bunun nedeni aslında sürüm değil, kullandıkları dosya sistemi. Dosya sistemi FAT32, Win9x/ME ve NTFS, WinNT/2000/XP'de kullanılmaktadır. NTFS dosya sistemi diskin bazı bölgelerine belirlenen kullanıcılar dışında kimsenin ya da hiç bir programın yazmansına izin vermemektedir. Bu nedenle bazı virüsler sistem dosyalarına ya da kayıt dosyalarına bilgi girememekte, sadece Win9x/ME işletim sistemlerinde etkili olabilmektedirler.

Sistemde Virüs Olduğunu Nasıl Anlarsınız?

Bilgisayarınızda virüs bulunup bulunmadığı konusunda kararsızsanız bazı noktalara dikkat etmeniz büyük fayda var. Enfekte olan bilgisayarlarda rastlanan bazı özellikler bilgisayarınıza virüs bulaştığı konusunda sizi uyarabilir:

Bilgisayarını olağandışı şekilde yavaşladıysa

Yeni ya da daha önce sorunsuz kullandığınız floppy disketler artık çalışmıyorsa

Ekranınızda garip mesajlar beliriyorsa

Kullandığınız programlar çöküyor ya da çok yavaş çalışıyorsa

Doküman veya dosyalarınızın isimleri, dosya boyları, kayıt tarihleri kendi kendine değişiyorsa

İnternet bağlantı ve download hızınız olağandışı yavaşladıysa

Monitörünüzde tuhaf hareketler oluyorsa

Nasıl Korunurum?

Virüs, solucan ve Truva atlarının birbirinden çok farklı karakteristik özellikleri olmakla birlikte, tümüne karşı korunmak için üç ana yöntem vardır.

Adım 1: Yabancı birinden gelen bir e-posta ekini asla açmayın.

Adım 2: Ekteki dosyanın tam olarak ne olduğunu bilmedikçe, bildiğiniz birinden gelen bir e-posta ekini asla açmayın.

Adım 3: Virüsten koruma yazılımınızın her zaman güncel tutun.

Trojan (Truva Atı) Nedir?

Trojan "kurban"ının tahmin etmediği bir şekilde ve isteği olmaksızın, gizli ve genellikle kötü amaçlı bir faaliyette bulunan bir programdır. Virüsten farkı kendi kendini çoğaltmamasıdır (her ne kadar bu ayırım evrensel olarak kabul görmemişse de).

Trojan'ın kendisi bir virüs değildir. Kendi kendini çoğaltmaz, sadece sabit diskteki bilgilere zarar verir. Trojan kendisini zararsız bir program gibi (örneğin bir oyun ya da yardımcı program) gösterir. Görünümü ve ilk çalıştırıldığındaki aktivitesi zararsız bir program gibidir. Çalıştırıldığında verileri silebilir veya bozabilir. Bir trojan, virüs içerebilir ancak kendisi bir virüs değildir. **Truva atı** Yararlı gibi görünen ancak aslında zarara yol açan bir bilgisayar programıdır. Truva atları, insanların, meşru bir kaynaktan geldiğini düşündükleri bir programı açmaya yöneltmeleri yoluyla yayılır.

The Aids Information, Twelve Tricks A ve B, ve Darth Vader programları trojanlara örnektir.

Trojan (Truva Atı) Nedir?

Trojan "kurban"ının tahmin etmediği bir şekilde ve isteği olmaksızın, gizli ve genellikle kötü amaçlı bir faaliyette bulunan bir programdır. Virüsten farkı kendi kendini çoğaltmamasıdır (her ne kadar bu ayrım evrensel olarak kabul görmemişse de).

Trojan'ın kendisi bir virüs değildir. Kendi kendini çoğaltmaz, sadece sabit diskteki bilgilere zarar verir. Trojan kendisini zararsız bir program gibi (örneğin bir oyun ya da yardımcı program) gösterir. Görünümü ve ilk çalıştırıldığında aktivitesi zararsız bir program gibidir. Çalıştırıldığında verileri silebilir veya bozabilir. Bir trojan, virüs içerebilir ancak kendisi bir virüs değildir. Truva atı Yararlı gibi görünen ancak aslında zarara yol açan bir bilgisayar programıdır. Truva atları, insanların, meşru bir kaynaktan geldiğini düşündükleri bir programı açmaya yöneltmeleri yoluyla yayılır.

The Aids Information, Twelve Tricks A ve B, ve Darth Vader programları trojanlara örnektir.

Virüslü bir programı açıp çalıştırdığınızda, bir virüs kapıldığınızı anlamayabilirsiniz. Bilgisayarınız yavaşlayabilir veya birkaç dakikada bir kilitlenip yeniden başlayabilir. Bazen bir virüs bilgisayarı başlatmak için gereken dosyalara saldırır. Bu durumda, güç düğmesine bastığınızda karşınızda boş bir ekran görebilirsiniz.

Tüm bu belirtiler bilgisayarınızda bir virüs bulunduğuna dair sık rastlanan işaretlerdir; yine de bazen virüsle hiç ilgisi olmayan donanım veya yazılım sorunlarının yol açtığı şeyler olabilir.

Virüs içeren bir e-posta gönderdiğinizizi bildiren iletilere dikkat edin. Bu, virüsün, kendi oluşturduğu e-postanın göndereni olarak sizin e-posta adresinizi gösterdiği anlamına gelebilir. Bilgisayarınızda virüs olduğu anlamına gelmez. Bazı virüslerin sahte e-posta adresi üretme becerisi vardır.

Bilgisayarınızda güncel bir virüsten koruma yazılımı yoksa, bir virüs bulaşıp bulaşmadığını anlamanın güvenilir bir yolu yoktur. Güncel bir virüsten koruma yazılımınız yoksa <http://avast.netwee.com> adresinden 60 günlük deneme sürümlü Avast Antivirüs programını çekerek sisteme yükleyebilirsiniz.